

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYÁNAK PROGRAMNYILATKOZATA

a 2020–2024-es időszakra

A Szlovák Köztársaság Kormánya a Szlovák Köztársaság Alkotmányának 113. cikkelye értelmében előterjeszti programnyilatkozatát, és kéri a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának és a Szlovák Köztársaság állampolgárainak bizalmát.

A 2020. február 29-én tartott választáson a Szlovák Köztársaság állampolgárai arról döntöttek, hogy jelentős mértékű változást akarnak. Határozottan elutasították azokat a politikusokat, akik a közérdekű dolgok igazgatását hosszú éveken át saját meggazdagodásukra, a bűnüldözési szerveket pedig a számukra kellemetlen személyek megfigyelésére használták. Mindez odáig vezetett, hogy az állampolgárok elvesztették a bizalmukat a kulcsfontosságú állami intézmények iránt. A kormánykoalíciót alkotó pártok és mozgalmak azért kaptak bizalmat, mert azt ígérték, hogy Szlovákiát valóságos jogállammá változtatják, ahol a törvény előtt mindenki egyenlő, és ahol képesek vagyunk segíteni azoknak, akinek erre szükségük van. Olyan orszaggá, ahol jó dolgozni, vállalkozni és élni.

Programunkat egy olyan időszakban terjesztjük elő, amely rendkívül összetett Szlovákia számára. A Covid-19 járvány szó szerint megbénította a világot, Európát és a mi országunkat is. Ezért a kormány az első naptól kezdve rendkívüli erőfeszítéseket tesz az egészségügyi kockázatok minimalizálása és az emberi életek védelme érdekében. Egyúttal intézkedéseket hoz a munkahelyek védelme, az egyéni vállalkozók és az érintett munkaadók megsegítése érdekében.

A megterhelő helyzet ellenére tisztában vagyunk azzal, hogy Szlovákia megtisztítása és a választások előtt megígért változások nem várhatnak a jelenlegi válság végéig. Éppen ezért egy olyan programnyilatkozatot terjesztünk elő, amely az állam történelmében a legambiciózusabb terv, s amely Szlovákia működésének megváltoztatására irányul.

Vállaljuk, hogy kormányzásunk idején mindig az igazat mondjuk és becsületesen járunk el. A közpénzeket és az állami vagyont jó gazdálkodóként kezeljük, a korrupció semmilyen formáját nem tűrjük meg. Biztosítjuk a törvény előtti következetes egyenlőséget, és úgy fogunk eljárni, hogy jelentős mértékben növeljük az embereknek az államba és az azt képviselő személyekbe vetett bizalmát. A kellő időben történő és minőségi egészségügyi gondoskodás lesz az alap, a kitűnő oktatás pedig a cél. Vonzó vállalkozói környezetet teremtünk azzal a céllal, hogy a munkavállalók jó munkát és tisztességes bért kapjanak. Összetartó, erős és szociálisan igazságos Szlovákiát akarunk. Külön figyelmet fogunk szentelni a szegényeknek, a betegnek és a gyengéknek. Jelentős mértékben növeljük Szlovákia élelmiszer-önellátását, és igazságos mezőgazdasági támogatási rendszert alakítunk ki. Az esélyegyenlőség lesz az összes verseny- vagy beszerzési eljárás alapkritériuma. Az ésszerű informatizáció révén Szlovákiát intelligens, innovatív és transzparens orszaggá változtatjuk. Az EU-s alapok hatékony felhasználásával csökkentjük a régiók közötti különbségeket és nagy hangsúlyt helyezünk a környezetvédelemre. Az európai és nemzetközi kapcsolatokban megbízható és felelősségteljes partnerként kívánunk részt venni. Szurkoljunk együtt!

TARTALOM

A KORRUPCIÓ ELLENI HARC – SZLOVÁKIA LEGYEN TISZTESSÉGES ÉS TRANSPARENTS ORSZÁG	3
A JOGÁLLAMBA VETETT BIZALOM MEGÚJÍTÁSA, ILLETVE ANNAK BIZTOSÍTÁSA, HOGY A TÖRVÉNY ÉS AZ IGAZSÁGOSSÁG MINDENKIRE EGYFORMÁN VONATKOZZON	8
A LAKOSSÁG BIZTONSÁGA	21
BIZTONSÁGPOLITIKA ÉS A FEGYVERES ERŐK.....	32
A LAKOSSÁG EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSÁNAK JAVÍTÁSA.....	35
A MUNKAHELYEK VÉDELME ÉS A SZOCIÁLIS BIZTONSÁG MEGTEREMTÉSE.....	45
A VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSE – A VÁLLALKOZÓI KÖRNYEZET JAVÍTÁSA – A LAKOSSÁG ÉLETSZÍNVONALÁNAK NÖVELÉSE	51
A FOLYAMATBAN LÉVŐ VÁLSÁG ÁLTAL ÉRINTETT ÁLLAMHÁZTARTÁS STABILIZÁLÁSA ÉS A KÖZPÉNZEK HATÉKONYABB FELHASZNÁLÁSA.....	58
AZ EURÓPAI UNIÓS ALAPOK HATÉKONY ÉS ÁTLÁTHATÓ FELHASZNÁLÁSA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A REGIONÁLIS KÜLÖNBSEGEK CSÖKKENTÉSÉRE ÉS AZ ORSZÁG FEJLŐDÉSÉRE	67
SZLOVÁKIA INTELLIGENS, INNOVATÍV ÉS TRANSPARENTS ORSZÁGGÁ TÉTELE AZ ÉSSZERŰ INFORMATIZÁCIÓ RÉVÉN.....	73
AZ OKTATÁS, MINT SZLOVÁKIA JÖVŐBENI JÓLÉTÉNEK ALAPPILLÉRE	76
STRATÉGIAI VÍZIÓ MEGALKOTÁSA	83
A FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI NÖVEKEDÉST TÁMOGATÓ, KÖRNYEZETKÍMÉLŐ KÖZLEKEDÉS	86
FELELŐS KÖRNYEZETVÉDELEM.....	98
A LAKOSSÁG ÉLELMISZER-ÖNELLÁTÁSÁNAK NÖVELÉSE, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A FELELŐS TALAJ- ÉS ERDŐGAZDÁLKODÁSRA	105
MEGBÍZHATÓ ÉS FELELŐS PARTNER AZ EURÓPAI ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATOKBAN	113
ÉLETKÉPES ÉS ÖNTUDATOS KULTÚRA, AMELY HOZZÁJÁRUL SZLOVÁKIA KREATÍV ÉS GAZDASÁGI POTENCIÁLJÁNAK GYARAPODÁSÁHOZ	119

A KORRUPCIÓ ELLENI HARC – SZLOVÁKIA LEGYEN TISZTESSÉGES ÉS TRANSPARENS ORSZÁG

A korrupció tönkreteszi a társadalmat, csökkenti a nemzet önbizalmát, valamint elnyomja az egyének tehetségét és kreativitását. A korrupció azoktól lopja el a pénzt, akiknek a leginkább szükségük van rá – a családoktól, a nyugdíjasoktól, a tisztességes vállalkozóktól. A korrupció miatt drágulnak a közösségi szolgáltatások, megsokszorozódnak az új autópályák kivitelezési költségei, az orvosi műszerek és az információs rendszerek beszerzési ára. A korrupció arra kényszerít minket, hogy egyre több pénzt szánjunk a csalók leleplezését szolgáló ellenőrző rendszerekre. A korrupció miatt növekszik a bürokrácia, amely csak megnehezíti a hétköznapi emberek és a vállalkozók életét. A Világgazdasági Fórum szerint nálunk a vállalkozás legnagyobb akadályja a korrupció. A kevesebb korrupció felesleges bürokrácia nélküli, kisebb államapparátust, átláthatóbb vállalkozói környezetet, jobb ügyintézés és működő szolgáltatásokat is jelent. A működő állam alapfeltétele, hogy a törvény és az igazságosság mindenre egyformán vonatkozzon. A klientelizmus és a nepotizmus megszüntetése megerősíti az emberek hitét abban, hogy számít a tehetségük és a becsületes munkájuk. Az állam professzionális, időben nyújtott és működő szolgáltatásait – akár az egészségügyben, akár a hivatalokban – a lakosoknak azért kell megkapniuk, mert joguk van rá, nem pedig azért, mert ismerettségük vagy pénzük van. Egy működő demokratikus ország alapfeltétele a korrupcióval szembeni zéró tolerancia.

A deklarált korrupcióellenes intézkedések mérhető eredményével kapcsolatos cél, hogy a Transparency International korrupciós listáján 20 helyet javítsunk a jelenlegi helyezéshez képest.

A VAGYONGYARAPODÁS IGAZOLÁSÁNAK ÚJ KONCEPCIÓJA

Az utóbbi években Szlovákiában óriási igazságtalanságnak vagyunk tanúi, amikor is az állam nem tud hatékonyan fellépni az olyan személyekkel szemben, akik az állam kárára gazdagodnak meg, és illegális módon szereztek terjedelmes vagyont. A vagyongyarapodás igazolásáról szóló, jelenleg hatályos törvény alapján elítélt személyek száma nulla. A SzK Kormánya elfogadja a vagyongyarapodás igazolásáról szóló törvény új koncepcióját, amely megszünteti a jelenlegi működésképtelen törvény alkotmányos ellentmondásait, és hatékony eszközt vezet be az illegális bevételek megbüntetésére.

A POLITIKUSOK VAGYONA AZ EMBEREK FELÜGYELETE ALATT

A korrupció elleni harcban kulcsfontosságú a köztisztviselők és a politikai funkciókat betöltő, nem választott vezető tisztviselők etikájának külön kihangsúlyozása. A SzK Kormánya mélyreható és rendszerszintű szabálymódosításokat fogad el, és a köztisztviselők vagyonosodásának ellenőrzési folyamatát politikamentessé kívánja tenni.

A SzK Kormánya a köztisztviselői funkciók ellátása kapcsán komplex módon kívánja módosítani a közérdek védelméről szóló törvényt.

A SzK Kormánya bevezeti a köztisztviselők vagyonában az előző évhez képest történt változások kötelező bevallását, illetve a vagyongyarapodás kötelező feltüntetését.

A SzK Kormánya bevezeti a köztisztviselők és vagyonyilatkozataik állami nyilvántartását annak érdekében, hogy a köztisztviselők vagyongyarapódása nyilvánosan ellenőrizhető legyen. A nyilvántartás kapcsolódni fog más nyilvántartásokhoz annak érdekében, hogy össze lehessen hasonlítani a bevallott és a valós adatokat.

A nemzetközi szervezetek ajánlásai és más országok tapasztalatai alapján a SzK Kormánya független intézményt hoz létre, amely a köztisztviselői etikával, az összeférhetetlenséggel és a vagyonyilatkozatok ellenőrzésével foglalkozik majd.

Ez az intézmény ellenőrző, elemző és módszertani szervként fog működni, feladata lesz a kötelező érvényű módszertani útmutatások kidolgozása, a köztisztviselői etikával kapcsolatos képzések szervezése, a bevált gyakorlat bemutatása, illetve a köztisztviselők etikai helyzetéről szóló éves jelentés kidolgozása, amelyet a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa kötelezően megvitát, és adott esetben ajánlásokat fogalmaz meg azzal kapcsolatban.

ANYAGI FELELŐSSÉG

A SzK Kormánya hatékony szabályzatot vezet be a köztisztviselők anyagi felelősségéről és büntetőjogilag fogja kezelni azok közpénzekkel való visszaélését.

A LOBBISTÁK ELLENŐRZÉSE

Szlovákia – a nagymértékű korrupció, valamint a lakosságnak az állam és az állami intézetek iránti bizalmatlansága ellenére – azon kevés EU-tagállamok közé tartozik, ahol nincsenek olyan jogszabályok, amelyek egyensúlyt teremtenének a különböző csoportok legitim érdekei és a közérdek között.

A SzK Kormánya működő lobbitorvényt fogad el, amely ötvözi a törvényi szabályozást, a lobbisták kötelező regiszterét és a kódexet. A SzK Kormánya bevezeti a lobbiszervezetek egyedi nyilvántartását, amely a tervezett lobbitevékenység tárgyával, valamint a szervezetek ügyfeleivel, költségeivel és a lobbista tevékenységéért járó díjazással kapcsolatos információkat tartalmaz. A SzK Kormánya intézkedéseket fogad el az összeférhetetlenség és az ún. *revolving door* gyakorlat (forgóajtó-jelenség) kezelésére, amelyek kockázatot jelentenek az igazságos és pártatlan döntéshozatalra.

FÜGGETLEN ÉS ERŐS ELLENŐRZŐ INTÉZMÉNYEK

A korrupció elleni harc egyik alapvető feltétele az erős, szakmailag felkészült és független ellenőrző intézmények működése, amelyek képesek leleplezni a csalásokat és a rendszerszintű hibákat.

A SzK Kormánya fokozza a Legfelsőbb Ellenőrző Hivatalnak (NKÚ) az olyan intézkedések hatékonyságára irányuló tevékenységét, amelyek a közpénzfelhasználás hatékonyságának és gazdaságosságának elbírálására szolgálnak.

A SzK Kormánya növeli a Legfelsőbb Ellenőrző Hivatal vezetői posztjainak betöltésére vonatkozó

képzettségi és személyi követelményeket, illetve azok átláthatóságát. A SzK Kormánya megerősíti a Legfelsőbb Ellenőrző Hivatal jogköreit, és mérlegelni fogja a büntetések kiadását abban az esetben, ha az ellenőrzött fél nem hárítja el az ellenőrzés során feltárt hibákat.

PROFESSZIONÁLIS ÉS ÁTLÁTHATÓ ÁLLAMIGAZGATÁS

Szlovákiának sürgősen meg kell erősítenie az államigazgatás hatékonyságát, és az igazságos, átlátható és a szabályokon alapuló irányítási folyamatok révén professzionális, képzett és stabil munkaerőbázis kialakítására kell törekednie. A professzionális és független államigazgatás alapvető eleme az átláthatóság és az etika.

A SzK Kormánya a munkahelyek betöltésénél fokozza a pályázati kiírások átláthatóságát, és egységes pályázati folyamatot vezet be. A SzK Kormánya egységes integritási és etikai szabályokat, illetve az összeférhetlenség ellenőrzésére és kezelésére szolgáló mechanizmust vezet be.

A SzK Kormánya az államigazgatás humán erőforrásának biztosítására egy hosszú távú stratégiai tervet fogad el. Bevezeti a pályázati eljárások hosszú távú tervezését, és a tervezett pályázati felhívások néhány hónappal korábban való közzétételét. A személyzeti folyamatok irányítására a kormány egy központi humán erőforrás-központot kíván létrehozni, amely áttekintéssel rendelkezik az államigazgatásban dolgozók alkalmazotti szerkezetéről, valamint a rövid és hosszú távú igényekről.

A SzK Kormánya a SzK Kormányhivatalán belül személyzeti ügynökséget hoz létre a pályázati folyamatok átláthatósága és professzionális szintre való emelése érdekében.

A „MI EMBEREINK” HELYETT SZAKEMBEREKET AZ ÁLLAMI VÁLLALATOKBA

A megfelelő és transzparens állam részét alkotják az állami vállalatok és az azok irányításába transzparens módon kiválasztott állami képviselők. Szakmaiságot mellőző döntéseikkel néhány képviselője az államnak ezekben a vállalatokban súlyos anyagi veszteségeket okoztak. Ráadásul ezek a személyek a múltban komoly összegeket kaptak a pozíció betöltéséért, sőt távozásukkor aránytalan végkielégítés is járt nekik.

A SzK Kormánya átlátható pályázati rendszert vezet be annak érdekében, hogy az államot képviselő helyeken a legmagasabb szakmai és személyi feltételeknek megfelelő emberek kerüljenek.

A SzK Kormánya a pályázati rendszerbe bevezeti a nyilvános ellenőrzés elemeit – a jelentkezésre vonatkozó felhívásnak, a jelentkezők pályázatainak és iratainak nyilvánosságra hozatalát, a jelentkezők közmeghallgatását és a megválasztásra tett végső javaslat nyilvánosságra hozatalát.

A SzK Kormánya korlátozza a végkielégítéshez való jogot, ezzel megelőzzük az ún. arany ejtőernyőket (golden parachute).

A SzK Kormánya jogszabályi módon kívánja meghatározni az államot képviselő személyek juttatásait, egyben módosítja az ilyen személyek betöltött funkcióval kapcsolatos felelősségét arra az esetre, ha ők az állam rész tulajdonában lévő vállalatok vagyónak kezelése során kárt okoznak az államnak.

BESZERZÉS – ÁTLÁTHATÓAN, EGYSZERŰEN, LOPÁS NÉLKÜL

A közbeszerzés az átláthatatlanság, a korrupció és a túlzott adminisztráció szimbóluma. A gondot leginkább a szabályok és folyamatok nem megfelelő érvényesítése, valamint a beszerzést lebonyolító személyek képzettsége jelenti.

A SzK Kormánya segíti a régiókat abban, hogy azok képesek legyenek önállóan biztosítani a hatékony beszerzést, ehhez a beszerzésre szakosodott közös támogatóközpontokat alakít ki a régiókban.

A SzK Kormánya a Közbeszerzési Hivatal pozíciójának és függetlenségének megerősítésével biztosítja a közbeszerzések ellenőrzését.

NYITOTT ÉS ÁTLÁTHATÓ KORMÁNYZÁS

A nyitott kormányzás alappillére a közigazgatás átlátható működése. A nyitott kormányzás célja az átlátható, működőképes és nyitott közigazgatás minden szinten.

Az információk jobb elérhetőségének és a nyitott kormányzásnak egyik kulcsfontosságú eleme az információkhoz való szabad hozzáférésről szóló működőképes és hatékony törvény. A SzK Kormánya a nyitott kormányzás elveivel összhangban módosítja az információkhoz való szabad hozzáférésről szóló törvényt, amivel kiterjeszti azon információk körét, amelyeket kötelezően közzé kell tenni, és növeli az információhoz való jog érvényesíthetőségét, miközben vállalja, hogy nem csökkenti az információkhoz való hozzáférés jelenlegi szintjét és nem vezet be olyan új kivételeket, amelyek korlátozzák az információkhoz való hozzáférést. A gyakorlat azt mutatja, hogy ki kell küszöbölni a jelenlegi törvény hiányosságait, és több területen alapvetően bővíteni kell a kötelezettségeket és az információhoz való hozzáférést az „ami nem titkos, az nyilvános” elv alapján.

A SzK Kormánya bevezeti a kötelezően nyilvánosságra hozandó szerződések mellékleteinek és módosításainak kötelező közzétételét.

A SzK Kormánya bevezeti a közpénzekből megvalósított tanulmányok és elemzések közzétételét, miközben a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszi az állam és egyéb közintézmények jogos igényeit.

A SzK Kormánya megszünteti a Nemzeti Autópálya Társaság (NDS) szerződéseinek közzétételére vonatkozó kivételt. A gyakorlati tapasztalatok és a gyanús földügyletek (például a pozsonyi körgyűrű alatt) megmutatták, hogy a közérdek megkívánja, hogy a Nemzeti Autópálya Társaság nyilvánosságra hozza az ingatlanok tulajdonjogának rendezésével kapcsolatos szerződéseket.

A SzK Kormánya bevezeti az információk kötelező közzétételét azon személyek vonatkozásában, akik közszolgálatra jelentkeznek, valamint a közszolgálatra jelentkező sikeres pályázók esetében közvetlenül a tisztség betöltése után. A cél az adott jelölt lehetséges összeférhetlenségének és szakmai hiányosságainak időben történő felismerése.

A SzK Kormányja javasolni fogja az információkhoz való szabad hozzáférésről szóló törvényből eredő köteleességek kiterjesztését az állami vállalatokra és azok másod- és harmadfokú leányvállalataira, mivel ezekre a jogi személyekre az információs törvény nem vonatkozik, bár közpénzekkel gazdálkodnak.

A SzK Kormányja elkötelezett a nyitott kormányzás alapelveinek minden szinten és az összes közhatalmi szervben való következetes alkalmazása mellett.

A SzK Kormányja a háztartásokba eljuttatott ingyenes információs újság révén biztosítja Szlovákia lakosainak rendszeres tájékoztatását, amely beszámolókat fog tartalmazni az egyes minisztériumok tevékenységéről.

NYITOTT ÖNKORMÁNYZAT AZ EMBEREK RÉSZVÉTELÉVEL

Az önkormányzat jelenlegi nyitottságának mértéke nem elégséges. Az adatok közzététele a lakossági felügyelet és az önkormányzattal kapcsolatos ismeretek körének növelésére szolgáló eszköz. Ez elsősorban azokra a gazdasági és jogszabályi adatokra érvényes, amelyekkel a hivatalok dolgoznak.

A SzK Kormányja bevezeti az önkormányzatok döntéshozatalához szükséges vitaanyagok kötelező közzétételét.

A SzK Kormányja bevezeti a polgármesterek és a megyeelnökök vagyonnyilatkozatának kötelező közzétételét.

A SzK Kormányja egyszerűsíti a helyi népszavazások megvalósításának szabályait és a települések lakosainak gyülekezésére vonatkozó szabályokat, és megkönnyíti a petíciós jog érvényesítését az önkormányzatokban.

A SzK Kormányja rögzíti a nyilvánosságnak a jogszabályalkotó folyamatba bevont önkormányzati tanácsadó szervek (bizottságok, tanácsok) ülésein történő részvételéhez való jogát. A SzK Kormányja bevezeti az elektronikus hirdetőtáblát, visszakeresési lehetőséggel – fontos, hogy az egyes közigazgatási eljárások előzményei is megtekinthetők legyenek.

A JOGÁLLAMBA VETETT BIZALOM MEGÚJÍTÁSA, ILLETVE ANNAK BIZTOSÍTÁSA, HOGY A TÖRVÉNY ÉS AZ IGAZSÁGOSSÁG MINDENKIRE EGYFORMÁN VONATKOZZON

A SzK Kormánya a jogállamba vetett bizalom megújítása és a bíróságok megtisztítása érdekében a következő intézkedéseket tartja szükségesnek: az igazságszolgáltatásra vonatkozó alkotmányos törvény betervezése, a bírósági térkép újratervezése, a vagyon lefoglalásáról szóló hatékony törvény kidolgozása és az ún. bevetés bűncselekményének bevezetése.

A bírósági alkotmánytörvény a következőket fogja tartalmazni:

- a SzK Bírói Tanácsának összetételére vonatkozó reformot oly módon, hogy a tagok bírók általi megválasztásánál érvényesüljön a regionális elv, és így javuljon a reprezentativitás,
- a SzK Bírói Tanácsa összetételének kiegyensúlyozottsága érdekében be kell vezetni azt a szabályt, hogy a törvényhozó és a végrehajtó hatalom mindig csak olyan személyeket javasol, akik nem bírók, miközben a törvényhozó hatalom ezt csak az adott személyeknek az illetékes bizottságban történő meghallgatása után teheti meg,
- a SzK Alkotmánybíróságának a Bírói Tanács tagjainak leváltásával kapcsolatos határozatainak rendezése,
- a SzK Bírói Tanácsa számára kötelezővé kell tenni, hogy az új összetételben végezze el az összes bíró vagyónátvilágítását, beleértve a családtagok vagyongyarapodását, valamint az általános megbízhatósági átvilágítást azon bírók esetében, akiknél a vagyónátvilágítás után a bírói tanács tagjaiban megalapozott kétség merült fel a megfigyelt vagyon legális úton történő megszerzésével kapcsolatban; a Bírói Tanácsnak a vagyónátvilágításra szolgáló eszközökön kívül a megbízhatóság ellenőrzésére, ill. a megbízhatósági átvilágítás kiértékelésére szolgáló eszközökkel is rendelkeznie kell, amihez az összes rendelkezésre álló információt fel kell használni,
- az Alkotmánybíróság összetételének reformja, miközben megfelelő eszközöket kell bevezetni a parlamentnek az alkotmánybíró-jelöltek választása esetén tanúsított passzivitása, valamint a hatalom egy politikai képviselő kezében való összpontosulása ellen annak érdekében, hogy az alkotmánybírók többségét ne egy politikai csoport válassza meg; emellett a reform kiterjed az alkotmánybírók nyilvános választására és azok magas szintű erkölcsi és szakmai tekintélyével szembeni elvárásra,
- meg kell szüntetni azt a joggyakorlatot, amely szerint a bírók vagy a főügyész őrizetbe vételének feltétele az Alkotmánybíróság jóváhagyása, megszűnik a bírók döntéshozatali immunitása,
- a bírók természetes cserélődésének biztosítása korhatár bevezetésével az általános bíróságok bírói (65 év) és az Alkotmánybíróság bírói (70 év) esetén,
- a SzK Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságának létrehozása, amely a fegyelmi bíróság funkcióját is ellátja a bírók, ügyészek, végrehajtók, közjegyzők, felszámolók, illetve más jogi szakmák esetében, és ezzel tehermentesíthető a SzK Alkotmánybírósága.

A bírósági térkép reformja lesz a hatékony bírósági rendszer elérésének és a bíróságon belüli korrupciós szálak megszakításának egyik eszköze, továbbá hozzájárul ahhoz, hogy a bírók főbb területekre specializálódjanak a járási és a kerületi bíróságok szintjén, valamint az új bírósági kerületek kialakításához, beleértve a kerületi bíróságokat, miközben csökken a bíróságok száma, és újra lehet indítani a bíróságok elnökeinek kiválasztási folyamatát a létrejövő új bírósági kerületek számára.

A Szlovák Köztársaságnak az erre a területre vonatkozó kötelezettségeiből eredő nemzetközi elvárásokkal összhangban a SzK Kormánya a vagyon lefoglalásáról szóló törvénnyel biztosítja a bűncselekménnyel szerzett jövedelem felkutatását, lefoglalását és elkobzását, valamint a lefoglalt vagyon kezelésére vonatkozó egyértelmű és célszerű szabályok bevezetését. Kiemelt figyelmet kap az illegális módon szerzett vagyon célzott átruházásának meggátolása, amelynek célja, hogy akadályozza a büntetőeljárás keretében kiszabott vagyoni büntetés végrehajtását.

Az osztrák szabályozás szerinti ún. bevetés büntette olyan korrupciós tevékenységre vonatkozik, amelynél nem egyértelmű és bizonyítható a kenőpénz átvétele (átadása) és a kötelességekkel ellentétes tevékenység közötti összefüggés, viszont az a kötelességekkel ellentétes tevékenységre ösztönözhet. A kormány ebben az összefüggésben megfontolja a jog elferdítése büntettének bevezetését az idevágó német szabályozás szerint.

BÍRÓSÁG

A SzK Kormánya bevezeti a bírósági alkalmazottak adekvát bérezését, és karrierépítési lehetőségeket teremt számukra.

A SzK Kormánya megoldja a SzK Bírósági Tanácsa azon tagjainak díjazását, akik nem bírók. A kormány az előkészület egyedi intézményén keresztül megfelelő eszközökkel támogatja az igazságügyi területen kívülről bírói funkcióba jelentkező személyeket. Ez az intézmény minden érdeklődő számára rendelkezésre áll. Igénybevételének feltétele nem csak a jelentkező szakmai, de pszichológiai elbírálása is, amit az eddigiektől nagyobb súllyal kell figyelembe venni. A kormány a bírók kiválasztásának mintája szerint megerősíti a jogi hivatásra jelentkezők (ügyészek, végrehajtók, közjegyzők, felszámolók) kiválasztásának átláthatóságát és nyilvános felügyeletét, és átértékeli a bírók karrierépítési szabályainak módosítását.

A SzK Kormánya megteremti annak lehetőségét, hogy a nyilvánosság részt vegyen a választó bizottságokban. A kormány megfontolja továbbá a SzK Nemzeti Tanácsának Alkotmányjogi Bizottsága által megfogalmazott fenntartások célirányos felülbírlásának bevezetését a bíróságok elnöki pozíciójába jelentkezők esetében, a nyilvánosság fenntartásainak felülbírlásához hasonló módon.

A SzK Kormánya bevezeti a bírók azon jogát, hogy a nem jogerős döntéseiket nyilvánosan megindokolhassák.

A SzK Kormánya támogatni fogja a jogi szakmákban felmerült etikai dilemmák megfelelő megoldását szolgáló eszközök bevezetését, beleértve az etikai bizottságokat.

A SzK Kormánya megvalósítja a döntéshozatal időkeretének (meddig kell lezárni az egyes ügyeket) teljes körű bevezetését, a bíróságonkénti, eljárásonkénti, bírónkénti folyamatos nyomon követést, és ezek az adatok nyilvánosak lesznek. Elsősorban az elmaradt ügyeket, valamint az olyan ügyeket kell lezárni, amelyek a járási és kerületi bíróságokon elhúzódnak. Eközben a kerületi bíróságnak is figyelembe kell vennie, hogy az ügy mikor érkezett először a járási bíróságra – nem a saját bíróságra; ezt a tényezőt az eljárás minden fázisában figyelembe kell venni.

A SzK Kormánya támogatja a következetes és tisztességes szubjektív felelősségre vonást az eljárások

elhúzódásáért, továbbá támogatja az eljárások objektív elhúzódását okozó tényezők korlátozását.

A SzK Kormánya támogatja a bírók főbb területekre való specializálódásának bevezetését, amivel összefügg a bírósági térkép átszervezése a járási és kerületi bíróságok szintjén. A kerületi bíróságokon is meg kell valósítani az átszervezést, amelynek célja a bírók főbb területekre való specializálódása. Ehhez igazodik a Legfelsőbb Bíróság speciális tanácsainak átszervezése, és megfontolandó a tanácsstagok rotációjára vonatkozó szabályok bevezetése. A kormány támogatja az ítélkezési gyakorlatnak a SzK Legfelsőbb Bírósága általi egységesítéséhez szükséges intézményi és procedurális szabályokat.

A SzK Kormánya támogatni fogja a bírók és más igazságügyi alkalmazottak részére a Szlovák Köztársaság Igazságügyi Akadémiája által biztosított szakmai képzést, hangsúlyozva a bírói funkció ellátásával szembeni etikai követelményeket, valamint a „puha készségeket” az interaktív képzési formák alkalmazásánál. Támogatja továbbá az egyes jogi szakmákra (bírók, ügyészek, közjegyzők, ügyvédek, felszámolók) vonatkozó szakmai képzési és etikai szabályok közelítését, ami alapul szolgál ezen személyek fegyelmi felelősségéről való döntéshez, valamint hozzájárul az ilyen jogi szakmák nagyobb fokú nyitottságához.

A SzK Kormánya a parlamenttel együttműködve megvizsgálja, hogy kibővíthetők-e a SzK Alkotmánybíróságának jogkörei a törvények alkotmányosságának elbírálásánál az alapvető emberi és szabadságjogok megsértése miatt benyújtott alkotmányos panaszokkal összefüggő eljárással kapcsolatban (az alkotmányosság egyedi ellenőrzése), bevezethető-e a törvények alkotmányosságára vonatkozó *ex ante* ellenőrzés (vagyis még a hatályba lépés előtt), valamint megszüntethető-e a bírók döntéshozatali immunitása.

A SzK Kormánya kiértékeli a SzK Alkotmánybíróságán zajló eljárás új jogi szabályozásának hatékonyságát.

A BÍRÓSÁGOK HATÉKONY MŰKÖDÉSE

A SzK Kormánya az „érték a pénzért” elv alapján kívánja hatékonyabbá tenni a bíróságok működését. Az emberi és pénzügyi források bíróságok közötti elosztásának tükröznie kell a bíróságok valós igényeit, amelyeknek részletes elemzéseken és a jelenlegi nem megfelelő állapot mélyre ható auditján kell alapulniuk, figyelembe véve az Igazságszolgáltatás Hatékonyságával Foglalkozó Európai Bizottság (CEPEJ) ajánlásait.

A SzK Kormánya elkötelezett amellett, hogy a bíróságok elnökeit tehermentesíteni kell a bíróságok működésével kapcsolatos feladataik alól, hogy teljes mértékben a bíróság igazgatásával foglalkozzanak, aminek keretében fontos a menedzseri szemlélet érvényesítése. Ezzel a céllal a kormány központosítja azokat a tevékenységeket, amelyek hatékonyabban láthatók el központilag.

AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS KORSZERŰSÍTÉSE

A SzK Kormánya támogatni fogja az információs technológia bíróságokon való használatának kiterjesztését a peres felekre, az eljárások résztvevőire és azok jogi képviselőire. Ehhez használni és tökéletesíteni kívánja elsősorban a teljes értékű elektronikus interaktív űrlapokat a felek javaslatai és a bírósági határozatok területén, továbbá alkalmazni kívánja az eljárás állapotára és az akták tartalmára vonatkozó online információkat, a büntetőeljárásokat is érintő elektronikus kézbesítést, valamint a mobil alkalmazásokat.

Biztosítja az igazságszolgáltatás és az összes bírósági határozat átlátható hozzáférési rendszerét, valamint az „egyszer, és elég” elv következetes alkalmazását. A SzK Kormánya ezzel összefüggésben megfontolja a bírósági határozatok anonimizálásának megszüntetését. A SzK Kormánya létrehozza a bírósági határozatok, valamint a hatályossági és érvényesítési záradékok központi nyilvántartását annak érdekében, hogy csökkentse a hitelező adminisztratív terhelését. A SzK Kormánya a cégjegyzék ügyvitelében bevezeti a külsős bejegyzők intézményét.

AZ ÁLLAM BÜNTETÉSPOLITIKÁJA ÉS A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS

A SzK Kormánya elkötelezett a Büntető Törvénykönyv és a Büntetőeljárás Törvény teljes körű kiértékelése mellett, és szükség szerint konkrét javaslatokat tesz ezek módosítására.

A SzK Kormánya úgy kívánja módosítani a büntetőjogi eljárási szabályokat, hogy megakadályozza a büntetőperек vádlottjainak obstrukcióját, a büntetőeljárásokban bevezeti a kötelező elektronikus kézbesítést, korlátozza ugyanazon személyek ismételt kihallgatását az eljárásbeli szerep megváltozása esetén, és lehetővé teszi, hogy a legálisan megszerzett információ-technikai eszköz automatikusan felhasználható legyen más büntetőügyekben.

A SzK Kormánya kiértékeli a bűncselekmények áldozatainak nyújtott segítség eddigi gyakorlatát, tekintettel a reális és időben történő jogi és pszichológiai segítségnyújtásra. A kormány megerősíti a kiskorú áldozatok büntetőeljárásokban betöltött szerepét azok legjobb érdekének védelme és biztosítása miatt, hangsúlyt fektetve a gyermek eljárási cselekmények által okozott másodlagos viktimizálásának lehető legnagyobb mértékű csökkentésére, és a gyermekeken elkövetett erőszakos cselekmények esetében megteremti a résztvevő felek koordinált multidiszciplináris együttműködésének feltételeit.

A SzK Kormánya kiértékeli és működőképessé teszi a nem szakértői közönség (ún. esküdtek) intézményét a büntetőeljárásokban való döntéseknél, egyúttal kiértékeli az egyesbírók általi döntéshozatalt, tekintettel a kiszabható büntetések felső határára a büntetések kiszabásánál.

A SzK Kormánya megfontolja a közérdekű vád intézményének bevezetését a családi erőszak esetében oly módon, hogy az ügyet a bíróság a bűnüldözési szervek közreműködése nélkül is megtárgyalhassa. A SzK Kormánya a parlamenttel együttműködve megfontolja a bűnüldözési szervek közreműködése nélküli magánvád intézményének büntetőeljárásba való bevezetését, amely keretében a német jogrend mintájára a károsult érdekkörét érintő bizonyos bűncselekmények elbírálására kerül sor. A SzK Kormánya a parlamenttel együttműködve az amerikai jogrend mintájára megfontolja a közérdekű vád intézményének (*qui tam – actio popularis*) bevezetését az ügyészség tétlensége és az állam megkárosítása esetén, főként a korrupció és a klientelizmus következtében, beleértve azon személyek jutalmazását, akik az ilyen keresetet beterjesztik, amennyiben az sikeres.

A SzK Kormánya átértékeli az erőszakos bűncselekmények áldozatainak kártérítésére vonatkozó eddigi szabályozást.

A SzK Kormánya megtesz minden szükséges lépést a kényszergyógykezelési intézet létrehozása és működtetése érdekében.

A SzK Kormánya a helyreállító igazságszolgáltatás filozófiájának keretében támogatja a próbára bocsátást az alternatív büntetések érvényesítésénél, különös tekintettel az elítélt fiatalok számára, továbbá az intervenció programok, az otthoni erőszak elkövetői számára szóló programok és a nevelőprogramok reális biztosítását, különösen az extrémizmus és a radikalizálódás elleni harc területén, de más területeken is (pl. kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények, erőszakos viselkedés). A kormány kiemelten kezeli a személyek elektronikus megfigyelőrendszerének (ESMO) hatékony alkalmazását.

A SzK Kormánya a nemzetközi szabványokkal összhangban bevezeti a büntetés-végrehajtási intézetekben vagy más, a személyes szabadságot korlátozó helyeken (pl. egészségügyi intézménybe való átvétel és ott-tartás beleegyező nyilatkozattal vagy anélkül) lévő elítéltek jogainak rendszeres ombudsmani megfigyelését. Egyúttal megerősíti az ombudsman helyzetét olyan esetekben, amelyekben fennáll a gyanúja annak, hogy az állam fegyveres erői túlzott mértékű erőt alkalmaznak.

A SzK Kormánya folytatni fogja az őrizetben és büntetés-végrehajtási intézetben lévő személyek korlátozásának humánusabbá és enyhébbé tételét a belföldi és a nemzetközi intézetek ajánlásai alapján, különös tekintettel az oktatásra és a pozitív társadalmi kapcsolatok megerősítésére a fogva tartott személyek és családjaik, főleg a gyermekek és elítélt szülei közötti kapcsolattartás lehetőségeinek fokozása révén. A SzK Kormánya megvizsgálja annak lehetőségét, hogy a büntetőjogi szabályozásokkal hogyan fokozható a Szlovák Köztársaság érdekeinek védelme, elsősorban a propaganda és a téves információk terjesztését, az extrémista csoportok támogatását és a kibertámadásokat érintő hibrid veszélyek kockázata ellen.

ÜGYÉSZSÉG

A SzK Kormánya megvalósítja az átlátható és a jelöltek szélesebb köre számára nyitott javaslattevési és jelöltválasztási modellt a főügyési és a speciális ügyési pozíció esetében az alkotmánybíró-jelöltekkel szembeni elvárások alapján. A kormány javasolja, hogy minden ügyési hely átlátható pályázati folyamat alapján legyen betöltve.

A SzK Kormánya egyúttal megnyitja az Ügyési Tanácsot olyan személyek előtt is, akik nem ügyészek, és akik teljesítik a legmagasabb erkölcsi és szakmai követelményeket, miközben a tanácskozások nyitottságának és átláthatóságának szintjét a Bírói Tanács mintájára határozza meg.

A SzK Kormánya a felsőbb bírósági hivatalnok kiválasztásának mintájára átláthatósági eszközöket vezet be az ügyészjelölti és ügyészasszisztensi pozíciók jelöltjeinek pályázati folyamatába.

A SzK Kormánya bevezeti továbbá az ügyészek éves statisztikai jelentéseit, beleértve azok közzétételét, valamint a bírók mintájára az ügyek véletlenszerű hozzárendelését az ügyészekhez.

A SzK Kormánya jogszabályilag is tesz az ügyészség proaktív jellegéért, főként a törvényesség vizsgálatával kapcsolatos ügyekben a közérdek és az önkormányzat védelmét érintő kérdések vonatkozásában.

A SzK Kormánya következetesen kitart a negatív utasítások tiltásának betartása mellett, és többek között ebben az összefüggésben is megvizsgálja a Büntetőeljárás Törvény 363. § előírásai korlátozásának

lehetőségét olyan módon, hogy az megfeleljen az eredeti szándéknak.

A SÉRÜLÉKENY SZEMÉLYEK VÉDELME

A SzK Kormánya kiértékeli a magáncsőd reformjának eddigi hatékonyságát azzal a céllal, hogy teret adjon a becsületes adósok számára és korlátozza a csalók mozgásterét. Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni a bíróságok és a Jogsegélyszolgálati Központ feletti felügyeletet, az állam részéről behajthatatlan kölcsönök elemzését, valamint a magáncsőd intézményének a hatékony szociális, megelőző és felvilágosító eszközökkel való összekapcsolását az adósok érdekében.

A SzK Kormánya érvényre juttatja, hogy a természetes személyek közigazgatási intézményekkel szembeni, végrehajtási eljárás keretében behajtandó tartozásai behajthatatlanná minősüljenek, ha az adós megfizeti a tartozás bizonyos részét (végrehajtási amnesztia). A SzK Kormánya megteremti a magánadósok végrehajtási amnesztiába való bekapcsolásának lehetőségét.

A SzK Kormánya végrehajtja a felügyeleti jog reformját, amely a testi vagy szellemi fogyatékossgal élő, hátrányos helyzetű személyekre, valamint az ilyen személyek jogviszonyokban betöltött szerepének védelmére irányul, beleértve az ilyen személyek vagyonának védelmét.

A SzK Kormánya a legmagasabb fokú prioritásként kezeli a családi erőszak, a szexuális erőszak és a nőkön elkövetett erőszak áldozatainak védelmére és támogatására irányuló rendszerszintű megoldások kiépítését, a civil társadalommal együttműködve.

A SzK Kormánya felülvizsgálja a Jogsegélyszolgálati Központ jogi szabályozását, beleértve az ügyvédekkel való együttműködés kiértékelését annak érdekében, hogy a jelenlegihez képest több olyan kis jövedelmű személy kapjon segítséget, akik számára az igazságszolgáltatás más módon elérhetetlen, és megvizsgálja, szükséges-e a Jogsegélyszolgálati Központ irodái számának növelése.

A CSALÁDJOGI BÍRÓSÁGOK

A SzK Kormánya a családjogi területen szigorú szakosodást kíván megvalósítani, a gyermekeket érintő döntéseknél a pszichológusok, eseti gondnokok, szociális munkások, mediátorok vagy szakértők bevonásával történő interdiszciplináris hozzáállást vár el, ki akarja terjeszteni a peren kívüli megoldások kihasználását, be akarja vezetni a gyermekek bíró általi, a bíróság megfelelően kialakított termeiben való személyes meghallgatására vonatkozó szabályt a gyermekek kihallgatásával kapcsolatos megfelelő módszertani támogatás biztosításával, beleértve az „eljárásban érintett felekkel való találkozás egy hónapon belül” szabályt.

A MAGÁNJOG ÁTDOLGOZÁSA

A SzK Kormánya vállalja, hogy új Polgári Törvénykönyvet és kereskedelmi társaságokról szóló törvényt dolgoz ki, mégpedig az annak alapvető jogintézményeivel kapcsolatos, alapos participatív párbeszéd után, valamint a társadalmi egyetértés alapján, figyelembe véve az új cseh módosítás gyakorlatban való

alkalmazásából származó gyakorlati tapasztalatokat.

A SzK Kormánya megvizsgálja a polgári peres eljárások rekodifikálásának lehetőségét, és szükség szerint javaslatokat tesz a jogi szabályozás módosítására. Ezek a javaslatok tükrözni fogják a jogszabály csaknem ötéves alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat, valamint a jelen kormányprogramból eredő elvárásokat, beleértve az eljárási költségek jogi módosításának átértékelését.

AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ÉS A VÁLLALKOZÓI KÖRNYEZET

A SzK Kormánya tudatában van annak, hogy a bíróságokkal kapcsolatos összes intézkedés nemcsak a lakosságot érinti, hanem a vállalkozásokat is. Ezért a kormány az igazságszolgáltatás elérhetőségének javításával külön figyelmet szentel a vállalkozói környezet javításának, amit új cégjegyzék bevezetésével, főként a vitás követelések végrehajtás vagy önkéntes árverés útján történő behajthatóságának javításával, a bírósági és választottbírói eljárások gyorsított formáinak támogatásával, és nem utolsósorban az offshore cégekkel szembeni törvény érvényesítésének kiértékelésével, de értelmének és lényegének megőrzésével kíván elérni. A kitűzött cél egy olyan állapot elérése, amelyben a bíróságok és más releváns szervek egyértelműen úgy fognak eljárni, hogy a becsületes vállalkozás előnyösebb lesz, mint a becstelenség.

A SzK Kormánya szigorítja az árverezők és az árverező cégek szakmaiságával és képzettségével szembeni követelményeket, és bevezeti az elektronikus árveréseket.

A kormány a vállalkozók érdekében bevezeti a csőd veszélyére megfelelő időben figyelmeztető, megelőző eszközöket, és előkészíti a fizetéseképtelenségi eljárás módosítását olyan módon, hogy a tisztességes adósok vagy hitelezők számára csökkenjenek a költségek, és lerövidüljön a tartozások kiegyenlítéséhez szükséges idő. A csődbe jutottak nyilvántartásának módosításaival a kormány fokozza a nyilvános csődeljárások átláthatóságát.

A JOGALKOTÁS FOLYAMATA A KORMÁNY SZINTJÉN

A Szlovák Köztársaság jogrendje nem tartható megfelelően stabilnak és előreláthatónak. A jogrend elégtelen stabilitása és előreláthatósága csorbítja a jogállam egyik alapelemét, mégpedig a jogbiztonságot, és ezzel negatívan hat a jog összes címzettjére, beleértve az állampolgárokat és a vállalkozói környezetet. Minőségi jogrend nélkül nem biztosítható sem az igazságügy megfelelő működése, sem a mindenkire kiterjedő igazságszolgáltatás. A jogalkotás folyamata nem lehet a véletlen műve vagy a pénzügyi oligarchák befolyásának eredménye. Ezért a SzK Kormánya elkötelezett a jogrend stabilitásának és előreláthatóságának megerősítése mellett, elsősorban az állampolgárok helyzetének megerősítése és a vállalkozói környezet minőségének növelése, valamint a stratégiai tervezést, a tartós fejlődést és a fenntarthatóságot akadályozó tényezők elhárítása érdekében.

A SzK Kormánya érdemben megerősíti a jogbiztonság elvét, amit törvényjavaslatok kidolgozásával, illetve a jogalkotási folyamat szabályainak meghatározásával kíván elérni oly módon, hogy a stabilitás és az előreláthatóság immanens legyen a törvénykezési folyamat eredménye szempontjából. Ezzel a céllal a SzK Kormánya a jogalkotás koordinálását végző miniszterelnök-helyettes révén:

- a törvénykezést koordináló miniszterelnök-helyettes javaslatára kidolgozott törvénykezési feladattervvel megerősíti a jogalkotási munkák tervezését, és kiáll ezen terv következetes betartása

mellett,

- biztosítja, hogy a törvénykezési feladatterven kívüli törvényjavaslatot a SzK Kormánya szintjén csak azt követően lehessen beiktatni a jogalkotási folyamatba, hogy azt a jogalkotásért felelős miniszterelnök-helyetttel megtárgyalták,
- komplex és participatív módon fogja értékelni a jogszabály-javaslatok hatását, beleértve a stratégiai tervezésre gyakorolt hatásokat, és a jogalkotási folyamatba csak olyan javaslatokat iktat be, amelyek hatásait alaposan kiértékelték,
- biztosítja, hogy megfelelő, különösen az érintett felekkel és a nyilvánossággal való előzetes egyeztetés nélkül ne lehessen elfogadni általános érvényű jogszabályokat; ezt elsősorban azzal kívánja elérni, hogy indokolatlanul ne lehessen megkerülni a tárcaközi egyeztetéseket,
- biztosítja a jogszabályok közvetett módosítására, valamint a jogszabályok tartalmilag nem kapcsolódó módosítására (ún. záradékokra) vonatkozó tilalom betartását,
- fejleszteni fogja a digitális eszközök alkalmazását a törvényalkotás és jogszabályok közzététele kapcsán, beleértve a Szlovák Köztársaság Törvénytárát, amivel hozzájárul a jogalkotási folyamat átláthatóságának megerősítéséhez,
- a parlamenttel együttműködve jóváhagyja a lobbitevékenységről szóló törvényt, amelyet a törvény megsértéséért járó büntetések kiszabása tekintetében összekapcsol a közérdek védelméről szóló alkotmányos törvénnyel,
- a parlamenttel együttműködve megvizsgálja a jogharmonizációs kormányrendeletek elfogadásáról szóló törvény módosításának lehetőségét, és az európai jogszabályok szlovák jogrendbe való átvételét biztosító rendszerre kiterjedő, a jogalkotásért felelős miniszterelnök-helyettes által megvalósított audithoz kapcsolódóan megvizsgálja további hasonló, ilyen célt szolgáló jogalkotási eszközök és mechanizmusok bevezetésének lehetőségét,
- a SzK miniszterelnök-helyettesével és gazdasági miniszterével együttműködve az EU-s jogszabályok átvételénél következetesen elkerüli a *goldplatinget*, vagyis a túlszabályozást; a kormány következetesen ügyelni fog arra, hogy az EU másodlagos jogi szabályozásainak átvétele és alkalmazása kapcsán – az indokolt eseteken kívül – ne kerüljön sor a meghatározott EU-s kereten felüli köteleességek bevezetésére; ilyen jogszabály-módosítások esetén fel lesz tüntetve, mi az elengedhetetlen kötelesség, és mi a saját módosítás, illetve bővítés; a *goldplatingre* irányuló audit alapján a kormány folytatni fogja az EU-s jogszabályok keretén felüli, felesleges tartalmak eltávolítását a szlovák jogszabályokból,
- a kódex jellegű törvények, a nagyszámú címzettet érintő törvények, valamint a különösen fontos közérdekű területekre vonatkozó törvények javaslataival kapcsolatos jogalkotási folyamat keretében bevezeti a közmeghallgatást.

A törvényjavaslatok közmeghallgatását a kormány kötelezővé teszi minden olyan esetben, amikor a jogalkotásért felelős miniszterelnök-helyettes a fenti kritériumok valamelyikét tapasztalja. A közmeghallgatás a jogalkotásért felelős miniszterelnök-helyettes vezetésével, az ügyben illetékes kormánytag jelenlétében valósul meg, és nemcsak arra fog szolgálni, hogy tájékoztassa a széles körű nyilvánosságot a készülőben lévő törvényjavaslatról, hanem egy újabb átlátható platformot jelent majd a javaslat megvitatásához a törvényjavaslat címzettjeinek képviselőivel és az érintett érdekképviseleti csoportok vezető képviselőivel.

A SzK Kormánya megerősíti a Legisztratív Tanács mandátumát, amelynek elnöke a jogalkotásért felelős

miniszterelnök-helyettes lesz, mégpedig oly módon, hogy a tanács egyetértő állásfoglalása hiányában a SzK-kormány ne tárgyalhasson a törvényjavaslatokról. A SzK-Kormányának Legiszlatív Tanácsa nem értékeli a törvényjavaslat tényállását, azt csak a jogalkotás módszereinek szempontjából vizsgálja.

A SzK-Kormány bevezeti azt az alapelvet, hogy a törvényjavaslatok esetén be legyen tartva a megfelelő szüneteltetési idő (*vacatio legis*), és hogy a vállalkozói környezetre hatással lévő törvényjavaslatok mindig az adott naptári év január hónapjának 1. napján lépjenek hatályba.

A jogalkotási módszerek egységesítése érdekében a SzK-Kormány a parlamenttel együttműködve fog dolgozni a SzK-Kormányra és a SzK-Nemzeti Tanácsára vonatkozó törvényalkotási szabályok egységesítésén, beleértve a kormány és a Nemzeti Tanács közös jogalkotás-módszertani utasításainak elfogadását.

A törvénykezési tevékenységhez szükséges erős államapparátus kialakítása érdekében a SzK-Kormány támogatja a jogi karokon folyó, a jelenlegi mechanizmusokon túli jogalkotási képzést, és a törvényalkotói generációk közötti tapasztalatcsere érdekében kiaknázza az ún. emeritus törvényalkotókban rejlő potenciált.

A jogszabályok elérhetőségének biztosítása érdekében a SzK-Kormány javasolni fogja az intézkedés mint jogszabályi forma megszüntetését, amely egyedülként *ex lege* nem jelenik meg teljes terjedelemben a Szlovák Köztársaság Törvénytárában, illetve biztosítja, hogy visszamenőleg az összes intézkedés közzé legyen téve a Szlovák Köztársaság Digitális Törvénytárában, nem csak informatív terjedelemben.

INTÉZMÉNYES FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA

A feltüntetett célok támogatása érdekében a SzK-Kormány erős mandátumot biztosít a jogalkotásért felelős miniszterelnök-helyettesnek a SzK-Miniszterelnöki Hivatala keretében működő, közvetlenül irányított központi hivatal révén. Ez a hivatal fogja biztosítani az összes törvénykezési tevékenységet a SzK-Kormányának alárendelt többi központi államigazgatási szerv részére is, illetve a minisztériumok számára biztosítja a jogalkotási tevékenységeket a kiemelt jelentőségű jogszabályok javaslatai, valamint a több központi államigazgatási szerv közötti koordinációt igénylő jogszabályok javaslatai esetén. A központi hivatal létrehozása biztosítja a törvényalkotási erőforrások összpontosítását, ami hozzájárulhat a jogszabályjavaslatok magasabb minőségéhez, valamint az azzal kapcsolatos költségek csökkenéséhez. Ezenkívül a hivatal látja el a SzK-Kormány tevékenységének szakmai és szervezési biztosításával kapcsolatos feladatokat is.

A JOGALKOTÁS FOLYAMATA A PARLAMENT SZINTJÉN

A SzK-Kormány támogatja a parlament azon szándékát, hogy meg kell erősíteni a közérdek védelmét és javítani kell a jogalkotás minőségét. Ennek okai megegyeznek a kormány szintű jogalkotási folyamatnál feltüntetett okokkal. Támogatja főleg:

- a közérdek védelméről szóló alkotmányos törvény módosítását a jelenlegi szabályok javítása és egyértelműsítése érdekében,
- a nyilvánosság részvételének biztosítását a parlamentben zajló jogalkotási folyamatban.

A NYILVÁNOSSÁG RÉSZVÉTELE A JOGALKOTÁSI FOLYAMATBAN

A demokrácia a nép uralma, és ha meg akarjuk ismerni a nép véleményét, akkor meg kell kérdezni az embereket. Sok politikus nem szívesen teszi ezt, azonban érezniük kell, hogy a polgárok hangja erős és következetes. Nem feltétlenül kell egyetérteni minden nézettel, de mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a polgárok kifejthessék véleményüket. A SzK Alkotmánya kimondja, hogy az államhatalom a polgároktól ered, akik azt közvetlenül vagy a választott képviselőiken keresztül gyakorolják.

Ebben a szellemiségben a SzK Kormánya a SzK Nemzeti Tanácsával együttműködve megfontolja a polgárok legislatív kezdeményezési lehetőségének bevezetését, minősített javaslat alapján és megfelelő feltételek meghatározása mellett.

AZ EMBERI JOGOK ÉS A POLGÁRI TÁRSADALOM

A SzK Kormánya növeli az emberi jogok támogatási és védelmi rendszerének hatékonyságát és minőségét a Szlovák Köztársaságban, beleértve a független mechanizmusokat és a civil szervezeteket.

A SzK Kormánya megerősíti a civil szervezetek nyilvántartásáról szóló törvény által meghatározott civil szervezetek rendszerszintű finanszírozását, és megvizsgálja annak lehetőségét, hogy kibővíthető-e a jövedelemadó bizonyos hányadának adományozása. A kormány kiemelten fogja támogatni az emberi jogok védelmével és támogatásával, a demokratikus társadalom építésével, a diszkrimináció minden formájának megszüntetésével és a korrupció leleplezésével foglalkozó szervezeteket; a közpénzek és a közbeszerzések hatékonyságának ellenőrzésével, a hátrányos helyzetű és gyengébb szociális helyzetű csoportokkal, valamint a családon belüli és szexuális erőszak, illetve a nőknél elkövetett erőszak áldozataival való foglalkozással, a konspiráció elleni harccal és az extrémizmus megelőzésével foglalkozó szervezeteket; valamint a függőségek elleni védelemmel és annak megelőzésével foglalkozó szervezeteket.

Az emberi jogok területén a SzK Kormánya támogatni fogja a gyermekek jogainak védelmét az állam mindennemű politikájának keretében.

A SzK Kormánya támogatni fogja az aktív állampolgárságot, és leegyszerűsíti az állampolgárok közérdekű kérdésekben való részvételének folyamatait, beleértve a közpolitika és a jogszabályok alakításában, alkalmazásában és ellenőrzésében való részvételt. Ebben az összefüggésben a kormány a civil társadalomra vonatkozó szabályozások és közpolitikák megalkotásakor szorosan együttműködik a civil társadalommal. A kormány támogatni fogja a szlovák történelem önkényuralmi időszakainak megismerését, a szlovákiai fasiszta és kommunista rendszer áldozataira való emlékezést, kibővíti a Nemzeti Emlékezet Hivatalának feladatait, és megerősíti annak pozícióját, valamint igyekszik a hivatal tevékenységét a középiskolai és főiskolai képzés részévé tenni. A SzK Kormánya támogatja az önkényuralmi rendszerek bűneit bemutató múzeum építését. A SzK Kormánya egyúttal támogatja a demokrácia, illetve annak alapvető pillérei és eszközei jelentőségének tudatosításán alapuló polgári öntudat erősítését célzó oktatás összes formáját.

A SzK Kormánya a férfiak és nők közötti egyenlőtlenségek csökkentését és a nők diszkriminálásának kiküszöbölését célzó politikát folytat. A SzK Kormánya hatékonyabbá teszi a tulajdonjogra vonatkozó és a

közös háztartásban élő személyeket érintő szabályozást.

A SzK Kormánya a polgári társadalmat a szlovákiai demokrácia egyik legfontosabb alappilléreinek tartja, és a partnerség, egyenértékűség, átláthatóság és hatékonyság elvei alapján kíván együttműködni a civil társadalommal a közérdekű szolgáltatások biztosításában.

A SzK Kormánya támogatja a társadalom önkéntes tevékenységét és részvételét a politikai és jogalkotási folyamatokban. Ezeken a területeken külön figyelmet szentel a „formalizmus” és a bürokráciai akadályok elhárításának.

A SzK Kormánya folytatni fogja a Nyitott kormányzás kezdeményezése (Iniciatíva pre otvorené vládnutie) tevékenységét, megőrzi a Polgári Társadalom Fejlődéséért Felelős Kormánybiztosi Hivaltalt, valamint a meglévő állandó tanácsadó testületeit.

A SzK Kormánya támogatja az adó 2%-nak adományozását biztosító rendszer megőrzését, és megteremti a civil szervezetek közpénzekből és európai forrásokból való átlátható és hatékony támogatásának feltételeit. Figyelmet fog szentelni a filantrópia, az egyéni adományozás és a közadakozások korszerű megvalósítási módjainak további támogatására is.

A NEMZETI KISEBBSÉGEK

A SzK Kormánya természetes küldetésének tartja a nemzeti kisebbségek védelmét és támogatását. Tartózkodni fog olyan intézkedésektől, amelyek a nemzeti kisebbségek már megszerzett jogainak megszüntetésére vagy korlátozására irányulnának, és továbbra is hatékony támogatást nyújt a kisebbségek tagjainak, a Szlovák Köztársaság szuverenitásának és területi egységének tiszteletben tartása mellett.

A nemzeti kisebbségek tagjai számára a kormány lehetőségeket biztosít a kulturális szokásaik, nyelvük, hagyományaik megőrzésére, és tartózkodik az olyan intézkedésektől, amelyek a többségi nemzet részéről asszimilációhoz vezethetnek vagy az ilyen asszimilációt támogatnák.

Ennek érdekében a SzK Kormánya:

- elfogadja a kisebbségek jogállásáról szóló törvényt, amely egyik eszköze lehet a nemzeti kisebbségek tagjai asszimilációjának fékezésére, és garantálja a SzK Alkotmányából eredő kisebbségi jogok gyakorlását. A törvény szabályozni fogja a nemzeti kisebbségek jogállását, és következetesen alkalmazza és pontosítja majd a kisebbségek alkotmányos jogait.
- a közügyek megoldásában való részvétel alkotmányos jogának érvényesítése érdekében megfontolja a Nemzeti Kisebbségi Hivatal létrehozását.

Ennek hatáskörébe tartozhatna a SzK nemzeti kisebbségek jogállásával és jogaival kapcsolatos belföldi és nemzetközi kötelezettségeinek érvényesítése és betartása, a közép- és hosszú távú intézkedések előkészítése a nemzeti kisebbségek jogainak megőrzése, bővítése és támogatása területén, valamint a Szlovák Köztársaság területén élő nemzeti kisebbségek helyzetéről szóló összefoglaló jelentések kidolgozása. A hivatal

hatáskörébe tartozna továbbá a Szlovák Köztársaság területén élő, nagyobb számú nem őshonos nemzetiségek jogállásának és szükségleteinek felügyelete is. Ezen hivatal létrehozása a Nemzeti Kisebbségek Ügyeiért Felelős Kormánybiztosi Hivatal, valamint a SzK Kormánya Emberi Jogokért, Nemzeti Kisebbségekért és Nemi Egyenlőségért Felelős Tanácsának megszüntetéséhez vezetne.

A SzK Kormánya megfontolja a kisebbségi nyelvhasználati törvény megyékre való kiterjesztésének lehetőségét. Például a magyar kisebbség vonatkozásában ez az intézkedés két megyét érintene (Nagyszombat és Nyitra).

A ROMÁK HELYZETÉNEK JAVÍTÁSA

A SzK Kormánya elkötelezett a romák szociális, gazdasági és társadalmi helyzetének javítása mellett. Mindent megtesz annak érdekében, hogy a konkrét intézkedések kézzel fogható változásokhoz vezessenek, elsősorban a romák azon csoportjainál, akiknek a 21. századi Szlovákiában nincs hozzáférésük az ivóvízhez és az alapvető infrastruktúrához. Nagy hangsúlyt fektet a közpénzek hatékony felhasználására, beleértve az EU-s alapokat, az életminőség, legfőképpen a lakáshelyzet megváltoztatására, a romák közvetlen részvételével.

A Szlovákiában élő roma társadalom egyharmadát teszi ki a legsérülékenyebb személyek csoportja. Az ő helyzetüket már nem lehet tovább figyelmen kívül hagyni, és nemcsak azért, mert az általuk képviselt potenciál kihasználatlansága gazdasági veszteséget jelent Szlovákiának, hanem a COVID-19-hez hasonló járványok megelőzése, valamint az összes állampolgár egészségének és életének védelme miatt is.

A SzK Kormánya kiértékeli a COVID 19 következményeit, és hatékony intézkedéseket tesz a hasonló járványok megelőzése érdekében.

A SzK Kormánya igyekezni fog csökkenteni a szegénységet, elsősorban a Szlovákia kevésbé fejlett régióiban lévő szegregált területeken. Kiemelten fog foglalkozni a lakáskörülmények javításával, az ivóvízhez és az alapvető infrastruktúrához való hozzáféréssel, valamint az egészségügyi ellátással. Ezzel kapcsolatban a SzK Kormánya aktívan fogja támogatni a telkek tulajdonviszonyainak tisztességes rendezését azokban a községekben, amelyekben jelen vannak a marginalizált roma közösségek.

A SzK Kormánya olyan politikákat fog megvalósítani, amelyek hozzájárulnak a romák foglalkoztatási rátájának növekedéséhez, különös tekintettel a fiatalokra. Ebben az összefüggésben az oktatásnak kulcsszerepe van. A SzK Kormánya minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a roma gyermekeket ne sorolják jogtalanul a speciális általános iskolákba, illetve hogy biztosítsa számukra a minőségi oktatáshoz való hozzáférést minden szinten.

A SzK Kormánya az iskolázottság és felkészültség javítása érdekében megfelelő intézkedéseket fog kezdeményezni annak érdekében, hogy a szociálisan hátrányos környezetből származó sérülékeny roma gyermekek iskola előtti oktatása minél korábban, lehetőleg három éves kortól elkezdődjön. A SzK Kormánya támogatni fogja továbbá az olyan intézkedéseket, amelyek megakadályozzák az iskolába járás idő előtti befejezését, illetve az évismétléseket, valamint az iskolai rendszer kellő ismeretek és szükséges képzettség nélküli elhagyását, aminek jelenleg tanúi vagyunk. A SzK Kormánya támogatni fogja a roma gyermekek

általános iskolából felsőbb szintű képzésekbe kerülésének összehangolását azzal a céllal, hogy ezek a gyermekek megszerezzék a szükséges képzettséget, beleértve a társadalomba és a munkaerőpiacba való hatékony integrációhoz szükséges digitális és vállalkozói készségeket.

A roma közösségek legsérülékenyebb csoportjainak nyújtott segítség mellett a SzK Kormánya javítani kívánja a romák társadalmi megítélését, valamint a kölcsönös polgári összetartozás tudatosítását. A SzK Kormánya ezenkívül erősíteni fogja a roma kulturális identitást és a roma nyelv szerepét.

A SzK Kormánya megfontolja a Roma Közösségekért Felelős Kormánybiztosi Hivatal státuszának megerősítését azon releváns minisztériumokkal szemben, amelyek felelősségi körébe tartozik az egyes területeken kitűzött célok megvalósítása.

A marginalizált csoportokba tartozó állampolgárok önellátó képességének és integrációjának támogatása érdekében a SzK Kormánya az alábbiak mellett kötelezte el magát:

- Támogatja a szociális vállalatok létrehozását és működését a településeken és a régiókban azzal a céllal, hogy növekedjen a marginalizált csoportokba tartozó állampolgárok foglalkoztatási aránya és javuljanak az ilyen személyek munkával kapcsolatos szokásai.
- Megvizsgálja a szociális juttatások heti rendszerességgel, bankszámlára történő kifizetésének bevezetését a készpénzes kifizetés helyett.
- Bevezeti a gyermekek születése után és a kiskorú anyáknak fizetendő hozzájárulás bankszámlára történő kifizetését, ami a gyerekekről való gondoskodással kapcsolatos kiadásoktól fog függeni.
- Bevezeti azt az eljárást, hogy a lakással kapcsolatos kiadásokat automatikusan levonják a szociális juttatások kedvezményezettjének bankszámlájáról.

A LAKOSSÁG BIZTONSÁGA

BELSŐ REND ÉS BIZTONSÁG

A törvényesség, a rend és az állampolgárok biztonsága kulcsfontosságú és állandó feltételei minden szabad és demokratikus társadalom egészséges fejlődésének. A biztonság, a rend és a törvényesség szisztematikus biztosítására irányuló alapvető intézkedés a SzK Biztonsági stratégiájának elfogadása, amely egyértelműen meghatározza az állam biztonságpolitikai érdekeit és a biztonsági kockázatokat, jellemzi a biztonsági környezetet, és a biztonságpolitika révén meghatározza annak módját, hogy hogyan lehet megvalósítani az ország biztonságpolitikai érdekeit.

A biztonság, a rend és a törvényesség szempontjából kulcsfontosságú eszközök a megelőző és büntetőjogi állami szervek, ezek hatékony koordinációja és kölcsönös együttműködése az állami szervek, a helyi önkormányzati szervek, a civil szervezetek, a jogi személyek és a természetes személyek szintjén, valamint a nemzetközi partnerekkel való együttműködés.

VÁLSÁGKEZELÉS ÉS POLGÁRI VÉDELEM

A SzK Kormányát értékel a válságkezelés jogszabályi hátterének és szerkezetének aktuális állapotát, valamint az eszközállományt és a humán erőforrásokat. A SzK Kormányát biztosítja a Szlovák Köztársaság új biztonságpolitikai koncepciójának kidolgozását, amely tartalmazni fogja a SARS-CoV-2 koronavírus által okozott COVID 19 betegség következtében kialakult válsághelyzet kezelése során, az egyes válságkezelési szervek szintjén szerzett tapasztalatokat. Ezzel összefüggésben a SzK Kormányát értékel a Központi Válságstáb szerepét és feladatait. Egyúttal a SzK Kormányát a hatáskörök módosításával olyan módon alakítja át a SzK Biztonsági Tanácsának szerepét, hogy az hatékonyabban tudja koordinálni a biztonsági veszélyekre és kihívásokra való a reakciót.

A válsághelyzetek kezelése során a SzK Kormányát támogatni fogja a döntéshozatali folyamatok rendelkezésre álló és szükséges adatokon alapuló aktív alkalmazását.

A SzK Kormányát elkötelezett a kritikus infrastruktúra korszerűsítése mellett, ami tükrözni fogja az aktuális biztonságpolitikai kihívásokat, és figyelembe veszi ennek a területnek a korszerű tendenciáit.

A SzK Kormányát biztosítja az integrált mentési rendszer mentőegységeinek teljes körű fejlesztését, ezek koordinációs és műveleti központjainak technológiai fejlesztését és kölcsönös átjárhatóságát annak érdekében, hogy a mentőegységek megfelelően fel legyenek készülve és reagálni tudjanak a rendkívüli eseményekre és válsághelyzetekre. A SzK Kormányát támogatja az önkéntességet mint a polgári védelem fontos pillérét.

RENDŐRSÉG

A SzK Kormányát értékel a rendőrség jogszabályi hátterének, szerkezetének, eszközállományának és humán erőforrásainak aktuális állapotát, és megteremti a feltételeket a rendőrség fejlesztési stratégiájának kidolgozásához a 2024-ig terjedő időszakra, mégpedig úgy, hogy biztosítsa a rendőrség legfontosabb

tevékenységi területeit. A stratégia célja, hogy kiegyensúlyozott módon rögzítse a rendőrség szerepét a Szlovák Köztársaság jogvédelmi szerveinek rendszerében oly módon, hogy biztosítva legyen a hatékony és koordinált eljárás, minden szinten meg legyenek határozva az illetékességek, illetve a jogérvényesítés összes szervezetével való együttműködés szabályai, beleértve a nemzetközi szintet. Mindezt a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban kell elérni.

A hatékony rendőrség működését biztosító alapelvek megfogalmazása elsődlegesen a testület iránti bizalom kiépítésén alapul. A rendőrség nemcsak magas szakmai színvonalat, hanem nagyfokú integritást és magas erkölcsi szintet képviselő személyekből álló szervezetként fog kiépülni, akik személyes érdekeiket alárendelik a közérdeknek, illetve a köz szolgálatának.

Törvény fogja biztosítani a motivációs eszközök alkalmazását a rendőrök díjazási rendszerében, amely összhangban lesz a szakmai előmenetel alapelveivel, és tükrözni fogja a polgárok szolgálatában nyújtott teljesítményt és az elvégzett munka minőségét. A kormány folytatja a rendőrök szociális rendszerének stabilizálását, valamint növelni kívánja a rendőri hivatás vonzerejét és társadalmi tekintélyét.

A SzK Kormány tudatában van annak, hogy a rendőrség tekintélye többek között az országos rendőrfőnök személyétől, valamint a legmagasabb vezető beosztásban lévő személyektől függ. Ezért a SzK Kormány átértékeli az országos rendőrfőnök kinevezésére és leváltására vonatkozó jogszabályt oly módon, hogy az új rendőrfőnök megválasztásával megerősödjön a belügyminiszter befolyása.

A rendőrfőnök, a rendőrség további csúcsvezetői és a SzK Belügyminisztériuma Belső Ellenőrzési Szolgálatának tagjai számára a kiemelt vezetői posztokba való kinevezéskor kötelező lesz a szűrővizsgálat (ún. hazugságvizsgálat). Ezt követően legalább évente egyszer el kell végezni ezt a vizsgálatot. A rendőrfőnök kiválasztása kapcsán végzett szűrővizsgálat eredménye a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának Védelmi és Biztonsági Bizottsága elé kerül. Ezenkívül igazolniuk kell vagyonukat és a velük egy háztartásban élő személyek vagyonát, figyelembe véve a kölcsönöket és egyéb forrásokat is.

A SzK Kormány meghozza a hatékony pénzügyi nyomozás bevezetéséhez szükséges intézkedéseket, beleértve a jogvédő szervek szervezeti, személyzeti és anyagi feltöltését. Ennek célja, hogy csökkentse a bűncselekményekből eredő bevételeket, amelyeket később a legsúlyosabb bűncselekmények elkövetésére használnak, beleértve a nemzetközi bűnözést.

A SzK Kormány meghozza a jogi személyek büntetőjogi felelősségének következetes és hatékony alkalmazásához szükséges intézkedéseket, beleértve a jogvédő szervek speciális kapacitásainak kiépítését. A SzK Kormány határozott és rendszerszintű harcot fog folytatni a bűncselekmények legsúlyosabb formái ellen és azok lehető legkisebb szintre szorítása érdekében, beleértve a büntetőeljárás minőségének növelését.

A SzK Kormány egyik prioritásának tartja a bűncselekményekből származó bevételek legalizálásának megelőzését, illetve leleplezését, a terrorizmus finanszírozásának megakadályozását és az ilyen jelenségek felderítését. A legalizálás a szervezett bűnözéshez kapcsolódik, és elsődleges célja, hogy elfedje a bűncselekményből származó bevételek forrását, ami veszélyeztetheti a pénzügyi rendszer integritását és stabilitását, az EU belső piacát, valamint a nemzetközi fejlődést. A SzK Kormány a bűncselekményből

származó bevételek legalizálása elleni harc keretében létrehozza a kriptovaluták problémakörét szabályozó jogi keretrendszert.

Az Európa Tanács pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni intézkedéseket értékelő szakértői bizottsága által végzett MONEYVAL vizsgálat folyamatban lévő ötödik körével kapcsolatban a SzK Kormánya a zárójelentés tervezetében feltüntetett ajánlások szerint fog eljárni, és megteszi az ajánlások megvalósításához szükséges rendszerszintű, intézményes és jogszabályi intézkedéseket.

A szervezett bűnözés és a súlyos gazdasági bűnözés elleni hatékony harc érdekében a SzK Kormánya a vagyon eredetének igazolásáról szóló jogszabály módosításával növelni kívánja a bűncselekményekből származó bevételek és az illegális bevételekből szerzett vagyon leleplezésére és elkobzására szolgáló mechanizmusok alkalmazásának hatékonyságát. A SzK Kormánya emellett egyszerűbbé akarja tenni a vagyon lefoglalását, és azt ki akarja terjeszteni több, korrupciós és gazdasági jellegű bűncselekményre.

A SzK Kormánya külön figyelmet fog szentelni a korrupció elleni harc területének, mindenekelőtt a korrupció és az azzal közvetlenül összefüggő bűnözés leleplezésének, felderítésének és kivizsgálásának, miközben kiemelt hangsúlyt fektet a köztisztviselők hivatali visszaélésére, ami gyakran hatással van a központi költségvetésre. Emellett a politikusok és köztisztviselők anyagi felelősségének bevezetésével átláthatóvá teszi a folyamatokat. Ha a titkosszolgálat a köztisztviselők korrupciógyanús viselkedését tapasztalja, akkor az ilyen információt köteles lesz átadni a bűnüldözési szerveknek.

A SzK Kormánya el akarja érni, hogy a vállalkozások és egyéb intézmények kötelesek legyenek olyan sorrendben kifizetni a számlákat, amilyenben azokat a könyvelésbe bevezették, és hogy a számla önkényes ki nem fizetése bűncselekmény legyen. A SzK Kormánya érvényre juttatja, hogy a számla ellenőrző HÉA-kimutatásba, illetve könyvelésbe való beszámítása a tartozás elismerésének minősüljön, és az a megfizetés elmaradása esetén végrehajtási jogcímként felhasználható legyen.

A gazdasági bűnözés területén a SzK Kormánya az állam és az önkormányzatok tulajdonában lévő vagyon hűtlen kezelésének eseteire, a SzK gazdasági érdekeit sértő tevékenységek leleplezésére, főleg az állami tulajdonban lévő vállalatokban, valamint az állami vagyon előnytelen eladására és a hozzáadottérték-adó jogosulatlan visszaigénylésének felderítésére összpontosít. A bankszektoral együttműködve hatékony elemző eszközöket hoz létre a kifinomult módon végrehajtott pénzügyi bűnözés elleni harchoz.

A bűncselekmény gyanújára vonatkozó operatív ellenőrzés vagy operatív kidolgozás csak azután fejezhető be, miután azokat az ügyész felülvizsgálta. Ezekben az esetekben az ügyésznek jogában áll elrendelni a vizsgálatot vagy a rövidített vizsgálatot.

A SzK Kormánya támogatja az ún. „erős hivatalnok” elvét azzal, hogy kiterjeszti a büntetőeljárások leállításának intézményét azon vesztegetők esetében, akik a cselekményt elismerték és megbánták, azonban csak akkor, amikor a bíróság jogerősen határozott a kenőpénzt vagy a jogtalan előnyöket elfogadó személy bűnösségéről. Egyúttal a közvetett korrupció elkövetői esetében is a közvetlen korrupcióért kiszabható büntetéseket kívánja alkalmazni.

A SzK Kormánya bevezeti azt a szabályt, hogy amennyiben egy, a korrupcióban közvetlenül résztvevő személy lebuktat egy olyan személyt, aki kenőpénzt ad vagy fogad el, a bíróság a bejelentő számára pénzbeli kompenzációt (a kenőpénz összegének 50%-a) ítél meg, amit a korrupció kezdeményezője fizet. A SzK Kormánya hasonló elvet fog alkalmazni az adócsalók elleni harcban is.

Kiterjeszti azon bűncselekmények körét, amelyek esetében ügynököt lehet alkalmazni. Minden bűncselekményre vonatkozóan egységesíti azon információtechnológiai eszközök felhasználását és felhasználhatóságát, amelyekről az illetékes szervek az eszköz felhasználása során szereznek tudomást; ez a külön törvény szerinti információtechnológiai eszközök felhasználására és felhasználhatóságára is vonatkozik.

A SzK Kormánya létrehozza és működőképpé teszi a Társadalomellenes Tevékenységet Bejelentő Személyek Védelmét Biztosító Hivatalt.

Az adóbűncselekmények elkövetése kapcsán hatékony intézkedések bevezetésére kerül sor annak érdekében, hogy a kereskedelmi vállalkozások képviselőit ne láthassák el ún. „fehér lovak”, fizetőképességük értékelése a cég tőkeösszege és olyan fizetésektelen cégekben való korábbi tevékenységük alapján történik, amelyekben az állammal szemben tartozást halmoztak fel; a cég átruházása csak az elektronikus formában kidolgozott könyvelés illetékes adóhivatalnak történő átadása és annak illetékes hivatal általi ellenőrzése után lesz lehetséges annak érdekében, hogy visszamenőleg is meg lehessen állapítani a büntetőjogi felelősséget.

A kormány biztosítja a rendőrök szakmai képzésének korszerűsítését azzal a céllal, hogy a gyakorlatban használni tudják a legújabb információtechnológiai eszközöket.

A SzK Kormánya külön odafigyel arra, hogy a rendőrség fejlesztési stratégiájának kidolgozásakor a klasszikus bűncselekmények hatékony felderítése és kivizsgálása mellett a világviszonylatban legveszélyesebbnek számító, új, speciális bűncselekmények hatékony felszámolása is megfelelő támogatást kapjon.

Az egyik legnagyobb társadalmi veszély a kiberbűnözés, amely speciális formájának köszönhetően képes közvetlenül megbénítani az egész ország gazdaságát, beleértve a kulcsfontosságú infrastruktúrát. A kiberbűnözés mint társadalmi veszély elleni harc során elengedhetetlen, hogy a speciális rendőri egység együttműködjön az érintett állami szervekkel, elsősorban a Nemzetbiztonsági Hivatallal, a Szlovák Információs Szolgálattal és a Katonai Hírszerzéssel.

Ahogy a számítástechnikai bűnözés elleni harchoz, a súlyos szervezett bűnözés egyéb formái elleni harchoz is speciális rendőri egységeket kell létrehozni, amelyek a legújabb és legkorszerűbb eszközök és információs technika segítségével képesek lesznek leleplezni és kivizsgálni a bűncselekményeket.

A speciális rendőri egységek hatékonyságát az összes rendőri egység támogatásával kell biztosítani, amelyek rendszerezése, személyzeti és tárgyi felszereltsége szigorúan a hatáskörükbe tartozó területeken fennálló biztonsági helyzet elemzésén alapul.

A SzK Kormánya ügyelni fog arra is, hogy a rendőrség a klasszikus, társadalmilag kevésbé súlyos, az

állampolgárokat közvetlenül veszélyeztető bűnözés esetén is képes legyen beavatkozni, felderíteni és nyomozni.

Természetesen a SzK Kormánya odafigyel az olyan társadalomellenes megnyilvánulásokra is, mint a közrend megzavarása, a szélsőséges, rasszista vagy hasonló fundamentalista megnyilvánulások. Ezzel a céllal a rohamrendőrség, a közlekedésrendészet, a vasúti rendőrség, valamint a határ- és idegenrendészet egységei megfelelő felszereltséget és jogköröket kapnak.

A társadalom radikalizálódásának megelőzése érdekében a SzK Kormánya határozottan fog fellépni a nyilvános sportrendezvényeken tapasztalt nézői erőszak bármilyen formája ellen. Biztosítja a nemzetközi kötelezettségek és az európai jog következetes érvényesítését a nyilvános sportrendezvényeken tapasztalt nézői erőszak ellen. Bizottságot hoz létre, amely megvizsgálja és kiértékeli a külföldi partnerek helyjegyek elővásárlásával kapcsolatos tapasztalatait a kockázatos szurkolói táborral rendelkező klubok esetében. A nyilvános sportrendezvényeken tapasztalt nézői erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények leleplezése, feltárása és kivizsgálása vonatkozásában a kormány biztosítja a rendőrök képzésének és folyamatos szakmai felkészítésének elmélyítését.

A SzK Kormánya külön figyelmet szentel a bűncselekmények különösen sérülékeny áldozadainak azzal a céllal, hogy minimalizálja az áldozatok ismételt és másodlagos viktimizálását, egyúttal növeli a gyermekeken elkövetett szexuális visszaélések azonosításának és az elkövetők leleplezésének hatékonyságát.

A kormány biztosítja a környezetvédelem területére vonatkozó jogokat érvényesítő összes szerv hatékony együttműködését azzal a céllal, hogy meggyorsítsa és hatékonyabbá tegye a jogellenes tevékenységek elkövetőivel szembeni eljárást, és a lehető legnagyobb mértékben minimalizálja a jogellenes tevékenység következményeinek elhárításával és a környezet eredeti állapotba való visszaállításával kapcsolatos állami kiadásokat.

A SzK Kormánya támogatni fogja a nemzetközi együttműködést a környezettel kapcsolatos bűncselekmények elleni harc területén, főleg a hulladéktelepek jogellenes tevékenységei, a veszélyeztetett növény- és állatfajokkal való illegális kereskedelem, az illegális fakereskedelem területén, valamint egyéb olyan jogellenes tevékenységek kapcsán, amelyeket nemzetközi szinten követnek el, és amelyek súlyos környezeti és gazdasági károkat okoznak a nemzetközi közösségnek.

A SzK Kormányának prioritásai közé tartozik Szlovákia nemzetközi kötelezettségeinek következetes érvényesítése a vegyszerek, radioaktív és nukleáris (CBRN) anyagok jogosulatlan kezeléséből eredő veszélyek elleni harc területén, beleértve a kettős felhasználású anyagok kezelésének ellenőrzését. A SzK Kormánya az ezen a területen fennálló aktuális biztonsági kockázatokra való tekintettel megerősíti és kiterjeszti a biztonsági szolgálatok együttműködését annak érdekében, hogy megerősítse az ilyen jellegű incidensek megelőzésére, felismerésére és kezelésére szolgáló rendszert. Egyúttal biztosítja a biztonsági szolgálatok folyamatos szakmai és gyakorlati képzését, valamint azoknak a CBRN anyagokkal kapcsolatos incidensek megoldásához szükséges műszaki felszereltségét és védőfelszerelésekkel való ellátását.

A SzK Kormánya tisztában van azzal a komoly veszéllyel, amelyet a SzK légterében használt és üzemeltetett

pilóta nélküli repülőgépek jelentenek. Ezért a pilóta nélküli eszközök támadása elleni hatékony védelem biztosítása érdekében meghozza a megfelelő jogi, intézményes, szervezeti és gazdasági intézkedéseket, illetve erre vonatkozóan működő intézkedési rendszert alakít ki.

A SzK Kormánya átértékeli a belső ellenőrzést végző hivatal jogállását és tevékenységét. Az elemzés eredményei alapján jogszabályi eszközökkel biztosítja a hivatal nagyobb mértékű függetlenségét és hatékonyságát. Ha az elemzés eredményei alapján megállapítja, hogy a biztonsági és fegyveres erők tagjai által elkövetett bűncselekmények ellen leghatékonyabban az ún. biztonsági erők belső ellenőrzését végző főfelügyelőség tudna fellépni, akkor javasolni fogja az annak létrejöttéhez szükséges jogszabályi módosításokat. Ennek részét képeznék az egyes minisztériumok operatív testületei.

A közrend biztosítása kapcsán a SzK Kormánya átértékeli községi és városi rendőrségek jogállását, jogköreit, szociális biztonságát és pénzbeli juttatásait azzal a céllal, hogy javítsa az ilyen testületek munkájának minőségét. Ezután olyan módosításokat terjeszt elő, amelyek alapján a községi és városi rendőrségek hatékonyabban végezhetnék a közrend ellenőrzését, illetve szorosabban együttműködhetnének a SzK rendőrségének szerveivel.

TŰZOLTÓSÁG ÉS MŰSZAKI MENTŐSZOLGÁLAT

A SzK Kormánya támogatja a Tűzoltóság és Műszaki Mentőszolgálat más EU-s országokhoz hasonló korszerűsítését és a szükséges tűzoltó eszközökkel és személyes védőfelszerelésekkel való ellátását, beleértve a tűzoltóállomások felújítását. Az állam az önkéntes tűzoltókat is támogatni fogja. Ezen a területen a SzK Kormánya kiterjeszti a Tűzoltóság és Műszaki Mentőszolgálat hatáskörét annak érdekében, hogy az hatékonyabban tudjon reagálni a klímaváltozással, valamint a lehetséges új globális és biológiai veszélyekkel összefüggő, nemkívánatos eseményekre.

A SzK Kormánya a Tűzoltóság és Műszaki Mentőszolgálat szakmaiságának és professzionalizmusának fokozása érdekében támogatja egy országos oktató-, kiképző- és tréningközpont létrehozását, amivel megfelelő feltételeket teremt Szlovákia belső biztonságának megerősítéséhez. Az országos központ kiépítésével megfelelő feltételek állnak majd rendelkezésre az önkéntes tűzoltók oktatásához és kiképzéséhez.

A SzK Kormánya megteremti az anyagok és temékek éghetőségének vizsgálatát biztosító akkreditált laboratórium korszerűsítésének feltételeit annak érdekében, hogy az elérje az EU legjelentősebb tűzvédelmi laboratóriumainak szintjét, és hogy annak műszeres és szakmai állományát ne csak a tűzoltó és műszaki mentőszolgálatok használják, hanem a kutatás-fejlesztési és vállalkozói egységek is.

HEGYI MENTŐSZOLGÁLAT

A SzK Kormánya javítani kívánja a hegyi mentőszolgálatok feladataihoz szükséges feltételeket, valamint a hegyi mentőszolgálatok tevékenységének minőségét. Megerősíti azok jogkörét és szükséges műszaki felszereltségét, egyúttal támogatja a hivatásos Hegyi Mentőszolgálattal együttműködő, emberi életek mentésében résztvevő önkéntes hegyi mentők tevékenységét és jogállását érintő, rendszerszintű intézkedéseket. A SzK Kormánya a hegyekben végzett mentési és megelőző tevékenység területén tovább

folytatja a Hegyi Mentőszolgálat korszerűsítését.

MIGRÁCIÓS POLITIKA

A migráció az emberiség létezésének természetes velejárója. A 2015-ös migrációs válság rávilágított az ellenőrizetlen migránsáradat és a koordinálatlan uniós hozzáállás lehetséges kockázataira.

A SzK Kormánya mindent megtesz annak érdekében, hogy az új európai migrációs és menekültügyi politika kidolgozásakor Szlovákia jogos igényeit is figyelembe vegyék. A SzK Kormánya megvizsgálja annak lehetőségét, hogy központosíthatók-e ezek a témák egy helyen, illetve elfogadja a Szlovák Köztársaság 2021–2025-ös időszakra vonatkozó, új migránspolitikáját.

SZOCIÁLIS BIZTONSÁG

A SzK Kormánya garantálja az egészségügyi ellátás és speciális egészségügyi ellátás terjedelmét, minőségét, hatékonyságát és elérhetőségét a rendőrök, a tűzoltó és műszaki mentőszolgálatok tagjai, valamint a hegyi mentőszolgálatok tagjai számára, és egyben szavatolja a rendőrök, hivatásos katonák, valamint az egyéb fegyveres és biztonsági erők tagjai számára biztosított szociális ellátás meglévő egyedi rendszerének stabilizálását annak érdekében, hogy megerősítse ezen hivatás társadalmi megbecsülését.

A SzK Kormánya növelni kívánja a rendőrök, a tűzoltó és műszaki mentőszolgálatok tagjai, valamint a hegyi mentőszolgálatok tagjai adóbevallási rendszerének hatékonyságát.

KÖRNYEZETTEL KAPCSOLATOS BŰNÖZÉS

Tekintettel a klímavédelem és a környezet egyéb részeinek védelme területén tapasztalható kedvezőtlen folyamatokra, a SzK Kormánya növelni kívánja az ezen területet érintő jogok érvényesítését végző szervek tevékenységének hatékonyságát. E célból át kell értékelni a természetvédelem jelenlegi rendszerét, és meg kell teremteni a természetvédelmet érintő jogérvényesítés megerősítésének feltételeit.

A SzK Kormánya elkötelezett amellett, hogy a környezettel kapcsolatos bűnözés elleni harcban következetesen érvényesíteni kell a meglévő jogszabályokat. A SzK Kormánya arra fog törekedni, hogy a hulladékot illegálisan elhelyező személyek alapbüntetése az legyen, hogy az érintett területet saját költségén és a megadott határidőn belül visszaállítsa az eredeti állapotba.

A SzK Kormánya támogatni és bővíteni fogja a környezettel kapcsolatos bűncselekmények megelőzését és hatékony büntetését célzó intézkedéseket. Minden szinten növeli a bűnüldözési szervek erre a területre irányuló kapacitását, minőségét és teljesítményét. A környezetet és a gazdaságot érő károk megelőzése érdekében az elsődleges célok a környezettel kapcsolatos bűnözés szervezett formái elleni harc, a gazdasági nyomozás és a megelőző tevékenységek támogatása. A kormány támogatni fogja a bűnüldözési szervek szakosodását oly módon, hogy azok a környezettel kapcsolatos szervezett bűnözés elleni tevékenységüket magas szakmai színvonalon végezzék, és megteremtsék az ilyen biztonsági kockázat visszaszorításának feltételeit.

HATÉKONY KÖZIGAZGATÁS

A SzK Kormányának egyik prioritása a közigazgatási folyamatok optimalizálása annak érdekében, hogy a hivatalok ne végezzenek felesleges és kettőzött tevékenységet, illetve hogy a polgárokat érintő döntési folyamat a lehető legegyszerűbb legyen és a hivatalok közötti hatékony kommunikáción alapuljon. A kormány létrehozta az önkormányzatok helyi és regionális felosztásának megváltoztatását vizsgáló bizottságot, amely a Strukturális közigazgatási reformot felügyelő bizottság albizottságaként, a jogalkotásért és a stratégiai tervezésért felelős miniszterelnök-helyettes irányítása alatt fog működni.

A SzK Kormányja javasolja az állami adatokat kezelő hatóságok adatbázisainak összekapcsolását, ami a potenciális korrupciós tevékenységek felderítésének egyik feltétele.

A SzK Kormányja az adatszolgáltatásra kötelezett személyek körét kibővíti a községek többségi tulajdonában lévő vállalatokkal. Az önkormányzat munkájának digitalizációja és hatékonyságának növelése keretében a SzK Kormányja meghozza azokat az intézkedéseket, amelyek alapján az önkormányzati szervek számára hozzáférhetővé válik az önkormányzati jogkörök gyakorlásához szükséges összes állami nyilvántartás. Ezenkívül biztosítja, hogy az önkormányzati szervek weboldalain közzé legyenek téve a képviselőtestületi, bizottsági és tanácsulésekről készült anyagok, az önkormányzatok szerződésai az árakkal, a község többségi tulajdonában lévő vállalatok gazdasági eredményei, a közbeszerzésekre vonatkozó információk, a nyilvános kereskedelmi beszerzések eredményeivel kapcsolatos információk, valamint a támogatások megítéléséről szóló határozatok.

A SzK Kormányja az önkormányzatok által fenntartott iskolák, szociális intézmények, kórházak, útkarbantartó vállalatok és kulturális központok, továbbá a képviselői szervek, a saját költségvetésből finanszírozott szervezetek, a non-profit szervezetek és az önkormányzat többségi tulajdonában lévő jogi személyek igazgatói pozíciójára jelentkező személyek esetében bevezeti a közmeghallgatásokat és azok közzétételét az önkormányzatok weboldalán.

A SzK Kormányja a polgárok és vállalkozók számára nyújtott szolgáltatások területén az érthetően és egyszerűen kezelhető, felhasználóbarát digitális szolgáltatások kiépítését részesíti előnyben. Továbbra is az ügyfélközpontokon keresztül tartja a kapcsolatot a polgárokkal. Az a cél, hogy a közigazgatási szolgáltatások az összes kommunikációs csatornán keresztül egyformán elérhetőek legyenek, az állampolgárok és a vállalkozók igényei szerint (pl. az elektronikus és személyes ügyintézés kombinációjának lehetővé tétele). A SzK Kormányja a szakmai elemző háttér kiépítése és fenntartása révén támogatni fogja a bizonyítékok alapján történő döntéshozatalt.

A SzK Kormányja támogatja egy olyan szakmai párbeszéd elindítását, amelynek célja a szlovákiai parlamenti választási rendszer és választási körzetek módosításának vizsgálata.

A SzK Kormányja a biztonsági kockázatok mérlegelése után a klasszikus szavazás mellett bevezeti az elektronikus úton történő szavazást is annak érdekében, hogy a SzK minden állampolgára szabadon választhasson, függetlenül attól, hogy a választás napján külföldön tartózkodik-e.

A SzK Kormány a polgárok közügyek iránti érdeklődésének fokozása érdekében be kívánja vezetni a parlamenti választáson való részvételt ösztönző eszközt – az a személy, aki részt vesz a legutóbbi parlamenti választáson, minden állami illetékből 10%-os kedvezményt kap.

A levéltári örökség kapcsán a SzK Kormány kidolgozza az állami levéltárak fejlesztési koncepcióját, valamint az állami levéltárakban őrzött dokumentumok megóvásának stratégiáját.

A SzK Kormány a nyílt kormányzás elvét vallja, és egyetért a Nyílt Kormányzati Együttműködés nemzetközi kezdeményezéssel. Továbbra is aktívan támogatja és alkalmazza az átláthatóságot, az elszámolhatóságot és a részvételt mint a közügyekkel való foglalkozás alapelveit. A SzK Kormány támogatni fogja a polgári társadalom fejlődését, beleértve a non-profit civil szervezeteket és az aktív állampolgárokat.

BÜROKRÁCIA ELLENI HARC

A SzK Kormány intézkedéseket fog elfogadni a helyi államigazgatási szervek tevékenységére vonatkozóan annak érdekében, hogy csökkentse az aránytalan bürokráciát, illetve leegyszerűsítse a hivatali eljárásokat. Az emberek állam iránti bizalma növelhető a magas szakmai színvonalat képviselő hivatalnokok nyitott hozzáállásával, illetve a hivatalok jobb összehangolásával.

A SzK Kormány működő informatikai rendszerek bevezetésével, valamint a kettőzött és felesleges adminisztratív feladatok elhagyásával kívánja csökkenteni a bürokráciát oly módon, hogy a közigazgatási szervek felhasználják a rendelkezésre álló adatokat, és a szükséges információkat a közigazgatási informatikai rendszerekből szerzik meg.

Az állami szolgáltatások fejlesztése területén a kormány külön figyelmet szentel a gazdaságilag kevésbé fejlett régióknak annak érdekében, hogy növelje a szolgáltatások hatékonyságát.

A SzK Kormány befejezi a non-profit civil szervezetek jegyzékének létrehozását, amely megbízható, naprakész, egységes és átlátható nyilvántartásként szolgál majd, teljesíti a közigazgatási informatikai rendszerekkel szembeni jelenlegi követelményeket és konzisztens adatokat fog tartalmazni.

A vállalkozói környezetet illetően a kormány folytatni fogja az adminisztratív terhek csökkentését, valamint a vállalkozók számára az iparüzési törvény és a külön előírások alapján szolgáltatást nyújtó egységes elektronikus kapcsolattartási pont és egységes személyes kapcsolattartási pontok szolgáltatásainak bővítését.

E-GOVERNMENT ÉS INFORMÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK

A SzK Kormány a kiépített infrastruktúrának megfelelően biztosítja a kiválasztott területek teljes digitalizációját és automatizálását. A kormány növeli a SzK Belügyminisztériumának hatáskörébe tartozó információs és kommunikációs technológiára fordított kiadások hatékonyságát.

A SzK Kormány folytatni fogja az e-government céljainak teljesítését a Közigazgatás informatizálásának nemzeti koncepciója értelmében.

HÍRSZERZÉS, NEMZETBIZTONSÁGI HIVATAL ÉS A MINŐSÍTETT ADATOK VÉDELME

A SzK Kormánya a legújabb biztonsági kockázatok közül a kulcsfontosságú infrastruktúra ellen irányuló kibertámadásokat, valamint a külföldi erőknek a szlovákiai közgondokodás és politikai folyamatok befolyásolására irányuló igyekezetét tartja a legsúlyosabbaknak. Ezért az állam kiberbiztonságával kapcsolatos beruházásokat kiemelt prioritásúként fogja kezelni az elkövetkező időszakban.

A SzK Kormánya átértékeli a Szlovák Információs Szolgálat tevékenységére vonatkozó jogszabályokat, hogy saját hatáskörében hatékonyabban tudja a titkosszolgálati információkat megszerezni és kiértékelni, illetve megfelelő módon reagálhasson az aktuális biztonsági veszélyekre. A SzK Kormánya egyúttal átértékeli a polgári hírszerzés tevékenységének stratégiai irányvonalát annak érdekében, hogy nagyobb összhangot biztosítson a hírszerzési tevékenység és a SzK kül- és belbiztonsági stratégiai érdekei, valamint külpolitikai és gazdasági érdekei között.

A SzK Kormánya megerősíti a Szlovák Információs Szolgálat mint általános biztonsági és hírszerző szolgálat és a Szlovák Köztársaság Rendőrsége és egyéb biztonsági erői közötti intézményes együttműködést, beleértve az együttműködés műszaki és informatikai feltételeit. A Szlovák Információs Szolgálat ezzel párhuzamosan biztosítja az EU és a NATO hírszerzési partnerszervezeteivel való együttműködés eszközeinek hatékonyabb kihasználását.

A SzK Kormánya nagyobb nyitottságot vár el a titkosszolgálattól a nyilvánosság felé, beleértve tevékenységének hatékony parlamenti ellenőrzését, teljes mértékben tiszteletben tartva Szlovákiai jogos érdekeit a minősített adatok védelme területén.

Ezen a területen a kormány támogatja a Nemzetbiztonsági Hivatal hatáskörének megszilárdítását, valamint a teljes kibertér védelméhez szükséges finanszírozás és felelősség megerősítését. A kormány kiépíti az ország kibertérének hatékony felderítő és védelmi rendszerét, növeli az incidensekre való reagálás minőségét és sebességét, a kiberbiztonság területén korszerű és hatékony együttműködést biztosít az állam és a biztonsági, valamint a magánszektor között, elsősorban a biztonsági incidensek kezelése, a tapasztalatcsere és a képzések területén. A SzK Kormánya fontosnak tartja a kiberbiztonságra vonatkozó különféle hatályos szabályozások egy szabályozásban való egységesítését azzal a céllal, hogy csökkentse a jogszabályi háttér összetettségét és növelje a vállalkozói környezet és az állami szektor minőségét.

A SzK Kormánya céljaul tűzte ki, hogy korszerűsíti a minősített adatok védelmi rendszerét, a lehető legnagyobb mértékben az EU és a NATO előírásaihoz igazítja az eljárásokat és folyamatokat, a biztonsági átvilágítások elvégzéséhez szükséges adatszolgáltatás törvényes akadályainak elhárításával növeli a biztonsági átvilágítások minőségét és hatékonyságát, illetve átértékeli a meglevő biztonsági kockázatokat. A kormány jogszabály-módosításokat hajt végre annak érdekében, hogy a Nemzetbiztonsági Hivatal számára új lehetőségeket biztosítson a biztonsági átvilágításokhoz, beleértve az egyedi elbírálás alá eső jogosult személyek és az átvilágítást végző intézmények kategóriáinak átértékelését. Egyúttal a SzK Kormánya fontosnak tartja a következetes adatvédelmet biztosító azon intézkedések megerősítését, amelyekkel a Nemzetbiztonsági Hivatal rendelkezik a biztonsági átvilágítások során.

ÁLLAMPOLGÁRSÁG

A SzK Kormánya a hosszú távon más ország területén élő szlovák állampolgárok számára lehetővé teszi az adott ország állampolgárságának felvételét a szlovák állampolgárság elvesztése nélkül. A SzK Kormánya foglalkozni fog azon személyek helyzetével is, akik a hatályos törvény alapján elveszítették szlovák állampolgárságukat, mégpedig oly módon, hogy ezek a személyek a megszokott európai elvek alapján visszakaphassák a szlovák állampolgárságot, és egyben egyszerűsíti az állampolgárság megszerzését a külföldön élő szlovákok számára.

BIZTONSÁGPOLITIKA ÉS A FEGYVERES ERŐK

A SzK Kormányja felelősen áll hozzá az ország védekezőképességének megerősítéséhez, ami hozzájárul a biztonsági kockázatok és a kihívások országos szintű kezelésére való felkészültség, valamint az azokkal szembeni ellenállóképesség növeléséhez.

A Szlovák Köztársaság az euroatlanti térség része. Ezért a SzK Kormányának elsődleges célja, hogy az Európai Unió és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének (NATO) felelős partnere legyen, mert ez az állam további fejlődésének, biztonságának és stabilitásának legjobb lehetősége. A kormány ezen két szervezet hatékonyságának növelése érdekében fokozni kívánja Szlovákia hozzájárulásának minőségét, és teljesíteni akarja nemzetközi kötelezettségeit. Az euroatlanti kötődéssel összhangban Szlovákia az állambiztonság területén tanúsított egyértelmű kiállással kívánja növelni az ország szövetségesek és partnerek előtti hitelességét, valamint javítani az ország a nemzetközi elismertségét.

A SzK Kormányának a honvédelem területére vonatkozó alapelve a törvényesség, az átláthatóság és a nyitottság érvényesítése lesz annak érdekében, hogy megakadályozza az államszervezetben előforduló felelőtlen és nem hatékony eljárásokat, illetve megakadályozza az eszközök felhasználásával kapcsolatos korrupciót. A közbeszerzés területén a SzK Kormány az „értéket a pénzért” elvre, a közbeszerzési eljárások alkalmazására és a szerződések közzétételére fekteti a hangsúlyt. Egyúttal biztosítja a nemzetközi együttműködés és a külföldi segítség hatékony kihasználását.

A SzK Kormányja reagálni fog a koronavírus-járvány okozta válsággal kapcsolatos problémákra, és az állambiztonság érdekében növelni fogja a válságkezelési folyamatok hatékonyságát. Biztosítja, hogy a fegyveres erők és a katonai egészségügyi szolgálat a Szlovákia területén felmerülő rendkívüli események és nem háborús válsághelyzetek esetén is folyamatosan rendelkezésre álljon az emberek életének és egészségének veszélyeztetése, valamint a vagyonuk védelme kapcsán felmerülő feladatok ellátása érdekében. Növeli a honvédelmi eszköztartalékokat, és biztosítja az ilyen tartalékok fegyveres erők általi raktározásának összekapcsolását az állami biztonsági készletek fenntartásával és a gazdasági mobilizáció keretében történő ellátmányozással. Javítani kívánja a katonák személyes felszerelésének állapotát.

A SzK Kormányja aktív párbeszédet fog folytatni a SzK Nemzeti Tanácsával a honvédelem céljairól, fejlesztési szándékairól, állapotáról és szükségleteiről. A honvédelem irányultságát és finanszírozását illetően igyekszik megállapodást elérni a politikai pártok szintjén. Nyitottabban fog kommunikálni a nyilvánosság felé, és aktív hozzáállást tanúsít a civil szektorral, a tudományos közösségekkel és a médiával való együttműködésben. Elmélyíti a leszerelt katonák érdekképviseleti szerveivel való együttműködést.

A SzK Kormányja a honvédelem megfelelő stratégiai keretrendszerének kidolgozása érdekében a SzK Nemzeti Tanácsa elé terjeszti jóváhagyásra Szlovákia Védelmi Stratégiájának tervezetét. A védelmi minisztérium hosszú távú terveinek megvalósítása érdekében kidolgozza a szakterület 2030-ig terjedő időszakra vonatkozó fejlesztési vízióját. Egyúttal előkészíti a védelmi minisztérium reális középtávú fejlesztési tervét, amely tartalmazza a fegyveres erők további fejlesztési prioritásait.

A SzK Kormányja megőrzi a védelmi kiadások stabilitását és tervezhetőségét, a kiadások tervezett aránya

2024-ben a GDP 2%-a. A védelmi kiadások keretében legalább 20%-ot tart fenn az alapvető felszereltség és technika, valamint a NATO és az EU kritériumainak megfelelő kutatás biztosítására, ugyanakkor fokozatosan növeli a védelmi kutatásra szánt kiadások arányát a védelmi költségvetés 1%-ig.

A SzK Kormánya a NATO-n belül aktívan hozzá fog járulni a kollektív védelem megerősítéséhez, beleértve a fegyveres erők részvételét az előretolt katonai alakulatokban és a Szlovákia területén kívüli hadgyakorlatokhoz való fokozott hozzájárulást. Az EU-n belüli védelmi együttműködés elmélyítése keretében Szlovákia elsősorban olyan projektekben vesz részt, amelyek ténylegesen hozzájárulnak Szlovákia fegyveres erőinek fejlődéséhez, valamint azon tevékenységek biztosításához, amelyeket önállóan a NATO keretében sem képes ellátni. Támogatja a hatékony regionális és bilaterális együttműködést a védelem területén, az Amerikai Egyesült Államokat pedig az ország kulcsfontosságú szövetségeseinek tartja, tekintettel a kollektív védelem biztosításához szükséges, egyedülálló háttérre, amellyel az európai szövetségesek nem rendelkeznek. Biztosítja a fegyveres erők részvételét a nemzetközi szervezetek által vezetett, a nemzetközi joggal és Szlovákia biztonságpolitikai érdekeivel összhangban lévő katonai műveletekben és missziókban, és figyelembe veszi azok Szlovákia fegyveres erőinek fejlődéséhez hozzáadott értékét.

A SzK Kormánya biztosítja a hosszú, közép- és rövid távú célok tervezésének, megvalósításának, ellenőrzésének és értékelésének összehangolását, ennek támogatására bevezeti az államvédelem rendszeres stratégiai értékelését, valamint évente nyilvánosan és teljes körűen értékeli a SzK védelmét. Növeli a védelmi minisztérium tevékenységének hatékonyságát a források kezelésének területén, kiemelt figyelmet szentelve a meghatározott célok elérésére, a bürokrácia csökkentésére, valamint a szervezeti struktúra és a belső folyamatok optimalizálására, beleértve a tevékenységek digitalizálási szintjének növelését.

A védelmi minisztérium hatáskörének bővítésénél figyelembe veszi a változó biztonsági környezetet a kibernetikai és hibrid veszélyek, a félretájékoztatások, a klímaváltozás és a technológiai fejlődésből (beleértve a mesterséges intelligenciát) eredő kihívások összefüggésében.

A SzK Kormánya biztosítja a fegyveres erők kiegyensúlyozott fejlesztését, valamint az állam védelme kapcsán rájuk háruló feladatok teljesítésére való felkészülés feltételeit. Az elsődleges cél azon készségek biztosítása, amelyek mellett Szlovákia a NATO-ban elkötelezte magát, beleértve a kapcsolódó korszerűsítési projektek megvalósítását és a képzés fokozását. A kormány biztosítja a légierő folyamatban lévő korszerűsítési projektjeinek megvalósítását, valamint a speciális műveleti alakulatok fejlesztését.

A SzK Kormánya fontosnak tartja a védelmi minisztérium katonai és civil személyzetének stabilizálását és minőségének növelését. Ezért kibővíti a képzési lehetőségeket, növeli a képzés színvonalát, illetve megteremti a hivatásos katonák és az alkalmazottak által igénybe vett „élethosszig tartó képzés” fejlesztésének feltételeit. Biztosítja a szakmai előmenetel és a hivatásos katonák értékelésének objektivitását, bevezeti a nem pénzügyi juttatásokat, beleértve a hivatásos katonák és családjuk számára biztosított szociális jóléti programok rendszerét. A hivatásos katonák védelmének fokozása érdekében létrehozza a katonai ombudsman intézményét. A katonai személyzet feltöltése érdekében korszerűsíti a fegyveres erők toborzási rendszerét. A jobb felkészültség és bevethetőség érdekében átértékeli a tartalékosok képzési és előkészítési rendszerét.

A SzK Kormánya megvalósítja a lakosság teljes körű védelmi felkészítését szolgáló rendszert, amely

magában foglalja az állam védelmének problémakörét magyarázó tájékoztatást, a lakosság rezisztenciájának növelését a félretájékoztatások ellen, az oktatási és nevelési folyamatra vonatkozó intézkedéseket, az állampolgárok önkéntes katonai felkészülését és a fegyveres erők aktív tartalékosainak felkészítését. Ezzel megteremti a lakosság katonai témák iránti érdeklődésének kielégítéséhez szükséges feltételeket, és fokozza a szélsőséges és félretájékoztatás elleni harc iránti igényt.

A SzK Kormánya egyik prioritásának a fegyveres erők által használt infrastruktúrába való beruházást tartja. Ezzel kapcsolatban növeli az infrastruktúra karbantartására fordítandó kiadásokat, de főleg annak fejlesztését támogatja annak érdekében, hogy megteremtse az új felszerelés és technika, a kiképzés, valamint az energetikai hatékonyság növelésének feltételeit. A katonai mobilitás fokozása és a vendéglátó ország általi támogatás növelése érdekében biztosítja az egyéb védelmi infrastruktúra előkészítését, karbantartását és fejlesztését. Egyúttal biztosítja a katonasági területen található természeti értékek, erdők és vizek védelmét.

A SzK Kormánya javítani fogja a szlovákiai hadiipar gyártási, kutatási és fejlesztési, valamint képzési kapacitásainak az állam javára történő felhasználásához szükséges feltételeket, elsősorban a fegyveres erők korszerűsítése és a meglévő technika szervizelése és javítása területén, ügyelve az ellátás biztonságára válsághelyzetben. Fokozza a fegyverkezési tervek stabilitását, bővíti a kölcsönös kommunikációt és tájékoztatást, támogatja a szlovákiai hadiipar részvételét a fegyveres erők felszereltségének és technikájának külföldről történő biztosításában és egyéb nemzetközi együttműködés keretében.

A SzK Kormánya az állam védelme érdekében intézkedés elfogadásával támogatja a Katonai Hírszerzés fejlesztését, valamint tevékenységének fokozottabb ellenőrzését.

A SzK Kormánya kidolgozott elemzés alapján megfontolja a Védelmi Minisztérium és a Belügyminisztérium légi erők összevonását.

A LAKOSSÁG EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSÁNAK JAVÍTÁSA

Az egészségügyi rendszer fő célja a teljes lakosság lehető legjobb egészségi állapotának elérése. Amellett, hogy elsősorban le kell győzni a COVID-19 betegséget okozó SARS-CoV-2 koronavírus által kiváltott válságot, majd javítani kell a Szlovák Köztársaság felkészültségét a lakosság egészségét veszélyeztető jövőbeni válságokra, a kormány következetesen fog foglalkozni az egészségügyi rendszer hosszú távú, szerkezeti problémáival. Törekedni fog arra, hogy 2030-ig működőképes egészségügyi rendszert hozzon létre. A jelenlegi koronavírus-válság kezelése keretében a kormány biztosítja a megfelelő időben végzett diagnosztizálást, kezelést, valamint az egészségügyi kapacitások megfelelő infrastruktúráját és logisztikáját.

A SzK Kormánya kijelenti, hogy az egészségügyi rendszer alapvető értékei az igazságosság, a szolidaritás, a minőség, valamint az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása mindenki számára. Az emberek egészsége ugyanis a családok, a közösség és az ország egészségének alapfeltétele. Az ország egészségügyi politikájának integrált része lesz az átláthatóság, a korrupcióval szembeni zéró tolerancia, az adatokhoz való hozzáférés, a minőségi adatokon alapuló döntéshozatal, a források hatékony felhasználása, valamint a laikus és a szakmai közönség bevonása. A szabályok a tulajdonviszonyoktól függetlenül a rendszer összes elemére fognak vonatkozni.

A színvonalas és elérhető egészségügyi ellátás biztosítása közös kihívás az összes, univerzális egészségügyi biztosítással rendelkező egészségügyi rendszer számára. Más országokhoz hasonlóan Szlovákia is küzd az olyan általános kihívásokkal, mint az új technológiák megjelenése, a korlátozott költségvetés, illetve az egészségügyi ellátással szembeni növekvő elvárások. A kormány ismét az emberek egészségét tartja elsődleges szempontnak, és ez a hozzáállás a háttérben működő, erős érdekképviselői és pénzügyi csoportok hatására sem fog megváltozni. A határozott szabályozó szerep mellett az államnak saját tulajdonosi jelenlétével is garantálnia kell az egészségügyi ellátás hozzáférhetőségét az állampolgárok számára. Az egészségügyi ellátás kapcsán a SzK Kormánya – a tulajdonosi garanciákon túl – jelentős mértékben meg kívánja erősíteni pozícióját az egészségügyi biztosítás területén.

Az egészségügyi ellátás csak az egyik olyan tényező, amely befolyásolja egészségünket. Az egészség társadalmi tényezői, az életvitel és a környezet alapvetően befolyásolják egészségünket. Ezért a kormány átfogó módon tekint a lakosság egészségére. A kormány a közpolitika összes területén és az egészségügyi ellátásban is nagyobb hangsúlyt fektet a megelőzésre. A lakosság öregszik, az emberek tovább élnek, ugyanakkor egyre többen szenvednek krónikus betegségekből, amelyek leküzdése érdekében elengedhetetlen az egészséges életmód támogatása.

A SzK Kormánya ezért kiemelt hangsúlyt fektet az alábbi programpontok teljesítésére, amelyek a Páciens, Egészségügyi dolgozó és Rendszer kategóriák szerint vannak összefoglalva.

PÁCIENS

A SzK Kormánya tudatosítja, hogy az egészségügyi ellátórendszer problémái közé tartozik a páciensek nem megfelelő menedzselése, valamint az egészségügyi ellátás abból eredő hozzáférhetetlensége. Ezért a kormány arra összpontosít, hogy javítsa a páciensek teljes rendszerben történő ellátását a megelőzéstől, a biztosított

ellátás minőségén keresztül az utólagos kezelésig, rehabilitációig, hosszú távú kezelésig, illetve a palliatív ápolásig.

Mivel az egészséghez vezető út a rendelőbe való belépés előtt kezdődik, a kormány bevezeti az egészségről való gondoskodást és a megelőzést támogató mechanizmusokat úgy a szolgáltatók, mint a biztosítottak részére. A kormány az egészséges életmódra ösztönző elemek kialakítása mellett támogatni fogja a lakosság egészséggel kapcsolatos képzését és teljes körű tájékoztatását. Ennek érdekében az egészségre és az egészségügyi ellátásra vonatkozó, elérhető, egyszerű és átlátható tájékoztatási eszközöket biztosít a lakosság számára, valamint javítja a közegészségügyi dolgozók helyzetét. A kormány vállalja, hogy aktívan fellép az egészséggel kapcsolatos hamis információk terjesztése ellen.

A kormány felkészíti a rendelőintézeteket és a kórházakat az egészségügyi ellátás legkorszerűbb színvonalon való nyújtására. Olyan megoldásokat készít elő, amelyek a korszerű technológia és az e-egészség program segítségével támogatják az egészségügyi ellátás innovatív formáit. A kormány biztosítja, hogy az egészségügyi biztosítók lehetővé tegyék az emberek számára, hogy egy egységes telefonszámon vagy weboldalon keresztül kényelmesen és ingyen bejelentkezzenek orvosukhoz.

A SzK Kormánya meghatározza az alapvető egészségügyi ellátást: a garantált ingyenes ellátás alapsomagját, tekintettel az időbeli és földrajzi rendelkezésre állásra, valamint a diagnosztikai és kezelési folyamatokra. Abban az esetben, ha a biztosító az adott régióban nem rendelkezik elegendő kapacitással, a páciens számára saját költségén olyan orvosnál kell biztosítani az ellátást, akivel nincs szerződéses viszonyban.

A SzK Kormánya megteszi az egészségügyi ellátást biztosító intézményeknek a páciensek menedzselésében való együttműködéséhez szükséges lépéseket, hogy a páciens a rendszerben való tévelygés helyett mindig tisztában legyen a következő lépéssel.

A SzK Kormánya érvényre juttatja, hogy daganatos betegség gyanúja esetén az egészségügyi biztosítók a klinikai onkológus javallatától számított 14 napon belül kötelesek legyenek biztosítani a megfelelő műtet. Ellenkező esetben a biztosítók kötelesek lesznek megtéríteni a műtét elvégzését bármely EU-tagállamban.

Egyúttal a SzK Kormánya kiemelt figyelmet szentel a mentális egészség gondozásának. Támogatni fogja a mentális egészség közösségi gondozásának fejlődését, és figyelembe veszi a különböző csoportokról való gondoskodás speciális igényeit.

A SzK Kormánya tisztában van a különböző veszélyeztetett csoportok számára biztosított ellátáshoz való nehezebb hozzáféréssel és annak speciális igényeivel.

A SzK Kormánya ezért külön figyelmet fordít a súlyos fogyatékkal élő személyek, a marginalizált közösségek, a nyugdíjasok és az egyéb veszélyeztetett csoportok számára biztosított megelőzés, egészségügyi ellátás, mentális egészséggondozás és hosszú távú gondozás elérhetőségének javítására.

A SzK Kormánya támogatja a közösségalapú pszichológiai és szociális ellátást, valamint az idősek aktív életvitelét elősegítő közösségalapú ellátást.

A SzK Kormánya bevonja a marginalizált csoportokat a terepen dolgozó munkatársak szűrési kezdeményezéseibe.

A SzK Kormánya bevezeti a fogyatékos gyermekek, valamint a szociálisan hátrányos környezetből származó gyermekek és családjaik számára biztosított korai beavatkozás koordinált tárcaközi rendszerét.

A SzK Kormánya eltörli a gyógyszerek árához való hozzájárulást a súlyosan fogyatékos személyek és a hat éven aluli gyermekek esetében, illetve a nyugdíjasok esetében figyelembe veszi majd a bevételük összegét, mégpedig a legolcsóbb alternatív gyógyszer árához való hozzájárulás összegéig. Az ebből az intézkedésből származó költségeket az állami költségvetés megtéríti.

A SzK Kormánya jogszabályban biztosítja a páciensek számára, hogy leírják gyógyászati szándékukat, és kiválaszthassák a gyógyászati ügyekben nevükben eljáró jogi képviselőt.

A SzK Kormánya semmilyen formában nem támogatja az aktív vagy passzív eutanázia, illetve az asszisztált öngyilkosság bevezetését.

A SzK Kormánya a terhesség-megszakítások megelőzésével kiáll a meg nem született gyermekek védelme mellett. Ennek eszközei elsősorban az egyedül álló anyák és a családok pénzügyi helyzetének javítása, a 40 év feletti anyák terhesség-megszakítására irányuló támogatás megszüntetése, valamint további megelőző intézkedések.

A SzK Kormánya létrehozza a betegek jogaival foglalkozó ombudsman intézményét.

A SzK Kormánya támogatja a betegszervezetek független finanszírozását.

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

A SzK Kormánya tudatosítja az egészségügyi dolgozók és az egészségügyben dolgozó további alkalmazottak kulcsszerepét, ezért javítani fogja munkavégzési körülményeiket, valamint olyan motivációs környezetet teremt, hogy az egészségügyben dolgozó személyek továbbra is Szlovákiában dolgozzanak, illetve hazatérjenek az itthoni munkalehetőségek miatt.

A SzK Kormánya kiterjeszti az egészségügyi nővérek hatásköreit azért, hogy átvehessék az orvosok hatáskörének egy részét, megszünteti az egészségügyi asszisztensek általános nővérekre történő átnevezését (az egészségügyi asszisztensek esetében megtartja a kibővített hatásköröket).

A SzK Kormánya figyelemmel kíséri a Munka Törvénykönyvének betartását, valamint a személyzeti normatívák betartását. A kormány lehetővé teszi az állami kórházakban dolgozó, kiskorú gyermeket nevelő szülőknek, hogy összehangolják munkahelyi és családi életüket, és az egészségügyi dolgozók esetében lehetővé teszi az adóalap csökkentését a képzési rendezvényekre szánt kiadások összegével.

ANYAGI MEGBECSÜLÉS

A SzK Kormány a országos átlagbér 110%-ára emeli az egészségügyi nővérek átlagbérét. A kormány a mérhető minőségi mutatók, a páciensek elégedettsége, az elért képzettség és a ledolgozott évek alapján bevezeti az érdemeken alapuló motivációs bértkiegészítési rendszert.

KÉPZÉS

A SzK Kormány nagyobb felelősséget vállal az egészségügyi hivatások és a gyógyászati szakirányok fejlődéséért és struktúrájáért annak érdekében, hogy azok nagyobb mértékben alkalmazkodjanak az egészségügyi rendszer jelenlegi igényeihez, valamint a demográfiai válság következtében megváltozott jövőbeni igényekhez.

A SzK Kormány képzési tervet dolgoz ki az egészségügyi asszisztensek és az akut gyógyászati hatáskörrel rendelkező egészségügyi dolgozók számára, és speciális képzési programokat indít a szociálisan hátrányos környezetből és a marginalizált közösségekből érkező személyek számára.

A SzK Kormány a képzettség, a szakosodás és az EU-tagországbeli gyakorlat gyorsított eljárásban történő elismerése, valamint a kódok hozzárendelésének és a Szlovák Orvosi Kamarában való regisztrálásnak egy helyen történő intézése révén lehetővé kívánja tenni az egészségügyi dolgozók akadálymentes visszatérését Szlovákiába. Átlátható módon meghatározza az EU-n kívüli országokból érkező képzett személyzet vizsgáztatásához szükséges szakmai ismeretek és gyakorlati készségek körét. A kormány feleleveníti a rezidensi programot és bevezeti az orvosok egyéni szakmai tervét. Javasolja, hogy az orvosi tanszékek államvizsgáinak részét képezze az állami kórházak betöltetlen állásaival, valamint a rezidensi és doktorandusz helyekkel, illetve a megyék szükségletei alapján a speciális rendelőkben lévő helyekkel kapcsolatos önkéntes interjú.

A SzK Kormány megteremti az ambuláns specialisták szakmai gyakorlatának jogszabályi feltételeit, valamint a pácienseik számára szükséges beavatkozások állami kórházakban történő elvégzésének feltételeit. Javasolja a kötelező posztgraduális képzettség megreformálását, valamint a folyamatos képzés és az egészségügyi ellátás minőségére irányuló mérések pontos jegyzőkönyveinek bevezetését a mentori rendszer révén is.

A SzK Kormány megerősíti a gyógyszerészek hatáskörét a gyógyszerárakban.

A SzK Kormány az orvosi tanszékek számára megteremti azokat a feltételeket, amelyek szerint azok lényegesen több szlovákiai diákot vehetnek fel.

A SzK Kormány a medikusok és ápolók pregraduális képzése keretében bevezeti a palliatív ápolás tantárgyat, a palliatív gyógyászat szak kapcsán pedig átértékeli a posztgraduális képzést.

A SzK Kormány az orvosi és a gyógyszerészeti tanszékeken bevezeti és javítja a kommunikációs és menedzseri készségek fejlesztésére irányuló képzést.

A SzK Kormányja létrehoz egy tárcaközi szervet, amely felügyelni fogja a mentális gondozást (egészség támogatása, megelőzés, diagnosztika, kezelés, utógondozás és szakmai képzés), illetve vállalja egy kiváló, a szellemi zavarok kutatásával és gyógyításával foglalkozó nemzeti intézet létrehozását.

RENDSZER

AZ AMBULÁNS GONDOZÁS REFORMJA

A SzK Kormányja az elsődleges ellátás pótolhatatlan szerepének tudatában elvégzi az új orvosok rendszerbe való belépését megkönnyítő változtatásokat.

A SzK Kormányja enyhít az új rendelők megnyitásának feltételein azokban a régiókban, ahol az általános orvosokból hiány van, létrehozza a motivációs bónuszokat, valamint biztosítja az új rendelők nyitását és a meglévő rendelők hatékonyabbá tételének pénzügyi támogatását. A hangsúlyt a páciensek kényelmes bejelentkezésére és a szolgáltatók hálózatba kapcsolására fekteti annak érdekében, hogy javítsa a páciensek menedzselését.

A SzK Kormányja kiterjeszti a megyék hatáskörét az ambuláns ellátásra vonatkozó engedélyek kiállítására és a hálózatépítés menedzselésére kapcsán. A speciális ambuláns rezidensi helyek létrehozása kapcsán megteremti a kórházakkal való együttműködés feltételeit.

A SzK Kormányja átalakítja az általános orvosok rendelőinek hálózatát annak érdekében, hogy azok elérhetőbbek legyenek.

A SzK Kormányja feloldja az általános orvosok rendelvényekre és javallatokra vonatkozó korlátozásait. Az elsődleges ellátásba való belépést más orvosok – specialisták számára is lehetővé teszi, és az orvosok és a nővérek számára elérhető továbbképzési lehetőségeket biztosít.

A SzK Kormányja bevezeti a rendelők nagyobb hatékonyságát és minőségét támogató innovatív díjazási rendszert, támogatja az integrált központokon belüli regionális együttműködést és az alkalmazott nővérek számának növelését. Az ambuláns orvosok számára új teljesítménykatalógust vezet be, amely biztosítja az egészségügyi ellátás új pénzügyi díjazását.

A SzK Kormányja vállalja, hogy fizetési mechanizmusokkal támogatja az innovatív és korszerű technológiák (pl. telemedicina) alkalmazását. A kormány bevezeti az általános egészségügyi ellátás menedzselésének és finanszírozásának innovatív formáit.

AZ AKUT ÉS SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS REFORMJA

A SzK Kormányja javítani kívánja az akut és sürgősségi ellátás minőségét és folyamatait, és megreformálja az akut és sürgősségi betegellátást.

A SzK Kormányja Egészségügyi Mentőszolgálat Operációs Központja számára bevezeti a kommunikációs,

klinikai és indikációs protokollt.

A SzK Kormánya javasolni fogja a készenléti rendelők reformját. Az egyes körzetek számára folyamatosan üzemelő sürgősségi rendelőket hoz létre.

A SzK Kormánya új jogszabály dolgoz ki, amely növeli a mentőszolgálat színvonalát, és kisebb szolgáltatók számára is lehetővé teszi annak működtetését.

A SzK Kormánya javasolni fogja az akut és halaszthatatlan ellátást nyújtó szervezetekre vonatkozó kötelező tanúsítás és felügyelet bevezetését, az akut és sürgősségi ellátás minőségi mutatóinak közzétételével.

A SzK Kormánya módosítja a mentőszolgálat fizetési mechanizmusát, amely nagyobb fokú hatékonyságra és minőségre fog ösztönözni.

A KÓRHÁZI HÁLÓZAT REFORMJA

A SzK Kormánya kidolgozza az egészségügyi ellátás (regionális jellegzetességeket figyelembe vevő) fogyasztásának elemzését, meghatározza az infrastruktúra szükségességét és eloszlását, egyértelműen meghatározott paraméterekkel szolgáltatói hálózatok kialakítását javasolja, valamint módosítja az egészségügyi szolgáltatókkal szembeni műszaki és személyzeti követelményekre vonatkozó rendeletet.

A SzK Kormánya javasolja a kórházi hálózat regionális szükségletek szerinti reformját annak érdekében, hogy biztosítva legyen a szolgálatok elérhetősége, hatékonysága és minősége, valamint a kórházak olyan mértékű finanszírozása, amely fedezi indokolt költségeiket, egyúttal lehetővé teszi számukra a műszereik és infrastruktúrájuk szisztematikus korszerűsítését oly módon, hogy azok az egészségügyi létesítmények épületeihez hasonlóan kielégítsék a fogyatékos emberek speciális igényeit is.

A SzK Kormánya az állami kórházak szintjén bevezeti az egészségügyi technika és infrastruktúra felújítási tervét, amely egyben meghatározza a finanszírozási forrásokat is. Ezek a tervek több évre fognak vonatkozni annak érdekében, hogy biztosítva legyen a kórházak műszereinek folyamatos korszerűsítése. Így korlátozott pénzügyi források mellett is garantálható az egyes kórházak világos és strukturált korszerűsítési víziója.

A SzK Kormánya biztosítja a DRG-alapú finanszírozási rendszer optimális kialakítását és teljes működőképességét, az értéknövelő tételekkel együtt. Bevezeti a kezelések eredményeinek és az eljárások betartásának ellenőrzését.

A SzK Kormánya koordinált módon, egységes vezetés alatt kezdi el irányítani az állami kórházakat, és teljes mértékben kihasználja a méretből adódó megtakarítást.

A SzK Kormánya kiemelt figyelmet fordít a kórházigazgatók átlátható és apolitikus kiválasztására, valamint a kórházak vezetőségének személyes felelősségére az állami kórházak hűtlen kezelése, illetve a személyzeti normatívák be nem tartása esetén.

A SzK Kormánya megteremti a transzplantációs programok fejlesztésének, illetve előrelépésének feltételeit, és támogatni fogja ezeket a programokat.

FINANSZÍROZÁS

A SzK Kormánya az állami kórházakban bevezeti a költségvetés központilag irányított elkészítését és folyamatos kiértékelését, az egységes gazdasági szoftvert, a központi beszerzést, a kifizetések irányítását, valamint a megrendelések és szerződések többfokozatú, meghatározott küszöbértékek szerinti jóváhagyását.

KÓRHÁZI PROJEKTEK

A SzK Kormánya bemutatja az új regionális kórházak építészeti projekttervét, amely megfelel a betegápolás ellátásával és az egészségügyi dolgozók munkavégzésével kapcsolatos jelenlegi elvárásoknak. A választási időszak során a kormány két ilyen kórház megépítését fogja javasolni.

A SzK Kormánya törekedni fog arra, hogy a Rázsochy-n öt éven belül megépüljön egy új általános egyetemi kórház. Az építés megvalósításának felgyorsítása érdekében a kormány kidolgoz egy stratégiai beruházásról szóló törvényt – Lex Rázsochy.

A SzK Kormánya folytatni fogja az új Túrócszentmártoni Egyetemi Kórház építését, és előkészíti a kassai és a besztercebányai egyetemi kórházak fejlesztési koncepcióját.

A HOSSZÚ TÁVÚ GONDOZÁS REFORMJA

A SzK Kormánya megteremti az idősek társadalomba való integrálódásának feltételeit, javítja az egészségügyi és szociális ellátás elérhetőségének, valamint az idősebb generáció magasabb életszínvonalának feltételeit.

A SzK Kormánya a Munka-, Szociális és Családügyi Minisztérium és az Egészségügyi Minisztérium közös projektjeként létrehoz egy tárcaközi platformot a hosszan tartó betegségben szenvedő páciensek egészségügyi ellátásának irányítására és fejlesztésére.

A SzK Kormánya előkészít egy új, a hosszú távú gondozásról szóló törvénytervezetet, amelynek célja a teljes körű egészségügyi, szociális és gondozói ellátás szabályozása.

A SzK Kormánya támogatja a magatehetetlen és a krónikus betegségben szenvedő emberek otthoni környezetben történő gondozását az otthoni ápolói szolgáltatásokat közvetítő ügynökségek és a mobil palliatív csoportok révén. A kormány megteremti annak feltételeit, hogy a magatehetetlen és a krónikus betegségben szenvedő emberek egészségügyi ellátását a számukra ismert környezetben lehessen végezni. Támogatni fogja a családi és közösségi alapon történő ellátást, valamint az egészségügyi szolgáltatók hálózatba kapcsolását, továbbá megerősíti a képzett nővéreket és szociális munkásokat foglalkoztató gondozóintézmények hálózatát.

A SzK Kormánya a rászorultságból eredő igények meghatározása érdekében egységesíti az elbírálási eljárást. A

rászorultság alapján fizetett állami segélyt (hozzájárulást) a személyekhez köti, nem pedig a létesítményekhez.

A SzK Kormánya a páciens akut kezelése utáni gondozás kapcsán támogatja az utógondozást, beleértve a gyógyfürdői kezelést, és bevezeti, illetve meghatározza az utógondozás megfelelő időben történő operatív menedzselését.

A SzK Kormánya a fogyatékos személyek számára hozzáférhetőbbé teszi a teljes érzéstelenítésben végzett egészségügyi ellátást.

A SzK Kormánya megreformálja a palliatív ellátást, támogatja a palliatív osztályok, palliatív konzultációs szolgáltatások és az intézményi egészségügyi ellátáson belüli palliatív rendelők létrehozását, valamint a komplex palliatív igények mobil és állandó hospicek révén történő lefedését.

A GYÓGYSZERPOLITIKA ÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI TECHNOLÓGIA REFORMJA

A SzK Kormánya áttekinthetővé teszi a kategorizációs folyamatot, és biztosítja a döntési folyamatok átláthatóságát és költséghatékonyságát.

A SzK Kormánya javítja az igazoltan határos innovatív gyógyszerek szlovákiai piacon való bevezetésének feltételeit.

A SzK Kormánya létrehozza a független HTA ügynökséget (*Health technology assesment*), amely az EUnetHTA (Egészségügyi Technológiaelemzés Európai Hálózata) célkitűzései alapján fog működni, és amely kiértékeli az új technológiai fejlődés tendenciáit (*horizon scanning*), valamint a piacra való bevezetésük előtt elbírálja a fizetett, egyben innovatív gyógyszereket és egészségügyi technológiákat.

A SzK Kormánya meghatározza a kivételes jóváhagyást igénylő kezelés egyértelmű, egységes, időben korlátozott és transzparens kritériumait.

A SzK Kormánya korszerűsíti és összekapcsolja az egészségügyi és a szociális rendszer orvostechikai eszközeit.

A SzK Kormánya bevezeti az új gyógyszertárak nyitásának érdemi demográfiai és földrajzi kritériumait, valamint ártértékeli a gyógyszertárak jelenlegi hálózatát.

A SzK Kormánya kibővíti a legfontosabb és igen költséges gyógyszerek, segédeszközök és orvostechikai anyagok központi beszerzését.

A SzK Kormánya javasolja, hogy a gyógyszerek árának felülvizsgálata csak a szakmai körökkel és a betegszervezetekkel való egyeztetés után történjen meg.

A SzK Kormánya javasolja, hogy törvény erősítse meg a betegszervezetek jogszabályalkotás során betöltött helyzetét, illetve biztosítja azok független finanszírozását.

A SzK Kormánya megfontolja egy állami elosztó társaság létrehozását, amelynek feladata a gyógyszerekkel és orvostechnikai eszközökkel való ellátás biztosítása.

AZ ADATFELDOLGOZÁS REFORMJA ÉS A DIGITALIZÁCIÓ

A SzK Kormánya szisztematikusan megreformálja az adatkezelési politikát, és létrehozza az adatszolgáltatások működő intézményes keretét.

A SzK Kormánya vállalja, hogy kiterjeszti az elektronikus egészségügy (e-egészség) szolgáltatásait.

A SzK Kormánya növeli a kimutatások hatékonyságát, megszünteti a kettőzött kimutatásokat az egészségügyi biztosítók és a Nemzeti Egészségügyi Információs Központ felé. Az állami kórházakban a kormány bevezeti a kimutatásokat kezelő osztályt, valamint az egyes kimutatásokért és nyilvántartásokért felelős adatmenedzser funkciót.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI FELÜGYELETI HIVATAL REFORMJA

A SzK Kormánya kiterjeszti a hivatal hatásköreit és jogköreit a páciensek biztonsága és az egészségügyi ellátás minőségének ellenőrzése területén, valamint a DRG rendszer bevezetésével kapcsolatos képzést illetően, és újra garantálja az intézmény függetlenségét és professzionalizmusát.

A SzK Kormánya javasolja, hogy a közpénzeket kapó szolgáltatók számára kötelező legyen a megfelelő egészségügyi minőségbiztosítási rendszer bevezetése.

A SzK Kormánya létrehozza az egészségügyi ellátás során felmerülő hibázás gyanújának bejelentési rendszerét, amely garantálja, hogy a bejelentésnek nem lesznek negatív következményei a bejelentő számára.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI BIZTOSÍTÁS REFORMJA

A SzK Kormánya biztosítja az egyértelműen meghatározott és mérhető egészségügyi célok, illetve az azokhoz hozzárendelt határidők rendszerszintű felügyeletét és kiértékelését, ami az orvosi és egészségügyi mutatókra, valamint a pénzügyi hatékonyságra is kiterjed. A kormány azt fogja kérni az egészségügyi biztosítóktól, hogy vállaljanak nagyobb szerepet az állam egészségpolitikai feladatainak teljesítésében.

A SzK Kormánya javasolja, hogy az egészségügyi biztosítók csak azután érhessenek el a kiegészítő biztosításból és a maximalizált működési költségekből származó nyereséget, miután kifizették az összes megrendelt szolgáltatást.

A SzK Kormánya lehetővé teszi az állampolgároknak a kiegészítő biztosítást. Ezenkívül javasolja, hogy a páciensek a szerződéssel rendelkező egészségügyi szolgáltatók által biztosított, alapellátáson felüli szolgáltatásokat és teljesítményeket az egészségügyi biztosítón keresztül fizessék. A különféle kiegészítő biztosítási csomagok kínálata, ára és terjedelme a biztosító ajánlatától függ. Az egészségügyi biztosítás a piaci verseny részét fogja képezni. Szerződéssel rendelkező szolgáltatók által biztosított, alapellátáson felüli

egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó kifizetéseket és kiegészítő biztosításokat csak olyan egészségügyi biztosítók fognak kínálni, amelyek egészségügyi alapellátást is biztosítanak.

Ha az egészségügyi biztosítók jelenlegi rendszerének elemzése alapján megállapítható, hogy a rendszer nem jelent értéket a páciensek és az állampolgári egészségügyi célok elérése szempontjából, a kormány megfontolja az egy biztosítóval működő egészségbiztosítási rendszer bevezetését.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS FINANSZÍROZÁSÁNAK REFORMJA

A SzK Kormányja vállalja, hogy politikamentessé teszi az egészségügy finanszírozását, és biztosítja az összkiadások érdemi megnövelését azért, hogy az ország a közpénzek által biztosított lehetőségekhez mérten minél hamarabb elérje az EU-átlagot (ideális esetben a GDP 0,3%-nak megfelelő növekedés évente). Egyúttal biztosítja a finanszírozás stabilitását és kiszámíthatóságát. A költségvetés része a beruházásokra szánt, előre meghatározott pénzügyi csomag. A kormány egyúttal vállalja, hogy következetesen bevezeti az „értéket a pénzért” elvet annak érdekében, hogy javítsa az egészségügy hatékonyságát és eredményeit.

A kormány vállalja, hogy olyan fizetési mechanizmusokat vezet be, amelyek az egészségügyi ellátás egyes területein az ellátás minőségére fektetik a hangsúlyt, nem pedig a mennyiségre. A cél, hogy az egészségügyi intézmények a gyógyításért, és ne a kezelésért kapjanak pénzt.

A SzK Kormányja a programalapú költségvetés révén biztosítja a források igazságosabb elosztását az egészségügyben, és javasolja az egészségügyi miniszter tanácsadói háttérként működő strukturált konzultáció bevezetését. A kormány mérni fogja minden elköltött euró hatékonyságát.

MUNKAHELYEK VÉDELME ÉS A SZOCIÁLIS BIZTONSÁG MEGTEREMTÉSE

CSALÁD

A SzK Kormánya támogatni fogja a családot, ami a társadalom alkotósejtje, valamint az alapvető emberi, kulturális, szociális, polgári és szellemi értékek fő hordozója. A kormány úgy tekint a család támogatására, mint a kedvezőtlen demográfiai változások problémájára megoldást kínáló elsődleges eszközre. Ezért a SzK Kormánya az alábbiakat kívánja megvalósítani:

- a gyermekgondozási díj és a gyermekgondozási segély megemlése és rugalmasabbá tétele, annak átlagbérhez való igazítása, valamint a jogosultság feltételeinek módosítása,
- az apasági szabadság intézményének bevezetése és igénybevétele a gyermek születésekor,
- a nők és a férfiak bérei és nyugdíjai között az anyaság következtében keletkezett különbségek kiegyenlítése,
- a rugalmas munkavégzési formák vonzóbbá tétele, a legfeljebb 200 euró összegű csecsemőgondozási vagy gyermekgondozási díjat kapó személyek jövedelmének adó- és járulégmentessé tétele (mint a diákok és a nyugdíjasok),
- kötelező kedvezmények bevezetése a gyermeket családok számára csoportos belépőként a mozik, színházak, múzeumok, galériák stb. látogatása esetén,
- helyettesítő tartásdíj behajtásának és kifizetésének módosítása,
- a szükséghelyzeti segély alól kivont „lakhatási támogatás” egyedi szociális segély bevezetése, ami kibővítené azon személyek körét, akik ki tudják fizetni a lakással kapcsolatos költségeiket,
- az „SOS hozzájárulás” egyedi szociális segély bevezetése a rendkívüli helyzetek esetére, ha az adott család semmilyen szociális segélyre nem jogosult,
- az állami szociális segélyek kifizetését biztosító rendszer módosításával kapcsolatos lehetőségek vizsgálata azzal a céllal, hogy azok proaktívak legyenek, és lehetőleg ne igényeljék a hatóságokkal való személyes kapcsolatot, ugyanakkor lehetővé tegyék az állam rendelkezésére álló információk és információforrások felhasználását,
- a családi vállalkozás típusú kereskedelmi társaság koncepciójának javaslata,
- szakmai segítségnyújtás a multidiszciplináris csoportoknak a családok problémáinak kezelése során,
- rendszerszintű intézkedések a gyermekeken, nőknél és más sérülékeny csoportokon elkövetett erőszakos cselekmények megelőzése és megakadályozása érdekében, elérhető jogi védelem, gyermekvédelmi szociális-jogi intézkedések és szociális gondnokság biztosítása az erőszak áldozataivá váló gyermekek számára, valamint szociális szolgáltatások nyújtása az erőszak áldozatává vált nők és a családon belüli erőszak áldozatai számára.

Egyúttal a SzK Kormánya megfontolja:

az ápolási díj kifizetésének lehetőségét a meghosszabbított gyermekgondozási díjat kapó munkanélküli szülők számára,

- a gyermek születésekor fizetendő hozzájárulás összegének egységesítése függetlenül a gyermekek sorrendjétől és számától,

- a családi pótlék fokozatos emelése és a gyermek kora szerinti fokozatos kifizetése,
- minden gyerek után járó adókedvezmény megemlése a jelenlegi érték kétszeresére (nem csak 6 éves korig), a harmadik és minden további gyermek után pedig a jelenlegi érték háromszorosára, illetve az adókedvezmény létminimumhoz való kötése,
- jelzáloghitel-törlesztési hozzájárulás bevezetése a három évesnél nem idősebb gyermeket nevelő családok esetében, a jelzáloghitel törlesztésének felfüggesztése – a lakáscélú hitelekhez tartozó tőke- és kamattörlesztés kitolásának lehetősége a 3 éven felüli gyermekeket nevelő családok esetében, valamint a lakáscélú hitelre kifizetett kamatok adóalapból történő levonásának lehetősége a gyermekek száma szerint,
- illetékmentes kedvezményes családi lakástakarék bevezetése az egész családra kötött szerződéssel, az állami hozzájárulás mértékének gyermekek száma szerinti növelésével, a felső bevételi határ egész családra való szétosztásával stb.,
- az iskolaév kezdetén fizetendő 100 euró értékű hozzájárulás bevezetése minden alsó tagozatos gyermek számára,
- a SzK Kormányának tanácsadó testületeként működő Családpolitikai és Demográfiai Tanács létrehozása, amely elkészíti Szlovákia családtámogatási és népességnövekedési nemzeti stratégiáját.

A SzK Kormány fenntartható programokat vezet be a szociálisan kirekesztett közösségekben élő családok számára, beleértve az e-pay kártyák alkalmazását. A kártyák a szükséghelyzetben nyújtott segélyek készpénzmentes kifizetése révén hatékony eszközei az uzsorások, nemfizetők és hiányos pénzügyi ismeretek elleni törekvéseknek.

NYUGDÍJAK ÉS A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS

A SzK Kormány hosszú távon fenntartható nyugdíjrendszer kialakítására törekszik, hogy az emberek időskorban megfelelő szintű nyugdíjat kapjanak, egyúttal a nyugdíjbiztosítás területén javasolja az eddigi járulék- és biztosítási rendszer egyszerűsítését. Ezen célok elérése érdekében a kormány:

- a nyugdíjrendszer összes pillérjének reformjával javítja a nyugdíjrendszer pénzügyi fenntarthatóságát és növeli a nyugdíjakat;
- az első pillérben növeli a hosszú távú fenntarthatóságot a demográfiai változásokra és a rendszer igazságosságának és átláthatóságának növelésére való tekintettel, a fenntarthatóságot a nyugdíjakkal kapcsolatos kiadásoknak a demográfiai változásokhoz való kötésével erősíti meg;
- a második pillérben bevezeti a megfelelően beállított, hivatásos befektetők döntésén alapuló, jövedékezőbb beruházási politikát, valamint intézkedéseket hoz a hozamok realizálása érdekében a takarékosági és kifizetési fázisban egyaránt; a nemzetközi benchmarkok segítségével módosítja elsősorban az eszközök felszabadítását, valamint a díjazási politikát;
- bevezeti a második pillérbe való automatikus belépést a 35 éves kor alatti biztosítottak számára, ugyanakkor a biztosított személy aktív döntése alapján lehetőség lesz arra is, hogy ő csak az első pillérben legyen biztosítva;
- javítja a teljes nyugdíjrendszer átláthatóságát, a holland „narancssárga boríték” mintájára minden

évben, elektronikus úton küldött levélben tájékoztatja az embereket a három pillérből származó nyugdíjak várható összegéről, valamint fokozatosan bővíti a programválasztást;

- a nyugdíjrendszer stabilizálása érdekében alkotmányos törvényt fogad el, amely meghatározza az első és a második pillér alapvető paramétereit;
- a pénzügyminiszter és a munka- szociális és családügyi miniszter mellett létrehoz egy bizottságot, amely biztosítja Szlovákia nyugdíjrendszerének független, szakmai és teljes körű áttekintését, és egyben ajánlásokat fogalmaz meg annak módosításával kapcsolatban;
- megfontolja a karkedvezményes nyugdíjra való jogosultság bevezetését azon személyek esetében, akik munkavégzés, csecsemőgondozási vagy gyermekgondozási díj igénybe vételének és egyéni vállalkozás működtetésének ideje alatt összegyűjtött 40 éves nyugdíjbiztosítással rendelkeznek;
- olyan alkotmányos jogszabály-módosítást kíván elérni, amely a dolgozók számára lehetővé teszi, hogy a járulékalap bizonyos százalékaival hozzájáruljanak szüleik nyugdíjához (pl. a járulékok asszignálásával);
- megszünteti az 1958 – 1960 közötti időszakban született nők diszkriminációját a nyugdíjak kiszámításánál;
- megszünteti a 2004 előtt megítélt öregségi nyugdíjak átszámítása által okozott igazságtalanságot;
- igazságossá teszi az özvegyi és a minimális nyugdíjakat, és módosítja azok megítélésének feltételeit;
- 20%-kal megemeli az árvasági nyugdíj összegét;
- az alapkezelők számára lehetővé kívánja tenni, hogy azok olyan alapokba is befektethessenek, amelyek bérlakások építésébe fektetnek be;
- a kommunista Állambiztonságnak dolgozók nyugdíjának az ÁB kötelékében töltött időszakra kiszámított részét 50%-os adóval sújtja, és azt javasolja, hogy a befolyt összeget a politikai foglyok, ill. házastársuk nyugdíjának külön kiegészítéseként fizessék ki;
- megfontolja a minimális nyugdíjak és öregségi nyugdíjak igazságos átértékelését, a rokkantak öregségi nyugdíjának igazságosabb kiszámítását, valamint a II. pillérbe befizetett összegből kiszámított adóalap adómentes részének ismételt bevezetését.

A SzK Kormánya továbbá:

- növeli a gyermekekről gondoskodó személyek, a nem hivatalos gondozók és az állam által biztosított személyes asszisztensek nyugdíjbiztosítási rendszerének minőségét;
- bevezeti a felsőoktatási képzésben részt vevő hallgatók önkéntes betegbiztosítását, amely kizárólag csecsemőgondozási díj kifizetésére használható fel;
- meghosszabbítja a védelmi időket és megemeli a csecsemőgondozási vagy gyermekgondozási díjat az I., II. és III. fokú felsőoktatási képzésben részt vevő hallgatók számára azzal, hogy a felsőbb kategória szerinti gyermekgondozási díjat kapják;
- 6 hónapra meghosszabbítja a munkahely elvesztése utáni terhességi védelmi időt, valamint azon nők védelmi idejét, akiknek megszűnt a betegbiztosítása (elvesztették munkahelyüket), amennyiben a betegbiztosítás megszűnése után 14 hónapon belül szülnék;
- bevezeti a jövőbeni édesanyák támogatását 200 euró összegű terhességi hozzájárulás formájában, amelyet minden diáklány és betegbiztosítással rendelkező nő megkap a terhesség negyedik hónapjától;
- bevezeti a titkolt várandóságot, amely során a nő jogosult a betegsegélyre és igényelheti a titkos

szülést.

FOGLALKOZTATOTTSÁG

A munka területén a SzK Kormánya elsődleges feladatának tekinti a COVID 19 járvány okozta gazdasági és szociális válság leküzdését, valamint az emberek béreinek, szociális biztonságának és életszínvonalának további növelését. Ezért a kormány megfelelő intézkedéseket szorgalmaz, amelyek célja a foglalkoztatottság megtartása és új munkahelyek teremtése, beleértve a vállalkozói környezet minőségének javítását, a foglalkoztatással kapcsolatos bürokrácia és a járulékok csökkentését.

Ezeket a lakosság bevételeinek növekedését biztosító eszközöknek tartja. A kitűzött célok megvalósítása érdekében a SzK Kormánya kijelenti, hogy

- lépéseit egyeztetni fogja a szociális partnerekkel, támogatni fogja a társadalmi párbeszédet és növelni fogja a munkavállalók és a munkaadók képviselői közötti párbeszéd jelentőségét,
- az Európai Szociális Alap forrásait a foglalkoztatottság megtartására használja fel,
- megfontolja az adózási és járulékfizetési paramétereknek és kedvezményeknek a minimális bérhez való rögzítését,
- szigorítja az ideiglenes foglalkoztatási ügynökségek működésének szabályait,
- Az Európai Bizottsággal együttműködve, aktívan hozzájárul a pozsonyi Európai Munkaügyi Hatóság tevékenységének beindításához.
- megreformálja a szükséghelyzetben nyújtott segélyeket oly módon, hogy azok motiválóak és differenciáltak legyenek.

A hosszú távú munkanélküliség kezelése kapcsán, valamint a szociális gazdaság területén a SzK Kormánya:

- támogatni fogja a szociális gazdaság fejlesztését és a szociális vállalatok létrehozását,
- közmunkaprogramok keretében javítja a különböző munkahelyek létrehozásának lehetőségeit, és hangsúlyt fektet a készségek fejlesztésére,
- a tartósan munkanélküli személyek fenntartható és hosszú távú foglalkoztatásáért jutalmazni fogja a megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató ügynökségeket,
- megfontolja a munkaerőpiaci integrálódást segítő asszisztens intézményének bevezetését,
- javítja a súlyos fogyatékkal élő személyek nyílt munkaerőpiacon való foglalkoztatásának helyzetét, különös tekintettel az ilyen személyek képzésére és továbbképzésére, valamint munkaerőpiaci versenyképességének növelésére,
- megfontolja a köztes munkaerőpiaci rendszer kialakítását, lehetővé téve, hogy a munkavállaló egyszerre kapjon anyagi szükséghelyzetben megítélt segílyt és bért,
- bevezeti az álláskereső profiljának megfelelő időben történő kialakítását, valamint a szakmai és egyénre szabott tanácsadást,
- az aktív munkaerőpiaci intézkedések keretében a kevésbé hatékony programokat hatékonyabb programokra cseréli.

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

A SzK Kormánya tisztában van azzal, hogy sürgősen javítani kell a szociális szolgáltatások jogszabályi háttérét és finanszírozását, valamint egyenlő jogokat kell biztosítani az ilyen szolgáltatásokat nyújtó intézményeknek. Ezért integrált szociális és egészségügyi ellátást kíván biztosítani az idősek és a súlyos fogyatékossgal élő személyek számára. Ennek érdekében a kormány:

- a szociális szolgáltatásokat szabályozó új törvényt dolgoz ki, amellyel bevezeti ezen szolgáltatások célzott finanszírozását oly módon, hogy a rászorultság foka alapján fizetett segélyt a személyhez köti, nem pedig a létesítményekhez, és ennek következtében az eddigi különféle, de ugyanarra a célra adott segélyek és hozzájárulások átalakíthatók; a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézményeknek egyforma jogot biztosít,
- megteremti a közösségi alapú szociális szolgáltatások biztosításának feltételeit annak érdekében, hogy az emberek a lehető leghosszabb ideig lehessenek természetes környezetükben; ezt elsősorban a terepi és ambuláns szociális szolgáltatások nyújtása révén kívánja biztosítani,
- a Munka-, Szociális és Családügyi Minisztérium és az Egészségügyi Minisztérium közös projektjeként az új törvény módosítja a tartós szociális-egészségügyi ellátás rendszerét és finanszírozását, illetve biztosítja az akut egészségügyi ellátás zökkenőmentes átalakulását hosszú távú ellátássá,
- a fogyatékos gyermeket nevelő családok és a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosítja a megfelelő időben történő beavatkozás elérhetőségét,
- javítani kívánja a jelnyelvi tolmácsok elérhetőségét a hallássérültek számára,
- a speciális igényekkel rendelkező gyermekeknek és felnőtteknek biztosított szolgáltatási rendszerben támogatja a lakhatással, képzéssel, foglalkoztatással és szabadidővel, valamint a szakmai készségek javításával kapcsolatos programokat.

A SzK Kormánya ezenkívül:

- megteremti az egységes értékelési rendszert, és átértékeli a súlyos fogyatékossgból eredő szociális hatásokat kompenzáló pénzügyi hozzájárulások folyósításának rendszerét,
- megfontolja az ételkészítés nélküli étkezés kezelésének eszközeként alkalmazott ételkészítősomagok és járulékos intézkedések további biztosítását,
- teljes körű jogi szabályozás révén egyszerűsíti az állami szociális segélyek jogszabályi háttérét, felhasználva az állam rendelkezésére álló információkat és információforrásokat,
- előkészíti a professzionális gyermekvédelmi gondoskodás biztosításának feltételeire vonatkozó, teljes körű jogszabály-tervezetet, növeli a pénzügyi támogatást, külön tekintettel a súlyosan fogyatékos gyermekekre és a testvéri csoportokban élő gyermekekre,
- kiemelt figyelmet szentel a gyermekek digitális térben való védemével kapcsolatos kérdéseknek és aktuális kihívásoknak, valamint javasolni fogja azok törvényben való szabályozását,
- leegyszerűsíti az akkreditációs folyamatot és növeli az akkreditációs bizottság tevékenységének hatékonyságát,
- létrehozza a panaszok független ellenőrzésének és a szociális szolgáltatások felügyeletének működő rendszerét,
- folytatni fogja a nagy kapacitású létesítmények intézményesítésének csökkentését, a civil

szervezetekkel együttműködve és a fogyatékossggal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban kidolgozza a Fogyatékossggal élő személyek életfeltételeinek nemzeti fejlesztési programját a 2021–2030-as időszakra,

- előkészíti a Hajléktalanság megelőzésének és megszüntetésének nemzeti koncepcióját, növeli a válságkezelési szolgáltatások elérhetőségét, és bevezeti az önálló lakhatási hozzájárulást,
- mérlegelni fogja az egyes társadalombiztosítási fajták díjainak ártértékelését annak érdekében, hogy azok tükrözzék a nyugdíjak és egyéb juttatások fedezésének valós pénzügyi igényét.

A szociális szolgáltatási rendszer összeomlásának megelőzése céljából a Szlovák Köztársaság kormánya jobb pénzügyi feltételeket, élethosszig tartó képzést, valamint magasabb szintű társadalmi státuszt és védelmet biztosít a kiségitő szakmákban dolgozó alkalmazottaknak, beleértve a nem hivatalos gondozókat. Ebben az összefüggésben a kormány:

- mérlegelni fogja a segély, tanácsadás és üdülési hozzájárulás bevezetését a nem hivatalos gondozók számára, valamint a segély bevezetését a munkaerőpiaci integrálódást segítő asszisztensek számára, ha valamilyen ok miatt nem végezhetik a munkájukat,
- a nem hivatalos gondozók és a külföldön dolgozó gondozók esetében bevezeti a megszerzett készségek és képzettség elfogadásának elvét,
- támogatja a fogyatékkal élő személyek közintézményekben való foglalkoztatását az előírt arányban,
- amennyiben a munkáltató termékek vásárlásával vagy szolgáltatások igénybevételel kívánja leróni a megváltozott munkaképességük támogatására vonatkozó kötelezettségét, akkor a szolgáltatások igénybevétele elsőbbséget élvez,
- a védett műhelyek és védett munkahelyek jogszabályi feltételeit a foglalkoztatottak valós igényeihez igazítja, és rendszeresen ellenőrizni fogja azok működését,
- az ápolási díjat kapó személyek számára lehetővé teszi, hogy az ápolási díjra való jogosultság megszűnését követően munkanélküli segélyt kapjanak.

A VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSE – A VÁLLALKOZÓI KÖRNYEZET JAVÍTÁSA – A LAKOSSÁG ÉLETSZÍNVONALÁNAK NÖVELÉSE

GAZDASÁGPOLITIKA

A kormány a gazdaságpolitika alapvető céljának tartja a szlovákiai vállalkozók és cégek versenyképességének növelését, és ehhez igazodnak a SzK Kormányának egyéb szakpolitikái is. A szlovák gazdaság sikerességének és versenyképességének elsődleges feltétele a kedvező vállalkozói környezet, amely nagyobb fokú gazdasági szabadsággal, illetve kisebb, de hatékony államapparátussal jár. Az ilyen környezet az összes szereplőre vonatkozó szabályok révén ösztönzi a versenyképes vállalkozói tevékenységet.

A gazdaságpolitikai döntéseket a kormány tények és adatok alapján fogja meghozni. A döntések meghozatala előtt mindig mérlegeli az összes releváns tény. A SzK Kormányja mindig figyelembe veszi az intézkedések célszerűségét, vagyis azt, hogy teljesítsék azokat a célokat, amelyek miatt meghozták azokat, és egyúttal ne korlátozzák aránytalanul a vállalkozói tevékenységet.

A kormány újra beindítja a konvergencia folyamatot. Szlovákia sok éven keresztül próbálta utolérni az eredeti EU-tagállamok gazdasági szintjét. Ez a folyamat az utóbbi években megállt. A szlovák gazdaság konvergencia folyamatának új impulzusra van szüksége. A szlovákiai gazdaság kulcsfontosságú fázisba ért, amelyben feltétlenül el kell indítani a gyártási egységek termelékenységének fokozásán alapuló növekedést. Ebbe a folyamatba a kormány bevonja többek között a gazdaság eddigi pilléreit, például az autóipart és annak szűkebb beszállítói láncát.

VÁLLALKOZÓI KÖRNYEZET

A kormány kedvező feltételeket biztosít a vállalkozáshoz, és megfelelő vállalkozói környezetet alakít ki egyszerű törvényekkel, csekély adminisztratív, pénzügyi és szabályozási terhekkel, valamint az adó- és járulérendszer érdemi leegyszerűsítésével. A kormány tudatában van annak, hogy hosszú időn keresztül hiányzott a vállalkozói szellemet ösztönző feltételek javításához való rendszerszintű hozzáállás. Ebből a szempontból kulcsfontosságú, hogy a Munka Törvénykönyve, valamint a munkajogi jogszabályok rugalmasak legyenek. Rendkívül fontos ez a konjunktúra fázisában, de még fontosabb a válság idején, illetve a válság utáni új feltételekhez való alkalmazkodás szempontjából. A kormány ebben a szellemben, a szociális partnerekkel folytatott konzultáció után készíti el a vonatkozó jogszabályokat.

Javítani kíván Szlovákia helyezésén a vállalkozói környezet minőségét összehasonlító rangsorokban, de azt nem önmagáért való célként akarja elérni, hanem mint a vállalkozói környezet javítása iránti igyekezet logikai következményét. A SzK Kormányja mindent megtesz annak érdekében, hogy javítsa Szlovákia pozícióját például az OECD- és EU-tagállamokkal szemben a vállalkozói környezetre irányuló nemzetközi rangsorokban és hitelminősítésekben, pl. a Világbank Doing Business ranglistája, a Világgazdasági Fórum versenyképességi rangsora stb.

Külön figyelmet szentel a hazai cégeknek, a nagy nemzetközi vállalatokkal szembeni kisebb termelékenységük növelésének, a hozzáadott értéknek és az egyedi know-how létrehozásának. A szlovák

gazdaság belső felosztása – a nemzetközi kézben lévő nagyon produktív részre és a túlnyomó részt hazai tulajdonban lévő lemaradó részre – azt eredményezi, hogy kicsi a belső versenyképesség. Ennek a lemaradásnak a közvetett következménye a viszonylag alacsony bérszint megmaradása, mégpedig a rendkívül nagy termelékenységű vállalatok jelenléte ellenére is. A SzK Kormánya ezért olyan átgondolt és célzott intézkedéseket fogad el, amelyek nem korlátozzák, hanem erősítik a gazdasági versenyt.

Kedvező feltételeket biztosít a kis- és középvállalkozások, valamint a nagy vállalatok fejlődéséhez. A jogszabályok és politikák megalkotásakor a kormány figyelemmel lesz a mikro-, kis- és középvállalkozások érdekeire, és érvényesíteni fogja az „először kicsiben gondolkozzál” elvet. A vállalkozói tevékenység beindításának egyszerűsítésével, elsősorban az egyéni vállalkozók és kisvállalkozások egységes adó-járulék átalányának bevezetésével főként a fiatalokat kívánja vállalkozásra ösztönözni. Bevezeti az univerzális szabad vállalkozást, amely kiváltja az eddigi nagyszámú egyéni vállalkozási típust. Jobb feltételeket teremt a családi vállalkozások hatékony fejlesztéséhez, a fiatalok, valamint a nők vagy idősek vállalkozásához. A SzK Kormánya támogatja a kis- és középméretű cégek nemzetközivé válását, valamint azok bevonását a beszállítói láncokba. A SzK Kormánya ugyanakkor megfelelő figyelmet fordít a nagyvállalatok problémáinak kezelésére. Figyelembe veszi azt a tényt, hogy a szlovák gazdaságban domináns szerepet tölt be az ipar és az ipari termelés, és mindent meg fog tenni a szlovák ipar versenyképességének megtartása érdekében, hogy az továbbra is kulcsfontosságú nemzetgazdasági ágazat maradjon. Az alkalmazottak lehetőséget kapnak arra, hogy válasszanak az étkezési jegyek és a pénzbeli hozzájárulás között. A SzK Kormánya megfontolja azon állami kutatási és fejlesztési programok újraindítását, amelyek támogatják a magas hozzáadott értéket termelő, előremutató ágazatokba tartozó cégek fejlődését, valamint a hazai kutatást és innovációt.

A SzK Kormánya összeállít egy stratégiai dokumentumot, amely az egyes gazdasági ágazatok lehetséges jövőbeli sikerességét meghatározó paraméterek alapján kiértékeli a gazdaság kulcsfontosságú ágazatait. Az ágazatok feltételezett sikeressége alapján fogja javasolni a jövőbeli fejlesztésüket.

A kormány teljes körű auditnak veti alá a vállalkozások díjfizetési terheit. Az utóbbi években nőtt a vállalkozók terhelése a különféle alapokba való befizetések értékével. Átláthatóvá kell tenni a díjfizetési rendszert, illetve át kell értékelní a díjakat, hogy azok méltányosak legyenek, illetve legyen értelmük, és csak indokolt esetben kelljen befizetni.

A kormány auditnak veti alá az állam által megkövetelt összes jelentést és kimutatást. Az állam több esetben követel kétszeres adatszolgáltatást, vagy azok eredménye gyakran nincs megfelelő mértékben felhasználva, ezért a különböző típusú kimutatások vagy statisztikai jelentések felesleges és aránytalan terhelést jelentenek. Az ilyen adatszolgáltatásokat a kormány egy mélyreható audit után egyszerűsíti, illetve csökkenti azok számát.

A kormány felülvizsgálja a piaci felügyeletet, eközben egyértelműen meghatározza az egyes felügyeleti szervek hatáskörét azért, hogy elhárítsa az esetleges negatív érdekelletéket. Az új rendszer megteremti a feltételeket a felügyeleti szervek összehangolásához, egyúttal lehetővé teszi számukra, hogy a felügyeleti tevékenység átfogó területekre irányuljon.

A kormány növeli a fogyasztóvédelemre vonatkozó jogszabályok átláthatóságát és minőségét. A SzK

Kormány prioritásának tartja az érintett felek jogai és kötelességei közötti egyensúly megteremtését, az információs asszimetriával való visszaélés elleni védelmet, a magántulajdon védelmét és a szerződéses kapcsolatok szabadságának tiszteletben tartását. Külön figyelmet szentel az olyan csoportokat célzó reklámoknak, mint a gyermekek, a fiatalok és az idősek.

A kormány létrehozza a vállalkozói tevékenységek ellenőrzésének keretrendszerét. A SzK Kormány megszünteti a kettőzött ellenőrzéseket, azok gyakoriságát a feltétlenül szükséges mértékre csökkenti, különösen azokban az esetekben, ahol a múltban nem állapítottak meg kötelezettségességét. A SzK Kormány bevezeti a második esély intézményét, vagyis a szankcionálás nélküli hiánypótlás lehetőségét azokban az esetekben, amikor a vállalkozó kötelezettségeinek megszegése nem veszélyezteti a fogyasztók egészségét és biztonságát, mégpedig úgy, hogy a vállalkozó főleg az adminisztratív hiányosságok esetén kapjon lehetőséget a javításra. Az ellenőrzések végzése területén átlátható ellenőrzési eljárásokat vezet be, amelyek megkönnyítik az ellenőrzések folyamatát.

A kormány átértékeli a bírságokat oly módon, hogy azok összege arányos legyen a szabálysértések mértékével. A SzK Kormány úgy alakítja ki a bírságok rendszerét, hogy a bírság összege megfeleljen a szabálysértés mértékének, mégpedig azzal a céllal, hogy megakadályozza az indokolatlan esetben kirótt bírság végzetes hatását.

A JOBB SZABÁLYOZÁS POLITIKÁJA

A kormány még 2020-ban csökkenti a vállalkozást fékező bürokráciát olyan törvénymódosítások mielőbbi elfogadásával, amelyek megkönnyítik a vállalkozók életét, és amelyek nem jelentenek számottevő hatást az állami költségvetésre. A kormány gyorsított eljárásban jóváhagyja a vállalkozói környezet javítását célzó Lex Korona intézkedéscsomagot. A SzK Kormány nem elégszik meg az adminisztratív terhelés egyszeri csökkentésével, hanem a későbbiek folyamán is rendszeresen és módszeresen javasol majd új intézkedéseket ezen a területen. A SzK Kormány vállalja, hogy hivatali idejének végéig jelentős mértékben csökkenti a vállalkozások szabályozási terhelését.

A kormány következetesen érvényesíteni fogja a jobb szabályozás politikáját. Bevezeti az OECD jobb kormányzásra vonatkozó 12 ajánlását, egyúttal figyelemmel kíséri más országok jó gyakorlatát. A kormány hosszabb távon is folytatni fogja a jobb szabályozás politikájának érvényesítését. Ez a politika elengedhetetlen a jogalkotási folyamat és az elfogadott törvények minőségi szintjének növelése szempontjából. A jogalkotásért felelős miniszterelnök-helyetteshez eljuttatott vállalkozói és lakossági javaslatok alapján a kormány utólagosan fogja értékelni a vállalkozások és a lakosság mindennapjait befolyásoló, jogszabályokban foglalt szabályozási és adminisztratív kötelezettségeket.

A kormány növeli a vállalkozások jogi keretrendszerének átláthatóságát. Biztosítja, hogy a vállalkozásokat érintő legfontosabb törvények módosításai minden évben, január 1-én lépjenek hatályba, illetve ellenőrzi ennek az elvnek a teljesülését. Mivel gondot okoz a törvények parlament általi megszavazásával kapcsolatos előreláthatatlanság és átláthatatlanság, valamint a képviselői javaslatokkal összefüggő hatások elbírálásának és az ilyen javaslatok megvitatásának hiánya, a kormány mélyrehatóbb vitát folytatna a képviselői törvényjavaslatokról, a Nemzeti Tanácsban elegendő időt kíván biztosítani azok második és harmadik olvasata

között, illetve részletes hatástanulmányokat vár el.

A kormány bevezeti a kötelező állásfoglalás intézményét. A törvények megfogalmazásai és rendelkezései gyakran homályosak, pontatlanok, sőt alkalmanként ellentétesek. A SzK Kormánya az egyes minisztériumokban, hivatalokban, illetve ügynökségekben bevezeti a kötelező állásfoglalás intézményét, valamint további olyan intézkedéseket fogantatosít, amelyek segíthetik a vállalkozásokat a kötelezettségeik közötti eligazodásban. Ezek az intézkedések minden vállalkozás számára nyilvánosan hozzáférhetőek lesznek.

A kormány az új szabályozások betervezői számára kötelezővé teszi, hogy az első fázisban ne növeljék, majd csökkentésük a hatáskörükbe tartozó szabályozási terhelést. 2021. január 1-i hatállyal bevezeti az „1 in – 1 out” elvet, 2022. január 1-i hatállyal pedig az „1 in – 2 out” elvet. A gazdaságpolitika területén újonnan bevezetendő szabályozások esetén ki kell számítani az adminisztratív terhelés növelésének vállalkozásokra és állampolgárokra gyakorolt pénzügyi hatását, egyúttal javaslatot kell tenni az adminisztratív terhelés megfelelő csökkentésére (1 in 1 out), illetve kétszeres csökkentésére (1 in 2 out). A cél a szabályozási terhelés növekedésének rendszerszintű megállítása, majd csökkentése az összes ágazatban, a szabályozások célszerűségének és indokoltságának utólagos értékelésével összhangban. Több állam mintájára ilyen módon érhető el a szlovák gazdaságot jelenleg fékező adminisztratív terhelés csökkentése.

A kormány átértékeli a vállalkozói környezetre gyakorolt hatások elemzésének jelenlegi formáját. A megvalósított konzultációk alapján sor kerül a betervezett anyag versenyképességre és termelékenységre gyakorolt hatásainak reális és részletes elemzésére, illetve a szabályozás célszerűségének és indokoltságának kiértékelésére. A SzK Kormánya áttanulmányozza az elemzést, és annak alapján hoz megalapozott döntést.

A kormány létrehozza és fokozatosan kiegészíti a szabályozások nyilvánosan hozzáférhető és áttekinthető nyilvántartását. Új szabályozások esetén támogatni fogja az innovatív megoldásokat oly módon, hogy azok minden jogalkotó, illetve a jogszabályok címzettjei számára hozzáférhetőek legyenek. Erre a célra a kormány e-Government elvvel összhangban intelligens megoldásokat kíván alkalmazni.

VERSENYKÉPESSÉG

A versenyképesség növelése érdekében a kormány új intézményrendszert alakít ki. Ennek érdekében a jelenlegi Nemzeti Termelékenységi Tanács átalakításával létrehozza a kormány versenyképességgel és termelékenységgel foglalkozó tanácsát, amely hatáskörét tekintve a mai Költségvetési Tanács mintájára fog működni. A vállalkozói környezetet befolyásoló indítványok csak a kormány versenyképességgel és termelékenységgel foglalkozó tanácsának előzetes állásfoglalásával terjeszthetők a kormány elé.

A kormány támogatni fogja azokat a szerkezeti változásokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a szlovák gazdaság alkalmazkodni tudjon a világjárvány és az azzal kapcsolatos intézkedések következtében kialakult, a válság lecsengése utáni új helyzethez. A SzK Kormányának általános prioritása a szlovák gazdaság nagyobb fokú diverzifikációja. A kormány megteremti az innováció támogatásához szükséges teret és feltételeket azokon a területeken, amelyek nemcsak a jelenlegi válság hatásainak enyhítését, hanem a jövőben a hasonló helyzetek megelőzését is segítik.

A kormány növeli Szlovákia mint beruházási célpont vonzerejét. Támogatni fogja a magasabb hozzáadott értékkel járó beruházásokat. A beruházások támogatása a munkahelyteremtés miatt elsősorban a kevésbé fejlett régiókba irányul olyan módon, hogy a lehető legkisebb mértékben deformálódjon a vállalkozói környezet.

A kormány kedvező körülményeket biztosít az innovációk számára. A SzK Kormány következetesen ügyel a kutatási és fejlesztési támogatások gazdaságosságára, hatékonyságára és célszerűségére, egyúttal az a célja, hogy az ilyen kiadásokat fokozatosan és érdemi módon a környező országok szintjére emelje. Az innováció támogatása és alkalmazása kapcsán a kormány olyan megoldásokat fog előnyben részesíteni, amelyek csökkentik az energia- és anyagigényt, illetve a környezetkárosító hatást, és lehetővé teszik a működőképes körforgásos gazdaság bevezetését a mikro- és a makrokörnyezetben egyaránt.

A kormány támogatja a szlovák gazdaság átalakulását a digitalizáció, az automatizáció, a mesterséges intelligencia és az új üzleti megoldások (pl. megosztáson alapuló gazdaság) korában. Az intelligens ipar számára nélkülözhetetlenek a korszerű technológiák, amelyek megkönnyítik a klímasemleges és körforgásos gazdaságra való átállást is, amelynek célja, hogy a jelenlegi válság negatív hatása után felélénkítse az összes ipari ágazatot.

A kormány támogatni fogja a duális képzés rendszerét, valamint a vállalkozói készségek fejlesztését. A SzK Kormánya továbbra is igyekszik összekapcsolni a képzési rendszert és a vállalkozói szektort, valamint az átképzéseket. Emellett támogatja az ún. 21. századi készségek és kompetenciák, vagyis a digitális és vállalkozói készségek és kompetenciák, a kritikus gondolkodás, valamint a hatékony problémakezelés fejlesztését.

A kormány támogatja a szlovák gazdaság exportteljesítményének növelését. Szlovákia nagyfokú exportfüggőségére való tekintettel a kormány megfelelő feltételeket kíván teremteni a nemzetközi piacok eléréséhez, valamint a kiegyensúlyozottság és a kölcsönösség elve alapján támogatni fogja a harmadik országokkal folytatott tárgyalásokat az EU szabadkereskedelmi megállapodásairól. Aktívan részt vesz az EU és más nemzetközi szervezetek, elsősorban a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) közös kereskedelmi politikáinak kialakításában és megvalósításában annak érdekében, hogy érvényesítse a Szlovák Köztársaság külkereskedelmi érdekeit. A SzK Kormánya nagy hangsúlyt fektet az export áruajták szerinti és földrajzi diverzifikációjára.

ENERGETIKA

A kormány az energiapiacra lévő verseny növelésére, valamint a megújuló energiaforrások támogatásának a költségvetést kevésbé megterhelő eszközeire fog összpontosítani. A SzK Kormánya kiemelt figyelmet fordít a versenypiac elért szintjének védelmére, valamint további fejlődésének támogatására. Megoldásokat fog keresni az elektromos áram végfelhasználói árának csökkentésére, elsősorban a megújuló energiaforrások használatára, a magas hatásfokú kombinált termelésre, valamint a hazai szén támogatásának csökkentésére.

Olyan megoldásokra összpontosít, amelyek átlátható és tisztességes piaci szabályokat és energiaárakat eredményeznek. A kormány biztosítja az Energiaszabályozási Hivatal és a Szabályozó Tanács független és

szakmai működését. Az átláthatóság növelésével, valamint a nyilvánosságának a piaci szabályok meghatározásába és az árképzésbe való bevonásával a SzK Kormánya fokozni kívánja a vállalatok társadalmi felelősségvállalását és javítani kívánja a versenyt az energiapiacra.

A kormány a technikai biztonság és megbízhatóság megtartása mellett megszünteti a meglévő jogszabályi és szabályozási korlátokat az energia-, gáz- és távhőszolgáltatás területén. Az árszabályozás hatályos európai jogszabályokkal összhangban történő fokozatos csökkentésével a kormány célja a versenykörnyezet fejlesztése, valamint a támogató szolgáltatások átlátható biztosítása rövid távú közbeszerzések révén. A SzK Kormánya intézkedéseket fogad el az egyedi fűtés központi távhővel szembeni hátrányos megkülönböztetésének kiküszöbölésére, miközben figyelembe veszi az távhő-infrastruktúra gazdaságosan fenntartható üzemeltetését.

A kormány törvényileg támogatja az energetikai infrastruktúra fenntarthatóságára és fejlesztésére irányuló projekteket. A SzK Kormánya ellenőrzi a mohi atomerőmű 3. és 4. blokkjának eddigi építési folyamatát, megteszi a késedelemmel és a magas költségekkel kapcsolatos felelősségre vonást, és gondoskodik a két blokk befejezéséről. A SzK Kormánya kész meghozni a Slovenské elektrárne, a.s. vagyonának védelméhez szükséges intézkedéseket a mohi atomerőmű 3. és 4. blokkjának befejezetlen építkezéséből eredő lehetséges gazdasági nehézségek kapcsán.

A kormány formális és szakmai párbeszédet kezdeményez a kiegészítő nukleáris hulladék és tüzelőanyag tartós elhelyezésre szolgáló tárolókkal kapcsolatban – támogatja a nukleáris hulladék és tüzelőanyag jövőbeli ártalmatlanítására vonatkozó tanulmányok kidolgozását.

Támogatja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságot, valamint a megújuló energiaforrások fejlesztését elősegítő energetikai megoldásokat, mindenképp a helyi energiaforrások formájában, de úgy, hogy annak ne legyen semmilyen hatása, ill. csak minimális hatása legyen a villamos energia végfelhasználói árára. A kormány azonban kész támogatni a megújuló energiaforrások meghatározott részesedésének elérésére megadott határidők esetleges meghosszabbítását, illetve az Európai Unió téli energiacsomagjából és egyéb kezdeményezéseiből eredő további határidők módosítását. A SzK az épületek átfogóbb felújításának, az energetikailag gazdaságos épületek építésének és az energiafogyasztás csökkentésének támogatásával járul hozzá az energiahatékonyság növeléséhez. A SzK Kormánya bevezeti a megújuló energiaforrások és a nagyon hatékony kombinált termelés támogatásának többpilléres finanszírozási rendszerét annak érdekében, hogy csökkentse a villamos energia végfelhasználói árát. A SzK Kormányának prioritása, hogy az Európai Bizottsággal egyeztetett időpontig, azaz 2023. december 31-ig megszüntesse a hazai szénből gyártott villamos energia támogatását, és Felső-Nyitrát olyan korszerű régióvá változtassa, amely az ipar ígéretes területeire és alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákra építi jövőjét.

A kormány foglalkozni fog az energiaszegénység kiterjedésének mélyreható szociális-gazdasági elemzésével és az energiaszegénységben élő fogyasztók azonosításával. A SzK Kormánya külön foglalkozni kíván az energiaszegénységben élő fogyasztók helyzetével. Ennek érdekében nagyobb hangsúlyt fektet az energiahatékonysági politikára (energiatakarékos lakások építése, hőszigetelés stb.), jobban kihasználja a szabályozási eszközöket, növeli az árképzés átláthatóságát, valamint a hatályos európai joggal összhangban biztosítja az áram- és gázszolgáltató ágazat szabályozásának fokozatos csökkentését. Az energiaszegénység az

egyike lesz azon szempontoknak, amelyeket a kormány figyelembe vesz az energetikai és klímavédelmi területre vonatkozó politika kidolgozása során.

A FOLYAMATBAN LÉVŐ VÁLSÁG ÁLTAL ÉRINTETT ÁLLAMHÁZTARTÁS STABILIZÁLÁSA ÉS A KÖZPÉNZEK HATÉKONYABB FELHASZNÁLÁSA

KÖLTSÉGVETÉSI KERET

Tekintettel a COVID 19 járvány elleni harc miatt leromlott gazdasági kilátásokra, a SzK Kormányának legsürgősebb prioritásai a veszélyeztetett vállalatok, alkalmazottak és egyéni vállalkozók csoportjai számára nyújtott rövid távú és célzott támogatások:

- továbbra is operatív módon reagál az új fejleményekre,
- a kezdeti fázisban elsősorban a vállalkozóknak és a lakosoknak nyújtott pénzügyi segélyre és az állam által garantált hitelekre összpontosít,
- a stabilizálási fázis után a gazdasági növekedés folytatását célzó intézkedésekre összpontosít,
- az intézkedések párhuzamosan futnak majd a központi költségvetés fenntarthatóságának megerősítésével, rövid és hosszú távon egyaránt, mivel ez a gazdasági stabilitás, a fenntartható gazdasági növekedés és fejlődés alapja.

A SzK Kormányának prioritása az egészséges államháztartáshoz való visszatérés:

- az európai és a nemzeti költségvetési szabályok tiszteletben tartása mellett,
- a GDP-arányos államadósság stabilizálásának céljával,
- kiegyensúlyozott állami gazdálkodás 2024-ig azzal a feltétellel, hogy a válság után magához tér a világgazdaság,
- javítja az állami költségvetés hosszú távú fenntarthatóságát (S2 mutató), és a nyugdíjrendszer összes pillérét érintő fontos módosítások elfogadásával megemeli a nyugdíjakat,
- valós lépéseket tesz az adóbehajtás hatékonyságának növelése érdekében; a hosszú távú cél legalább az EU-tagállamok átlagszintjének elérése.

A kormány régóta halogatott strukturális reformok megvalósításával újra beindítja az ország gazdasági növekedését:

- A növekedést célzó intézkedésekkel kezeli a szlovák gazdaság legfőbb strukturális kihívásait, mégpedig az egészségügyet, az oktatást, a munkaerőpiacot, és a gazdaság forrásainak hatékonyabb felhasználását. A kormány politikai prioritásai közé tartozik a családpolitika is.
- Megerősíti a Nemzeti Reformprogramot mint a SzK Kormányának alapvető eszközét az állam jelentősebb reformjainak meghatározásához, koordinálásához és felügyeletéhez. A Nemzeti Reformprogramot koordináló Pénzügyi Politikai Intézet a többi tárcával együttműködve biztosítja a gazdaság elmaradását okozó tényezők azonosítását, azokat évente újraellenőrzi, és számszerűsíti a strukturális reformok gazdasági növekedésre gyakorolt hatását. Az új intézkedések egyértelmű célokat határoznak meg, beleértve a teljesítés határidejét is.
- A minőségi reformintézkedések kidolgozásán az egyes minisztériumok elemzési osztályai fognak dolgozni, amelyek figyelembe veszik a Nemzeti Stratégiai Tervet, a kiadások felülvizsgálatainak eredményeit és az Európai Unió Tanácsának speciális ajánlásait.

A SzK Kormány jelentős mértékben javítja a költségvetés fenntarthatóságát és hatékonyságát, valamint Szlovákia gazdasági potenciálját.

A bevételi oldal prioritása:

- a közvetett, vagyon- és környezetvédelmi adó mértékének növelése,
- az érték alapú ingatlanadó bevezetése, valamint a káros hatásokat sújtó jövedéki adók növelése, ugyanakkor a környezettudatos viselkedést ösztönző támogatási programok átértékelése,
- a hozzáadottérték-adó kijátszhatóságának csökkentése. A hozzáadottérték-adó kiesésének uniós átlagra való csökkentése évente csaknem 600 millió euró többletbevételt jelentene az állami költségvetés számára. A megvalósítás azonban hosszabb időt vesz igénybe, és a bevételek fokozatosan fognak emelkedni.

A kiadási oldal prioritása az „értéket a pénzért” elv érvényesítése:

- a kiadások szerkezetének korszerűsítése a legfejlettebb országok mintájára; a kiadási prioritások meghatározása tárcaközi szinten történik, a Nemzeti Reformprogram prioritásai és a kiadások felülvizsgálatai után elfogadott intézkedések és az „értéket a pénzért” elv alapján,
- a kormány következetesen végrehajtja a kiadások felülvizsgálatai után elfogadott intézkedéseket, és minden fontos döntésnél érvényesíti az „értéket a pénzért” elvet; a kiadások felülvizsgálata az eddigiekhez hasonlóan az érintett tárcák együttműködésének eredménye lesz,
- a kormány a megszerzett forrásokat azon prioritásokra használja, amelyek a legnagyobb mértékben növelhetik az állampolgárok életszínvonalát,
- a prioritásokra szánt kiadások megemelése a megszorító intézkedések révén nyert források felszabadításával, az állami költségvetés fejezetein belüli átcsoportosítással, illetve a teljes költségvetési gazdálkodás céljainak biztosítása esetén lehetséges.

KORSZERŰBB KÖLTSÉGVETÉS-TERVEZÉS ÉS ANNAK ÖSSZEKAPCSOLÁSA AZ „ÉRTÉKET A PÉNZÉRT” ELVVEL

A kormány biztosítja a működőképes hároméves költségvetés-tervezést, valamint a közpénzek anticiklikus funkciójának javítását (a jó időkben takarékoskodni kell, a rossz időkben pedig segíteni kell a gazdaságot). A kiadási limitek révén középtávon bevezeti a kötelező érvényű költségvetési szabályokat. Világos szabályokat alkot a tartalékok kialakítására és felhasználására vonatkozóan, és a jelentős döntéseknél figyelembe veszi a jövőbeni kötelezettségeket.

A SzK Kormánya megerősíti az eredményorientált költségvetés-tervezést, valamint a közpolitikai célokról való tájékoztatást. Elindítja a programszintű költségvetés-tervezést, a közigazgatási költségvetésben az egyes minisztériumok számára meghatározza a végső célokat, és azokról nyilvánosan beszámol. A Költségvetési Tanáccsal együttműködve elemzi a költségvetési felelősségről szóló alkotmányos törvény eddigi működését, és szükség esetén javaslatokat tesz annak módosítására.

Jelentős mértékben megerősíti az „értéket a pénzért” elvet a költségvetési folyamatban. A kormány a költségvetés-tervezetben és a kiadási korlátozásokban figyelembe veszi a kiadások felülvizsgálatai után általa elfogadott intézkedéseket, beleértve az egyes fejezetek közötti átcsoportosítások lehetőségét. A kiadások felülvizsgálatainak eredményeit, beleértve a megszorító és értéknövelő intézkedésekre tett javaslatokat, közzéteszi és vitára bocsátja.

Növeli a költségvetés megbízhatóságát, és tovább fokozza a politikai döntéshozatal és a költségvetéssel kapcsolatos szakértői munka szétválasztását. A kormány kibővíti a makrogazdasági és adóügyi előrejelzéseket készítő független bizottságok feladatkörét a következő tételekre vonatkozó előrejelzésekkel: i) nem adójellegű kiemelt bevételek, ii) törvény által meghatározott kiadások és iii) kamatráfordítások. A közigazgatási költségvetés teljes mértékben átveszi ezeket az előrejelzéseket. A tervezett költségvetés és az eredmény közötti eltérést a kormány megindokolja, és a jövőre vonatkozóan helyesbítést javasol.

A SzK Kormánya biztosítja, hogy az állami elemzők, a Költségvetési Tanács és a Szlovák Nemzeti Bank hozzáférjenek a közintézmények és az állam számára adatot szolgáltató magáncégek adataihoz. A lehető legtöbb adat lesz közzétéve, a felhasználók számára hozzáférhető módon. Jelentős adatforrás lesz a Központi Gazdasági Rendszer, amely biztosítja az államigazgatási gazdasági folyamatok egységesítését és optimalizálását.

A közvetlenül a parlamentben beterjesztett vagy módosított törvények esetén is biztosítani kell a költségvetésre gyakorolt hatás alapos vizsgálatát, valamint a bevételek és a kiadások elemzését. A kormány jogszabállyal biztosítja az elbírálási folyamatokat és a nyilvános vitához rendelkezésre álló időt.

ÁLLAMI BERUHÁZÁSOK VALÓDI MENEDZSELÉSE

A SzK Kormánya az „értéket a pénzért” elv következetes érvényesítésével biztosítja a beruházási projektek jobb előkészítését. A hosszú távú stratégiai tervekben világos, elemzésekkel alátámasztott prioritásokat határoz meg (a prioritás minden tárca számára kötelező érvényű), és egységesíti a projektelőkészítés szabályait, hogy azok kölcsönösen összehasonlíthatók legyenek. A kormány átlátható módon kiértékeli és rendszeresen frissíti a beruházási terveket.

A költségvetésbe csak társadalmilag megtérülő és ténylegesen előkészített projektek kerülnek. A költségeken kívül az állami költségvetés kapcsán meg lesznek határozva a becsült gazdasági előnyök és a megtakarítás. A hároméves költségvetési keret megfelelő eszköz ahhoz, hogy a gazdasági előnyök ne csak papíron szerepeljenek. Ennek köszönhetően gyorsabbá és olcsóbbá válik a kormány projektjeinek előkészítése, és hatékonyabb lesz az állami költségvetésben szereplő beruházások tervezése.

A SzK Kormánya megerősíti a pénzügyminisztérium, valamint az Értéket a pénzért ügyosztály szerepét a beruházások elbírálásában és a beruházási költségvetés irányításában. A kormány a költségek optimalizálása és a beruházási projektekből származó gazdasági előnyök lehető legmagasabb szintjének biztosítása érdekében egyszerűbbé teszi a beruházási folyamatot, módszertanokat dolgoz ki, központosítottan fogja kiválasztani a legjobb projekteket, megerősíti az egyes tárca kapacitásait, felülvizsgálja a törvényi háttérrel és a szabályokat. Így rendszerszintűen biztosított a több mint 1 millió euró összegű beruházási projektek lehető legjobb hatékonysága.

A kormány a pénzügyi eszközök, valamint köz- és magánegyütműködés (PPP) révén csak megtérülő projekteket támogat. Megerősíti a PPP projektek megvalósításának előkészítését és felügyeletét, azokról beszámolókat tesz közzé az államháztartási hiányra és az államadósságra vonatkozó adatokkal együtt. A kormány kiterjeszti a Szlovák Beruházási Holdingon, valamint a Szlovák Garancia- és Fejlesztési Bankon

keresztül biztosított hatékony és visszatérítendő finanszírozás felhasználását a rentábilis projektekre.

A NETTÓ ÁLLAMI VAGYON JELENTŐSÉGE

A kormány megerősíti és felgyorsítja a nettó állami vagyon kimutatását annak érdekében, hogy javítsa az állami eszközök és források kezelését. Professzionális vállalatirányítás biztosításával hatékonyabbá teszi az állami vállalatok menedzselését a felelősségre és az átláthatóságra vonatkozó magas elvárások teljesítése és az állami vállalatokra vonatkozó szabályok figyelembe vétele mellett. A minisztériumok és egyéb központi államigazgatási szervek vonatkozásában a pénzügyminisztériumban megerősíti a részvényesi jogok érvényesítésének felügyeletét azzal céllal, hogy javítsa az eredmények, a pénzügyi jelentések és a jelölési folyamat felügyeletét, valamint létrehozza az állami vállalatok tevékenységével kapcsolatos összesített jelentések rendszerét az állami költségvetésre gyakorolt hatások előreláthatósága érdekében. Konzolidálni fogja a lejáró követelésekkel kapcsolatos adatokat, és ezzel létrehozza az államnak tartozók alapvető adatbázisát.

A források kapcsán a kormány következetesebben fogja kiértékelni jövőbeni kötelezettségeit, és azokra megfelelően fog reagálni, különös tekintettel a hallgatólagos és feltételes kötelezettségekre és a költségvetési kockázatok felügyeletére. A költségvetési dokumentumokban az államadósság mellett a PPP projektekkel kapcsolatos kötelezettségeket is feltünteti.

Új, kockázat- és költségelemzésen alapuló államadósság-kezelési stratégiát dolgoz ki a best practice (legjobb gyakorlat) felhasználásával. A kiindulási alapot azok a kulcsfontosságú tényezők alkotják, amelyek hatással vannak az államadóssággal kapcsolatos költségekre: a szlovák gazdaság szoros kapcsolata az euróövezettel, az Európai Központi Bank által meghatározott monetáris politika, viszonylag magas kamatkülönbözet a hosszú lejáratú kifizetések esetén, valamint az a tény, hogy Szlovákia viszonylag kis állampapír-kibocsátó az euróövezetben. A kormány az adósságirányítási folyamat részeként bevezeti az évenkénti nyilvános elszámolást.

NÖVEKEDÉS-ORIENTÁLT ADÓSZERKEZET

A SzK Kormánya megteremti az adózási és járulékfizetési terhek növekedésének megállításához szükséges feltételeket. Az adózás és járulékfizetés területén a Szlovákia gazdasági növekedését támogató intézkedésekre fekteti a hangsúlyt. A közvetlen adókat illetően megfontolja a bevált, egyszerű egykulcsos adóhoz való visszatérést, amely megszünteti a deformációt és jobban motiválja a bevételek bevallását. Az adószervezetben növeli a fogyasztás, a vagyon és a káros hatások megadóztatásának arányát, ellenben csökkenti a gazdasági tevékenységek adóterheit, valamint a gazdaság ágazatainak egyenlőtlen terhelését. Támogatni fogja az ingatlanadó megemelését, amit az alacsony jövedelműek adózási és járulékfizetési terheinek csökkentésével kíván ellensúlyozni, beleértve az adóalapból levonható összeg növelését az alacsony jövedelműek esetében. Az ingatlanadónak differenciálnak kell lennie, az ingatlan értékétől és a használat jellegétől függően. A bérlakások szükséges fejlesztésére való tekintettel a bérlakásokat kellene a legkisebb adóval sújtani, ellenkezőleg az üres ingatlanokat jobban meg kellene adóztatni. A környezet fenntarthatóságára való tekintettel a kormány megerősíti a környezetvédelmi adók szerepét, ugyanakkor átértékeli a környezettudatos viselkedést ösztönző támogatási programokat. Emellett a lehető legnagyobb mértékben igyekszik speciális adókkal sújtani az oligarchák lobbitevékenységből, korrupcióból, tisztességtelen előnyökből és nem megfelelő

versenykörnyezetből eredő gazdasági járadékait. A SzK Kormánya megfontolja magasabb adók kivetését az oligopóliumokra és a monopóliumokra.

A kormány átértékeli az adózási és járulékfizetési rendszer módosításának lehetőségeit annak érdekében, hogy azt egyszerűbbé és hatékonyabbá tegye, illetve magasabb fokú jogbiztonságot teremtsen és enyhítsen a túlzott adminisztratív terhelésen. Újra foglalkozni kíván az egységes adó-, vám- és járulékfizetési rendszerrel (UNITAS) annak érdekében, hogy az adók és járulékok behajtását egy intézmény, a SzK Pénzügyi Felügyelete biztosítsa. A kormány megvizsgálja több tucat, eltérő feltételekkel igényelhető, átláthatatlan adó- és járulékkedvezmény és kivétel helyettesítését célirányosabb és egyszerűbb megoldással. A kiadások felülvizsgálatához hasonlóan kiértékeli az adókra és a járulékokra vonatkozó kivételek és kedvezmények hatását, amelyek összege jelenleg eléri az 1,6 milliárd eurót.

ADÓELKERÜLÉS ELLENI HARC

A prioritás a nemzetközi szinthez hasonló eredmények elérése az adóelkerülés elleni harcban. A kormány növelni fogja a pénzügyi felügyelet hatékonyságát, és az éves jelentésében minden évben kiértékeli a pénzügyi felügyelet számára meghatározott célok teljesítését. A célok a következőket magukban foglaló területekre vonatkoznak: a bejegyzett adóalanyokkal kapcsolatos információk integritása, a kockázatkezelés, az önkéntes adófizetés támogatása, az adóbevallás időben történő leadása és az adó megfelelő időben történő befizetése, az adóbevallásokban feltüntetett információk pontossága, az adójogi jogviták kezelése, az adóbevételek beszedésének irányítása, valamint a nyilvánossággal és a kormánnyal szembeni átláthatóság és felelősség. Az adózás területén a kormány nemzetközi szinten továbbra is együttműködik az EU-val és az OECD-vel. Kiemelt figyelmet fordít a nemzetközi adatcsere révén megszerzett adatok hatékony felhasználására, és ez alapján annak a gyakorlatnak a megszüntetésére, mely szerint a vállalatok az adóalap csökkentése érdekében nyereségüket külföldre helyezik át. Fokozza a kettős adózás korlátozásáról szóló szerződések korszerűsítését és kibővítését. Ügyelni fog arra, hogy csak szükséges mértékű adminisztratív és pénzügyi terhet rójon az adózókra. Megvizsgálja az ún. reverse charge bevezetésének lehetőségét.

A kormány bővíteni kívánja a pénzügyi felügyelet analitikus kapacitásait a hatékonyabb kockázatkezelés, valamint az adóbehajtás hatékonyságának növelését szolgáló célirányos intézkedések támogatása érdekében. Egyúttal minden évben részletes jelentést tesz közzé az egyes adónemeket érintő adókiesés mértékéről és a kiesés okairól. Az adókiesés csökkentésére irányuló javaslatok figyelembe fogják venni a viselkedési szempontokat. Erre a célra a pénzügyminisztérium speciális részleget hoz létre.

AZ ÖNKORMÁNYZATOK FINANSZÍROZÁSA

A kormány megfontolja az önkormányzatok finanszírozási modelljének módosítását oly módon, hogy azok ne csak a személyi jövedelemadóból, hanem az összes befizetett adóból részesüljenek. A SzK Kormánya felülvizsgálja az önkormányzatok hatásköreit annak érdekében, hogy ki lehessen értékelni az egyes hatáskörök gyakorlásának minőségét, illetve megállapítható legyen, hogy az aktuális finanszírozási modell megfelel-e az önkormányzatok hatásköreinek gyakorlásához. A kormány egyúttal meghatározza az önkormányzatok által igénybe vehető, visszatérítendő állami segély biztosításának feltételeit.

MINŐSÉGI HUMÁN ERŐFORRÁSOK

A SzK Kormánya megerősíti közalkalmazottak foglalkoztatásának és jutalmazásának stratégiai aspektusait, beleértve az alkalmazottak számának tervezését és azok koordinált kiválasztását, az egyes szakmákhoz való differenciált hozzáállást és a regionális különbségek figyelembe vételét. Ezáltal rugalmasabbá válnak a jutalmazással kapcsolatos előírások, miközben nő a bér változó része a nagyobb felelősséget igénylő pozíciók esetében. Az állami hivatalokban és vállalatokban optimalizálás céljából végzett auditokat, amelyek célja a hivatalok belső hatékonyságának növelése és a jobb jutalmazás elérése, a lehető legnagyobb mértékben belső kapacitások biztosítják.

Az állami munkahely vonzerejét a kormány azzal kívánja növelni, hogy érthetően kommunikálja a szabad pozíciókat, a jutalmazási és a nem pénzügyi juttatásokat. A felvételi eljárásoknak mindig versenyen kell alapulniuk, tesztelni kell a szükséges készségeket, és biztosítani kell, hogy több megfelelő jelölt közül lehessen választani.

A SzK Kormánya módosítja az ellenőrző bizottságok, valamint a többségi állami tulajdonban lévő szervezetek és vállalatok felső képviselőinek kiválasztási és jutalmazási szabályait. A szabályok strukturált, átlátható és minden érdekellentétet kizáró eljárást fognak megkövetelni, amely a készségek és a tudás kiértékelésén alapul. Az állami vállalatok vezető képviselőinek jutalmazása piaci alapon történik, az eredményekért vállalt megfelelő mértékű felelősség biztosításával.

A kormány külön figyelmet szentel az erős elemző egységek kiépítésének. Megteremti a fenntartható és versenyképes finanszírozásukhoz szükséges feltételeket és a szükséges adatokhoz való hozzáférést úgy az állami intézetek, mint az állam részére adatgyűjtést végző magánszervezetek számára. Az elemző tevékenységek egy részét jelenleg beszállítók végzik, a kiválasztott tevékenységek saját hatáskörben való elvégzése megtakarítást jelent, és kiterjeszti az állam tudásbázisát.

NAGYOBB FOKÚ ÁTLÁTHATÓSÁG

A SzK Kormánya növelni fogja a költségvetés átláthatóságát és érthetőségét oly módon, hogy gyakrabban és érthetően ad tájékoztatást annak folyamatos teljesítéséről és módosításairól (költségvetési intézkedések). Az állami költségvetés folyamatos teljesítéséről (beleértve a pénzügyminisztérium bevételekkel, kiadásokkal, hiánnyal és adóssággal kapcsolatos elvárásait) a kormány az „Állami költségvetés teljesítéséről szóló féléves jelentésben” is beszámol. A „Költségvetés az emberekért” projekt biztosítja, hogy a költségvetés mindenki számára érthető legyen. Érthetően tájékoztat a költségvetés prioritásairól, annak fenntarthatóságáról és finanszírozási forrásairól.

Az állami bevételek és kiadások egy része nem kerül be a költségvetésbe. A kormány csökkenti az ilyen tételek arányát.

A Költségvetési Tanáccsal partneri szinten és a „tartsd be vagy magyarázd meg” elv betartásával folyó párbeszéd növeli az államháztartás átláthatóságát. A Költségvetési Tanács állami költségvetéssel kapcsolatos állásfoglalásai, valamint az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságáról szóló jelentéseket bemutatják a SzK Kormányának és a SzK Nemzeti Tanácsának ülésein. A Költségvetési Tanács elnöke saját kérésére

felszólalhat a SzK Nemzeti Tanácsa Pénzügyi és Költségvetési Bizottságának ülésén, a SzK Kormányának és a SzK Nemzeti Tanácsának ülésén. Amennyiben a kormány nem ért egyet a Költségvetési Tanács költségvetéssel kapcsolatos állásfoglalásával, azt a pénzügyminiszter a SzK Nemzeti Tanácsának ülésén indokolja meg.

A közigazgatás belső átláthatóságát a kormány úgy éri el, hogy konszolidálja a pénzügyi statisztikákat a Központi Konszolidációs Rendszerben, illetve a közigazgatásban növeli a pénzügyi adatok minőségét. A külső átláthatóságot azzal is támogatni kívánja, hogy áttekinthető, nyílt és gépileg feldolgozható formában közzéteszi a SzK Pénzügyminisztériuma és a SzK Statisztikai Hivatala által rendelkezésre bocsátott államháztartási adatokat, valamint az állami vállalatok gazdálkodásáról szóló, eddig nem közzétett adatokat.

A kormány az elektronikus számlázás kiterjesztésével átláthatóvá teszi a pénzmozgásokat. A közigazgatási intézmények felé kötelezővé teszi az elektromos számlázást, megteremti annak keretrendszerét a teljes vállalkozói környezet számára.

A kormány fokozza az éves beszámolóiban kimutatott információk átláthatóságát, fejleszteni fogja az Éves Beszámolók Nyilvántartását, és megvalósítja annak Jogi Személyek Nyilvántartásába való integrálását.

A SzK Kormánya biztosítja, hogy a kormányzati auditok rendszerszintű végrehajtása, valamint a pénzügyi ellenőrzés és audit minőségének értékelése ne csak a pénzügyi irányítás gyengeségeinek feltárására szolgáljon, hanem az alkalmazott folyamatok egyszerűsítését célzó javaslatok megfogalmazására is. A kormány támogatja az uniós források igénybe vételére irányuló auditot végző független szervezet munkáját.

AZ EURÓPAI KÖZPÉNZEK ÉS A NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A Szlovák Köztársaság a nemzetközi közösség felelős tagja lesz, és hozzá fog járulni a fenntartható fejlődés céljainak eléréséhez. Támogatni fogja az európai költségvetési szabályok olyan módosításait, amelyek egyszerűsítik azokat, és még nagyobb hangsúlyt fektet a hosszú távon egészséges költségvetésre és a független pénzügyi intézmények kritikus hangjának felerősítésére. Emellett követelni fogja a kiegyenlített költségvetés elérését célzó korrekciós intézkedések, valamint a nemzeti költségvetési keretekre vonatkozó követelmények szigorú betartását, és azokat hatékonyan fogja alkalmazni saját jogrendjében. A kormány támogatja a módosított Európai pénzügyi stabilizációs mechanizmusról szóló szerződés új változatát, és azt nemzeti szinten jóváhagyásra ajánlja.

Aktívan részt vesz a politikák, reformok alakításában, valamint a nemzeti pénzügyi intézetek működésének hatékonyabbá tételében. Egyúttal meg kívánja erősíteni a nemzetközi pénzügyi intézményekkel fennálló kapcsolatokat, és támogatni fogja a magánszektor fejlesztési projektekbe való bevonásának lehetőségeit. A kormány a vám eljárások korszerűsítése és a vám információs rendszerek fejlesztése révén fokozni fogja a digitalizációt, a papír alapú okmányok nélküli környezet kialakítását, illetve csökkenti a vám eljárási folyamatokban tapasztalható bürokráciát, aminek következtében növekszik a vámok beszedésének hatékonysága.

PÉNZÜGYI PIAC

A pénzügyi piac területén Szlovákiában a legnagyobb kihívást a háztartások pénzeszközeinek nem megfelelő felhasználása és a fogyasztói társadalom ezzel összefüggő, alacsony szintű pénzügyi ismeretei jelentik. A gazdaságban lévő hosszú távú tőke hatékonyabb felhasználása érdekében a kormány támogatni fogja a beruházási eszközök bevezetését és a tőkepiac szabályozását a lakosságot, a befektető intézeteket és a bankokat illetően.

A SzK Kormánya támogatja a lakosság pénzügyi ismereteinek javítását, külön hangsúlyozva a tanulókat, diákokat és pedagógusok képzését. Ezzel nemcsak a családok felelős gazdálkodását, az állampolgárok jobb beruházási döntéseit (beleértve a nyugdíjtakarékot) és a sérülékeny csoportok uzsorásokkal szembeni magasabb fokú védelmét támogatja, hanem Szlovákia teljes pénzügyi stabilitását is.

A SzK Kormánya módosítja a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szabályokat a szolgáltatások magasabb színvonalára, az érdekelt felek egyenrangú helyzetére és a pénzügyi közvetítők nagyobb felelőssége érdekében. A kormány átértékeli a lakáscélú hitelek területén fennálló helyzetet, és szükség esetén intézkedéseket hoz a versenykörnyezet javítása és a hitelek átvitele érdekében. A Szlovák Nemzeti Bankkal együttműködve ügyelni fog arra, hogy a lakosság eladósodottsága fenntartható, a gazdasági alapoknak megfelelő mértékben növekedjen, és biztosítja a háztartások és a bankok ellenállóságát a válságok idején is.

A SzK Kormánya a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni harc fokozódó jelentősége miatt megfontolja a Pénzügyi Hírszerző Egység átszervezését a SzK Pénzügyminisztériumának hatáskörébe. Ezenkívül törekedni fog arra, hogy a pénzmosás problémaköre a belügyminiszterek tanácsától átkerüljön a pénzügyminiszterek tanácsához. Létrehozza a büntetőjogi eljárásokban, illetve az adóügyi, vámügyi eljárásokban, valamint a terrorizmus elleni harc keretében lefoglalt és elkobzott vagyon kezelését végző Vagyonkezelési Hivatalt.

Bevezeti a vásárlások értékének kerekítési lehetőségét oly módon, hogy jelentősen csökkenjen az 1 és 2 eurocentes érmék használata, és így csökkenjenek a vállalatok és a kereskedelmi bankok költségei. Ezt a 10 és 20 filléres érmék bevonásakor alkalmazott elvek szerint kívánja megvalósítani. Egyúttal a kormány átértékeli a készpénzfizetési korlátozásokat és a bankadó aktuális rendszerét. Ennek során figyelembe veszi az Európai Központi Bank ajánlásait is arra vonatkozóan, hogy biztosítani kell az érvényesség megfelelő időbeli korlátozását és a bankszektor pénzügyi stabilitását.

SZERENCSEJÁTÉKOK

A SzK Kormányának célja, hogy csökkentse a szerencsejátékok hatását a családokra, és hogy olyan mértékben szigorítsa a feltételeket a szerencsejátékok üzemeltetői számára, hogy azzal gátolja azok további fejlődését. A kormány ezért visszahozza a szerencsejátékokról szóló törvény 2011-es változatát azért, hogy a települések petíció nélkül is betilthassák területükön a nyerőautomaták üzemeltetését. A szabályozást (ideiglenes tiltást) úgy kell módosítani, hogy a települések meghatározhassák a területükön üzemeltethető játéktermek, kaszinók és játékgépek maximális számát. Ezenkívül a szerencsejátékok területén a kormány javasolni fogja, hogy a fogadóirodákra vonatkozóan is vezessenek be szabályozást. Meg kell tiltani a

játéktermek és kaszinók üzemeltetését a vonat- és buszpályaudvarok közelében. A kormány korlátozza a szerencsejátékok reklámozását a nyomtatott és az online médiában, a televízióban, valamint az óriásplakátokon.

AZ EURÓPAI UNIÓS ALAPOK HATÉKONY ÉS ÁTLÁTHATÓ FELHASZNÁLÁSA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A REGIONÁLIS KÜLÖNBSÉGEK CSÖKKENTÉSÉRE ÉS AZ ORSZÁG FEJLŐDÉSÉRE

AZ EURÓPAI UNIÓS ALAPOK HATÉKONY, ÁTLÁTHATÓ ÉS ÉSSZERŰ FELHASZNÁLÁSA

Szlovákiában az európai uniós strukturális és beruházási alapok az emberek számára egyet jelentenek a lopással, a korrupcióval, a közbeszerzések vagy a projektek kiválasztása és értékelése során elkövetett csalással. Az ország fejlődése szempontjából azonban kulcsfontosságú, hogy ezek a pénzek ésszerűen, hatékonyan és főleg ésszerű projektekre és kezdeményezésekre legyenek felhasználva, amelyek az embereknek segítenek, nem pedig a spekulánsoknak. A SzK Kormánya a regionális különbségek megszüntetése céljával megfelelő feltételeket teremt a 2014–2020-as programozási időszakra meghatározott források fennmaradó részének hatékony felhasználásához. Egyúttal konstruktív módon áll hozzá az Európai Bizottsággal folytatott egyeztetésekhez annak érdekében, hogy a 2021–2027-es programozási időszakra minél jobb feltételekben állapodjon meg az európai uniós alapok Szlovákiára eső részét illetően. A végrehajtás egyszerűsítése és gyorsítása érdekében a kormány előkészíti a Partnerségi megállapodást, valamint az egy („Szlovákia”) operatív programot tartalmazó megvalósítási struktúrát. Az európai uniós strukturális és beruházási alapokból érkező források olyan területekre irányulnak, amelyek kulcsfontosságúak Szlovákia hosszú távú és fenntartható fejlődése szempontjából – demográfiával kapcsolatos problémák kezelése, oktatás, kutatás és fejlesztés, gazdasági ismeretek, környezetvédelem, mezőgazdaság és infrastruktúra fejlesztése. Az új programozási időszakban nagyobb rugalmasságot kell biztosítani Szlovákia speciális szükségleteinek támogatása, valamint az egyes régiók fejlesztése érdekében.

A SzK Kormánya az Európai Bizottsággal együttműködve biztosítja az európai uniós strukturális és beruházási alapok forrásainak felhasználását a SzK egészségügyi rendszerét ért negatív hatások, a gazdasági következmények, valamint a COVID-19 járványhoz kapcsolható egyéb következmények minimalizálására.

A SzK Kormánya tudatában van annak, hogy meg kell erősíteni az átláthatóságot, a hatékonyságot, a gazdaságosságot, a célszerűséget és az eredményközpontúságot elvét, amelyekre az Európai Bizottság is nagy hangsúlyt fektet. A végrehajtási struktúra optimalizálása érdekében a Beruházásokért és digitalizációért felelős miniszterelnök-helyettesi hivatal átalakul Beruházási, Régiófejlesztési és Digitalizációs Minisztériummá, amely a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumtól átveszi a régiófejlesztési területet (Integrált regionális operatív program, határokon átnyúló programok), illetve a SzK Kormányhivatalától a Műszaki segítségnyújtás, az Európai Gazdasági Térség Finanszírozási Mechanizmusa, a Norvég Finanszírozási Mechanizmus és a Svájci Finanszírozási Mechanizmus operatív programokat. A területek átruházásával a Beruházási, Régiófejlesztési és Digitalizációs Minisztériumhoz kerülnek az érintett kifizetőhelyek is. Emellett az új 2021–2027-es programozási időszakban a Beruházási, Régiófejlesztési és Digitalizációs Minisztérium lesz az egyetlen „Szlovákia” operatív program, valamint a Szlovákia – Ausztria és a Szlovákia – Csehország határon átnyúló együttműködési programok irányító hatósága.

A SzK Kormánya tudatában van annak, hogy egyszerűsíteni kell az európai uniós alapok végrehajtását annak érdekében, hogy rugalmasan lehessen reagálni a régiókon belüli változásokra, illetve le kell rövidíteni a programok stratégiai dokumentumainak előkészítéséhez és jóváhagyásához szükséges időt.

A SzK Kormánya az alábbi intézkedéseket teszi meg a végrehajtásba bevont szervezetek összehangolásának, irányításának, ellenőrzésének és együttműködésének megerősítése, valamint a végrehajtás egyszerűsítése és az európai uniós strukturális és beruházási alapok 2021–2027-es időszakban történő igénybe vételének hatékonyabbá tétele érdekében:

- csökkenti az operatív programok számát (Szlovákia operációs program, határon átnyúló együttműködési programok),
- kialakítja a hatékony intézményi szerkezetet a közreműködő szervezetek számának csökkentésével,
- a Szlovákia operatív program irányító hatósága és a Munka-, Szociális és Családügyi Minisztérium közreműködő szervezete közötti jogkörátruházásról szóló szerződés a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszi az Európai Szociális Alap (ESZA) specifikumait. A Partnerségi megállapodásban meg lesznek határozva az ESZA-ból a Munka-, Szociális és Családügyi Minisztérium számára jóváhagyott források. A Munka-, Szociális és Családügyi Minisztérium képviselője tagja annak a csoportnak, amely az Európai Bizottsággal egyeztet az új, 2021–2027-es időszakról,
- az előző, 2007–2013-as és 2014–2020-as időszakok elemzéseiből felhasználja az európai uniós strukturális és beruházási alapok irányítási és ellenőrzési rendszereihez tartozó eljárások meghatározására vonatkozó ismereteket,
- az irányítás koordinációs szintjén létrehozza a nyilvánosan elérhető „Urgent Case Alarm” kommunikációt/hálózatot, amelyen keresztül megoszthatók a végrehajtó szervek vagy a kedvezményezettek helytelen eljárásainak kritikus eseteivel kapcsolatos információk, és az európai uniós strukturális és beruházási alapok teljes egészének végrehajtására vonatkozóan reagál annak érdekében, hogy megelőzze a rendszerszintű szabálytalanságokat,

az adatokhoz való nyilvános hozzáféréssel növeli a döntési folyamatok átláthatóságát,

- egyszerűsíti a projektek megvalósítását a kedvezményezettek számára, lerövidíti a kedvezményezetteknek való kifizetés határidejét,
- egyszerűsíti és koordinálja az állami követelések behajtását,
- egységesíti és átláthatóvá teszi a módszertani környezetet a végrehajtó szervek és a kedvezményezettek számára,
- szigorítja az európai uniós strukturális és beruházási alapok igénybe vételére vonatkozó felhívások feltételeit azon szervezetek/személyek esetén, amelyeket/akiket kiemelt közigazgatási és büntetőjogi jogsértéssel vádolnak meg (beleértve az összes társtulajdonost és partnert, akik támogatást igényelnek), vagyis ahol felmerül a bűncselekmény elkövetésének gyanúja (a felhívás meglévő feltételeinek kibővítése további érzékeny bűncselekményi formákkal), a gazdasági verseny szabályainak megszegésére irányuló tevékenység megkezdésének gyanúja, illetve az érdekellentét.

A SzK Kormánya a lakosság nagyobb fokú tájékozottsága, az átláthatóság és a szakmaiság biztosítása érdekében az alábbi intézkedéseket teszi:

- az európai uniós strukturális és beruházási alapok koordinátora által biztosított képzések révén növeli az adminisztratív kapacitások szakmai színvonalát,

- intenzíven bevonja a projektekkel kapcsolatos tanácsadásba és előkészítésbe a már létező regionális struktúrákat, vagyis az információs és tanácsadó központokat azért, hogy csökkentse a közreműködő szervezetek bevonását, így az ár növekedését,
- létrehozza az értékelők központi nyilvántartását, és szigorú kritériumokat vezet be a szakmai értékelők vonatkozásában (képzettség, szakmai gyakorlat stb.), beleértve a külföldi értékelőket, elsősorban a tudományos és a kutatási projektek területén,
- ösztönözni fogja a gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező szakértőket, hogy értékeljék az európai uniós strukturális és beruházási támogatást igénylő projekteket, ehhez a projekt értékelése akár fel is osztható az egyes szakértők között (építészeti, technológiai, gazdasági...),
- különféle egyszerűsített kimutatási formák alkalmazásával bevezeti a kiadások lehető legegyszerűbb kimutatását,
- rendszeres időközönként közzéteszi a jóváhagyott projekteket, az EB és az auditáló szerv ellenőrzései során tett megállapításokat, valamint az azokkal kapcsolatos, végrehajtott korrekciókat,
- megelőző intézkedések keretében biztosítja az európai uniós strukturális és beruházási alapok végrehajtásába bevont szervezetek tájékoztatását az auditáló szerv és az Európai Bizottság audittal kapcsolatos megállapításairól, illetve az ilyen megállapításokkal kapcsolatos képzettséget tart annak érdekében, hogy csökkentse a szükséges korrekciók számát,
- bevezeti a közszféra és a magánszektor hatékony együttműködését az európai uniós strukturális és beruházási alapok területén, és aktív támogatás mellett csökkenti a kérvényezők és az uniós alapokból megítélt támogatások végső kedvezményezettjeinek adminisztratív terhelését.

AZ EURÓPAI UNIÓS STRUKTURÁLIS ÉS BERUHÁZÁSI ALAPOKBÓL FINANSZÍROZOTT KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ELLENŐRZÉSE

A SzK Kormánya központosítja a közbeszerzések ellenőrzését, ami hozzájárul a közbeszerzések ellenőrzési folyamatának nagyobb hatékonyságához és az európai uniós strukturális és beruházási alapok igénybe vételének meggyorsításához, mivel az ellenőrzést egy szervezet, a Közbeszerzési Hivatal fogja végezni. A SzK kormánya tisztában van azzal, hogy egyszerűsíteni kell a közbeszerzések ellenőrzési folyamatát, illetve növelni kell annak hatékonyságát, ezért a Közbeszerzési Hivatalt mint a módszertani iránymutatásért és a közbeszerzések ellenőrzéséért felelős központi államigazgatási szervet be kívánja vonni az európai uniós strukturális és beruházási programok végrehajtásába, beleértve a kiadások gazdaságosságának ellenőrzését.

A közbeszerzések ellenőrzésének központosításával jelentős mértékben nő a közbeszerzések ellenőrzésének szakmai színvonala, és ennek következtében csökken az ellenőrzések során elkövetett hibák, illetve a közbeszerzésekben azonosított hiányosságok száma. A közbeszerzések központi ellenőrzésének bevezetése ezért kedvező hatással lesz az állami költségvetésre, mivel valószínűsíthető a közbeszerzési folyamat professzionalizálása, a pénzügyi korrekciók összegének jelentős csökkentése és a közbeszerzési folyamatok szereplőire háruló adminisztratív terhek csökkenése.

RÉGIÓFEJLESZTÉS

Szlovákia összes régiója egyformán fontos az állam számára, ezek mindegyike olyan hely, ahol az emberek teljes értékű életet kívánnak élni, és ápolni akarják elődeik örökségét. A régiófejlesztés területén a kormány

abszolút prioritása az erős, élénk és fejlődő régiók, valamint azok megfelelő irányítása. A régiófejlesztés célja a lakosok magas objektív és szubjektív életminőségének biztosítása, ami összefügg a dinamikus szociális és gazdasági fejlődéssel, valamint a társadalmi összetartás és szolidaritás szintjének növekedésével. A határozott értékalapú vízióknak, a korszerű és tárgyilagos stratégiáknak, valamint a magas minőségű menedzsmentnek és a társadalmi innovációknak köszönhetően a SzK Kormánya képes lesz olyan módon koordinálni a régiók fejlesztését, hogy a leszakadó és elnéptelenedő régiók is a kiterjedtebb földrajzi térség teljes értékű részeivé váljanak.

A régiókban kisebb az állam befolyása, azonban domináns feladata van a támogatás koordinálásában és biztosításában, amit a régiófejlesztési stratégiák és a szó legtágabb értelmében vett befogadó politikák mentén valósít meg. A SzK Kormánya fokozatosan, racionálisan és a 21. századnak megfelelő mértékben valósítja meg a régiók átláthatóbb, elérhetőbb és professzionális igazgatásához szükséges intézkedéseket. A szakértők bevonásával reális, szilárd értékeket képviselő és korszerű régiófejlesztési víziót határoz meg. Ezt követően a SzK kormánya jóváhagyja Szlovákia régiófejlesztési stratégiáját, figyelembe véve a régiók lehetőségeit és jellegzetességeit, miközben hangsúlyt fektet a legkevésbé fejlett járások támogatására és fejlesztésére. A kormány biztosítja a nemzeti, regionális és helyi szintű tervezési folyamatok összekapcsolását.

A SzK Kormánya megerősíti a meglévő regionális és helyi önkormányzati struktúrák döntéshozatali jogkörét. Létrehozza a regionális és a helyi önkormányzatok működőképes, logikus és hatékony együttműködési rendszerét. Megerősíti a regionális és a helyi önkormányzatok hatásköreit a régiófejlesztés finanszírozásával kapcsolatban.

A SzK Kormánya a régiófejlesztést és a legkevésbé fejlett járások támogatását az egyik kulcsfontosságú területnek tartja, amit a Beruházási, Régiófejlesztési és Digitalizációs Minisztérium létrehozásával is kifejez. Ezen minisztérium feladata lesz az egyes tárcák politikáinak összehangolása a régiófejlesztés dinamikájának növelése, valamint a tárcák régiófejlesztéssel kapcsolatos tevékenységének összekapcsolása érdekében.

Az állam feladata, hogy a régiók kultúrájának, szellemi és anyagi örökségének jó és felelősségteljes kezelője legyen. A SzK Kormánya megvalósítja azokat az intézkedéseket, amelyek fokozottabban arra ösztönzik a lakosságot, hogy ne hagyják el régiójukat, illetve megakadályozzák a régiók elnéptelenedését. Az elmaradt és elnéptelenedő régiókban speciális helyi támogatási programokat hoz létre a foglalkoztathatóság és a foglalkoztatottság növelése érdekében, illetve támogatási rendszert hoz létre a kezdő vállalkozók megsegítésére. Előnyös feltételeket biztosít a bérlások és a családi házak építéséhez a lakhatási körülmények minőségének növelése, valamint a fiatal családok vidéken és elmaradott régiókban való ottmaradásának támogatása érdekében. A kormány egyik prioritása a közlekedési infrastruktúra minőségének jelentős növelése.

A SzK Kormánya a Beruházási, Régiófejlesztési és Digitalizációs Minisztérium közreműködésével megvalósítja a vidéki és városi közösségek, valamint a regionális és helyi kezdeményezések támogatási programját. Alkalmazza a közösségek felélesztését, megmaradását és fejlődését célzó szociális innovációk újszerű támogatási programjait. A fejlődés alapegységét jelentő közösségek fejlesztésébe való befektetéssel támogatni és koordinálni fogja a régiófejlesztést célzó közösségi tevékenységek működőképes programjait. A SzK kormánya kezdeményezni fogja a régiófejlesztési szereplők állam által koordinált, működőképes és

reprezentatív hálózatainak létrehozását, valamint egy működőképes, non-formális és erős nemzeti régiófejlesztési hálózat létrehozását.

Kormányzati szinten létrejön egy bizottság, amely ellenőrzi az önkormányzatok aktuális hatásköreit és finanszírozását, majd egy olyan új, hatékony strukturális és finanszírozási modellt javasol, amely lehetővé teszi a hatékonyabb régiófejlesztést és a régiók közötti különbségek megszüntetését.

A SzK Kormánya nagyobb mértékben kívánja bevonni a nyilvánosságot a régiófejlesztéssel kapcsolatos döntésekbe. Megteremti a feltételeket ahhoz, hogy a nyilvánosság részt vehessen az általa lakott régiót érintő közérdekű döntések meghozatalában. Reális célkitűzés az összes meglévő régiófejlesztési eszköz kompatibilissé és áttekinthetővé tétele, valamint népszerűsítése annak érdekében, hogy az aktív állampolgárok áttekinthetőséggel rendelkezzenek arról, milyen fejlesztési lehetőségek állnak rendelkezésre, mi minden történik ezen a területen, milyen módon biztosított a fejlesztések irányítása, finanszírozása, ellenőrzése, és mi a folyamatban lévő tevékenységek koncepciója, hosszú távú és fenntartható célja.

A SzK Kormányának prioritása a szociális gazdaság fejlesztése, amit nemcsak a foglalkoztatottság-növelés eszközének tart, hanem a teljes körű régiófejlesztés domináns platformjának, valamint a közpolitika, a magánszektor és a polgári társadalom hatékony és szilárd értékeken alapuló metszetének is.

A SzK Kormánya a roma közösségeket nem a régiófejlesztés akadályaként kezeli, hanem a regionális különbségek megszüntetését célzó politikák részének tartja. Ebben a szellemben támogatni fogja a marginalizált roma közösségekből (továbbiakban „MRK”) származó emberek felkészítését a munkaerőhiánnyal küzdő vállalatokban való foglalkoztatásra. A munkanélküliek számára új lehetőségeket teremt a munkaadók által elvárt gyakorlati készségek megszerzésére. Korszerű munkaerőpiaci továbbképzési rendszert hoz létre a MRK tagjai számára. Támogatni fogja a szociális vállalatok létrehozását, és a Munka-, Szociális és Családügyi Minisztériummal együttműködve minőségi szolgáltatásokat és támogatást biztosít számukra, tiszteletben tartva az eddig hatályos, szociális gazdaságról szóló jogszabályokat.

A SzK Kormánya jelentős mértékben támogatni fogja a szociális lakhatási rendszert a MRK-k és a veszélyeztetett közösségek számára annak érdekében, hogy méltóságteljes és megfelelő lakhatást biztosítson a MRK-k számára mikrohitelekkel, valamint a lakosság közvetlen bevonásával és részvételével. Megteremti a MRK-ból származó gyermekek és diákok egész napos nevelésének lehetőségét az óvodától egészen a középiskoláig. Jelentős mértékben megerősíti a MRK-ból származó, átlagon felüli teljesítményű diákok számára kialakított motivációs rendszert. Határozottan ügyelni fog arra, hogy az iskoláknak megfelelő termeket, személyzetet és tárgyi felszereltséget biztosítson a demográfiára, valamint a helyi és közösségi speciális körülményekre való tekintettel.

A SzK Kormánya elsősorban a Beruházási, Régiófejlesztési és Digitalizációs Minisztérium révén fogja koordinálni az összes olyan szakterületi vagy tárcaközi beavatkozást, amely közvetlenül összefügg a legkevésbé fejlett régiók fejlesztésével. Az egyes tárcák tevékenységeinek hatékony, stratégiai és bürokráciamentes koordinálásával teljes körű, célirányos, speciális és hatékony megoldásokat kínál a legkevésbé fejlett régiókban tapasztalható extenzív mezőgazdasággal, a helyi élelmiszergyártással, a kis vállalatokkal, a családi farmokkal, a környezetvédelemmel és annak alakításával stb. összefüggő fejlesztési

problémákra.

Az aktív tárcaközi koordináció egyben kiterjed a kevésbé kiaknázott vagy kevésbé jelentős idegenforgalmi lehetőségeket kínáló régiók fejlesztésére is. A hazai idegenforgalom a regionális gazdaságok fenntartható fejlődésének egyik legfontosabb pillére, amely nagymértékben javítja a legkevésbé fejlett régiók lakosainak életminőségét. Az állam jelentős beruházási hozzájárulásokkal, marketingtámogatással, az innovatív fejlesztési tevékenységekkel kapcsolatos bürokrácia enyhítésével, a közlekedési infrastruktúra érdemi javításával, valamint speciális ösztönző intézkedésekkel erős turisztikai régiókká változtatja a legkevésbé fejlett és elnéptelenedő régiókat.

SZLOVÁKIA INTELLIGENS, INNOVATÍV ÉS TRANSPARENS ORSZÁGGÁ TÉTELE AZ ÉSSZERŰ INFORMATIZÁCIÓ RÉVÉN

DIGITALIZÁCIÓ

A SzK Kormánya kidolgozza és megvalósítja Szlovákia „Smart Country” stratégiáját, vagyis az embereket szolgáló innovációk országát, illetve az okos és átlátható országot megvalósító programját. Szlovákiának olyan országnak kell lennie, ahol mindenkinek egyenlő esélye van, ahol a digitális technológiák segítségével bárki könnyen hozzáférhet az állam által biztosított információkhoz és szolgáltatásokhoz, és ahol hatékonyan és „okosan” történik a közigazgatás, valamint az állampolgárok és az állam közötti kommunikáció. Olyan országnak kell lennie, amelyben az információtechnológia segíti az egészségügyi ellátást, illetve a rászorultak szociális ellátását, a képzést, a gazdasági fejlődést és a vállalkozást. Olyan országnak kell lennie, ahol a technológia segít a régiók működőképes egységekbe való integrálásában, ahol természetes a városok és a környékük közötti kölcsönös kommunikáció és együttműködés. Olyan országnak kell lennie, amelyik fel tudja használni a korszerű technológiát, az innovációt és lakosainak kreativitását arra, hogy egyszerűsítse az életet, időt és költségeket takarítson meg, illetve védje a környezetet.

Az Európai Bizottság digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutatójának (DESI) 2019-es értékeit tekintve Szlovákia a 28 EU-tagállam közül a 21. helyet érte el, és ami fontosabb, nőtt az uniós átlagtól való távolság. A kormány a 2020–2024-es választási időszakra stratégiát és akciótervet dolgoz ki annak érdekében, hogy jelentős mértékben javítsa Szlovákia helyzetét. Biztosítja, hogy Szlovákia az EU digitális stratégiájának és az egységes digitális piac elválaszthatatlan része legyen.

Az ország gazdaságának jövőbeli versenyképessége és a szlovákiai életminőség szempontjából a kormány kulcsfontosságúnak tartja tudás alapú társadalommá válást. Stratégiai és jellegét tekintve átfogó prioritásának tartja, ezért a Beruházási, Régiófejlesztési és Digitalizációs Minisztérium hatáskörében megfelelő kapacitást biztosít annak érdekében, hogy ezen a területen támogassa és koordinálja a központi államigazgatási szerveket, a magán- és közoktatási intézményeket, kutatóintézeteket, valamint a regionális szereplőket.

A SzK Kormánya támogatja a digitális szolgáltatások fejlesztését az országban, ezért megvizsgálja a szabályozások által jelentett terhet, és megszünteti az elavult szabályozásokat, amelyek gátolják a digitális gazdaság fejlődését. A SzK Kormánya egyúttal támogatja az új trendeket, amelyek elősegítik a digitális gazdaság új formáinak kialakulását. A kormány biztosítja a megfelelő jogszabályokat ahhoz, hogy a közigazgatás felkészült és felszerelt legyen a digitális technológiák befogadására és felhasználására, valamint megteremti a feltételeket ahhoz, hogy a közigazgatás működése minőségi változáson menjen át a digitalizáció elve szerint. Ezeket a célokat a SzK Kormánya az EU új programozási időszakára szóló hosszú távú stratégiákba is átülteti, Szlovákia digitális átalakulásának stratégiájával összhangban.

A kritikus infrastruktúra informatikai és üzembiztonsága, valamint védelme kulcsfontosságú a társadalom egyre növekvő digitalizációja kapcsán. A SzK Kormánya mélyrehatóan ellenőrzi a kiber- és informatikai biztonságot, valamint a kritikus infrastruktúrát. A kormány biztonságpolitikája rendszerszintű intézkedésekkel támogatja a „know-how” jellegű, illetve a technológiába, valamint a kiber- és informatikai biztonság területén

tapasztalattal rendelkező munkaerőbe fektetett beruházásokat.

A hamis formációk és az álhírek terjesztése veszélyezteti a tudás alapú társadalom fejlődését. A SzK Kormánya akciótervet készít a hibrid veszélyek és a hamis információk terjesztése elleni harc koordinálására, és annak megvalósítása érdekében megfelelő központi kapacitásokat épít ki. Ez a harc azonban soha nem korlátozhatja a szólásszabadságot, amely a demokrácia egyik alapelve.

Annak ellenére, hogy az OpenData (nyílt adatok) terület jogszabályi és módszertani támogatást is kap, az ilyen adatok állami és önkormányzati szervek általi biztosítása nem kielégítő. A SzK Kormánya ezért jóváhagyja az Adatokról szóló törvényt, amely teljes körűen kezeli a nyílt adatok és a központi nyilvántartások témakörét. A szakmai közönséggel együttműködve azonosítja a fontos állami információs rendszereket és az azokban tárolt adatokat, és ezeket hozzáférhetővé teszi az Open API rendszeren keresztül. Az OpenAPI koncepció révén támogatja az innovatív szolgáltatások megjelenését a piacon.

A SzK Kormánya növelni fogja az állami digitális szolgáltatások minőségét. Ezek részét képezi a mobil ID-vel való azonosítás, valamint az egyszerű felhasználói környezet, amely támogatja a felhasználók könnyű tájékozódását az állam szolgáltatásai között, a különféle élethelyzeteknek megfelelően. Az állam digitális szolgáltatásainak fejlesztése során figyelembe kell venni a csekély technikai készségekkel rendelkező vagy fizikailag korlátozott emberek igényeit is. Ezzel a céllal a SzK Kormánya támogatja az állampolgárok élethelyzeteit proaktívan kezelő digitális szolgáltatások használatát megkönnyítő technológiákat.

A SzK Kormánya főleg a felhasználók számára legnagyobb előnyt jelentő szolgáltatások javítására összpontosít. Ezek fejlesztésénél agilisebb hozzáállást fog alkalmazni a nagy monolitikus projektek helyett. A felhasználók visszajelzései és a felhasználási adatok alapján biztosítani fogja a szolgáltatások folyamatos fejlesztését. Az új elképzelések és IT megoldások tesztelése prototípusok formájában, kisebb terjedelemben történik azzal a céllal, hogy meg lehessen győződni azok megvalósíthatóságáról.

A SzK Kormánya egy egyedi portált biztosít a jelentések és kimutatások leadására, amelyen a kitöltési útmutatót és a törvényi előírások magyarázatát is a cégek rendelkezésére bocsátja, valamint hozzáférhetővé teszi az állampolgárok és a cégek államigazgatási/közigazgatási szervekkel szembeni kötelezettségeit. Szlovákia az összes központi és a regionális államigazgatási hivatal ügyvitelének digitalizációja felé halad, külön figyelmet szentelve az Igazságügyi minisztérium ügyvitelének, mivel az jelentős hatással van a szlovák gazdaság korrektségére és versenyképességére.

A SzK Kormánya támogatja a digitális szolgáltatások és a kapcsolattartási központokban nyújtott szolgáltatások minőségének digitális eszközökkel történő felügyeletét, és ezeket az adatokat felhasználja a polgároknak nyújtott szolgáltatások minőségének fokozatos javításához.

A SzK Kormánya biztosítja, hogy az államigazgatási és a közigazgatási intézmények kölcsönösen megosszák adataikat, és az állampolgároktól ne kérjenek olyan okmányokat és adatokat, amelyek már rendelkezésükre állnak. Egyúttal módosítja a döntési folyamatok eredményeinek állami nyilvántartásokba történő bejegyzésével, valamint a hozzáférés biztosításával és az egyéni kézbesítéssel kapcsolatos folyamatokat.

A SzK Kormánya a lehető legnagyobb mértékben, fokozatosan konszolidálja az állami IT rendszereket úgy személyzeti, mint műszaki és pénzügyi szinten. Az eredmény az IT rendszerek hatékonyabb tervezése és irányítása, valamint a beszerzési és üzemeltetési költségek csökkentése. A SzK Kormánya erős központi mandátumot biztosít a digitalizáció irányításához (a finanszírozási forrástól függetlenül), amelyet a jogkörök megfelelő érvényesítésével fog hasznosítani, és központilag egyértelmű tervet fogalmaz meg a digitalizáció polgárokat érintő eredményeiről. A kormány biztosítja az IT irányítási folyamatok nagyobb fokú átláthatóságát, az azzal kapcsolatos információk proaktív közzétételét, valamint a szakmai konzultációt. A központosított és a megosztott állam- és közigazgatási digitális szolgáltatásokat (ICT) megosztott infrastruktúrán keresztül biztosítja. A kialakuló szinergia hozzájárul a felhasznált közpénzek hatékonyságának növeléséhez. A lemaradó régiókban lévő megosztott állami digitális szolgálati központok egyúttal hozzájárulnak a regionális különbségek megszüntetéséhez. A SzK Kormánya külön foglalkozik a területi önkormányzatok digitalizációjával.

A SzK Kormánya biztosítja az IT segítségével történő közbeszerzések egyszerűsítését és azok hatékonyságának növelését. Az állami és önkormányzati információs rendszerek beszerzése általában tömbösített formában történik, amelyek miatt a szakmai közösség gyakran nem tudja megítélni a terjedelem és a beárazott tételek jogosságát. Ezért ahol csak lehetséges kisebb csomagokban történik majd a beszerzés, és előnyt élvez a nyílt forráskódú technológiák kihasználása. A kormány bevezeti az IT segítségével történő beszerzések innovatív formáit (agilis beszerzés, nyílt keretszerződések – ún. digitális piac) azzal a céllal, hogy a digitalizációban élen járó országok mintájára támogassa a gazdasági versenyt.

Az állam digitalizálása hosszú ideje küzd a tisztességtelen üzleti gyakorlattal és a korrupció gyanújával. A SzK Kormánya növelni kívánja a digitalizációra vonatkozó etikai normákat, szabályokat határoz meg az állami IT-vel kapcsolatos kereskedelmi kapcsolatok átláthatósága érdekében, valamint aktívan harcol a korrupció ellen és a terület megtisztításáért.

A SzK Kormánya gyorsan felülvizsgálja a jelenlegi költségeket és az új projekteket, és ez alapján dönt az információs rendszerek további megvalósításáról és kihasználásáról. Az elemzés célja, hogy növelje a közpénzek hatékonyságát és a felhasználói előnyöket.

A közpénzek kezelésének hatékonyabbá tétele és a nagyobb ár-érték arány elérése érdekében a SzK kormánya a digitalizációs kiadások felülvizsgálata alapján szigorúbb szabályokat vezet be az IT kapcsán felmerülő beruházási és üzemeltetési kiadásokra vonatkozóan.

A SzK Kormánya kidolgozza és megvalósítja az állami IT kezelésével foglalkozó állami alkalmazottak professzionalizmusának és kapacitásának növelésére irányuló tervet. Ehhez az IT területére vonatkozó, speciális és valós személyzeti stratégiát kíván alkalmazni annak érdekében, hogy az állam a beszállítók egyenrangú partnere legyen, nagyobb rálátással rendelkezzen saját IT rendszereire, és ne vásároljon külső szolgáltatásokat ott, ahol ez gazdasági vagy stratégiai szempontból előnytelen.

AZ OKTATÁS, MINT SZLOVÁKIA JÖVŐBENI JÓLÉTÉNEK ALAPPILLÉRE

A SzK Kormánya az oktatási területet több okból az elkövetkező évek egyik legnagyobb kihívásának tartja. Az oktatásügyet hosszú időn keresztül elhanyagolták, nem foglalkoztak vele, koncepció nélküli lépések áldozata volt. A SzK Kormánya tisztában van azzal, hogy a gyermekek és az ifjúság az ország fejlődésének legértékesebb forrása, ezért átlátható és participatív módon, tisztelettel és megfelelő támogatással áll hozzá az oktatás problémaköréhez.

A mai társadalom és annak képzése fontos szerepet kap az alapvető gazdasági, társadalmi, technológiai és környezetvédelmi változásokban. Az oktatásügynek a képzés tartalmában, a módszerekben és a megközelítésekben figyelembe kell vennie a mai kor változó feltételeit annak érdekében, hogy a fiatalok sikeresek legyenek az életben. Ezeket a változásokat képzett, motivált és megfelelően díjazott, a szakmai ismereteiket és készségeiket felhasználó pedagógusoknak és szakalkalmazottaknak, valamint az oktatásügy további alkalmazottainak és a képzési terület szakértőinek kell elősegíteniük. A SzK Kormánya a végzősök szakmai ismereteire, készségere és kompetenciáira, valamint a változások által megkövetelt rugalmas reakciókészségükre és együttműködés iránti készségükre, a kritikus gondolkodásmódjukra, a technológia saját célú felhasználására, a konspirációknak és a téves információknak való ellenállásra, egyúttal a kreativitásuk fejlesztésére, az etikus viselkedésre és a felelősségvállalásra helyezi a hangsúlyt. Ezért a kormány frissíteni kívánja a nevelés és a képzés tartalmát, vonzóbbá kívánja tenni az általános iskolai, középiskolai és a felsőoktatási intézményekben alkalmazott tanítási formákat és módszereket, hangsúlyt fektet az oktatás digitális átalakítására, valamint a pedagógiai és szakalkalmazottak ösztönző díjazására és folyamatos szakmai fejlődésére. Egyúttal meg akarja valósítani a felsőoktatási programok következetes akkreditációját, amely során a következőkre fekteti a hangsúlyt: a minőség növelése és a javulás lehetősége, az iskolák rugalmas reakciója a munkaerőpiac szükségleteire és a tanulók holisztikus fejlesztésének igényére, a működőképes informális és élethosszig tartó képzés, a gyakorlatban dolgozó szakemberek képzésbe való bevonásának támogatása, a nemzetközi együttműködés támogatása a képzés és a kutatás minden szintjén, valamint az európai kontextusba ágyazott tudomány és kutatás célzott és mérhető támogatása.

A SzK Kormánya elismeri, hogy a gyermekek és a fiatalok formális képzése mellett fontos szerepet játszik a tanítási időn kívüli informális képzésük, valamint a gyermekekkel és fiatalokkal való foglalkozás, ezért támogatja a megfelelő infrastruktúrát és biztosítja az informális képzés rendszerszintű és átlátható pénzügyi támogatását, beleértve a művészeti oktatást és a szabadidős tevékenységeket.

A SzK Kormányának következő célja az iskolaügy irányításának, finanszírozásának és kezelésének egységesítése oly módon, hogy az állam és az egyházak közötti hatályos szerződések értelmében tiszteletben tartja az egyházi iskolák fenntartóinak autonómiáját, valamint a tanuláshoz való jog alkotmányos keretét kimerítő magániskolák és oktatási intézmények alapítóinak autonómiáját. A kormány arra törekszik, hogy az iskolák és oktatási intézmények optimalizált hálózata és annak menedzsmentje nyitott, rugalmas, egymással kapcsolatban álló és kommunikáló, valamint tökéletesedő rendszert alkosson, amely nem önmagáért létezik, hanem elsősorban a gyermekek, tanulók, diákok, tanárok, szülők és az egész társadalom érdekeit szolgálja. Az iskolák és oktatási intézmények irányítását a megfelelően irányított és a kor elvárásait teljesíteni képes szervezetek szintjére kell emelni. A SzK Kormányának célja ezért egy olyan átlátható és hatékony terület működtetése, amelyen keresztül minden érintett egyformán megközelíthető. A kormány megvizsgálja annak

lehetőségét, hogy az iskolák és oktatási intézmények finanszírozását egységesen az Oktatásügyi Minisztérium biztosítsa, és az összes típusú és fajtájú iskolában folyó oktatást az átruházott hatáskörök gyakorlásával közvetlenül a fenntartókon keresztül finanszírozza. A SzK Kormánya azon elv alapján jár el, hogy minden gyermek és diák egyenlő finanszírozásra jogosult attól függetlenül, hogy ki az iskola vagy az oktatási intézmény fenntartója.

A SzK Kormánya az oktatásügyben egy működőképes platformot hoz létre az oktatásban érintett felek folyamatos kommunikációja és együttműködése érdekében, így biztosítva a gyors reakciót a gyakorlatból érkező kezdeményezésekre, illetve a szükséges információk rugalmas továbbítását az iskolák és az oktatási intézmények felé.

KISGYERMEKKORI NEVELÉS ÉS GONDOZÁS

A SzK Kormányának meggyőződése, hogy a kisgyermekkorai gondozás és az iskola előtti nevelés kulcsfontosságú tényezője minden személy sikeres életpályájának, amely az élethosszig tartó képzésen és a demokratikus társadalom életében való egyenrangú részvételen alapul. A kormány a gyermekek, a szülők és közösségeik igényei alapján biztosítja a kisgyermekkorai gondozás és az iskola előtti nevelés széles körű hozzáférhetőségét.

A SzK Kormánya biztosítja, hogy a gyermekkorai nevelés és az iskola előtti oktatás következetesen teljesíthesse összes (képzési, társadalmi és kompenzációs) funkcióját, és ezekhez a funkciókhoz minőségi programokat biztosít. Gondoskodik az ilyen szolgáltatások integrált és diverzifikált biztosításáról, miközben ügyel a területen dolgozók szakmai minőségére.

A SzK Kormánya a lehető legnagyobb mértékben kihasználja az EU-s alapokat, beleértve az alternatív finanszírozási forrásokat annak érdekében, hogy megfelelő mennyiségű óvodai férőhelyet biztosítson az óvodai helyek igényelhetőségének fokozatos bővítése miatt. Egyúttal megkönnyíti annak lehetőségét, hogy az általános iskolák területén, a munkaadóknál és további fenntartóknál óvodákat hozzanak létre, valamint megfelelő jogszabályi feltételeket biztosít minden típusú óvoda és más, iskoláskor előtti gyermekfelügyeletet biztosító intézmény számára azzal a céllal, hogy reagáljon az elégtelen kapacitásokra, és biztosítsa a gyermekek jobb felkészültségét az iskolára.

A SzK Kormánya megfontolja annak lehetőségét, hogy hozzájárulást ad az olyan 3 év feletti gyermekek törvényes képviselőinek, akik kapacitási okok miatt nem jutottak be az óvodába. A hozzájárulás csak a gyermek nevelésére és képzésére, igazolható módon használható fel (pl. nem állami óvodában).

A SzK Kormánya biztosítja, hogy a kockázatos környezetben veszélynek kitett gyermekek három éves kortól kötelezően járjanak óvodába.

ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLÁK

Az iskoláknak manapság figyelembe kell venniük a szülők, egyetemek, munkaadók igényeit és követelményeit, ami nagy nyomást gyakorol a képzés tartalmának kiszélesítésére. Ennek eredményeként a

diákoknak nincs elég idejük a kulcsfontosságú kompetenciák elsajátítására, valamint az élet más területeinek és összefüggéseinek megismerésére. Ezért itt az ideje elmozdulni a tanítási órák számának növelésétől a minőségi tanítási idő felé annak érdekében, hogy a tanulók és a diákok számára megfelelő tér álljon rendelkezésre a képzés tartalmának mélyebb megértéséhez. A SzK Kormánya intézkedéseket hoz az általános és középiskolákban folyó tanítás feltételeinek javítása érdekében, párbeszédet kezdeményez az iskolák színvonalának növeléséről, amelyet összekapcsol az oktatásra költött pénzek hatékonyságának kiértékelésével, újradefiniálja az iskolafelügyelet szerepét, illetve a szakalkalmazottak, a speciális pedagógusok és a pedagógiai asszisztensek iskolai létszámának növelésével támogatja a pedagógiai alkalmazottakat.

A SzK Kormánya tudatában van annak, hogy a jó tanítás kulcsa a tanár. Ezért növeli a jövőbeli tanítók és tanárok felsőoktatási felkészítésének színvonalát, hangsúlyozva az innovatív képzési módszereket, továbbá együttműködik a felsőoktatási intézményekkel abban, hogy megfelelő elvárásokat támasszanak a pedagógiai tanulmányok iránt érdeklődőkkel szemben.

A SzK Kormánya nagyobb hangsúlyt fektet arra, hogy növelje a pedagógiai és szakalkalmazottak továbbképzésének minőségét, amit a felsőoktatási intézmények, az átalakított minisztériumi intézmények és a nem állami szervezetek által, valamint elsősorban a tanítók és a tanárok folyamatos szakmai fejlődésére irányuló jó gyakorlat példáinak megosztásával biztosít. Megteremti az általános iskolák, a középiskolák, a tanítókat és tanárokat előkészítő karok, valamint a tanítók és tanárok továbbképzését és szakmai fejlődését biztosító intézmények közötti együttműködés feltételeit, a képzés valódi igényeinek meghatározásával. A pedagógusok felkészítésének és továbbképzésének minősége kapcsán a SzK Kormánya biztosítja a megfelelő díjazást is, megteremti a pedagógiai és szakalkalmazottak béreinek folyamatos fejlődését biztosító feltételeket azzal a céllal, hogy az állami költségvetés lehetőségeitől függően növelje a pedagógiai alkalmazottak bérét. A SzK Kormánya támogatja az iskolák korszerű irányításának átlátható és nyílt formáit, a hatáskörök és felelőségek hatékony és egyértelmű felosztását, valamint a tanítók és tanárok egészséges munkakörnyezetének kialakítását. Támogatja a tanítók és a tanárok mozgóbérrel történő díjazását is annak érdekében, hogy pénzügyileg ösztönözze az aktív tanárokat.

A SzK Kormánya támogatja a tankönyvpiac megnyitását, biztosítja a hiányzó tankönyveket, támogatja a minőségi tankönyvek és tananyagforrások gyártását, valamint azok ingyenes elektronikus változatait, lehetővé teszi a digitális oktatási rendszerek és anyagok iskolákban való felhasználását. Az a szándéka, hogy a megfelelő pénzügyi eszközök biztosítása mellett az iskolák számára lehetővé tegye, hogy saját választásuk alapján vásároljanak tankönyveket. Ezenkívül a kormány támogatja az iskolák, valamint a munkáltatók és a felsőoktatási intézmények közötti együttműködést, amelynek célja a tehetséges fiatalok felkutatása, fejlődésük támogatása, valamint annak biztosítása, hogy a tanulmányuk befejezése után se hagyják el Szlovákiát.

ESÉLYEGYENLŐSÉG AZ OKTATÁSBAN

A SzK Kormánya az oktatásban a gyermekek, a tanulók és a diákok oktatási igényeinek sokféleségét látja. Külön foglalkozik a speciális oktatási-nevelési igényekkel rendelkező, valamint a tehetséges tanulókkal és diákokkal. A célja, hogy minőségi oktatással segítse a tanulókat és a diákokat abban, hogy hatékonyan tudjanak beilleszkedni az életbe és elhelyezkedni a munkaerőpiacon, valamint hogy a társadalom teljes értékű tagjaivá váljanak. A SzK Kormánya ezért külön figyelmet szentel főleg a fogyatékkal élő és a szociálisan

hátrányos környezetből származó gyermekek óvodában való felkészítésének, hogy ők is zökkenőmentesen menjenek át az általános iskolákba, és megfelelő iskolai eredményeket érjenek el. Támogatja azokat a projekteket, amelyek célja, hogy ellenőrizze az oktatáson belüli szegregáció csökkentéséhez való hozzáállást. A kormány elfogadja az oktatás és nevelés összes szintjén alkalmazandó inkluzív megközelítés stratégiáját, és azzal összhangban megteremti az igényelhető támogatási szolgáltatások és intézkedések biztosításához szükséges feltételeket, beleértve a szükséges szakmai személyzet és kiegészítő csoportok biztosítását az iskolákban és az oktatási intézményekben. Az oktatáson belüli individualizált megközelítés és támogatás minden gyermek, tanuló és diák rendelkezésére áll az igényeitől függően, külön kiemelve a fogyatékkal élő, valamint a szociálisan hátrányos környezetből származó tanulókat és diákokat. Külön figyelmet kapnak az olyan tanulók is, akiknek az anyanyelve eltér az iskola tanítási nyelvétől. A kormány az iskola tanítási nyelvének nem megfelelő ismeretét a speciális oktatási-nevelési igények közé sorolja, egyúttal további támogatást biztosít az ilyen diákok számára. A kormány bevezeti a fogyatékkal élő gyermekek, valamint a szociálisan hátrányos környezetből származó gyermekek és családjaik számára a gyermek természetes környezetében biztosított korai beavatkozás koordinált tárcaközi rendszerét. A rendszer, a jogszabályi háttér és a finanszírozás kialakítását együtt koordinálja az egészségügyi, az iskolaügyi, a szociális ügyi és a pénzügyi tárca, valamint a jogalkotásért és a stratégiai tervezésért felelős miniszterelnök-helyettes. A kormány az önkormányzatokkal együttműködve támogatni fogja a szakmai személyzet és a kiegészítő csoportok számának növelését az iskolákban és az oktatási intézményekben, valamint támogatja a regionális és helyi önkormányzatokkal folytatott párbeszédet az inkluzív oktatás helyi szinten való bevezetésének lehetőségeiről.

A SzK Kormánya tudatában van annak, hogy a külföldön élő szlovákoknak az esélyegyenlőség keretében lehetőséget kell biztosítani a szlovák nyelven történő tanulásra. Ezért az érintett intézményekkel együttműködve megfelelő intézkedésekkel támogatja ezt a területet.

NEMZETISÉGI OKTATÁS

A nemzetiségi oktatás kérdéseiben a SzK Kormánya a minőség és a szakmai háttér megerősítésére fekteti a hangsúlyt, valamint egyenlő esélyeket akar biztosítani az összes diák számára, figyelembe véve azok anyanyelvét. Ezen célok teljesítése során a kormány támogatja a nemzetiségi tanítási nyelvű iskolák működését, valamint az olyan községekben működő iskolákat, ahol a nemzeti kisebbség többségben van, de igény van szlovák tanítási nyelvű iskola iránt. A SzK Kormánya jogszabályban határozza meg a nemzetiségi oktatás fogalmát, és fokozza a nemzeti kisebbségekhez tartozó gyermekek és diákok anyanyelvű oktatásának támogatását és fejlesztését. A SzK Kormánya új és modern tankönyveket és tanítási eszközöket biztosít a nemzeti kisebbségek nyelvén vagy nyelvét tanító óvodák, általános és középiskolák számára, ügyelve azok hozzáférhetőségére a diákok és az iskolák számára. A kormány támogatja a pedagógiai alkalmazottakat és az iskolákat abban, hogy a tanítási folyamatban használják a digitális technológiát, módosítja a szlovák nyelv oktatásának módszertanát a nemzeti kisebbségek nyelvén vagy nyelvét tanító iskolák számára, valamint a szlovák mint második nyelv tanításának módszertanát. Egyúttal biztosítja a nemzeti kisebbségek nyelvén vagy nyelvét tanító iskolák pedagógusainak és szakalkalmazottainak jobb minőségű szakmai felkészítését, folyamatos képzését és személyes fejlődését, hangsúlyozva az inkluzív oktatás, valamint a kultúrák és nemzetiségek közötti párbeszéd alapelveit, beleértve a magyar, roma és ruszin nyelvet oktató, képzett tanárok felkészítését, ami a nemzeti kisebbségek nyelvén folyó oktatás biztosításának alapfeltétele. Elemzi a kisiskolák helyzetét, amelyek hozzájárulnak a kisebbségi nemzeti öntudat megőrzéséhez.

FELSŐOKTATÁS

Az európai szinten minőségi, versenyképes és hatékonyan működő felsőoktatás a kormány egyik stratégiai célja, mivel az – a tudás alapú gazdaságra és az innovációs potenciálra alapozva – az ország társadalmi-gazdasági fejlődésének egyik pillére. A SzK Kormánya elengedhetetlennek tartja a minőségi felsőoktatási intézmények támogatását az oktatás és a kutatási tevékenység területén. Ez alatt elsősorban olyan oktatást ért, amely a végzősök számára kiváló érvényesülési kilátásokat biztosít, az ország társadalmi és gazdasági fejlődése szempontjából kulcsfontosságú területek számára magas hozzáadott értéket képvisel és szem előtt tartja a régiók speciális igényeit. Ezért a SzK Kormánya támogatja a Szlovák Felsőoktatási Akkreditációs Ügynökség munkáját azzal a céllal, hogy biztosítsa az alapvető, általános és a felsőoktatási intézmények küldetése keretében diverzifikált minőségnövekedést, valamint a magasabb fokú tanulmányi szakok és programok számának csökkenését, ami hozzájárul a nem megfelelő minőségű szakok kiszűréséhez, valamint a nemzetközileg versenyképes egyetemek megerősítéséhez. Igyekszik jobban összekapcsolni a felsőoktatási intézmények finanszírozását és minőségét. A SzK Kormánya a felsőoktatási intézmények számára támogatja az olyan mechanizmusok kialakítását, amelyek lehetővé teszik számukra a külső forrásokból való támogatást.

A SzK Kormánya támogatja az akadémiai etika biztosítására szolgáló mechanizmusokat, beleértve a csalással szerzett akadémiai címek visszavonását.

A SzK Kormánya módosítani kívánja a felsőoktatási intézmények finanszírozási rendszerét annak érdekében, hogy a finanszírozás tükrözze a felsőoktatási intézmények diverzifikációját a felsőoktatási intézmények központi területeire vonatkozó teljesítményértékelés szerint, valamint azért, hogy az ilyen finanszírozás arra ösztönözze a felsőoktatási intézményeket, hogy fokozzák tudományos tevékenységüket és alkalmazzák az általuk elért eredményeket a társadalom, a régiók és a gazdaság igényeinek megfelelően. Kiemelt figyelmet kap a felsőoktatási intézmények tanári szakjain végzett pedagógiai és tudományos tevékenység minőségének növelését célzó feltételek biztosítása. Egyúttal támogatja a szakirányú bachelor (bakalár) tanulmányi programokat igénybe vevő diákok számának jelentős növelését, és általában támogatja a bachelor végzettségűek érvényesülését.

A SzK Kormánya kiáll a korszerű tanítási formák intenzív bevezetése, valamint a felsőoktatás tartalmának frissítése és minőségének ellenőrzése mellett, támogatja annak megnyitását a külső környezet, valamint a nemzetközi résztvevők számára, és a felsőoktatási intézményekkel együttműködve átértékeli azok irányítási rendszerét, a docensi és professzori pozíciók betöltését a rendszeres akadémiai eredményekhez köti, nem pedig a tudományos-pedagógiai címekhez.

A SzK Kormánya támogatja az állami felsőoktatási intézményekhez tartozó diákokotthonok és az azzal kapcsolatos infrastruktúra felújításának finanszírozását annak érdekében, hogy európai viszonylatban versenyképes felsőoktatási környezetet biztosítson úgy az oktatás és tudomány, mint a méltóságteljes diákélet területén.

TUDOMÁNY, KUTATÁS ÉS INNOVÁCIÓ

A tudomány, a kutatás és az innovációk támogatása pótolhatatlan szerepet játszik a társadalom technológiai,

tudásalapú és egészséges fejlődésében, azonban annak elegendőnek, célirányosnak és átláthatónak kell lennie, és értékelhető eredményeket kell felmutatnia. Ezen elvek alapján a SzK Kormánya támogatja a tudomány és a kutatás valós finanszírozásának fokozatos növelését, hangsúlyt fektetve a minőségre, a nemzetközi együttműködésre és a versenyképességre, az alkalmazott kutatás területén a tudományos-kutatási tevékenységre és a gyakorlatban hasznosítható eredményekre összpontosítva. A tudomány és a kutatás jobb finanszírozása érdekében megfontolja, hogy egy tárca alá vonja össze a tudományra, kutatásra és innovációkra vonatkozó összes hatáskört és pénzügyi eszközt. A kormány támogatja a tudomány és a kutatás szlovákiai népszerűsítését, és az emberi erőforrásokba, a technikai infrastruktúrába és a folyamatok hatékonyságának növelésébe történt beruházások révén növeli a betervezett, értékelt és megvalósított projektek minőségét és átláthatóságát. A magánszektor speciális mechanizmusokkal kívánja ösztönözni a tudományba és a kutatásba való beruházásra (a kockázat és nyereség arányos megosztásának elve alapján). Támogatni fogja a magánvállalatok és közintézmények partnerségeit. A SzK Kormánya európai és a világviszonylatban egyaránt támogatni kívánja a tudományos és kutatási kiválóság megvalósítását.

A SzK Kormánya javítani fogja a nemzetközi versenyképességet az emberi erőforrások terén. Módosítja a tudósok és felsőoktatásban részt vevő tanárok bérezését a munkájuk eredményeinek minősége alapján, ezzel nemzetközileg is vonzóbbá teszi a tudományos és tudományos-pedagógiai pozíciókra kiírt pályázatokat. A SzK Kormánya a Szlovák Tudományos Akadémia koordinálása mellett befejezi az akadémia intézeteinek olyan önállóan gazdálkodó jogi egységekké, jogi személynek minősülő állami kutatóintézetekké való átalakítását, amelyek kutatási és fejlesztési tevékenységet végeznek, és képesek saját finanszírozási forrásokat szerezni.

TOVÁBBKÉPZÉS

A munkaerőpiacon jelentős változásokat okozó társadalmi és technológiai folyamatok kontextusában a kormány a továbbképzést – az élethosszig tartó képzés részeként – olyan eszköznnek tartja, amely mérsékli az ilyen változások dolgozó emberek életére gyakorolt hatását. Szlovákiában a továbbképzési rendszer nem eléggé működőképes, ezért azt újra kell definiálni. Ezért a SzK célja egy olyan rendszer létrehozása és támogatása, amely a dolgozó emberek számára csökkenti a munkanélküliség kockázatát, megkönnyíti számukra az esetleges munkahelyváltást, illetve szakmaváltást, továbbá amely reagál a munkaadók igényeire, a kockázatos csoportok számára pedig lehetővé teszi a munkaerőpiacon való érvényesülést. A SzK Kormánya elkötelezett a továbbképzési rendszer kialakítása mellett. A kormány teret biztosít a formális és informális képzést biztosító intézmények, elsősorban a szakközépiskolák, felsőoktatási intézmények és non-profit szervezetek számára, hogy fokozottabban bekapcsolódjanak az élethosszig tartó tanulás rendszerébe. Az élethosszig tartó tanulás koncepciójának fő kritériumai közé fog tartozni a minőség, a felhasználhatóság és az elérhetőség.

SPORT ÉS IFJÚSÁG

A SzK Kormánya azt vallja, hogy a sportnak kiemelkedő társadalmi és gazdasági jelentősége van. Érzékeli annak előnyeit és jelentőségét az egyének fizikai, egészségügyi, szociális és személyes fejlődésében. A professzionális sporton és annak Szlovákia nemzetközi képviselőjében betöltött szerepén túl a kormány különösen az ifjúság nevelése terén látja a sport jelentőségét. Ezért minden sportág számára átlátható és

korrekt finanszírozást (beleértve az auditot) biztosít a pénzek odaítélésének átlátható és objektív kiszámítása alapján, így támogatva az elismert sportok versenyképes körülményeit. A kormány megfontolja a gyermekek és az ifjúság szabadidős tevékenységeinek utalványok formájában történő támogatását.

A SzK Kormánya meghatározza a fogyatékkal élők sportolásának finanszírozására vonatkozó szabályokat, tekintettel annak speciális és szociális jellegére.

A SzK Kormánya támogatja az új és régi sportlétesítmények és sportinfrastruktúra építését, illetve felújítását. Külön hangsúlyt kap az iskolák és iskolaudvarok felszerelése oly módon, hogy megvalósuljon a nyitott iskolaudvarok koncepciója. Meghatározza a támogatások átlátható és hatékony igénybe vételének szabályait, a fiatal sportolói tehetségek fejlődése érdekében támogatja a speciális sportosztályok létrehozását az általános iskolákban, az ifjúsági sport ösztönzése céljával párbeszédet kezdeményez az önkormányzatokkal és a fenntartókkal a regionális sportklubok rendszerszintű támogatásával kapcsolatos lehetőségekről. A kormány megerősíti a sportban előforduló negatív jelenségek elleni harcot (dopping, sportversenyek manipulálása, szurkolói erőszak a sporteseményeken), beleértve az Európa Tanács erre a területre vonatkozó nemzetközi egyezményeinek alkalmazását.

STRATÉGIAI VÍZIÓ MEGALKOTÁSA

A SzK Kormánya a fejlett nyugat-európai országok szintjére kívánja eljuttatni Szlovákiát. Ezt csak úgy érheti el, ha az ország folyamatosan sokkal magasabb hozzáadott értékű termékeket és szolgáltatásokat biztosít. Egy ilyen alapvető változás elérése érdekében belátható időn belül mobilizálni kell az összes forrást, és azokat Szlovákia gigantikus korszerűsítési elmaradásának (beruházási hiány) felszámolására kell fordítani. A Szlovák Köztársaság Kormánya ezért innovatív módon stratégiai tervezést és projektirányítást alkalmaz, beleértve a nemzeti stratégiai keretterv kidolgozását, valamint a stratégiai projektek alapvető projektirányítási szabályainak meghatározását. A kormány egy Nemzeti Stratégiai Tervet dolgoz ki, amely messze meghalad egy választási időszakot. Ez a terv leírja a kiindulási helyzetet, kitűzi a célokat, megfogalmazza a részletes eljárásokat és a SzK Kormányának határozata alapján tartalmazza azt az ütemtervet, amely alapján Szlovákia gazdasága egy magasabb hozzáadott értéket képviselő gazdasággá válik. Az elsődleges cél az állampolgárok életminőségének javítása, illetve Szlovákia fenntartható fejlődésének biztosítása lesz. Ezután a SzK kormánya biztosítja a stratégia véghezvitelének ellenőrzését is.

A Nemzeti Stratégiai Terv keretében a kormány az ország fejlesztési stratégiájának központi pillérét képviselő környezetekre gyakorolt hatás prizmáján keresztül támogatja az automatizációt, a magas termelékenységen és a végső összeszerelésen alapuló, korszerű ipar fejlesztését, valamint a piaci szolgáltatások, a digitális gazdaság, az innovációk, a technológiai újítások, a kutatás és a fejlesztés bővítését. A SzK Kormánya ezenkívül támogatja a magas hozzáadott értékű, fontos gazdasági ágazatok számító szolgáltatások fejlesztését. A Nemzeti Stratégiai Terv keretében a kormány úgy határozza meg a prioritásokat, hogy ki legyen használva Szlovákia, illetve a szlovákiai régiók, városok és községek fejlődési potenciálja, hangsúlyozva a fenntartható régiófejlesztést.

A SzK Kormánya a Nemzeti Stratégiai Tervben meghatározza az ország jövőbeni irányultságának stratégiáját, beleértve a mezőgazdaság, a termelés, a szolgáltatások, a digitalizáció, a kutatás és fejlesztés, valamint az innováció részesedésének alakulását. A stratégiai tervben foglalt eredmények alapján a kormány meghatározza a szükséges reformok struktúráját és folyamatait, vagyis az intézményes környezetet és a szakmaiságra irányuló képzést. Ezen reformok során a SzK Kormánya a tisztán állami intézetekkel szemben előnyben részesíti a magánszektor bevonását az állami részesedésű szakmai intézeteken keresztül. A Nemzeti Stratégiai Terv részét fogják képezni a strukturális változások megvalósításához szükséges forrásokra vonatkozó részletes finanszírozási modellek. A konkrét intézkedések megfogalmazására Szlovákia gazdaságának jövőbeli struktúrája, valamint hosszú távú gazdasági és társadalmi fejlődésének kitűzött iránya alapján kerül sor.

A SzK Kormánya a Nemzeti Stratégiai Tervből eredő intézkedések megvalósításához az európai jogrendnek megfelelő, egyszerű és hatékony jogszabályi környezetet biztosít. A szükséges reformok megvalósításának részeként létrejön egy egyszerű ellenőrző környezet, amely össze lesz kapcsolva az intézményes környezettel és erősíteni fogja a szakmaiságot.

A leírtakból kiderül, hogy a kormány egyik fő célja a jövőbe tekintés, és ennek megfelelően reformokat tervez, különös tekintettel a társadalmi élet összes területének teljes körű lefedésére az egyes gazdasági ágazatok, az oktatás, az adókkal és járulékokkal kapcsolatos intézkedések, a nyugdíjrendszer és az állami beruházások jövőbeli szerkezetének (beleértve azok digitalizációját, a kutatást és a fejlesztést) és bevonásának

megfelelően. A SzK Kormánya tudatában van annak, hogy a stratégiának tartalmaznia kell a generációs szegénységet, a jövedelmi egyenlőtlenségeket vagy a korszerkezetet érintő összes olyan kérdést, amelyet az adózási és járulékfizetési rendszer kialakítása, valamint az állami kiadások jövőbeli struktúrájának tervezése során figyelembe kell venni.

A SzK Kormánya az ország Nemzeti stratégiai tervének megalkotásakor figyelembe veszi az automatizáció mértékét, amelynek következtében fokozatosan csökken a hagyományos gazdasági ágazatokban való foglalkoztatottság.

A SzK Kormánya a Kormányhivatal keretében létrehozza a Közigazgatás szerkezeti reformjáért felelős bizottságot. Ez a bizottság előkészíti és politikai tárgyalásokra bocsátja a teljes körű közigazgatási reformjavaslatot az azzal összefüggő szakterületi reformokkal együtt.

A stratégiai tervezés előkészítésével és koordinálásával, valamint gyakorlati érvényesítésével kapcsolatos tevékenységek sikeres megvalósítása nagymértékben függ az ilyen tevékenységekben részt vevő és az azokat irányító személyek szakmai felkészültségétől és tapasztalatától. A stratégiai projektek előkészítésének és megvalósításának sikere érdekében a SzK Kormánya biztosítja és megerősíti a személyzeti feltételeket, elsősorban az elemző, tervező, gazdasági és jogi tevékenységek területén.

A stratégiai projektek finanszírozása kapcsán a SzK Kormánya megvizsgálja annak lehetőségét, hogy azok finanszírozhatók-e nem állami pénzből, és adott esetben az ilyen megoldást részesíti előnyben.

Az elemző, tervező, gazdasági és jogi tevékenységek biztosítására az állam saját személyzeti kapacitásai mellett jelenleg külső szolgáltatókat is bevon. A külső kapacitások irányítása és kezelése nem központilag történik, megszerzésük annak a konkrét közjogi intézménynek a hatáskörébe tartozik, amelyik a tevékenysége biztosításához igényli az ilyen szolgáltatásokat. Egyúttal érvényes, hogy az ilyen szolgáltatásokat nyújtó külső beszállítók kapacitásait az esetek többségében más közjogi intézmények is igénybe vehetik, mivel az adott szolgáltatás jellege és tartalma gyakran nem csak egy tárcához kapcsolódik. Az elemző, tervező, gazdasági és jogi tevékenységeket biztosító jelenlegi és jövőbeli kapacitások hatékony kihasználása érdekében a kormány gondoskodik az ilyen szolgáltatók stratégiai tervezéshez szükséges központi irányításáról és kezeléséről, majd azok további igénybeviteléről az egyéb közjogi intézmények szükségletei szerint. Így a kormány a közpénzek hatékony felhasználása mellett az adott szolgáltatásokra való költség hatékony és egyszerű ellenőrzését is biztosítja.

A jogalkotási célokat és a stratégiai tervezést szolgáló jogi tevékenységeket biztosító szakmai kapacitásoknak szinergikus hatásuk lehet a jogszabály-tervezetek kidolgozásával kapcsolatban, mégpedig nem csak a minőségüket tekintve, hanem a gyakorlati alkalmazásról kapott értékes visszajelzés és szakvéleményezés vonatkozásában is. A fenti intézkedések bevezetése esetén a SzK Kormánya minőségi jogalkotási és egyéb jogi kapacitással fog rendelkezni, amelyet további tevékenységekre is fel lehet használni a végrehajtás keretében. A SzK Kormánya megvizsgálja annak lehetőségét, hogy ezek a kapacitások a központilag irányított szolgáltatások keretén felül a közigazgatási intézmények számára is kihasználhatók-e, például azonos jellegű és ismétlődő jogi tevékenységek egységesítésével, és amennyiben az hatékony, fenntartható és előnyös lesz, él ezzel a lehetőséggel.

A Kormányhivatal a stratégiai tervezést az általa közvetlenül irányított hivatalokon keresztül fogja koordinálni, ezenfelül további tevékenységeket is végez a stratégia és a jogi szolgáltatások területén, elsősorban:

- az állam stratégiai tervezésének előkészítésével, koordinálásával, módszertani irányításával és ellenőrzésével, valamint annak megvalósításával és kiértékelésével kapcsolatos feladatok,
- a SzK Kormánya gazdasági és szociális politikájának stratégiáját támogató, elemző tevékenység, a kormány gazdaságpolitikai céljaival és stratégiai prioritásaival összhangban,
- stratégiai tervezési dokumentumok összeállítása olyan területeken, amelyek jellege túlmutat az egyes tárcák hatáskörén, vagy amelyek a kormány számára más okból prioritást jelentenek, ezért központi, az egyes tárcák hatáskörén túlmutató megközelítést igényelnek,
- a szakmai kapacitások központi irányításával és kezelésével kapcsolatos feladatok a pénzügyi, gazdasági és jogi tevékenységek területén,
- általános érvényű jogszabályok tervezetének véleményezése a stratégiai tervezésre gyakorolt hatásuk szempontjából,
- az általános érvényű jogszabálytervezet kiválasztott hatásainak elbírálásával kapcsolatos koordináció és módszertani irányítás, valamint az érintett szervekkel együttműködve a kiválasztott hatások elbírálására vonatkozó minőségellenőrzés,
- a Szlovák Köztársaság Törvénytárának kiadása,
- a perekkel és a jóváhagyott intézkedésekkel kapcsolatos jogi kockázatok egységes értékelési, irányítási és jelentési rendszerének kialakítása a külföldi gyakorlatnak megfelelően, a központi pernyilvántartás segítségével.

A SzK Kormánya a Kormányhivatal révén továbbra is folytatja az együttműködést a különféle szakmai, tanácsadói, kezdeményező és koordinációs szerveken belül (pl. a SzK Kormányának kKközigazgatási Digitalizációért és Egységes Piacért Felelős Tanácsa vagy a SzK Kormányának Tudományért, Technikáért és Innovációért Felelős Tanácsa) azzal a céllal, hogy javítsa Szlovákia versenyképességét, valamint az ország lakosságának életszínvonalát.

A FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI NÖVEKEDÉST TÁMOGATÓ, KÖRNYEZETKÍMÉLŐ KÖZLEKEDÉS

A SzK Kormányának célja, hogy jelentős mértékben javítsa a meglévő vasúti és közúti infrastruktúrát, amelyen a szlovákiai közlekedés legnagyobb része bonyolódik le. Ezért növeli az I. osztályú utak, a hidak és a legfrekvenciáltabb vasúti vonalak karbantartására és felújítására szánt kiadásokat. Ezáltal javul a közlekedés biztonsága és folytonossága, illetve csökkennek a vonatok késései. A jogalkotásért és a stratégiai tervezésért felelős miniszterelnök-helyettessel együttműködve, illetve a Nemzeti Stratégiai Terv részeként a kormány felülvizsgálja Szlovákia 2030-ig szóló stratégiai közlekedés-fejlesztési tervét, és rövid időn belül kidolgozza az egyes közlekedési ágazatok legfontosabb projektjeinek beruházási tervét, amely elemzésekkel alátámasztott kritériumokon és aktuális adatokon alapul. A kormány ezzel a céllal biztosítja a közlekedés intenzitásáról, valamint az üzemeltetési és beruházási költségekről szóló adatok gyűjtését és rendszeres frissítését, beleértve a nemzetközi összehasonlításokat.

A SzK 2030-ig szóló, frissített stratégiai közlekedés-fejlesztési tervének fő alapelve az intézkedések Szlovákia közlekedési modellje alapján történő multimodális elemzése lesz. A stratégiai terv tartalmazni fogja olyan pénzügyi modellek alkalmazásának elemzését is, amelyek a közlekedési beruházási projektek megvalósítását nem állami költségvetésbe tartozó források (pl. koncessziós modellek, PPP projektek vagy az ún. ASFINAG modell) felhasználásával teszik lehetővé. A külső források felhasználása, a közlekedési ágazatban tevékenykedő állami vállalatok politikamentessé tétele, valamint a következetes menedzseri ellenőrzés bevezetése további ellenőrző mechanizmusok alkalmazását teszi lehetővé a közlekedés területén, így növeli a beruházások hatékonyságát. A SzK Kormányának célja, hogy növelje a beruházások hatékonyságát a legmagasabb társadalmi hozzáadott értéket képviselő és pénzügyi szempontból fenntartható megoldások előkészítésével és kiválasztásával, illetve az építkezések előkészítésének és kivitelezésének irányításával, a kivitelezők indokolatlan igényeinek elutasításával, az összeférhetetlenségből adódó károk kiküszöbölését célzó szabályok, valamint az alkalmazottakra és a beszállítókra vonatkozó további etikai követelmények bevezetésével, beleértve az azok megsértéséért járó, megfelelő mértékű és reálisan érvényesíthető szankciókat. A stratégia és a közlekedési modell kidolgozása után, a beruházási terv módosítása előtt biztosítani kell a módszertan kiegészítését és az adatok frissítését.

A kormány közlekedéspolitikájának célja az „okos”, integrált, környezetkímélő és fenntartható közlekedési rendszer. Ennek megvalósítása során a kormány a következő elveket és célokat követi:

- az adatokon és a társadalmi hozzáadott értéken alapuló döntéshozatal,
- a fenntartható gazdasági növekedést támogató állami közlekedéspolitika,
- a kutatás és fejlesztés helyzetének megerősítése, illetve az innovációk támogatása az állami közlekedéspolitika területén,
- új pénzügyi eszközök bevonása az egyes közlekedési ágazatok fejlesztése keretében,
- a környezetkímélő közlekedési ágazatok használatára összpontosító integrált közlekedési rendszer bevezetése,
- a közlekedési infrastruktúra új szolgáltatásokat, nagyobb fokú megbízhatóságot és rugalmasságot generál a közlekedésben és az egész gazdaságban,

- jobb feltételek biztosítása a vállalkozók versenyképességének növeléséhez a közlekedési ágazatban és az építőiparban,
- az állami közlekedéspolitikai és építésügyi politika koordinálásának hatékony intézményes biztosítása.

KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

A SzK Kormánya vállalja, hogy folytatni fogja a közlekedési infrastruktúra fejlesztését, valamint az autópályák és gyorsforgalmi utak építését. Eközben külön figyelmet szentel a leginkább leterhelt szakaszok intenzív és megfelelő minőségű előkészítésének. A kormány egyúttal bevezeti a közúti infrastruktúra beruházási projektjeinek kötelező prioritizálását, amely tükrözni fogja a közúti hálózat fejlesztésének valós igényeit, és amely alapul szolgál a fejlesztési terv, a beruházási terv és a megvalósítás pénzügyi modelljének kidolgozásához. A prioritizálás egy kötelező érvényű projekttár szerint történik, amely legalább 10 évre szól. Az indikatív tétel két évente frissül (két évente legfeljebb egyszer).

A kevésbé fejlett régiók fenntartható fejlődésének és hatékony támogatásának egyik alapvető feltétele a városok és a régiók elérhetőségének javítása, amit a SzK Kormánya az I. osztályú utak korszerűsítésével és a karbantartásukra szánt kiadások növelésével kíván elérni oly módon, hogy jelentős mértékben csökkenjen a nem megfelelő minőségű és balesetveszélyes állapotban lévő utak aránya. Emellett további cél, hogy ne legyenek használatban balesetveszélyes hidak, amelyek közül többet már le kellene zárni, és további 400 híd van rossz, illetve nagyon rossz állapotban. A költségvetés lehetőségeihez mérten a kormány új elkerülőutak építésével és az I. osztályú utak nyomvonalának áthelyezésével járul hozzá a régiók fejlődéséhez, elsősorban azokon a szakaszokon, amelyek nem rendelkeznek megfelelő műszaki, biztonsági és terhelhetőségi paraméterekkel. Ezek a projektek szerepelni fognak a prioritizálási projektben. A SzK Kormánya rendezni kívánja a jelenlegi duális állami útkezelési rendszert annak érdekében, hogy optimalizálja az üzemeltetési és karbantartási tevékenységeket, valamint növelje a közúti infrastruktúrát érintő beruházási projektek előkészítési folyamatának hatékonyságát. A kormány a Nemzeti Stratégiai Terv és a 2030-ig szóló stratégiai közlekedés-fejlesztési terv részeként előkészíti a Nemzeti Autópályakezelő Társaság (NDS a.s.) és a Szlovák Útkezelő Vállalat (Slovenská správa ciest) összevonását.

A SzK Kormánya elemzi és megvizsgálja a közlekedési infrastruktúra alatt fekvő földterületek teljes körű vagyoni jogi rendezésével kapcsolatos megoldási lehetőségeket. Ebben az összefüggésben a kormány növeli a kisajátítási folyamatok hatékonyságát azzal a céllal, hogy megakadályozza a közlekedési infrastruktúra alatt fekvő földterületek spekulánsok általi felvásárlását. A SzK Kormányának egyik célja, hogy optimalizálja az úthasználati díjak (útdíj, autópálya-matrica) beszedési rendszerét annak érdekében, hogy csökkentse azok behajtásának költségeit, és növelje az abból származó bevételeket, amelyeket a fizetett úthálózat karbantartására, javítására és további fejlesztésére fog fordítani.

A korszerű, innovatív és hatékony közlekedési rendszerek támogatása a kormány egyik prioritása a 2020–2024-es időszakban. A közlekedési-információs rendszerek bevezetése révén a kormány hozzájárul a közúti közlekedés biztonságának és folytonosságának növeléséhez, és biztosítja az olyan bemeneti adatokhoz való hozzáférést, amelyek a közlekedés és építkezés hatékonyabb tervezéséhez szükségesek. Ezért a kormány támogatja közlekedési információs hálózat telepítését az autópályákon, gyorsforgalmi utakon, valamint az I. és II. osztályú utak egyes szakaszain. Az ilyen hálózatba kapcsolt készülékek például a meteorológiai állomások,

az automatikus forgalomszámláló vagy a dinamikus mérlegelési rendszerek. A forgalom folyamatos automatikus számlálása azokon az I. osztályú utakon fog történni, amelyek párhuzamosak a tervezett autópályákkal, gyorsforgalmi utakkal és az I. osztályú utak módosított nyomvonalával. A kormány egyúttal megteremti a vagyon virtuális statikus adatbázisának létrehozásához (pl. a vagyon felmérése és az ún. BIM – Building Information Management bevezetése) és az ahhoz kötődő dinamikus információs rendszerek kialakításához szükséges feltételeket. A közlekedési infrastruktúra építési projektjeinek jobb megértése érdekében a kormány egy működőképes és megbízható rendszert hoz létre, amelynek alapját az egyes építkezésekre benyújtott árajánlatokkal és a tényleges beruházási költségekkel, valamint a környező országok hasonló projektjeivel kapcsolatos adatokat tartalmazó adatbázis képezi.

A fenntartható mobilitás keretében a SzK Kormánya támogatja az alacsony szennyezettségű zónák kialakítását a levegő minőségének javítása érdekében, elsősorban a városokban.

A SzK Kormánya külön figyelmet fordít a pozsonyi agglomeráció nem megfelelő közlekedési helyzetére, ehhez az integrált közlekedési modellt kívánja alkalmazni. A közlekedési elképzelés szerint nő a meglévő útvonalak kapacitása, illetve azok kiegészülnek az újonnan megépülő szakaszokkal. A nagyvárosi „mestertervnek” tartalmazni kell a hatékonyabb parkolási politikát, beleértve a „Park and Ride” parkolók kiépítését a pozsonyi vasúti infrastruktúra korszerűsítésével, a rövid intervallumú helyközi és városi vonatok rendszerének bevezetésével (Ausztriában és Németországban S-Bahn-ként ismert), a vonat-tömegközlekedés átszálló terminálok hálózatának kiépítésével, továbbá Pozsony jövőbeli fő közlekedési rendszerének kiépítését, a közlekedési információs rendszer jobb kihasználását, az I. osztályú utak tömegközlekedés-baráttá alakítását stb.

VASÚTI KÖZLEKEDÉS

A SzK Kormánya megerősíti a vasutat mint a tömegközlekedési rendszer elsődleges közlekedési eszközét annak érdekében, hogy az fokozatosan a tömegközlekedés fő részévé váljon. Ezzel a céllal kerül kidolgozásra és megvalósításra a Nemzeti Közösségi Tömegközlekedési Terv, amely meghatározza a közlekedés megerősítésének módját, valamint az infrastruktúrába és a pályajárművekbe irányuló beruházásokat.

A SzK Kormánya tudatában van annak, hogy a teljes szállítmányozáson belül nagyon kicsi a vasúti teherszállítás aránya, miközben a vasút képes lenne növelni teljesítményét, és így hozzájárulni egyrészt a környezeti terhelések csökkentéséhez, másrészt a közlekedés biztonságának növeléséhez. A kormány ezért igyekszik elegendő kapacitást biztosítani a vasúti teherszállítás fejlődéséhez, meghatározza a fenntartható szállítási díjak stratégiát, javítja a kombinált közlekedés feltételeit, támogatja a be- és kirakodó pályaudvarok fejlesztését és a teherszállítás üzemeltetésének hatékonyabbá tételét.

A SzK Kormányának célja az állami vasúttársaságok hatékonyságának növelése, különös tekintettel gazdálkodásuk javítására és szolgáltatásaik minőségének növelésére, valamint a közúti közlekedés vasútra történő átirányítása.

A SzK Kormánya támogatni fogja a vontató pályajárművek gazdaságosságának növelését és környezetkímélőbb üzemeltetését, a személyszállításban pedig a megfelelő mennyiségű, kényelmes vasúti

kocsi biztosítását. A nem villamosított pályákon a kormány az alternatív üzemanyagok nagyobb mértékű támogatásával fogja segíteni a környezetkímélő vontató pályajárművek beszerzését. A SzK Kormánya a nemzeti stratégiai terv keretében kidolgozza a vasúti személyszállító járművek minőségének növelésére irányuló stratégiát, külön hangsúlyozva azok időben történő felújítását.

Az utazás minőségének javítása és a tömegközlekedés vonzóbbá tétele érdekében a kormány támogatni fogja a vasútállomások és vasúti megállók revitalizációját.

A SzK Kormányának célja, hogy a Nemzeti Közlekedési Terv alapján hatékonyabbá tegye a vasúti vonalrendet annak érdekében, hogy a lehető legmagasabb értéket érje el az elköltött közpénzekhez képest, egyben meghatározza az 5, 10 és 20 éves stratégiai és rendszerszintű célokat a fő vasútvonalakon történő vasúti szállítás fejlesztése területén, beleértve az infrastruktúrát és a pályajárműveket.

A SzK Kormányának célja azon fő TEN-T vonalak korszerűsítésének felélénkítése, amelyek megfelelő előkészítettségi fokozatban vannak, beleértve Szlovákia fő kelet-nyugati pályáját. A kormány kiemelt figyelmet szentel annak, hogy a prioritizáció magában foglalja a vasúti folyosók korszerűsítését, a vasúti infrastruktúra kapacitásainak jelentős növelését célzó projekteket, illetve kiemelten támogatja a villamosított pályák arányának növelését a káros anyagok kibocsátásának csökkentése érdekében.

A SzK Kormánya a központi diszpécserállomások kiépítésével és a közlekedési terület irányításának központosításával támogatja a vasúti közlekedés központosítását, figyelembe véve a társadalmi megtérülést.

A prioritások közé tartozik a vasúti teherszállítás áru fuvarozáson belüli arányának növelése is. Szlovákia nemzetközi versenyképességét növeli az ország földrajzi adottsága, illetve tranzit jellege. A kormány továbbra is támogatja az ország szállítási kapacitásainak kihasználását az EU-tagállamok és Ázsia közötti szállításban, mégpedig egyrészt a meglévő pályák és átrakodó állomások kapacitásainak jobb kihasználásával, másrészt a kapacitások esetleges növelésével és korszerűsítésével. A SzK Kormánya támogatni fogja a vasúti és a vízi közlekedés kombinált teherforgalomban való részesedésének növelésére irányuló intézkedéseket. Ezen cél elérése érdekében a kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy támogatást szerezzen új kombinált vasúti teherforgalmi vonalak létesítéséhez, valamint további konténerterminálok létrehozásához.

LÉGI KÖZLEKEDÉS

A SzK Kormánya az európai közlekedéspolitikával és a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban, a lehetőségekhez mérten támogatni fogja a légitársaságok által végzett azon tevékenységeket, amelyek általában az állam felelősségi körébe tartoznak. A SzK Kormánya továbbra is igyekszik stratégiai partnert találni a pozsonyi M. R. Štefánik repülőtér fejlesztéséhez azzal a céllal, hogy új beruházási és vállalkozói lehetőségeket teremtsen. A kormány megvizsgálja annak lehetőségét, hogy létrehozható-e légiközlekedési központ a repülőtéri szolgáltatók által üzemeltetett egy vagy több repülőtéren. A kormány támogatja a civil repülés infrastruktúrájának korszerűsítését és kiépítését, figyelembe véve az ország gazdasági fejlődését, valamint új technológiák alkalmazását (pl. pilóta nélküli járművek). A COVID-19 betegség következményeinek minimalizálása érdekében a konnektivitás megtartása és fejlesztése is fontos szempont lesz. A kormány célja a repülőtéri szolgáltatók által üzemeltetett repülőterek rendszerének optimalizálása.

KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS

A SzK Kormánya támogatni fogja a kerékpáros közlekedés és a kerékpáros turizmus tartós, rendszerszintű és pénzügyileg fenntartható fejlődését. Célja, hogy a városi és helyközi személyszállításon belül növelje a kerékpáros közlekedés arányát. Az Interreg programból finanszírozott, előkészítés alatt álló nemzetközi Danube Cycle Plans projekt keretében a kormány kidolgozza Szlovákia kerékpáros közlekedésének és kerékpáros turizmusának nemzeti fejlesztési stratégiáját.

TÖMEGKÖZLEKEDÉS

A SzK Kormánya támogatja a közösségi tömegközlekedést mint az egyéni autós közlekedés környezetkímélőbb és biztonságosabb alternatíváját. A közösségi tömegközlekedés támogatásának alapfeltétele az integrált közlekedési rendszerek bővítéséhez szükséges feltételek megteremtése, a városi tömegközlekedés feltételeinek javítása, valamint további gyűjtőparkolók kialakítása a legleterheltebb közlekedési útvonalakon. A kormány emellett megteremti a közösségi közlekedés és a gyűjtőparkolók, illetve a smart city típusú intelligens megoldások összekapcsolásának lehetőségét.

A közösségi tömegközlekedés népszerűsítése érdekében a kormány leegyszerűsíti és áttekinthetőbbé teszi a kiemelt csoportok által igénybe vehető ingyenes közlekedés szabályait. A kormány a gyermekek, a diákok, a nyugdíjasok és a kerekesszéket használók számára bevezeti a vonatok, a regionális autóbuszok és a városi tömegközlekedés ingyenes használatát.

A közösségi tömegközlekedés nagyobb fokú összehangolása érdekében a SzK Kormánya előkészíti a közösségi tömegközlekedésről szóló törvény tervezetét, amely megteremti a vasúti közlekedés, a helyközi buszközlekedés és a városi tömegközlekedés szállítási szolgáltatásainak és díjszabásának egységesítéséhez szükséges feltételeket, valamint meghatározza az ilyen közlekedés szabályait, figyelembe véve a társadalmi hozzáadott értéket, illetve a pénzügyi fenntarthatóságot. A cél az, hogy egyfajta utazási okmánnyal lehessen igénybe venni az összes közösségi tömegközlekedési eszközt. Folytatni kívánja a személyvonatok, a helyközi buszjáratok és a városi tömegközlekedés koordinálására irányuló tevékenységeket. Ezzel a céllal biztosítja a kormány a Nemzeti Közlekedési Terv kezelését és megvalósítását. Ez a terv határozza meg a közösségi közlekedési szolgáltatásokról szóló szerződések alapján megrendelt közösségi közlekedés kívánt terjedelmét az egyes vonalakon. A SzK Kormánya növelni kívánja a közösségi közlekedésre szánt kiadások hatékonyságát. Ezzel összefüggésben megfontolja annak lehetőségét, hogy bizonyos mértékben egyetlen szervezet alá vonja a vasúti és a helyközi buszközlekedés által biztosított közösségi közlekedés megrendelését úgy, hogy a szervezet struktúrája lehetővé tegye az állam és a régiók közötti hatékony együttműködést és a közös döntéshozatalt.

ADATOK ÉS A KAPACITÁSOK NÖVELESE

A közlekedés és a közlekedési infrastruktúra tervezhetősége érdekében növelni kell a nemzeti közlekedési információs rendszer által gyűjtött mobilitási adatok, valamint a telekommunikációs és adathálózatokat használó mobil készülékek helyzetével kapcsolatos adatok gyűjtésének hatékonyságát. A kormány aktívan fel kívánja használni az útdíj-rendszer és az elektronikus autópálya-matricák rendszerének adatait.

Szlovákia közlekedési lefedettségének teljes körű tervezése keretében a kormány biztosítja az ország közlekedési modelljének frissítését és újrakalibrálását. A közlekedési modell adatai kiindulási alapul szolgálnak a prioritizálási projekt kidolgozásához, a 2021–2027-es programozási időszak projektjeinek jegyzékéhez, a közlekedési projektek prioritásainak meghatározásához, valamint az egyes közlekedési projektekkel kapcsolatos előnyök és költségek elemzésének frissítéséhez.

ELEKTRONIKUS KOMMUNIKÁCIÓ ÉS POSTAI SZOLGÁLTATÁSOK

Az egységes digitális piac kiépítése a digitális hozzáférést biztosító alapvető infrastruktúrától függ. Az ipar digitalizálása és bizonyos ágazatok, pl. a közlekedés, az energetika, az egészségügy és a közigazgatás korszerűsítése, a nagy és az óriás kapacitású, megbízható és elérhető áru hálózatokhoz való általános hozzáféréstől függ. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez, valamint a munkahelyteremtés ösztöztetéséhez Szlovákiának korszerű és nagyon nagy teljesítményű infrastruktúrára van szüksége.

Az elektronikus kommunikáció területén a SzK Kormánya elsősorban az új generációs hálózatok kiépítésének támogatására, valamint a nagysebességű elektromos kommunikációs szolgáltatások (5G) biztosítására összpontosít, amelyek feltétele a teljes frekvenciaspektrum hatékony kihasználása és annak összehangolása. Az 5G technológia alkalmazása kapcsán a kormány külön ügyel az 5G hálózat üzemeltetésének biztonsági vonatkozásaira. Az elektromos kommunikációra vonatkozó új európai keretszabályozás alkalmazása megfelelő szabályozási környezetet teremt a fenti célok eléréséhez.

A földfelszíni rádiószolgáltatások fejlesztése szorosan összefügg a frekvenciaspektrum hatékony kihasználásával. A SzK Kormánya megteremti a földfelszíni digitális rádiósugárzásra való fokozatos átálláshoz szükséges műszaki és jogszabályi feltételeket.

A SzK Kormánya továbbra is figyelemmel kíséri a legkorszerűbb szolgáltatásokat nyújtó Galileo és EGONOS európai globális navigációs rendszereket. Megteremti különösen az olyan szolgáltatások igénybevételéhez szükséges adminisztratív feltételeket, amelyek figyelembe veszik az állam biztonsági és mentőszolgálatainak igényeit és követelményeit, valamint az állam kulcsfontosságú infrastruktúrájának biztosításával kapcsolatos elvárásokat.

Az általános postai szolgáltatások kapcsán, annak társadalmi vonatkozásaira való tekintettel a kormány a lakosság és az általános postai szolgáltatásokat használó szervezetek objektív igényeiből fog kiindulni. A kormány megfelelő terjedelemben és minőségben, elfogadható áron biztosít szolgáltatásokat minden felhasználó számára, a fenntarthatóság figyelembe vétele mellett. A fenntarthatóság kapcsán a kormány elsősorban a környezettudatosságra, főleg a CO²-kibocsátás csökkentésére, a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre, valamint az érdekelt felekkel szembeni közösségi felelősségvállalásra fekteti a hangsúlyt. A költségvetés lehetőségeihez mérten a SzK Kormánya támogatja a postai szolgáltatások digitalizációját, valamint a modern és digitális posta kialakítását a korszerű technológiák és innovatív megoldások (mobil alkalmazások, drive-in posták, post boxok, mobil posta stb.) segítségével. A SzK Kormánya a V4-ek szintjén megvizsgálja egy központi postai elosztó létrehozását, valamint a postai és az azzal kapcsolatos logisztikai és futárszolgálatok szinergikus hatásának kihasználását. Ezenkívül a kormány megvizsgálja a Szlovák Posta stratégiáját, helyét és pozícióját nemzetközi viszonylatban, valamint kapcsolatát a szlovák gazdasággal,

figyelembe véve elsősorban az egész világon terjedő ún. E-commerce szolgáltatást, amely postai, kézbesítő és futárszolgálatként működik. A SzK Kormánya átértékeli a mindennapos kézbesítés szükségességét és lehetőségét. A nemzetközi együttműködés keretében, történelmi okok miatt a SzK Kormánya átértékeli és megfontolja az együttműködést elsősorban a Cseh Postával, illetve tágabb összefüggésben a V4 országaival. A lakosság iránti társadalmi felelősségvállalás keretében a kormány az általános postai szolgáltatások biztosítása során tekintettel lesz a hátrányos helyzetű csoportokra is, elsősorban az idősekre, a korlátozott mozgásképességűekre és a betegekre.

SMART MOBILITY

A digitalizáció és az adatok egyre jelentősebb szerepet játszanak a közlekedés fenntarthatóságának támogatásában. A korszerű és hatékony közlekedési lehetőségek támogatása, beleértve az adatokon alapuló innovációkat, a SzK Kormányának egyik prioritása lesz a 2020–2024-es időszakban oly módon, hogy a támogatásból származó előnyök tapasztalhatók legyenek. A SzK Kormánya kidolgozza az okos mobilitás fejlesztésének, az önvezető járművek teszteléshez és üzemeltetéséhez szükséges jogszabályok előkészítésének, valamint az innovatív megoldások koordinálását, alkalmazását és bemutatását biztosító „smart mobility lab” modellplatform kialakításának keretkoncepcióját. Az új technológiák bevezetése és tesztelése keretében a kormány megvizsgálja az önvezető járművek tesztelésével kapcsolatos intézményes támogatás kialakításának lehetőségét Szlovákia 2030-ig terjedő digitalizációs stratégiájával összhangban.

A SzK Kormánya egyúttal megvizsgálja a lakosság gépjárműparkjának megújítására, valamint az egyéni mobilitásának javítására szolgáló innovatív mechanizmusok bevezetésének lehetőségeit.

VÍZI KÖZLEKEDÉS

A vízi közlekedés a következő négy évben a belvízi hajózási útvonalak és kikötők fejlesztésére irányuló európai politika céljainak elérésére fog összpontosítani, elsősorban az Európai Unió (EU) közlekedéspolitikai céljainak teljesítése érdekében. Ehhez meg kell valósítani a 2021–2027-es időszakra tervezett, a belvízi hajózást támogató NAIADES III akcióprogramot, amely fokozottabban integrálja a belvízi hajózási útvonalakat a városi, kikötői és digitális politikákba, illetve gazdaságilag hatékony áru- és személyszállítást tesz lehetővé.

A SzK Kormánya támogatni fogja Szlovákia belvízi hajózási útvonalainak és kikötőinek korszerűsítését, a szlovákiai köz kikötőket a TEN-T Rajna - Duna nemzetközi közlekedési folyosó korszerű logisztikai központjaivá kívánja tenni, európai feltételeket és eljárásokat vezet be a belvízi hajózás területére vonatkozó szakképesítések igazolására, beleértve a terület digitalizációját.

Szlovákia vízi közlekedésének fejlesztése teljesíti az EU közlekedéspolitikájának alapelvét, vagyis az áru fuvarozás diverzifikálását és új közlekedési folyosók kiépítését. A vízi közlekedés fejlesztésének 2030-ig terjedő, de 2050-ig tervezett kilátásokat is tartalmazó teljes körű koncepciója kiegészíti a 2030-ig szóló stratégiai közlekedés-fejlesztési terv vízi közlekedésre vonatkozó részét.

A tengeri közlekedés területén a kormány összehangolja a nemzeti rendszert az európai tengerészeti rendszer fő stratégiai céljaival, beleértve a SzK tengerészeti nyilvántartási rendszerének létrehozását, amely a

Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) és az EU tengeri hajózással kapcsolatos nemzetközi megállapodásainak elfogadásán és alkalmazásán alapul. A tengeri hajózással kapcsolatban további cél a tengerészeti képzést támogató pozitív intézkedések rendszerének kialakítása, valamint a tengerészeti ágazatokon belüli munkaerő-mobilitás növelése.

TERÜLETRENDEZÉS, ÉPÍTKEZÉSEK ÉS ÉPÍTÉSZET

A SzK Kormányának építésügyi prioritása, hogy a szakmai közönség bevonásával elkészítse és legkésőbb 2020 novemberéig jóváhagyásra előterjessze a SzK Nemzeti Tanácsának a 21. század igényeinek megfelelő, új építésügyi előírásokat, tekintettel az építkezések egyszerűsítésére és felgyorsítására, valamint nem utolsósorban az építészeti terület átláthatóságának megteremtésére. A kormány figyelembe veszi Szlovákia európai jogszabályokon alapuló nemzetközi kötelezettségeit a fenntartható területhasználattal és a nyilvánosság bevonásával kapcsolatban. A szándék fontos eleme a polgári-jogi viszonyok részét képező építészeti jog rekodifikálása. A rekodifikálásnak az összes résztvevőt konstruktív, tárgyilagos hozzáállásra kell ösztönöznie. A tulajdonjoggal kapcsolatos jogérvényesítés területét a megfelelő életközvetethez való jognak kell ellensúlyoznia. A SzK Kormány egyúttal vállalja, hogy legkésőbb 2021 novemberéig megvalósítja az építésügyi eljárás teljes digitalizálását.

A SzK Kormány azzal biztosítja a területrendezés jelentőségének megerősítését, hogy minden település számára kötelezővé teszi a területrendezési terv kidolgozását, lerövidíti a területrendezési dokumentáció beszerzésével kapcsolatos folyamatokat és pontosítja az ilyen dokumentáció beszerzésével és jóváhagyásával kapcsolatos eljárásokat. Emellett a kormány biztosítja a közigazgatás szakmai professzionalizmusát a területrendezés területén, és a területfejlesztéssel kapcsolatos felelősség keretében lehetővé teszi a települések számára, hogy megosszák a területfejlesztésre vonatkozó elvárásaikat. Egyúttal a közigazgatási eljárásokat más szereplőkre ruházza át annak érdekében, hogy a területrendezési szervek teljes mértékben a feladataikra összpontosíthassanak, és így hatékonyabbá váljon az állami építésügyi hatóság.

Az új, egyszerűsített, rekodifikált folyamatnak ugyanakkor hatékonyabbá kell tennie az építkezések és beruházási projektek előkészítését és megvalósítását, miközben tiszteletben tartja a környezetvédelmi szabályozásokat, valamint biztosítja az érintett felek bevonását olyan módon, hogy azok a konstruktív együttműködésre törekedjenek. A SzK Kormány biztosítja a jelenlegi építésügyi szabályozás olyan átalakítását, hogy az biztosítsa az összes érintett érdekének tiszteletben tartását és egyensúlyát, valamint jelentős mértékben csökkentse a bürokráciát.

A SzK Kormány hatékony eszközöket vezet be az épületek minőségével kapcsolatos személyes felelősség kiterjesztésére, és megteremti az állam építésügyi elemző, ellenőrző és felügyelő tevékenységének bővítéséhez szükséges feltételeket. Megszűnnek az építésügyi hivatalok, ellenben megerősödik a speciális járási hivatalok pozíciója a hatástanulmányok és az érintett felek érdekeinek elemzése, valamint a Szlovák Építésfelügyelet építésfelügyeleti ellenőrzésekkel, illetve vitás ügyekben való döntéshozatallal kapcsolatos pozíciójának megerősítése érdekében. Az egyéb területek esetében a közigazgatás megmarad a nem állami intézményeknél. Ilyenek például a területi önkormányzatok a területrendezés területén, a tervezők az építkezések előkészítésénél, környezetvédelmi egyesületek a környezetvédelmi érdekek ellenőrzése során, valamint a polgári-jogi eszközök által érintett további résztvevők. Ezen cél eléréséhez növelni kell az EIA

folyamat hatékonyságát, és azt a fejlett országok által képviselt nemzetközi szintre kell emelni.

Az építkezések előkészítése az elemzési folyamatban összpontosul, amely során megállapítást nyernek a környezetre gyakorolt hatások és a közigazgatási szervek által felügyelt közérdek (a területi önkormányzat a területrendezés terén, a speciális államigazgatási szerv a törvény által meghatározott területen). Az elemző tevékenység eredményeként létrejött dokumentum olyan hatásokat és érdekeket foglal össze, amelyeket tiszteletben kell tartani a tervezéskor és a megvalósításkor, majd később az építmények üzemeltetése során. A kidolgozott hatástanulmány alapján a felhatalmazott tervező kidolgozza a tervet, amelynek figyelembe kell vennie az összes azonosított hatást és érdeket. A tervező már ma is egy olyan szereplő, akire az állam átruházta államigazgatási felelősségének egy részét, tehát ez a feladatkör csak megerősödik a felelősség egyidejű kiterjesztése mellett. Ezt követően a hatástanulmányban részt vevő felek ellenőrzik a kidolgozott tervet, melynek kapcsán minősített vétőjoguk van. A tervezőnek azonban lehetősége van bizonyítani a megoldás indokoltságát. Az állam csak egyetlen esetben dönt, mégpedig érdekellentét megállapítása esetén. Ezzel jelentős mértékben csökken a hátráltatás lehetősége, megerősödik az érdekelt felek pozíciója, akik aktív és konstruktív együttműködésre vannak ösztönözve.

Az állam különösen az infrastrukturális projektek, valamint a városok, települések és megyék érdekeltségébe tartozó projektek (turizmus, sport, iskolaügy, lakhatás, kultúra) esetében ügyelni fog az azok jobb minőségű előkészítésére, a földterületek tulajdonjogának rendezésére szolgáló, hatékony eszközökre – beleértve a gyors és hatékony, mégis igazságos kisajátítási eljárást érintő jogszabályok módosítását –, valamint az ilyen építkezések megvalósítását lassító jogszabályi és tényleges akadályok elhárítására. A SzK Kormánya azzal biztosítja az infrastrukturális projektek előnyeinek fokozását, hogy azok egyszerre lesznek a zöld és a társadalmi infrastruktúra részei.

A SzK Kormánya a szolgáltatások elérhetőségének javításával, építésügyi adatbázis kialakításával, valamint az építésügy elektronizálásával és digitalizálásával biztosítja az eljárások egyszerűsítését és hatékonyabbá tételét. A Közlekedési és Építésügyi Minisztérium révén, a szakmai közösséggel együttműködve aktívan részt vállal az államapparátus professzionalizálásában, képzésében és szakmai színvonalának növelésében.

A SzK Kormánya továbbra is támogatja a klímavédelemre irányuló európai politikákat, amelyek eszköze elsősorban az energiahatékony és karbonmentes, intelligens automatizált rendszerekkel felszerelt épületek létesítése. A kormány továbbra is kiáll az épületek energiahatékonyágának javítására irányuló politika mellett. Ennek érdekében megkönnyíti a meglévő épületek költséghatékony, teljes körű felújítását és átalakítását csaknem nulla energiaszükségletű épületekké. A kormány kiemelt figyelmet fordít az előregedett lakásállomány felújítására, valamint egy új állami bérlakás-rendszer kialakítására.

LAKÁSPOLITIKA

A Nemzeti Stratégiai Terv részeként a kormány kidolgozza a megfizethető lakhatásra vonatkozó stratégiai tervet, majd megteremti az ilyen lakások biztosításának kiterjesztéséhez szükséges feltételeket az állami bérlakások területén. A kormány a lakhatás elérhetőségét a szociálpolitika egyik fő pillérének tartja. A SzK Kormánya támogatni fogja a megfelelő lakhatás biztosítását Szlovákia minden állampolgára részére azzal a céllal, hogy megteremtse a méltóságteljes élethez szükséges körülményeket, elsősorban a szociálisan

sérülékeny társadalmi csoportok, a fiatal családok és a kiemelt szakmákban dolgozó csoportok számára.

A prioritás a megfizethető állami bérlakások hatékony és működőképes építési modelljének kialakítása. A rendszer az állami bérlakások iránti, régiónkénti kereslet elemzésén alapul. A SzK Kormánya megtesz minden szükséges lépést annak érdekében, hogy lehetővé tegye a minőségi állami bérlakások építését Szlovákia egész területén, és így biztosítsa, hogy a havi bérleti díj megfizethető legyen a bérlők számára, illetve az lényegesen alacsonyabb legyen, mint a szokványos piaci bérleti díj. Az állami bérlakások célja, hogy hosszú távú lakhatást biztosítson azon állampolgároknak, akik számára a jelzálog aránytalanul nagy terhet jelent. Ez ilyen bérlakások egy része a csökkent mozgásképességű személyek speciális igényeihez lesz alakítva.

Ezen cél elérése érdekében a kormány előkészíti és kiértékeli az összes elérhető, állami költségvetésen kívüli, az Állami Lakásfejlesztési Alapon vagy más szervezeten keresztül történő finanszírozási lehetőséget, beleértve az ASFINAG társaság gyakorlata szerinti finanszírozási modell alkalmazását, illetve előkészíti, majd alkalmazza az állami bérlakások építéséhez szükséges, a nyugat-európai országokban bevett megvalósítási és üzemeltetési modelleket. A SzK Kormánya vállalja, hogy az állami bérlakások építésére olyan pénzügyi és üzemeltetési modellt biztosít, amely fenntartható lesz, nem növeli a költségvetési hiányt és az államadósságot.

A kormány folytatni fogja az önkormányzati bérlakások támogatását, és megteremti a magánszektor bérlakásépítésbe való bevonásának feltételeit.

Mivel Szlovákia kiterjedt ingatlanállományába különböző típusú, gyakran nem megfelelő állapotú vagy nem megfelelően használt ingatlanok tartoznak, a kormány a Nemzeti Stratégiai Terv részeként folytatni kívánja, ill. megkezdi az állami ingatlanok állapotfelmérését. A kormány kiértékeli az állami épületek kihasználásának hatékonyságát, és megvizsgálja azok optimális felhasználásának lehetőségét bérlakások vagy irodahelyiségek kialakítására. Egyúttal azonnal megkezdi a használat módosításához szükséges projektelőkészítést. Az ilyen régi ingatlanok bérlakásokká való átalakításával több ezer lakás jön létre. A lehető legtöbb hivatal megfelelő és hatékony épületekbe való elhelyezése, ill. áthelyezése szinergikus hatással lehet az épületek államigazgatási célú felhasználására. A nagyszámú állami bérlakás ilyen módon történő kialakításával, bitroklásával és igazgatásával a kormány új jogszabályi keretet teremt az ún. multifamily beruházási ágazat létrejöttéhez, amivel teret biztosít az újonnan létrejött vállalkozási területre áramló tőkeberuházások számára.

A SzK Kormánya a nagyszámú bérlakás építésének felgyorsítása érdekében központi építésügyi hivatalt hoz létre a Közlekedési és Építésügyi Minisztérium szervezésében.

A SzK Kormánya növeli a lakosság szociális igényeit kielégítő, stabil és rugalmas eszköznek számító bérlakás-koncepció nyilvánosságát és vonzerejét.

A SzK Kormánya aktívan fogja támogatni a lakásállomány felújítását, valamint a társas- és családi házak energiahatékonyságának növelését célzó projekteket, hatékonyabbá teszi az ilyen célú támogatások felhasználását.

A bérbeadó és a bérlő igazságos és egyenjogú szerepének biztosítása érdekében a bérleti viszonyra

vonatközoan új jogszabály készül, amely a piaci igényeket, a bérleti viszony stabilitását és igazságosságát, valamint a bérlők jogos igényeinek megfelelő mértékű védelmét helyezi előtérbe. Ezenkívül figyelembe veszi a rövid távú lakásbérlet területén sikeresen bevezetett szabályok korszerű és rugalmas meghatározását.

IDEGENFORGALOM

Szlovákia idegenforgalmi irányultságát a 2030-ig terjedő időszakra a fenntartható idegenforgalom fejlesztési stratégiája határozza meg, amely a Nemzeti stratégiai terv része lesz, és amely tartalmazza a stratégiai célokat, valamint az azok eléréséhez szükséges eszközöket és feladatokat, tekintettel az ország lehetőségeinek fenntartható kihasználására, a régiók gazdasági növekedésének fokozására, valamint Szlovákia attraktív és autentikus utazási célpontként történő bemutatására.

Az elsődleges feladat a COVID-19 járvány negatív következményeinek kezelése, az idegenforgalomra gyakorolt hatásainak mérséklése és az ágazat országon belüli fellendítése lesz. A SzK Kormánya intézkedéseket fogad el annak érdekében, hogy megtartsa az idegenforgalmi foglalkoztatás mértékét, illetve biztosítsa az idegenforgalom által érintett szervezetek versenyképességét. Ezenfelül a bevezetett üdülési hozzájárulások révén igyekszik ösztönözni a hazai turizmust is, miközben felülvizsgálja ezen eszköz működési mechanizmusát annak érdekében, hogy az hatékony segítséget jelentsen az idegenforgalom járvány utáni újraindításában. Az idegenforgalmi szolgáltatások utáni kereslet beindítására a kormány felhasználja az állam és az idegenforgalmi szervezetek marketing- és propagációs lehetőségeit, amelyek arra buzdítják a hazai és külföldi turistákat, hogy a szlovákiai idegenforgalmi létesítményekben töltsék szabadságukat és szabadidejüket. A SzK Kormánya a COVID-19 járvány lecsengése után azonnal támogatni fogja az idegenforgalmi ágazatot, és több sikeres nyugat-európai ország mintájára befejezi a zónásítást (alpesi régió):

- az EU jogrendjének megfelelően megvizsgálja az idegenforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó hozzáadottérték-adó kulcsának csökkentését, azzal, hogy ez az intézkedés az idegenforgalommal kapcsolatos összes szolgáltatásra vonatkozzon, tehát kiterjedne a szállodák és panziók elszállásolási és étkeztetési szolgáltatásaira, valamint az idegenforgalmi és információs irodák szolgáltatásaira, idegenvezetési szolgáltatásokra, üdülési szolgáltatásokra, a személyszállításra és a járműkölcsonzésre, a sportlétesítmények szolgáltatásaira, az utazási jegyek, belépők, ajándéktárgyak értékesítésére stb.
- Szlovákia vidéki turisztikai övezeteiben található, összesen legfeljebb 10 férőhelyes családi házakban (és 5000-nél kevesebb lakossal rendelkező községekben) lévő magánszobák bérbeadásának esetére a kormány támogatási koncepciót dolgoz ki, amely alapját adóintézkedések, illetve az állami költségvetésből juttatott pénzügyi támogatások képezik.

A SzK Kormánya azt vallja, hogy az idegenforgalmi vállalkozások számára piacot teremtő alapvető infrastruktúrát alapvetően az államnak kellene biztosítania (az utakhoz és a vasúthoz hasonlóan).

A SzK Kormánya az idegenforgalom területén az ágazat nemzetgazdaságon belüli hányadának növelésére fog összpontosítani. Ezt a nemzetközi versenyképesség növelésével, egyben új munkahelyek létrehozásával és megőrzésével kívánja elérni. Ebben az összefüggésben az ország aktív népszerűsítésére összpontosít, amihez teljes körű, egész évben igénybe vehető, regionális szolgáltatásokat kínáló ajánlatokat készít.

Ehhez a SzK Kormánya megfelelő hazai és külföldi reklámot biztosít, amelyben Szlovákiát attraktív

idegenforgalmi és kongresszusi célpontként mutatja be.

A SzK Kormánya megújítja a Szlovák Idegenforgalmi Ügynökség (SACR) tevékenységét, amely az Österreich Werbung mintájára fog működni. Az ügynökség finanszírozását egyrészt az állami költségvetés, másrészt az idegenforgalom előnyeit közvetlenül vagy közvetve élvező vállalkozói réteg biztosítja. A kormány vallja, hogy a magánszektor pénzügyi bevonása egyrészt gazdaságos eszközkezelést biztosít, másrészt közvetlen kapcsolatot jelent az SACR ügynökséggel és az általa népszerűsített idegenforgalmi ágazattal. Az SACR feladata lesz a szlovákiai idegenforgalmi egységek feltérképezése és elemzése, a szlovákiai idegenforgalom külföldi népszerűsítése, valamint a szlovákiai idegenforgalom számára fontos külföldi piacok elemzése és kutatása. Az SACR egyúttal visszajelzést biztosít az idegenforgalmi vállalkozóknak annak érdekében, hogy ajánlataikat a világ különböző tájairól érkező turisták igényeihez igazíthassák. Az SACR marketing és PR szakembereket fog alkalmazni.

Az SACR a szlovákiai idegenforgalmi vállalkozók érdekében szerződés-kötési jogkörében aktívan tárgyalhat a külföldi utazási szolgáltatókkal a nemzetközi utazási kiállításokon. Az SACR partnere lesz a Szlovákia egyes részein ma már létező területi idegenforgalmi irodáknak (OOCR), amelyek feladata, hogy fejlesszék az adott régió idegenforgalmát, és amelyek biztosítják az önkormányzatok és a helyi idegenforgalmi vállalkozók közötti együttműködést.

A desztinációmenedzsment színvonalának növelését a kormány az idegenforgalmi szervezetek jelenlegi hálózatának segítségével, valamint a fenntartható idegenforgalom-fejlesztési stratégia által meghatározott célok és feladatok figyelembevételével biztosítja.

Az elkövetkező időszak fontos feladata lesz az idegenforgalmi vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentése, a közösségi gazdaság kereteinek meghatározása az idegenforgalom területén, az idegenforgalmi szolgáltatások marginalizált csoportjainak bevonása úgy a kínálati, mint a keresleti oldalon, valamint az idegenforgalmi ágazat azon kezdeményezéseinek támogatása, amelyek a szolgáltatások minőségének, a turisták védelmének és biztonságának növelésére irányulnak.

A SzK Kormánya nem utolsósorban növelni kívánja a szakképzés minőségének színvonalát azzal, hogy összekapcsolja az iskolákat és munkaadókat a végzős diákok gyakorlati készségeinek javítása érdekében. Elsősorban a munkaerőpiaci elvárások, valamint a formális és élethosszig tartó képzés összehangolására fog összpontosítani. A kormány megvizsgálja az idegenforgalmi szakképzés csoportosításának (stratifikáció) szükségességét és lehetőségeit.

FELELŐS KÖRNYEZETVÉDELEM

Szlovákia le van maradva a környezetvédelem területén. Természeti értékeinkkel (víz, talaj, levegő, erdők és a biodiverzitás) felelősségteljesebben kell bánnunk. A SzK Kormánya tudatában van annak, hogy minden államnak a maximumot kell tennie a globális környezet állapotának javítása érdekében, hogy a jövő generációi teljes értékű környezetben élhessék életüket. A SzK Kormánya kijelenti, hogy megtesz minden tőle telhetőt annak érdekében, hogy ne rontsa Szlovákia természeti potenciálját, és fokozatos lépéseket tesz a környezet állapotának javítása és a közös cél elérése érdekében.

A SzK Kormánya vállalja a Párizsi éghajlatvédelmi egyezményből eredő kötelezettségeket, valamint támogatja az Agenda 2030 keretrendszerét és annak 17 fenntartható fejlődési célját. A kormány folytatni fogja a Szlovák Köztársaság 2030-ig terjedő fejlesztési víziója és stratégiája című program (Szlovákia 2030) megvalósítását, különös hangsúlyt fektetve a nyílt kormányzásra, az átláthatóságára, valamint az államigazgatás, a vállalkozók, a tudományos közösségek, az önkormányzatok és a polgári társadalom részvételére.

TERMÉSZETI KÖRNYEZET ÉS KLÍMAVÁLTOZÁS

A SzK Kormánya az állam összes polgára számára garantálni kívánja a megfelelő természeti környezetet, és hangsúlyozza a környezet védelmével és alakításával kapcsolatos közös felelősséget. A természeti erőforrások felhasználását ésszerűen és körültekintően fogja kezelni, ügyelve a biodiverzitás védelmére, a klímavédelemre, valamint a fenntartható fejlődés elveinek betartására.

A SzK Kormánya kiterjedtebben kíván gondoskodni a természeti környezet összes alkotóeleméről (erdők, talaj, víz, levegő) és a biodiverzitásról annak érdekében, hogy mérsékelje a klímaváltozás hatásait.

Szlovákia legnagyobb természetvédelmi kihívásai közé tartozik a rossz levegőminőség, a kommunális hulladék alacsony mértékű újrahasznosítása, valamint a vizek, a biodiverzitás és az erdei ökoszisztémák nem megfelelő védelme. A beterjesztett programnyilatkozat célja egy jobb minőségű természeti környezet biztosítása, valamint az erőforrás-hatékony körforgásos gazdaságra való átállás támogatása.

A környezet állapotának utóbbi évtizedekben tapasztalható javulása ellenére a jelenlegi politikák és termelési, illetve fogyasztási rendszerek nem teszik lehetővé a fenntartható fejlődés hosszú távú céljainak elérését és az egészséges környezet biztosítását az egész lakosság számára. A globális megatrendek, mint például a jelenlegi COVID-19 járvány terjedése, jól mutatják a civilizáció sebezhetőségét, és a hosszú távú környezetvédelmi problémák (például az egészségre ártalmas és életveszélyes toxikus lerakatok, a szennyezett levegő és víz) kezelése a társadalom szemében sürgős és elsődleges állami feladattá válik. Ezek a sürgős kihívások rendszerszintű változásokat igényelnek az államigazgatásban és az egyes tárcák tevékenységében, mégpedig a környezetvédelmi tárca hatáskörén túl. Szlovákia úgy tekint a COVID-19 járvány okozta válságra, mint egy fordulóponton az állam környezetvédelemért és az emberek életéért vállalt felelősségének eddigi kezelésében. Most le lehet szűrni a tapasztalatokat, és egy olyan gazdaságot lehet építeni, amely zöldebb és ellenállóbb a klímaváltozással szemben.

Szlovákia aktívan kiáll a nemzeti érdekek mellett, és hozzájárul az EU környezetvédelmi és klímapolitikájának alakításához. Aktívan és felelősségteljesen fog fellépni nemzetközi szinten, és az átalakulási, illetve a csatlakozási folyamat tapasztalatait felhasználva támogatni fogja a Fenntartható fejlődés céljait (SDGs). A kormány dinamikusan részt vesz a környezetvédelmet és a klímaváltozást érintő regionális és bilaterális együttműködésben. Foglalkozni fog az európai jogrendből eredő végrehajtási hiányosságokkal, és proaktív módon fog részt venni a globális és európai célok előkészítésében és megvalósításában.

Kiemelt figyelmet szentel az Európai Zöld Megállapodásnak, amely nagy lehetőséget kínál Szlovákia korszerűsítésére. A megállapodás tárcák hatáskörén túlmutató jellegére való tekintettel Szlovákia a lehető legmagasabb szinten, az összes illetékes szereplő aktív bevonásával, horizontális síkon (pl. a kormány Agenda 2030 projektért felelős tanácsának megerősítésével) koordinálja a megállapodás tartalmának megvalósítását.

A SzK Kormánya végrehajtja Szlovákia 2030-ig terjedő környezetvédelmi stratégiájának, illetve a további kapcsolódó ágazati stratégiák intézkedéseit.

A karbonsemlegesség költséghatékony módon való elérése érdekében a kormány felülvizsgálja az Alacsony szén-dioxid-kibocsátási stratégiát és a Nemzeti integrált energetikai és klímatervet, megszavazza a klímaváltozásról szóló törvényt, és támogatja az energiaipar központosításának és szabályozásának feloldását.

A környezet állapotának javítása érdekében a környezetvédelmi alapelveket az egyéb nemzeti, regionális és helyi szintű politikákba is integrálni kell, illetve biztosítani kell a szaktárcák hatáskörén túlmutató hozzáállást.

A nyilvánosság előkészítésben és megvalósításban való részvétele, beleértve az önkormányzatok, a tudományos és a vállalkozói közösség, valamint a civil szektor bevonását, javítja a felvetett megoldási lehetőségek minőségét.

A SzK Kormánya közmunkaprogramot készít elő, és az aktiválási hozzájárulás révén bevonja a tartósan munkanélkülieket a környezet minőségének javításával kapcsolatos munkákba, mint például a település tisztítása, mezőkön végzett munka, vízviSSzatartási intézkedések, segédmunkák a hulladék osztályozásánál és az illegális személtlerakatok felszámolásánál.

A járási hivatalok államigazgatási feladatainak hatékony ellátása érdekében a kormány fokozza a környezetvédelem ellenőrizhetőségét, és biztosítja, hogy a SzK Környezetvédelmi Minisztériuma ténylegesen befolyásolni tudja a dolgozók munkájának minőségét.

A SzK Kormánya megfontolja a környezetvédelmi, valamint a föld- és erdőügyi osztályok összevonását.

A SzK Kormánya kiemelten kezeli a jogérvényesítés lehetőségét a környezetvédelem területén. Auditot rendel el a Szlovák Környezetvédelmi Felügyeletnél, valamint a járási hivatalokban annak érdekében, hogy élénkítse a döntéshozatali és az ellenőrző tevékenységet. A kormány következetes intézkedéseket vezet be azzal a céllal, hogy az „ENVIROrendőrség” révén csökkentse a környeztkárosítást.

A SzK Kormánya biztosítja a szükséges adatokat és a nyilvánosság megfelelő időben történő tájékoztatását.

Javítja az adatok minőségét elsősorban a víz- és erdőgazdálkodás, valamint a levegővédelem területén, és a lehető legteljesebb mértékben közzéteszi azokat. Ez a közpénzből finanszírozott földtani jelentésekre is vonatkozik. A SzK Kormánya kulcsfontosságúnak tartja a lakosság részvételét a környezetet érintő döntéshozatali folyamatban. A SzK Kormánya nyilvánosan hozzáférhető portálok révén biztosítja a lakosság megfelelő időben történő tájékoztatását, valamint a környezettel kapcsolatos adatok, vonatkozó és származtatott információk könnyen elérhető és a nyilvánosság számára érthető formában való állandó online hozzáférését.

A SzK Kormánya a Közlekedésügyi Minisztériummal együttműködve olyan intézkedéseket fogad el, hogy a Környezetvédelmi Portál folyamatos adatszolgáltatást biztosítson, beleértve a teljes környezeti hatásvizsgálati folyamatot egészen a területrendezési, az építési és az integrált építési engedélytől a használatbavételről szóló határozat kiadásáig.

A kormány biztosítja a környezetvédelemre szánt kiadások hatékonyságát, a beruházások elbírálása az „értéket a pénzért” elv alapján történik.

A SzK Kormánya megvalósítja a Környezetvédelmi Alap működésének teljes körű reformját, hangsúlyozva az átláthatóságot, az objektív mérhető kritériumokat és a „négy szem” elvet. A kiadások visszatérítése mellett bevezeti az előzetes merítés lehetőségét a jóváhagyott projektek esetében.

A SzK Kormánya támogatja a környezettudatos nevelés, képzés és felvilágosítás erősítését az élethosszig tartó képzésben, valamint az összes szintű és típusú oktatási intézményben. A tanácsadási és módszertani útmutatási rendszer a vállalkozói szektor számára is rendelkezésre fog állni.

A SzK Kormánya olyan módon kíván foglalkozni Szlovákia nettó állami vagyonának mérlegével, hogy abban szerepeljen a természeti értékek (víz, erdők, nyersanyagok stb.) az eszközök oldalon, illetve az ökológiai adósság (környezeti terhelés, árvízvédelmi intézkedések stb.) a másik oldalon. A kormány foglalkozni fog az ökoszisztéma szolgáltatások Szlovákiára érvényes számítási modelljével, és az európai intézményektől kérni fogja az ilyen szolgáltatások számítására vonatkozó egységes módszertan kidolgozását minden EU-tagállam számára.

A SzK Kormánya megteremti annak feltételeit, hogy a gazdaság 2050-ig karbonsemlegessé váljon. A SzK Kormányának célja, hogy csökkentse az üvegházhatású gázok kibocsátását, illetve hogy Szlovákia jobban tudjon alkalmazkodni a klímaváltozás kedvezőtlen következményeihez.

A SzK Kormánya támogatni fogja a megújuló energiaforrásokat, és kidolgozza ezen források fenntartható és hatékony állami támogatásának kritériumait.

A SzK Kormánya megvizsgálja az adópolitika korrekciójának lehetőségét a költségvetési szempontból semleges zöld adóreform irányába. Támogatja az energiahatékonyságot, illetve az épületek teljes körű felújítását és energiahatékonyságának növelését annak érdekében, hogy biztosítsa a középületek gyorsabb felújítását. A Környezetvédelmi Minisztérium segíti a támogatási programok integrálását.

A SzK Kormánya növeli az emissziókereskedelemmel kapcsolatos enyhítő és alkalmazkodást célzó intézkedésekbe történő beruházások mértékét.

A SzK Kormánya intézkedéseket fogad el annak érdekében, hogy növelje a környezet klímaváltozás hatásaival szembeni teljes körű ellenállóságát és alkalmazkodóképességét, különös tekintettel az energiaiparra, a talajgazdálkodásra, a biodiverzitásra, az erdő- és vízgazdálkodásra, az építőiparra, a közlekedésre, valamint a terület- és tájrendezésre. Támogatja a környezettudatos mezőgazdasági termelést.

A SzK Kormánya tudatosítja a városi és települési közterületek és zöldfelületek jelentőségét. A kormány intézkedéseket tesz a közterületek és zöldfelületek építkezések miatti felszámolásával kapcsolatos negatív trendek megállítása érdekében, például a települések ún. érintetetlen (nem beépíthető) zöldfelületeinek törvénybe iktatásával. Megteremti a feltételeket a háztartásokból és járművekből származó légszennyezés jelentős csökkentéséhez.

A SzK Kormánya elfogad egy, a levegő minőségének javítására irányuló stratégiát és egy új levegőminőség-kezelési jogszabályt annak érdekében, hogy szabványosítsa a helyhez kötött források jóváhagyási eljárását, szabályozza a porral járó tevékenységeket, valamint megfelelő kapacitást és hatáskört biztosítson a levegő minőségének kezeléséhez.

A SzK Kormánya javítja a lakosság levegő minőségével kapcsolatos tájékoztatását. Bevezeti a klímamutatók és a levegőminőség kötelező közlését azokon a területeken, amelyek betegségek kezeléséhez megfelelő éghajlati feltételekkel rendelkeznek. A kormány növeli a levegőminőséget mérő állomások számát, és rövid távú korlátokat vezet be az aromás szénhidrogénekre – benzo(a)pirén.

A SzK Kormánya a háztartási fűtőberendezések általi levegőszennyezés csökkentésére irányuló konkrét intézkedésekre összpontosít. Célzott tájékoztató kampányt biztosít azokon a településeken, amelyekben nagy a fűtésből származó légszennyezetttség aránya. A kormány bevezeti a légszennyezés forrásainak kétlépcsős ellenőrzését. Első lépésben a szennyezés okozója figyelmeztetést kap. Többszöri előfordulás esetén az állami felügyelet hozzáférést kap a tüzelőberendezéshez, és a hamuból mintát vehet, amely bizonyítékként szolgál a további közigazgatási eljárásokban. A SzK Kormánya célzottan kívánja támogatni a kisebb károsanyag-kibocsátású háztartási fűtőberendezések vásárlását. Csak olyan kazánokat szabad majd árulni, amelyek teljesítik a szigorú környezetvédelmi előírásokat.

A kormány a közlekedés megfelelő szabályozását javasolja (városi tömegközlekedés előnyben részesítése, a villamos vontatás és az integrált közlekedési rendszerek használata). Jelentős mértékben megerősödik a kerékpáros közlekedés és a kerékpáros turizmus, beleértve a fenntartható finanszírozást és az olyan jogszabályi változtatásokat, amelyek lehetővé teszik a biztonságos és hatékony közlekedést.

A kormány előnyben részesíti az alacsony károsanyag-kibocsátású közlekedési módokat. Megnyitja annak lehetőségét, hogy a települések fizetővé tehessék a személygépkocsikkal való behajtást a központba.

A SzK Kormánya vállalja, hogy legkésőbb 2023-ig megszünteti a nyitrai hőerőműben barnaszén égetésével történő villamosenergiatermelést, az alkalmazottak újra bevonhatók a munkaerőpiacba. A Környezetvédelmi Minisztérium javasolni fogja a barnaszén és a lignit törlését az ország kitermelhető

energiaforrásaiból.

A Környezetvédelmi Minisztérium javasolni fogja a fosszilis tüzelőanyagok támogatását, valamint a jövedékiadó-mentesség megszüntetését, tekintettel a rossz minőségű levegőjű területekre és a szociálisan hátrányos helyzetben lévő csoportokra.

Mivel a légszennyező anyagok kibocsátásáért fizetendő illetékek 2008 óta változatlanok, miközben az EU-n belül a legalacsonyabbak közé tartoznak, a kormány fokozatosan végrehajtja azok indexálását.

A vegyszerek és permetszerek települések belterületein való használata a lehető legnagyobb mértékben korlátozott lesz annak érdekében, hogy csökkenjen azoknak az egészségre és a környezetre gyakorolt káros hatása.

A SzK Kormánya a Környezetvédelmi Minisztérium hatáskörében biztosítja a védett területek egységes kezelését, és megfontolja a nemzeti parkok igazgatóságainak jogalanyiságát.

A kormány kialakítja a védett területek rendszerét, beleértve az európai jelentőségű NATURA 2000 területeket, illetve jóváhagyja az ilyen területek hatékony fenntartásával kapcsolatos dokumentumokat.

A Szlovák Köztársaság Állami Természetvédelmi Hivatalának reformjával a kormány teljes körű és fenntartható finanszírozási rendszert vezet be, amely egyre nagyobb mértékben fog kihasználni innovatív finanszírozási formákat. A kormány megtesz minden szükséges lépést a rendkívüli kitermeléssel való visszaélés ellen. Az egészséges erdők célzott kitermelésével kapcsolatban szigorú ellenőrzést vezet be.

A nemzeti parkok esetében olyan zónásítást javasol, amely biztosítja a nemzeti parkok hatékony védelmét, a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) kritériumainak figyelembe vételével. Az emberi beavatkozás nélküli zónák kiterjedése megfelel az 5. védettségi osztálynak, és legalább a terület 50%-át fogja alkotni.

A nemzeti parkokban és más védett területeken való gazdálkodás korlátozása esetén a magántulajdonosok megfelelő mértékű kártérítést kapnak, elsősorban földcsere, hosszú távú bérlet vagy szerződés általi védelem formájában. A kormány áttekinthetővé és egységessé teszi a védett területeken való gazdálkodás korlátozása miatt igényelhető kompenzációk biztosításának formáit. A tulajdonosokat tájékoztatja a kompenzáció igényelésének lehetőségéről. Az aktív gazdálkodó tulajdonában lévő erdők esetén az erdők értékének teljes körű kihasználása és a táj ökológiai stabilizálása érdekében előnyben részesül a természetközeli gazdálkodás. Az állami erdőkben, beleértve a katonasági területeket, kötelező lesz a Forest Stewardship Council (FSC) tanúsítás, a nem állami erdőkben az állam támogatni fogja annak önkéntes bevezetését.

A természetvédelem hatékonyságának növelése és a fakitermelés ellenőrzése érdekében integrált őrség jön létre, a természetvédelem területén pedig fokozódik a jogérvényesítés lehetősége.

A teljes erdőgondozási programok, valamint a tervezett és elvégzett fakitermelés közzététele kiterjedtebb ellenőrzést tesz lehetővé a nyilvánosság számára. A kormány a nyilvánosság számára is lehetővé teszi az Erdészeti földrajzi információs rendszerhez (LGIS – Lesnícky geografický informačný systém) való hozzáférést. Ezenkívül egy nyilvános mobil alkalmazást hoz létre a fakitermelés és -szállítás ellenőrzésére.

Szlovákia kitűnő lehetőségekkel rendelkezik a természeti erőforrások kihasználásának hatékonyabbá tételére. A SzK Kormánya a hulladéklerakatok csökkentésére összpontosít, kiemelt figyelmet szentel a hulladékképződés megelőzésének és az újrahasznosításnak.

A SzK Kormánya támogatja a körforgásos gazdaságra való átállást. A Környezetvédelmi Minisztérium kidolgozza a körforgásos gazdaságra való átállás tervét, amelynek intézkedései túlmutatnak a hulladékok problémakörén.

A kormány megteremti a Szlovákia területén képződött kommunális hulladék energetikai hasznosításának fokozásához szükséges feltételeket. A hulladékok energetikai hasznosítására szolgáló egységek az összes fejlett EU-tagállamhoz hasonlóan az alapanyagként hatékonyan nem újrahasznosítható kommunális hulladék hasznosításának szerves részét fogják képezni.

A kormány progresszív módon kívánja megemelni a hulladéktárolás jogszabályban előírt díját olyan mértékben, hogy az minden hulladéktermelőt egyértelműen következetes szelektálásra ösztönözzön.

A SzK Kormánya bevezeti a mennyiség alapú hulladékdíjat, esetleg annak átalánydíjjal való kombinációját.

A SzK Kormánya támogatja a biológiailag lebomló hulladék komposztálását és gyűjtését, főként a városi agglomerációkban. Pontosítja a biológiai hulladék nyilvántartását, és a települések számára olyan szabályozást ad ki, hogy a háztartásokban történő komposztálás beleszámítson a kommunális hulladék szelektálási szintjének kiszámításába.

A SzK Kormánya az államigazgatásban és a közigazgatásban, beleértve az ide tartozó szervezeteket és a vállalatokat, bevezeti a kötelező zöld közbeszerzéseket, amely keretében figyelembe kell venni a hosszú távú gazdasági megtérülést, de egyben a környezetvédelmi és szociális hatásokat is.

A SzK Kormánya hatékonyabbá teszi a kiterjesztett gyártói felelősséget oly módon, hogy a rendszer hatékonyan működjön, nagyobb stabilitást érjen el és az ekomoduláció révén jobban ösztönözze a gyártókat arra, hogy környezetvédelmi szempontból megfelelőbb termékekkel és csomagolásokkal lássák el a piacot. A kormány meghatározza a hulladékgyűjtési szolgáltatások minimális szintjét, és a szelektív hulladékgyűjtési szolgáltatások beszerzése pályázatokon keresztül fog történni. Független auditorok bevonásával javítja a besorolt termékek gyártói, valamint a gyártói felelősségvállalási szervezetek belső ellenőrzési mechanizmusait. A csomagolások esetében a kormány minden nagyobb, csomagolóanyagot és nem csomagolás jellegű terméket gyártó vállalatot bevon a szelektív hulladékgyűjtés finanszírozásába, tehát nemcsak a vállalkozókat, hanem az államigazgatást is.

A víz stratégiai nyersanyag és természeti érték. A kormány olyan vízügyi politikát javasol, hogy biztosítva legyen a sérült víztestek fokozatos helyreállítása, a vízszennyezés megakadályozása, a felszín alatti vizek megcsappanásának megállítása, illetve hogy elegendő ivóvíz álljon rendelkezésre a régiókban. A SzK Kormánya kiemelt figyelmet szentel a természetes árterek, vizenyős területek, kis víztározók és halastavak védelmének és helyreállításának, a természetes és szabad áramlású vízfolyások védelmének, valamint a szabályozott folyószakaszok helyreállításának minden olyan helyen, ahol az lehetséges, elsősorban külterületen.

A SzK Kormányja támogatja az ivóvízellátó rendszerek kiépítését a legfeljebb 2000 lakosú településeken, és elsősorban a környezeti terhelésnek kitett térségekben.

A 2000 lakosegyenérték feletti agglomerációk mindegyikében minél hamarabb meg kell oldani a szennyvíz tisztítását és elvezetését. A kisebb települések esetében ennek az értéknek 2030-ra minimum 50%-ot kell elérnie.

Előnyben részesülnek a víz elfolyását visszatartó vagy lassító zöld intézkedések, beleértve az esővíz visszatartását, valamint a vízgazdálkodás szempontjából jelentős erdők, természetes árterek és vizenyős területek következetes védelmét. Ezek ismételt kihasználása és a hatékonyabb gazdálkodás hozzájárul a szárazság következményeinek csökkentéséhez.

A SzK Kormányja átlátható módon tájékoztatja a lakosságot a talajvizek minőségéről, mégpedig a védett vízgazdálkodási területeken végzett teljes vízminőségi elemzések közzétételével, valamint a szennyezés kockázatával kapcsolatos eljárások frissítésével. A kormány teljes körű vízügyi információs rendszert hoz létre. Létrehozza a digitális hidrogeológiai figyelmeztető rendszert a lakosság, az önkormányzatok és a vízellátást biztosító források üzemeltetői számára, hogy hozzáférjenek az emberi és mezőgazdasági célokra használt talajvíz minőségével kapcsolatos kulcsfontosságú adatokhoz. Az emberi fogyasztásra használt víz szolgáltatói számára kötelezővé teszi, hogy évente egyszer tájékoztassa a fogyasztókat a számukra biztosított ivóvíz forrásánál elvégzett teljes körű elemzés eredményeiről.

A SzK Kormányja biztosítja a Szlovákia vízügyi tervében feltüntetett, tervezett kis vízerőművek terjedelmének átértékelését, és végérvényesen leállítja a következő tervezett beruházásokat: a slatinkai vízművet (Vodné dielo Slatinka), a csendes-pataki vízművet (Vodné dielo Tichý potok), a vágói (Ďubákovo) víztározót az Ipolyon, valamint a Csallóközt átszelő kőolajvezetéket. Az állam tulajdonában lévő vízügyi létesítmények egy része rendkívül rossz állapotban van. A SzK Kormányja ellenőrzi ezeket a vízügyi létesítményeket, és ezután dönt azok további sorsáról, beleértve bizonyos építmények felszámolásának lehetőségét is.

A létesítmények felújítása és az új projektek megvalósítása az „értéket a pénzért” elv alapján történik majd.

A Környezetvédelmi Minisztérium alá tartozó állami vállalatok a hatékonyság növelése érdekében átszervezésen esnek át.

A SzK Kormányja mindent megtesz annak érdekében, hogy megszüntesse a súlyos környezetterhelést, elsősorban a legsürgősebb megoldást igénylő területeken:

- a Csallóközi ivóvíz-készlet további szennyezésének megakadályozása (pozsonyvereknyei hulladéklerakat és további pozsonyi szennyezési források),
- PCB anyagok és nehézfémek ártalmatlanítása, valamint a szomszédos terület szanálása Kelet-Szlovákiában, Őrmezőn (Strážske), a pósai (Poša) szennyvíztározó és a garampéterei (Predajná) gudron lerakatok felszámolása,
- a további környezetterhelések felszámolásának terve figyelembe veszi az „értéket a pénzért” elvet.

A LAKOSSÁG ÉLELMISZER-ÖNELLÁTÁSÁNAK NÖVELÉSE, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A FELELŐS TALAJ- ÉS ERDŐGAZDÁLKODÁSRA

TALAJGAZDÁLKODÁS

A SzK Kormányának stratégiai célja Szlovákia természeti lehetőségeinek hatékony és fenntartható módon történő felhasználása a saját élelmiszer-önellátás szintjének és a hazai élelmiszerek arányának növelése érdekében. Mivel a kormány teljes mértékben tudatosítja Szlovákia alacsony élelmiszer-önellátási szintjét, és annak növelését stratégiai államérdeknek és a kormány prioritásának tekinti, további, nem kevésbé fontos cél a legnagyobb mértékű önellátás elérése az élelmiszergyártásban, illetve a hazai termelés révén minőségi és biztonságos élelmiszerek biztosítása a lakosság számára. A talajgazdálkodásnak jelentős nemzeti szintű ökológiai, gazdasági, szociális és társadalmi funkciókat kell teljesítenie. Ugyanakkor sem a jelenben, sem a jövőben nem károsíthatja a további ökoszisztémákat.

A SzK Kormánya az Európai Unió (EU) stratégiai dokumentumai alapján kidolgozza a mezőgazdaság és az élelmiszeripar hosszú távú koncepcióját, amely alapul szolgál a hazai mezőgazdaság számára, az aktuális helyzetnek megfelelő struktúrában – főleg az állattenyésztésre, a speciális terményeket termesztők és a feldolgozóipar támogatására, a birtokrendezési folyamatra, a kockázatok elleni biztosítás növelésére, a foglalkoztatottság támogatására, a fiatal mezőgazdászok támogatására és a szlovák termékek népszerűsítési támogatásának fejlesztésére – biztosított állami támogatás hosszú távon előrelátható feltételeinek és garanciáinak meghatározásához.

A SzK Kormányának prioritása lesz a szlovák mezőgazdászok és élelmiszertermelők pozíciójának és érdekeinek megerősítése az EU 2020 utáni közös agrárpolitikájának keretében, elsősorban azonban a többi EU tagállamhoz képest igazságos, átlátható és nem diszkriminatív feltételek biztosítása a szlovák mezőgazdászok és élelmiszertermelők számára, valamint a maximális hazai költségvetési támogatás elérése a költségvetési felelősség megtartása mellett.

A SzK Kormánya a földet nemzeti értéknek tartja, amelynek kíméletes és fenntartható kihasználása nemcsak minden gazdasági tevékenység alapfeltétele, hanem elsősorban az emberi létezés szempontjából pótolhatatlan jelentőségű, korlátozott mértékben rendelkezésre álló és könnyen tönkretelhető erőforrás.

A SzK Kormánya vállalja, hogy megfelelő törvényeket dolgoz ki a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és az erdőgazdálkodás területére, és azokat összehangolja az EU jogszabályaival annak érdekében, hogy egységesítse a közös EU piac feltételeit.

Az erdők az ország meghatározó, életadó és a tájképet formáló elemei. Az erdők nem az állami költségvetés bankjai, hanem az ország egészségbiztosítói. A kormány vállalja, hogy természetbarát gazdálkodással és az erdők valós ökológiai funkciójának tiszteletben tartásával stabilizálja az erdőket és biztosítja azok funkcióját.

A kormány vállalja, hogy végrehajtja a talajgazdálkodási és vidékfejlesztési kiadások ellenőrzése során meghatározott intézkedéseket. A legfőbb intézkedések elsősorban a talajgazdálkodási és vidékfejlesztési támogatásokra fordítható források arányának növelése a II. pillérben, a Vidékfejlesztési program

működésének hatékonyabbá tétele, a felső korlátozás bevezetése, a redisztributív kifizetés, a közvetlen kifizetések csökkentése a Közös mezőgazdasági politika I. pillérében, valamint a termelés támogatásának növelése. A II. pilléren belüli jobb finanszírozás szempontjából fontos, hogy a Vidékfejlesztési programból finanszírozni lehessen a Szlovákia számára elsődleges intézkedéseket. Ezek elsősorban a birtokolt földek összevonása, a mezőgazdasági kockázatok kezelésére szolgáló eszközök, a hidromeliorációs egységek felújítása, valamint a fiatal mezőgazdászok, a környezetvédelmi célok és a környezettudatos gazdálkodás támogatása.

A SzK Kormánya a kiadások felülvizsgálatának eredményei alapján hatékonyabbá teszi a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium alá tartozó szervezetek és állami vállalatok működését, mindenekelőtt a Mezőgazdasági Kifizető Ügynökség (Pôdohospodárska platobná agentúra) optimalizálásával és digitalizálásával, valamint az Állami Erdőgazdálkodási Vállalat (LESY SR) teljes körű auditjával. A kormány átlátható és elérhető formában közzéteszi az erdők gondozásával kapcsolatos összes tervet, ami növeli az átláthatóságot és a társadalmi ellenőrzést.

MEZŐGAZDASÁG ÉS ÉLELMISZERIPAR

A SzK Kormánya a Szlovák Köztársaság Alkotmányával összhangban módosítja a földbirtoklási és -használati viszonyok eddigi jogi szabályozását annak érdekében, hogy rendezze a földtulajdonosok és a földet használók közötti viszonyt. Alkotmányjogi megoldással kívánja kezelni a termőföldhöz fűződő tulajdonviszonyokat, amivel megakadályozza a termőföld spekuláns céllal történő eladását. Ezzel biztosítja, hogy a földgazdálkodás stratégiája és irányítása a SzK kezében maradjon.

Biztosítja a kárpótlási eljárások lezárását, a kertövezetekben lévő földterületek rendezését, a földterületek felújított nyilvántartásának (ROEP) összeállításával kapcsolatos eljárások befejezését, valamint az ezen eljárások során felmerült nyilvánvaló sérelmek orvoslását.

Az önkormányzatokkal együttműködve bevezeti a nevesítetlen telkek tulajdonjogának azonosítására irányuló egyedi eljárásokat annak érdekében, hogy az összes rendelkezésre álló adat (kataszteri okirattárak, levéltárak, okiratok, tanúk, közbirtokosságok stb.) felhasználásával következetesen azonosítsa az eredeti tulajdonosokat és azok örököseit.

A Szlovák Földalap igazgatásában lévő földterületek kapcsán olyan átlátható bérleti rendszert vezet be, mely szerint az ilyen földterületeket olyan aktív mezőgazdászoknak adják bérbe, akik a legnagyobb mértékben járulhatnak hozzá Szlovákia élelmiszer-önellátásának növeléséhez.

A SzK Kormánya vállalja, hogy a lehető leghamarabb megteremti a kis, fiatal, családi és kezdő mezőgazdászoknak kiosztásra kerülő földekkel kapcsolatos eljárások meggyorsításához és hatékonyabbá tételéhez szükséges feltételeket, ezzel megkönnyítve számukra, hogy földhöz jussanak.

A SzK Kormánya részletesen fog foglalkozni a területrendezések problémakörével, és azt aktívan fogja kezelni, illetve megakadályozza a földtulajdon területrendezések utáni aprózódását. Elemzés alapján javaslatot dolgoz ki a minisztérium hatáskörébe tartozó speciális állami földtulajdon-kezelő szerv létrehozására, amit

később meg is valósít.

Intézkedéseket dolgoz ki a minőségi mezőgazdasági területek további beépítése ellen, beleértve a rozsdaovezetek területén való építkezések előnyben részesítésének támogatását vagy a mezőgazdasági föld rekultivációs pótlási kötelezettségét, kivéve az állami bérlakások és az állami infrastruktúra építését.

Meghatározza a föld, a víz és a levegő, valamint a biodiverzitás minőségének kulcsfontosságú mutatóit, és azokat bevezeti a gyakorlatba. Növeli a foglalkoztatottságot a mezőgazdaságban, valamint a vidéki élet vonzerejét. Kihasznál minden rendelkezésre álló eszközt az önkéntes ökoszisztéma szolgáltatások és a környezettudatosabb mezőgazdaság támogatására, valamint a vízmegtartó projektek, az árvízvédelmi intézkedések, a biosávok létrehozását célzó, illetve a talajtömörödés és a talajerózió elleni intézkedések végrehajtásának ösztönzésére, a GMO-k szabályozásával. A SzK Kormánya megteremti a mezőgazdasági termények nagyobb diverzifikációjának feltételeit, miközben a telkek mérete korlátozott lesz.

Megoldásokat fogad el a mezőgazdasági területek csepegtető öntözésére, és támogatja az ilyen öntözőrendszerek felújítását.

Az önellátás keretében külön figyelmet szentel az ország talaj- és éghajlati viszonyaira jellemző terményeknek.

A SzK Kormánya kiemelten foglalkozik a hatékony korrupcióellenes intézkedések bevezetésével a tárcán belüli döntési folyamatok kapcsán. A közpénzek szétosztásának alapja a korrupcióval szembeni zéró tolerancia, a kritériumok objektivitása, az átláthatóság, valamint a valódi és mérhető eredmények elérésére való összpontosítás. Az összes információ, a támogatás összege, a határozatok és a jóváhagyási módszertanok transzparens módon közzé lesznek téve és a lakosság számára hozzáférhetőek lesznek.

A SzK Kormánya a támogatások kifizetését a földhasználati jogcím igazolásához köti. A kormány bevezeti továbbá a közvetlen támogatások felső határát és a redisztributív kifizetést azzal a céllal, hogy jelentős mértékben támogassa a kis, fiatal, családi és kezdő mezőgazdászokat, ugyanakkor fedezze a fenntartható talajgazdálkodás számára kulcsfontosságú kiadásokat, valamint a klímaváltozással, a környezettel, a talajjal, az állatok életkörülményeivel, az élelmiszer-önellátás biztosításával, valamint a vidékfejlesztéssel kapcsolatos kiadásokat.

A SzK Kormánya mindent megtesz annak érdekében, hogy megtartsa legalább azt az összeget, amelyet Szlovákia a közvetlen kifizetési rendszerben kapott, beleértve a Brexit hatásainak minimalizálását a közvetlen kifizetési rendszer szlovákiai csomagjára.

A SzK Kormánya küzdeni fog az egységes európai uniós piac igazságos működésének biztosításáért, ami azt jelenti, hogy az összes EU-tagállamban hasonló szintű támogatást kapnak a mezőgazdászok és az élelmiszertermelők, beleértve az egyes EU-országok állami költségvetéséből biztosított kifizetések egységesítését oly módon, hogy a nemzeti költségvetésekből nyújtott támogatások ne okozzanak tisztességtelen kereskedelmi versenyt az EU-tagállamok között.

A SzK Kormányának célja továbbá az EU közvetlen támogatási rendszerében tapasztalható diszkrimináció

megszüntetése, valamint a közvetlen kifizetések konvergenciájának elérése 2027 végéig.

Az I. pillér eszközeinek II. pillérbe való átcsoportosítása után biztosítható a támogatás olyan ágazatok számára, amelyek potenciálisan növelhetik a foglalkoztatást és a hozzáadott értéket, például az állattenyésztés, a speciális növénytermesztés, a gyümölcs- és zöldségtermesztés, a szőlőtermesztés, méhészet stb., illetve az élelmiszeripar és a meliorizációs vállalatok. A kormány ezzel a céllal biztosítja, hogy a feldolgozó vállalatok is közvetlen támogatást igényelhessenek a hazai termelésből származó nyersanyagok feldolgozásának maximalizálása érdekében.

Javítja a gazdasági, házi- és kedvtelésből tartott állatok tenyésztésének feltételeit, és a háziméhet védett fajjára nyilvánítja, emellett támogatást biztosít a méhészetek hosszú távú ellátására alkalmas méhlegelőkre.

Támogatja az olyan pénzügyi eszközöket, mint például a kamattámogatás, a biztosíték átvállalása vagy a tőketartozás bizonyos részének elengedése előre meghatározott feltételek mellett a kereskedelmi bankokból felvett hitelek vagy a biztosító társaságoknál kötött biztosítások esetén. Emellett bevezeti a kis, fiatal, családi és kezdő mezőgazdászoknak nyújtott mikro kölcsönök rendszerét.

Az egyszerű foglalkoztatás és a családi formában végzett vállalkozás támogatására való tekintettel a kormány új meghatározásokat vezet be a jogszabályokban.

Támogatja a hagyományos gazdálkodási formák felelevenítését és megőrzését a tanyákon, vidéki gazdaságokban. Támogatja az agroturizmus és a horgászat fejlesztését, egyúttal támogatja az eredeti szlovák génállomány megőrzését a mezőgazdasági termelésben.

Létrehozza a mezőgazdasági kockázatirányítási rendszert, és a nehezen biztosítható kockázatokat lefedő kockázati alapot. Ez rendszerszintű segítséget nyújt például a mezőgazdaságot ért, előre nem látható katasztrófák és a klímaváltozás által okozott károk következményeinek kezelésében, valamint az állatok által okozott károk elhárításában.

A kormány támogatja a mezőgazdászokat és élelmiszertermelőket tömörítő termelői, feldolgozó és értékesítési szövetkezetek EU jogszabályaival összhangban történő alapítását.

A projekt alapú támogatások kapcsán megszünteti a szubjektív értékelési kritériumokat. Ellenkezőleg, egyértelműen meghatározza az alapvető beruházástípusok egységköltségeit. Előre meghatározza és évente frissíti a teljes programozási időszakra vonatkozó felhívások ütemtervét.

Az európai és nemzeti forrásokból finanszírozott élelmiszeripari beruházások révén biztosítja a Szlovákiában megtermelt mezőgazdasági élelmiszer-alapanyagok elsődleges feldolgozását. A kormány állami támogatási programokat dolgoz ki és jelent be az élelmiszertermelők számára. A korszerű, automatizált és kiemelkedően hatékony gyártási eljárások támogatásával biztosítja a hazai élelmiszeripar versenyképességének megőrzését és fokozását.

Leegyszerűsíti és összehangolja a SzK élelmiszerekre vonatkozó jogszabályait az EU jogszabályaival, beleértve a túlszabályozás megszüntetését, aminek következtében csökken a bürokráciai terhelés és

egyszerűsödik az ilyen szabályozások hatálya alá tartozó vállalkozói környezet.

Felülvizsgálja, hogy a vásárló-értékesítő viszonyokra vonatkozó jogszabályi háttér összhangban van-e az Európai Unió jogrendjével, valamint olyan hatékony intézkedéseket vezet be, amelyek következtében nő a szlovák termékek aránya a boltok polcain.

Az élelmiszerek hivatalos ellenőrzésének egységesítésével és az ellenőrzések irányításának hatékonyabbá tételével biztosítja a törvényes, előrelátható és egységes eljárást a hivatali ellenőrzések során. Biztosítja, hogy a felügyeleti szervek teljesítsék a legfelsőbb szakmai védnöki és partneri feladatukat az összes élelmiszeripari vállalat üzemeltetője felé oly módon, hogy ne csak ellenőrző és represszív, hanem tanácsadói funkciót is ellássanak. Egyúttal támogatja a környezet, a belső piac, valamint a fogyasztók egészségének védelmét szolgáló hatékony modellt az élelmiszerekkel kapcsolatos hiányosságok és csalások esetén.

Megszünteti a felesleges bürokráciát, leegyszerűsíti a háztáji árusítás szabályait úgy, hogy azzal ne csökkenjen az élelmiszerek biztonsága, a fogyasztók védelme, sem a piaci szereplők esélyegyenlősége. Bevezeti az élelmiszerek összetételének és eredetének nyomonkövethetőségi rendszerét, illetve mérlegeli ennek önkéntessé tételét olyan módon, hogy azzal ne csökkenjen az élelmiszerek biztonsága és a fogyasztók védelme.

Támogatja a regionális szintű, rövid vertikális beszállítói láncok rendszerének fejlesztését. A jogszabályok és a higiéniai szabályok betartása mellett támogatja a helyi termelők minőségi és friss élelmiszereinek felhasználását és feldolgozását az iskolai étkezdékben és más, közigazgatási hatáskörbe tartozó étkeztetési létesítményekben.

Létrehoz egy menedzseri csoportot, amely biztosítja a tudásanyag és a technológia eljuttatását a mezőgazdászokhoz és az élelmiszergyártókhöz, valamint támogatja a mezőgazdasági és élelmiszeripari innovációkat. A kormány megreformálja a Nemzeti Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Központot, valamint a Nemzeti Erdészeti Központot annak érdekében, hogy növelje a gyakorlathoz szükséges szolgáltatások minőségét.

Javítja az ágazaton belüli kutatás finanszírozását, és azt a minisztérium hatáskörébe tartozó kutatóintézetek szervezeti struktúrájának hatékonyabbá tételétől, a finanszírozás diverzifikálásától és a megfelelő publikációs tevékenységtől teszi függővé.

A kutatási és fejlesztési tevékenység eredményeit összekapcsolja a lakosság táplálkozási területeivel, figyelembe véve az élelmiszerek tápértékét és a lakosság egészségét.

A munkaerőpiac igényei alapján átértékeli a középiskolákon és felsőoktatási intézményekben folyó mezőgazdasági és élelmiszeripari szakképzés irányát.

Teljesen vagy részben kompenzált tanácsadás formájában biztosítja a mezőgazdászok és élelmiszergyártók számára nyújtott tanácsadás rendszerének valós működését.

Forrásokat különít el a fogyasztók élelmiszerekkel és táplálkozással kapcsolatos képzésére, amely elsősorban

az egészséges életmódra, a régiófejlesztésre és a fogyasztók vásárlói patriotizmusának javítására összpontosít. Támogatja az egészséges és minőségi ételek gyártásához, elkészítéséhez szükséges készségek és tudás gyarapítását a gyermekek és a fiatalok körében. Hatékony mechanizmust hoz létre a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban dolgozó képzett munkaerő megtartásának támogatására, és biztosítja az alkalmazottak továbbképzésének működőképes módját.

ERDÉSZET

Az erdők az ország meghatározó, tájképet formáló elemei. A klímaváltozás következtében az erdők állapota rossz, és a jelentőségük nem megfelelő tudatosítása következtében tovább romlik. Erre a riasztó helyzetre a megfelelő válasz egy olyan nyílt és adaptív erdészet, amely a korszerű tudományos ismeretek felhasználásán és a bevált hagyományok alkalmazásán alapul. Egy olyan erdészet, amely elismeri a tudatos erdészeti tevékenység jelentőségét, ugyanakkor tisztában van azzal, hogy ezen a területen korábban nem mindig jártak el helyesen és tisztességesen. Egy olyan erdészet, amely aktívan részt vesz a körforgásos gazdaságra és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású biogazdaságra való átállásban. Egy olyan erdészet, amely a jelenlegi társadalmi konfliktusban nem az erdészek, a környezetvédők vagy a fakitermelők érdekeit, hanem csakis az erdő és a társadalom érdekét képviseli. Olyan erdészetre van szükség, amely nemcsak visszaforgatja a pénzt az erdőbe, hanem amelynek támogatására az állam további összegeket biztosít a gazdálkodás megváltoztatása és az állapotjavítás érdekében. Az erdők ugyanis nem az állami költségvetés bankjai, hanem az ország egészségbiztosítói, márpedig a biztosítóknak fizetni kell. A biztosítási díj összege a korszerű gazdálkodás gyors bevezetésének köszönhetően fokozatosan csökkenni fog.

Az erdők stabilizálására és funkciójuk biztosítására használt alapvető eszköz a természetközeli erdőgazdálkodás (TKEG). A több évszázados tarvágásoknak, valamint a lékvágások évtizedes alkalmazásának köszönhetően ma a TKEG lehet az alapvető válasz a klímaváltozásra és a társadalmi igényekre. Jelenleg a szlovák erdők területének 2%-án folyik ilyen jellegű gazdálkodás. A kormány stratégiája az, hogy az erdők többségében bevezesse a TKEG szerinti gazdálkodást, ebben a választási időszakban növelni kívánja az ilyen területek arányát. Az átalakítási folyamat eszközei a gazdasági beavatkozások, valamint a Pro Silva koncepció szerinti eljárások. A végeredményt olyan stabil erdők jelentik, amelyekben egyensúlyban van az ökológiai, a környezetvédelmi, a gazdasági és a szociális szempont. A szlovák erdészet TKEG szerinti gazdálkodásra való átállása hosszú folyamat lesz, amely azonban elengedhetetlen, és amelyet tragikus következmények nélkül nem lehet tovább halogatni. Ezért a TKEG az állam alapvető stratégiája az erdők kezelése területén.

A TKEG-re való átállással a kormány hatékonyan támogatja az erdők ökológiai funkcióját. Növelni kívánja az erdők klímaváltozáshoz való alkalmazkodási képességét, valamint a légköri karbon szekvesztrálásában való részvételét, a természeti csapások elleni ellenállóképességét, a faj, kor és biotópok szerinti változatosságát, megszilárdítja erózióellenes, vízmegtartó és talajképző funkcióit, illetve az erdők immunrendszerre gyakorolt pozitív hatásairól szóló járványügyi tanulmányok eredményeivel összhangban megerősíti azok egészségügyi és higiéniai funkcióját, ami manapság különösen aktuális. Fenntartható mértékben megőrzi az erdők fontos fakitermelési funkcióját is, miközben növelni kívánja a magasabb minőségi osztályba tartozó áru arányát.

A TKEG és az ökológiai funkciók támogatására a kormány létrehozta az állami erdészeti ökológiai alapot, és

lefekteti a kiemelt erdészeti ökoszisztéma-szolgáltatásokat kínáló kísérleti piacok létrehozásának keretrendszerét. Ez lehetővé teszi az erdészeti tevékenységek teljesítményének fokozását, főleg a kétkezi munkások esetén, akiknél kritikusan alacsony a kínálat és a minőség. Az alapból a kormány támogatni fogja továbbá a korszerű technika bevezetését, valamint a szigorú környezetvédelmi kritériumnak megfelelő erdei utak építését, amelyek a TKEG elengedhetetlen feltételei.

Az erdészek és a természetvédők között hosszú ideje fennálló vitát a kormány az erdő javára fogja eldönteni. Az alap az erdőkről és a természetvédelemről szóló törvény kidolgozása lesz, amely megszünteti a jelenlegi vitákat. A kormány a természetvédő közösséggel együttműködve felülvizsgálja a védett területeket. A legmagasabb védettségi fokozatú területeken tiszteletben fogja tartani a beavatkozás nélküli kezelést. A nemzeti parkokban történő gazdálkodás természetközeli lesz, és kizárólag az ilyen területek céljainak támogatását szolgálja. Az összes vitás kérdést erdészekből, természetvédőkből, tájrendezőkből és közgazdászokból álló közös szakértői csoportok fogják elbírálni. A magánerdők tulajdonosait az állam a természetvédelem miatti vagyoni kárukért mindig megfelelően és kellő időben kártalanítja.

A kormány megszünteti azt a jelenlegi anomáliát, hogy az erdőtulajdonosok a saját birtokukon saját maguk fizetik az erdőgazdálkodási szakembereket (EGSZ). Az EGSZ-ek fizetését az állam fogja biztosítani, így nő az ilyen szakemberek felelőssége az erdők állapotáért. A kormány növelni kívánja a felsőoktatási végzettséggel rendelkező EGSZ-ek arányát.

Az erdészetben jelenleg alkalmazott, nem megfelelő ellenőrző rendszert egységes, politikamentes, független erdészeti ellenőrzéssel kívánja felváltatni.

Az erdőmenedzsment visszakapja szakmai tekintélyét, és jelentős szerepe lesz az erdőt igazgató szervezetek számára. Az állam általi teljes átvállalás biztosítja a következetes adatgyűjtést, és azok változatos erdészeti tervezésre való felhasználását a precíziós erdőgazdálkodás és a legprogresszívebb algoritmusok alkalmazásával. Az erdőgondozási tervek összeállításánál az elsődleges feladat az erdőgazdálkodás változó éghajlati feltételekhez való igazítása, valamint a TKEG elvei érvényesítésének hangsúlyozása.

A kormány érdemben módosítja a vadászterületek használatát. A vadászati jog érvényesítésével szemben magánerdők esetében az erdők tulajdonosai, állami telkek esetén az erdészeti szakmai személyzet élvez elsőbbséget. Ezzel csökken az állatok által jelenleg okozott óriási erdőkárosítás. Az ilyen károk valódi kiterjedése alapján kerül sor a vadászati terv összeállítására. Az állatok által a növényekben okozott kár felmérése objektív módon történik, és következetesen be lesz hajtva. A vadászterületek bérlete esetén figyelembe kell venni a vadász adott hellyel kapcsolatos illetőségét.

Az erdészeti tevékenységekre kiírt közbeszerzések közvetlen szolgáltatók kiválasztására irányulnak annak érdekében, hogy az erdőben végzett munkáért kifizetett pénz ne élőködő köztes szereplők zsebében kössön ki. A közbeszerzési eljárásban részt vevőknek bizonyítaniuk kell a valós teljesítésre való képességüket, azt megfelelő kapacitásokkal kell igazolniuk.

A korrupció elleni harcban hatékony rendszereszköz lesz az állami erdészeti vállalatokról szóló törvény. Bevezetésre kerül a vállalat vezetőségének saját döntéseikért viselt személyes anyagi felelőssége, a vállalat

szerveinek átlátható kialakítása, valamint a nyilvánosság részvétele az irányításban és az ellenőrzésben. A tárca személyzeti vázát olyan erkölcsileg és szakmailag rátermett és nagy teherbírású emberek fogják képezni, akik képesek nyíltan rámutatni az erdészet irányításának hiányosságaira, illetve orvoslati lehetőségeket keresni. Azok a személyek, akik a múltban már bizonyították rátermettségüket, az ágazat professzionalitásának etalonjai lesznek. A kormány az erdészeti személyzet minden szintjén bevezeti az előmeneteli rendszert.

A kis erdőtulajdonosok tájgondozással kapcsolatos rendkívüli jelentőségének kifejezéséeként a kormány az állami erdészeti vállalatokkal egyenlő jogállást biztosít számukra. Felkínálja számukra az aktív szerepvállalás lehetőségét az igazgató és ellenőrző szervezetekben, amelyek tagjai helyet kapnak a miniszter tanácsadó testületeiben.

Támogatja a hazai fafeldolgozókat, elsősorban azokat, akik a legmagasabb hozzáadott értéket képviselő, szofisztikált termékeket gyártanak. Kiemelt hangsúlyt kap a faépítmények gyártása, ami hozzájárul a karbonsemlegesség eléréséhez.

A kormány megerősíti a TKEG támogatását az erdészeti tudomány és kutatás részéről, és biztosítja az ismeretek és az innovációk gyors átültetését a gyakorlatba. Az oktatásügyben támogatni fogja a tehetséges diákokat. Feleleveníti a hiányzó erdészeti tanoncképzést, amelynek a képzett kétkezi munkaerő forrásává kell válnia.

Támogatja a hegyaljai és a hegyi vidék aktív gazdasági hasznosítását külön figyelemmel a hegyi tanyákra. Támogatja az agroerdészetet – az erdészet és a mezőgazdaság szimbiózisát. A kormány a gyenge minőségű talajt energianövények termesztésére kívánja használni. Újra felveti annak lehetőségét, hogy kis duzzasztók épüljenek a hegyi patakokon.

A nyilvánosságot kreatív módon fogja emlékeztetni az erdők és az erdészet történelmi, tájképet formáló, kulturális és társadalmi jelentőségére.

MEGBÍZHATÓ ÉS FELELŐS PARTNER AZ EURÓPAI ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATOKBAN

A világ fontos geopolitikai változásokon megy keresztül. A multilaterális világtrend gyengülőben van, és az egyoldalú megoldásokat előnyben részesítő nagyhatalmak konfrontációja tapasztalható. Szlovákia önálló hatása ezekre a komoly folyamatokra jelentős mértékben korlátozott, ezért megerősíti tagságát az Európai Unióban (EU) és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében (NATO) mint külpolitikai érdekérvényesítésének legjobb alternatíváját. A folyamatok kiszámíthatatlanságát jelentősen befolyásolta a COVID-19 járvány okozta válság. Jelenleg nem lehet előre látni a járvány következményeit, valamint az újrainduláshoz szükséges időt, azonban biztonsággal kijelenthető, hogy Szlovákia esetében és globális viszonylatban is súlyos következményekkel kell számolni.

SZLOVÁKIA HELYE A VILÁGBAN

Szlovákia jelenlegi helye a világban az ország 1989-es szabad döntésének eredménye. Erről az állampolgárok döntöttek, és döntésüket többször megerősítették. Szlovákia Közép-Európa része. Az ország euroatlanti irányultsága egyúttal kifejezi, hogy a hibák és hiányosságok ellenére nem létezik jobb alternatíva, amely az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása és védelme mellett nagyobb szintű jólétet, biztonságot és a közös értékek védelmét ígérné állampolgárai számára. Az ország az európai és a transzatlanti struktúrákba való integrálódása után is önálló állam marad. A 21. században azonban minden állam, méretétől függetlenül, szembekerül új, nem állami szereplőkkel, ezért egyre sürgetőbb a kor olyan új jelenségeinek aktív kezelése, mint pl. a megtévesztő információk terjesztése vagy a klímaváltozás. Ez alapvetően megváltoztatja az EU ma ismert formáját, és erre fel kell készülni. Ezekre a globális kihívásokra nem léteznek nemzeti válaszok. Nagy lehetőségeket, de egyben kockázatokat is jelentenek. Szlovákia európai és transzatlanti térségbeli szerepe attól is fog függeni, hogyan tudja kezelni ezeket a kihívásokat.

Fő irányelvek és alapelvek a SzK külpolitikai céljainak megvalósítása során

- Az ország helyreállítja a külpolitikai konszenzust. A nézetkülönbségek a demokrácia velejárói. A kormány azonban úgy kíván kommunikálni a lakossággal és a partnerekkel, hogy ne merülhessen fel kétség az ország elköteleződésével kapcsolatban.
- Szlovákia felelős és kiszámítható partner lesz.
- Az EU- és NATO-tagság többek között a szolidaritás elvén alapul. A kormány egyetért ezzel az elvvel, az összes tagra vonatkozó szabályok betartása és felelősség viselése mellett.
- A kormány frissíti az alapvető dokumentumnak számító Biztonsági stratégiát, amelyben megnevezi az alapvető érdekeket, valamint azokat a szövetségeseket és partnereket, akikkel ezeket az érdekeket érvényesíteni kívánja.
- Szlovákia kiáll a nemzetközi jog betartása mellett, és támogatni fogja a hatékony multilateralizmust az ENSZ kulcsszerepének hangsúlyozásával, azonban nem zárja ki az együttműködést további partnerekkel és csoportosulásokkal abban az esetben, ha az összhangban van az ország értékeivel, érdekeivel és külpolitikai irányultságával.
- Az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelme, valamint a jogállamiság kulcsfontosságú kritérium lesz Szlovákia külpolitikai érdekeinek érvényesítése során.

- A kormány ügyelni fog a szubszidiaritás elvének betartására, valamint nemzeti érdekek tiszteletben tartására, beleértve a kulturális-etikai kérdéseket.

A KÜL- ÉS BIZTONSÁGPOLITIKA LEGFŐBB PRIORITÁSAI

Az ország külpolitikájának prioritása a bilaterális kapcsolat ápolása olyan államokkal, amelyekkel összekötik az Európán belüli prioritások és érdekek. Kiemelt és átlagon felüli kapcsolata van Csehországgal, megfelelő az együttműködés Lengyelországgal, Magyarországgal, Ausztriával, az EU-n belüli hagyományos partnerekkel, valamint az Amerikai Egyesült Államokkal. A kormány aktívan fogja támogatni Ukrajna átalakulását és európai perspektíváját, elutasítja területi integritásának megsértését.

A regionális együttműködés fontos formája a V4-ek, ezért Szlovákia a csoportosulás aktív tagja marad. Ennek azonban fő kritériuma Szlovákia érdekeinek érvényesítése és támogatása, valamint az, hogy a V4-ek hozzájáruljanak az EU-n belüli közös megoldásokhoz. Ugyanakkor a kormány törekedni fog a további államokkal és regionális csoportosulásokkal fennálló partnerség ápolására. Támogatja az EU és a Keleti Partnerség országai közötti, 2020 utáni együttműködésre vonatkozó program ambiciózus megközelítését.

A nyugat-balkáni országokkal való együttműködés továbbra is az ország külpolitikájának fontos része marad. Szlovákia támogatja ezen országokat az EU-tagság feltételeinek teljesítésében, mivel az EU bővítése a stabilitás, illetve a szlovák érdekvédelem fontos eszköze ebben a régióban.

Az ország biztonságának és védelmének megkérdőjelezhetetlen pillére a NATO-tagság és az erős transzatlanti kötődés. Szlovákia aktívan támogatja az EU és az USA közötti stratégiai és kölcsönösen előnyös kapcsolatok kiépítését. Az EU közös biztonság- és védelempolitikájának keretében támogatja a katonai képességek bővítését. Enélkül az Unió nem tudja teljesíteni azt a célját, hogy elismert globális szereplő legyen a nemzetközi kapcsolatokban, és ennek következtében tovább csökken a befolyása a közvetlen szomszédokkal szemben. A fokozódó hibrid veszélyek megkövetelik a kapacitások országos szintű növelését, valamint a SzK aktív részvételét az ilyen veszélyek elhárítását célzó nemzetközi összefogásban.

A SzK Kormánya tisztában van azzal, mennyire súlyos problémát jelent a gondolat-, lelkiismereti és vallásszabadság egyre erősödő megsértése a világban. Ezért a Vallásgyakorlás Szabadságának Nemzetközi Szövetsége révén aktívan támogatja a nemzetközi közösség kezdeményezéseiben való részvételt. A kormány a SzK Nemzeti Tanácsának megfelelő nyilatkozatát betartva létrehozta a vallásgyakorlás szabadságának védelmével foglalkozó kormánybiztosi pozíciót.

A SzK Kormánya figyelmének központjában a szlovák állampolgároknak segítése és jogaik külföldön való védelme áll. A világméretű COVID-19 járvány kapcsán szerzett tapasztalatok alapján a kormány felülvizsgálja a Kül- és Európai Ügyek Minisztériumához tartozó kapacitásokat és a válsághelyzetek kezelésével kapcsolatos folyamatokat, majd meghozza a megfelelő intézkedéseket.

A szlovák külpolitikai célok kommunikálásában megfelelő helyet kap a nyilvános diplomácia és a civil szektorbeli partnerek bevonásával megerősített kommunikáció. A tárca aktívan együttműködik a Honvédelmi Minisztériummal, valamint az Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériummal annak érdekében,

hogy felhívja a figyelmet az EU és a NATO, a fejlesztési együttműködés, a humanitárius segítség, illetve az emberi jogok és szabadságjogok fontosságára, a hamis információk és a kiberbűnözés csapdáira, valamint a tudomány, kutatás, innováció és a sport nemzetközi fejlesztésére. A Kulturális Minisztériummal együttműködve megerősíti – a pénzügyi lehetőségekhez mérten – a szlovák művészet és kultúra külföldi bemutatásának szerepét, és azt a Szlovákiáról alkotott kép megítélésének fontos eszközévé teszi.

EURÓPAI POLITIKA

Az Európai Unió a legzavarosabb korszakán megy át létrejötté óta. A válságok évtizede, a Brexit és a szükséges reformok halogatása az EU-val szembeni bizalom megrendüléséhez, a nemzetközi befolyás csökkenéséhez, valamint belső feszültségekhez vezetett. Az Unió szembesül azzal, hogy be kell fejezni az európai integráció alapjait képező projekteket, különösen az egységes piacot és a gazdasági uniót, és ezzel párhuzamosan reagálni kell a hosszú távú kihívásokra, amilyenek például a klímaváltozás, a digitalizáció, az automatizáció, a migrációs nyomások és a demográfiai változások.

A globális járvány okozta jelenlegi állapot egy újabb vizsga az EU számára, és ez nem csak a gazdasági következmények kezelését érinti. Több mint valószínű, hogy a körülmények hatására az EU-n belül erősödni fog a nyomás egyebek mellett a belső piac működését biztosító alapvető intézményes keret meggyengítése, és több területen a saját nemzeti megoldások keresése szempontjából. Az EU egyik legnyitottabb gazdasággal rendelkező országaként Szlovákiának az az alapvető érdeke, hogy a jelenlegi intézkedések és korlátozások csak szükséges mértékűek és ideiglenesek legyenek. Ahogyan a tagállamok, úgy az EU sem mentesíthető a hiányosságok miatt őt ért kritikák alól – azonban nem fordulhat elő, hogy ez a válság még jobban meggyengítse az EU-t, mivel az leginkább a lakosságot sújtaná. Ellenkezőleg, ebben a helyzetben a tagállamoknak lehetőségük nyílik arra, hogy beszéljenek arról, hogyan javítható az EU működése.

Ezért a SzK Kormánya üdvözlö az EU jövőjéről rendezett konferenciát, amely kiváló lehetőség az EU-ról alkotott vélemény megfogalmazására, a szükséges változások azonosítására és az Unió belső eróziójának megakadályozására. Ebben az összefüggésben a SzK Kormánya a politikai pártokkal együttműködve kidolgoz egy olyan állásfoglalást, amely mandátumot biztosít számára az európai szinten folytatott tárgyalásokhoz. Ezt a tervezetet a kormány megtárgyalja a SzK Nemzeti Tanácsának Európai Ügyekért Felelős Bizottságával. A kormány nem utasítja el az elsődleges jog megnyitásának alternatíváját sem. Ennek feltétele azonban az, hogy egyértelműen meg legyen határozva, miben javul az EU működése az esetleges változtatások után. Ebben a folyamatban a kormány bevonja a széles polgári társadalmat az EU-ról szóló nemzeti konvent folytatásaként.

A SzK Kormánya az európai politikában az alábbi célokat tartja szem előtt, illetve többek között a következő alapelvekből indul ki:

- Fokozni kell annak tudatosítását, hogy az európai ügyek a nemzeti politikák részét képezik, és ebben az összefüggésben fokozni kell az EU-ról folytatott stratégiai kommunikációt.
- Az EU belső piacának teljes újraindítása, működőképessé tétele és további kiépítése, a diszkriminációs korlátok lebontása minden területen.
- Az EU polgárai számára kézzel fogható hozzáadott értéket nyújtó európai jogrend minőségének nyomatékosítása. Ennek feltétele a szubszidiaritás és a proporcionalitás elvének következetes betartása. Ezzel kapcsolatban meg kell erősíteni a kormány, a parlamenti képviselők és az Európai

Parlamentbe választott képviselők közötti koordinációt és együttműködést.

- A kormány ügyelni fog arra, hogy az európai intézmények és a tagállamok szigorúan az elsődleges EU-s jog tartalmával és szellemiségével összhangban döntsenek, és a döntéshozatal közösségi alapon történjen.
- Az elsődleges jog bármilyen megváltozását a kormány a parlamenttel együttműködve a szubszidiaritás elvének prizmáján keresztül fog megítélni.
- A mindenkire, vagyis a tagállamokra és az európai intézményekre egyaránt érvényes szabályok betartatásának érvényesítése.
- Az európai jogrend szlovák jogrendbe való átültetésének felülvizsgálatával kapcsolatban a kormány arra fog törekedni, hogy korlátozza az adminisztratív és szabályozó terheket a cégek számára, és ezzel megfelelő teret biztosítson a vállalkozáshoz.
- A kormány hatékonyabbá kívánja tenni az európai intézmények működését. A kormány nyitott lesz az intézményrendszer karcsúsításáról folyó párbeszédre, beleértve az Európai Parlament egyetlen székhelyének támogatását.
- A kormány következetesen ügyelni fog a tagállamok, az Európai Parlament és az Európai Bizottság intézményes egyensúlyának megőrzésére, elutasítja az ún. csúcjelöltek koncepcióját az Európai Bizottság elnöki tisztségének betöltésére.
- A Kül- és Európai Ügyek Minisztériuma intenzíven és konstruktív módon együttműködik a SzK Nemzeti Tanácsának Európai Ügyekért Felelős Bizottságával, és támogatja a tárca együttműködését a SzK Nemzeti Tanácsának további bizottságaival annak érdekében, hogy növelje az egyes szakterületeken jóváhagyott jogszabályok legitimitását.
- A kormány azzal is növelni kívánja Szlovákia véleményének súlyát az EU-ban, hogy bizonyos európai politikai kérdésekben ún. tematikus koalícióban lép fel más tagállamokkal.
- A SzK Kormánya a SzK Nemzeti Tanácsával együtt elkötelezett a jogállam hazai működésének javítása mellett, és támogatja a tagállamokat abban, hogy a szubszidiaritás elvét megőrizve megerősítsék a jogállam védelmét az EU szintjén.

Az európai politika speciális jellegére való tekintettel, amely jelentős mértékben megegyezik az ország saját lakosaira közvetlen hatással lévő nemzeti politikával, a kormány megerősíti az európai témák jelenlétét az egyes minisztériumokban. Ragaszkodik ahhoz, hogy minden tárca aktívan foglalkozzon az európai ügyekkel, bővítsék ki és erősítsék meg belső struktúrájukat, intenzíven kommunikáljanak az európai intézményekkel és a tagországokban lévő partnereikkel, valamint az érintett szlovákiai szervezetekkel, beleértve a SzK Nemzeti Tanácsát. A végrehajtás legfelső politikai szintjén bevezeti az európai politikák stratégiai irányítását oly módon, hogy a kulcsfontosságú európai témákról a SzK Kormánya rendszeresen fog tárgyalni már az Európai Tanács ülése előtt, majd biztosítja a vezetők szintjén elért megállapodások megfelelő, nemzeti szintű érvényesítését. A Kül- és Európai Ügyek Minisztériuma egyúttal politikai szinten megerősíti az európai ügyek tárcaközi koordinálását.

Az európai ügyeket érintő első konkrét feladatok közé tartoznak a 2020 utáni európai költségvetésről folytatott tárgyalások. A költségvetésnek tükröznie kell egyrészt a tagállamok, másrészt az EU hosszú távú prioritásait, és megfelelően kell reagálnia az Európai Unió COVID-19 válság utáni gazdasági fellendítésének szükségességére. Az Egyesült Királyság kilépését az Európai Unióból a kormány negatív jelenségnek tartja, azonban mindent megtesz annak érdekében, hogy szoros és teljes körű kapcsolatokat ápoljon ezzel az

országgal. A migrációs politikát illetően a kormány az EU külső határainak hatékony védelmén, a kiindulási országba való visszaszállítás érvényesítésén, valamint a migráció okainak helyi kezelésén alapuló megoldásokat fogja támogatni. Elutasítja a kötelező betelepítés politikáját. A menedéjog megadásáról való döntésnek a tagállamok hatáskörében kell maradnia. A kormány ugyanakkor készen áll arra, hogy célirányosan érvényesítse a szolidaritás elvét ott, ahol az fenntartható megoldást jelent az illegális migráció problémájára, pl. az EU külső határainak közös védelme területén. Politikai szempontból jelentős kérdések továbbá a klímapolitika, a digitalizáció, a gazdasági és monetáris unió, valamint az egységes piac. Az európai témák minisztériumokon belüli megerősítésének elve értelmében a kormány álláspontjait az egyes tárcák fogják meghatározni.

GAZDASÁGI DIPLOMÁCIA ÉS FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS

A külpolitika szerves részét képezi a gazdasági diplomácia, amelynek célja az export támogatása, új beruházási lehetőségek keresése, együttműködési lehetőségek felkutatása az innováció és az információs technológia területén, valamint a nemzetközi piacokra betörni szándékozó szlovák vállalatok támogatása. A Kül- és Európai Ügyek Minisztériuma mint a gazdasági diplomácia megfelelő szereplőivel való együttműködés koordinátora, a külföldi szolgálat egységes teljesítésének megőrzése mellett, bevezeti a gyakorlatba a SzK által kínált lehetőségeket bemutató innovatív eszközöket. Hatékonyabbá teszi az államigazgatás, a magánszektor és a tudományos közösség képviselőiből létrehozott koordinációs mechanizmusokat.

A SzK Kormánya folytatni fogja a szoros párbeszédet a civil szektorral, amelyet kulcsfontosságú partnernek tart, és támogatni fogja a fejlesztési támogatások és a humanitárius segélyek eszközeinek célzott rendelkezésre bocsátását. A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel (OECD) szembeni vállalás betartása érdekében a kormány növelni kívánja a pénzügyi forrásokat a fejlesztési együttműködésen belüli bilaterális tevékenységekre. Ezen cél elérése érdekében a jelentős adományozókkal és nemzetközi szervezetekkel, elsősorban az EU-val való együttműködésbe történő bekapcsolódás révén igyekeznek majd mozgósítani a magánszektor forrásait.

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG DIPLOMÁCIAI SZOLGÁLATA

A diplomáciai szolgálat a Szlovák Köztársaság államérdekeit, valamint a SzK Kormányának programnyilatkozatában meghatározott célokat képviseli. Ennek sikeressége a szolgálat tagjainak professzionalizmusán múlik, amelyet a kormány folyamatosan kiértékel és továbbfejleszt a pártfüggetlenség elvének érvényesítésével, valamint a feddhetetlenség és biztonsági megbízhatóság követelményeinek következetes betartásával.

A Kül- és Európai Ügyek Minisztériuma hosszú ideje olyan pénzügyi kerettel dolgozik, amely nem biztosít megfelelő háttérrel az aktív diplomáciához. Ezért a kormány a pénzügy-politikai tervezés rendszerének bevezetésével növeli a rendelkezésre álló források felhasználásának hatékonyságát. A tervezés összekapcsolja a külpolitikai prioritásokat a humán és a költségvetési erőforrásokkal. A tervezés részét képezi Szlovákia jelenlegi külképviseleti hálózatának kiértékelése is.

A külügyi szolgálat emberi erőforrásainak minősége határozza meg, hogy az ország képes-e sikert elérni a

komoly nemzetközi környezetben. Ezért a kormány célja, hogy biztosítsa a diplomáciai képzés, valamint a külügyi szolgálaton belüli humán erőforrás-menedzsment és teljesítményértékelés minőségének növelését, illetve korszerűsítését.

SZLOVÁKIA ÉS A KÜLHONBAN ÉLŐ SZLOVÁKOK

A SzK Kormánya fokozatosan megemeli a külföldön élő szlovákoknak biztosított pénzügyi támogatás összegét úgy, hogy az elérje a Szlovákiában élő nemzeti kisebbségek éves támogatásának összegét.

A Külhoni közösségekre vonatkozó 2021–2025-ös állampolitikai koncepció előkészítése vonatkozásában a SzK Kormánya felülvizsgálja a Külföldön Élő Szlovákok Hivatalának (Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí – ÚŠŽZ) működését és hatásköreit, korszerűsíti a külföldön élő szlovákokról való gondoskodás állami politikájának koncepcióját, és új törvényt fogad el a külföldön élő szlovákokról. Egyúttal kiértékeli és módosítja az eddigi támogatások megítélésének folyamatát, beleértve az ún. minitámogatások kiosztását.

A kormány támogatja a szlovák közösségek részvételét a SzK külpolitikai céljainak elérését célzó együttműködésben.

A világ egy kiválasztott nagyvárosában elindítjuk a szlovák szakemberek és az ún. új diaszpóra közösségével való együttműködés projektjét, és az ebben rejlő lehetőségeket az adott területen kitűzött közös célok megvalósítására használja fel.

ÉLETKÉPES ÉS ÖNTUDATOS KULTÚRA, AMELY HOZZÁJÁRUL SZLOVÁKIA KREATÍV ÉS GAZDASÁGI POTENCIÁLJÁNAK GYARAPODÁSÁHOZ

A SzK Kormánya tudatában van annak, hogy az életképes, öntudatos és független kultúra össztársadalmi érdek. A befogadó kultúra figyelembe veszi a polgári társadalom aktuális igényeit, ezért tiszteletben tartja a kulturális örökséget, valamint a művészet és az élő kultúra minden formáját.

A SzK Kormányának hosszú távú víziója egy olyan kultúra támogatása és fejlesztése, amely az emberiség, megismerés, empátián és esztétikán alapul, továbbá a szabad alkotáshoz való alkotmányos jog megvalósításához szükséges feltételek és tér biztosítása, illetve olyan környezet kialakítása, amelyben teljes mértékben kibontakozhat a kultúra kreatív és gazdasági potenciálja. A Szlovák Köztársaság kultúráját egymás mellett, a társadalom különböző szintjein, a közhatalom által alapított és a közhatalomtól elkülönülő egységek alkotják. A SzK Kormánya tiszteletben tartja, hogy a kultúra, amelynek külső megjelenési formái természetesen sokszínűek, egy egységet alkot. Ezért a nem állami kultúra támogatása és fejlesztése ugyanannyira fontos, mint a különböző önkormányzati vagy országos szintű intézmények által képviselt kultúra támogatása és fejlesztése.

A társadalomban a kultúra ápolásának alapvető elemei a kreativitás, a sokszínűség és a véleménynyilvánítás szabadsága. A kultúra fejlettsége egyenesen arányos a demokrácia minőségével és a társadalomba vetett bizalommal.

A SzK Kormánya a szellemi és anyagi értékek összességéként értelmezi a kultúrát, amely tükrözi a jelenlegi állapotot és megőrzi a hagyományokat, amely átlépi a határokat, értékrendet épít, fejleszti a kreativitást, támogatja a kommunikációt és a kritikus gondolkodást, segít megerősíteni a toleranciát, az empátiát és az esztétikai érzéket. Megelőzőként szolgál a negatív szociális jelenségek, a populizmus és az extrémizmus ellen, műveli a közösségi teret, és végső soron hozzájárul a társadalom szellemi és gazdasági gyarapodásához.

Ezért a SzK Kormánya megteremti a fokozatos intézményes, tartalmi, jogi és gazdasági reform feltételeit azzal a céllal, hogy javítsa a kultúra társadalmi megítélését.

Megteremti a kultúra minőségi és átlátható működési feltételeit, mindenekelőtt biztosítja a hatékony jogi környezetet és a méltó gazdasági helyzetet, miközben lehetővé teszi a több éven át tartó és több forrásból történő finanszírozást.

A SzK Kormánya megteremti a kulturális tárca és a regionális, illetve helyi önkormányzatok hatékony együttműködésének eszközeit a jogszabályok, a kultúra és a pályázati rendszerek finanszírozása, valamint a személyzeti politika területén.

A SzK Kormánya egyúttal biztosítja, hogy Szlovákia minden állampolgára élhessen a kulturális gazdagsághoz való hozzáférés alkotmányos jogával. Ezért hatékony eszközöket vezet be annak érdekében, hogy minden társadalmi csoport számára hozzáférhetővé tegye a kultúrát, és így növelje a lakosság képzettségét, kulturális műveltségét és kritikus gondolkodását, valamint a kultúrában való részvételt minden társadalmi csoport esetében, beleértve a nemzeti kisebbségeket és egyéb, hátrányos helyzetű csoportokat.

Emellett fokozza a kultúra és a művészetek elérhetőségét a fogyatékosokkal élők számára, például világos nyomtatványok, feliratok, a vakok számára hangos magyarázatok, érintőmodellek, a Braille-írás vagy a kulturális létesítményeket akadálymentessé tévő programok felhasználásával.

A SzK Kormány a tisztában van a nemzeti kulturális intézmények jelentőségével és fontosságával, ezért támogatni fogja azok tevékenységét. Az ilyen intézmények pótolhatatlan munkájának támogatása és fejlesztése érdekében fejlesztési tervet dolgoz ki, és meghatározza azok 2030-ig kitűzendő céljait

Az intézmények küldetésének maradéktalan teljesítése érdekében elengedhetetlen a vezető alkalmazottak kiválasztási folyamatának átláthatósága, valamint a több forrásból való finanszírozás, illetve a hatékony szponzorálás az élő kultúra, a kreatív ipar és a kulturális örökség megújítása területén.

A SzK Kormány emellett tisztában van a nem állami kultúra, illetve az önkormányzatok által létrehozott kulturális intézmények jelentőségével és fontosságával, ezért továbbra is külön támogatja azok fejlődését a kulturális alapok révén. A kormány a támogatási alapokat a nem állami kultúra és a kreatív ipar pótolhatatlan és politikailag független támogatási rendszerének tartja, ezért megnöveli azok pénzügyi forrásait.

A kulturális és kreatív ipar a szlovák gazdaság fontos része. A SzK Kormány számol annak támogatásával, valamint a fenntartható, természetesen létrejövő kreatív központokkal, amelyeknek a támogatás, a kultúra, a kreativitás, a vállalkozás, az innováció és a munkahelyteremtés platformjaivá és közvetítőivé kellene válniuk.

A kormány a kulturális és kreatív ipart kulturális-gazdasági ágazatnak tartja, amelyben jelentős gazdasági és növekedési lehetőségek rejlenek. Ezért elsősorban megteremti az erre a területre szánt EU-s források leghatékonyabb kiaknázásához szükséges feltételeket, valamint intézkedéseket tesz az ágazat ösztönzése érdekében.

A SzK Kormány kiemelt figyelmet fog szentelni a kulturális örökség és a jelentős kulturális események kihasználásának a kultúra iskolákban való népszerűsítése érdekében, biztosítja a kiemelt műemlékek, helyek és események aktuális, minőségi és elektronikus úton egyszerűen elérhető adatbázisát azzal a céllal, hogy megerősítse a kulturális és kreatív ipart, valamint az idegenforgalmat.

A SzK Kormány fokozott hangsúlyt fektet a műszaki műemlékek és az ipari építészeti műemlékek kulturális és oktatási célokra való használatára.

A SzK Kormány megteremti a kultúra és a művészet rendszerszintű külföldi bemutatásának biztosításához szükséges feltételeket, ami hozzájárul az ország népszerűsítéséhez, a diplomácia, az idegenforgalom és a gazdaság fellendítéséhez.

A kultúra online bemutatása területén a kormány támogatni fogja a digitalizációs projekteket, főleg azok átfogó oktatási, népszerűsítési vagy innovációs lehetőségeire való tekintettel. A SzK Kormány nem támogatja a gyakorlati kihasználás nélküli digitalizációs (vagy online kulturális szolgáltatási) projekteket.

A KULTÚRA FINANSZÍROZÁSA ÉS AZ ÁLLAM ÁLTAL ALAPÍTOTT KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEK

A SzK Kormánya tisztában van azzal, hogy az állami költségvetés, illetve a magánszektor kultúra és művészet támogatására irányuló kiadásai a lakosok számára vetítve az uniós átlag alatt van.

Ezért a SzK Kormánya tartalékokat keres a jelenlegi finanszírozási rendszerben és támogatni fogja az állami költségvetésből a kultúra támogatására biztosított források hatékonyabb kihasználását. Ezen cél elérése érdekében létrehozta a tíz éves távlatot lefedő stratégiai tervezés rendszerét.

A kulturális kiadások hatékonyságának növeléséhez át kell értékelni az állami kulturális intézmények meglévő hálózatát, aminek elsősorban az a célja, hogy növelni lehessen az állami, egyben törvény által létrehozott kulturális intézmények folyamatainak és kulturális funkcióinak hatékonyságát, valamint korlátozni lehessen az olyan kettőzött funkciókat, amelyeket nem indokol a célcsoportok és azok kulturális igénye közötti különbség, illetve az intézmények eltérő területi vagy műfaji jellege. Ezért a kormány mélyreható auditot kíván végrehajtani a kulturális minisztérium által létrehozott intézményekben, és átértékeli azok tevékenységét. A SzK Kormánya megfontolja elsősorban a Matica slovenská finanszírozásának rendszerszintű módosítását.

Az állami kulturális infrastruktúra átszervezésének része lesz az állami (beleértve a törvény által létrehozott) kulturális intézmények művészeti függetlenségének megerősítése, amivel összefügg az azokat képviselő személyek időben korlátozott szolgálati idejének szabályozása.

A kulturális ingatlanvagyon felmérése alapján létrejön egy, a kultúra területére vonatkozó, hosszú távú stratégiai nemzeti beruházási terv, amely a 2030-ig terjedő időszakra szól. Ennek részeként készül el a szakmai viták és az ország kulturális igényeinek következetes elemzése, az „Értéket a pénzért” ügyosztály értékelése alapján a kulturális tevékenységek bemutatására szolgáló új helyszínekre vonatkozó hosszú távú beruházási terv (beleértve új épületek építését is), valamint a nemzeti műemlékek rendszerszintű felújítására vonatkozó, 2030-ig terjedő hosszú távú program.

A SzK Kormánya támogatja az emberi erőforrások és szakmai kapacitások fejlesztését a kultúra területén, és megteremti a kultúra nevelési funkciójának megerősítéséhez szükséges feltételeket:

- a Szlovák Köztársaság Kormányának Kulturális Tanácsa alá tartozó állandó testület létrehozásával fokozza az együttműködést Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériumával, a Szlovák Tudományos Akadémiával és a tudományos világgal,
- a SzK Kulturális Minisztériuma által fenntartott szervezetek tevékenysége révén megerősíti a kultúra területén folyó nem formális képzést.

A SzK Kormánya egyúttal megteremti azokat a jogszabályi feltételeket, amelyek a magánszektor számára lehetővé teszik a kultúra támogatásában való szerepvállalás fokozását, például a kultúra szponzorálásának hatékony szabályozásával. A kormány célja, hogy növelje a magánkézben lévő pénzügyi források részesedését a kultúrában, beleértve a műemlékek felújítását is.

Megmarad a nem állami kultúra és a kulturális ipar állami kulturális alapokból történő támogatásának rendszere (AVF, FPÚ, KULTMINOR) az állam kötelező és kiszámítható hozzájárulásával.

Az illetékesek kiértékelik a kulturális minisztériumhoz tartozó (a művészeti alapokról szóló 1993/13 sz. törvény alapján létrehozott) állami művészeti alapok meglévő rendszerét, valamint azok művészeti szakmák forrásaiból történő finanszírozását, majd a SzK Kormánya a kulturális közösség hosszú távú igényei alapján megfontolja az alapok jelenlegi formában történő további működését, illetve átszervezését.

A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG ÉS A HAGYOMÁNYOS NÉPI KULTÚRA

A SzK Kormánya biztosítja a nemzeti kulturális műemlékek és történelmi helyek hatékonyabb és intenzívebb kihasználását, miközben nagy hangsúlyt fektet a hagyományok és a történelem népszerűsítésére, amit összekapcsol a kortárs művészet és kultúra bemutatásával – azzal a céllal, hogy megerősítse ezek oktatási potenciálját, fellendítse az idegenforgalmat, vonzóbbá tegye a régiókat, és növelje a kultúra és művészetek iránti általános érdeklődést.

A SzK Kormánya folytatni fogja a Szlovák Köztársaság kulturális örökségének digitalizációját és bemutatását, azonban azt pontosan mérhető mutatók alapján és főleg a széles nyilvánosság érdekében teszi. Jelentős hangsúlyt kap a kulturális örökség szélesebb körű hozzáférhetővé tétele a nyilvánosság számára, a hozzáadott érték az oktatás és kreatív ipar vonatkozásában, a helyi és regionális kultúra, valamint a kisebbségi kultúra fejlesztésének támogatása.

A SzK Kormánya kellő figyelmet fordít a szellemi kulturális örökség/élő örökség és a hagyományos népi kultúra védelmére és fenntartható fejlődésére. Egyúttal megteremti a feltételeket ahhoz, hogy az ilyen kulturális örökség hasznosítható legyen a helyi és regionális kultúra ápolása során, illetve más területeken, főleg a területi önkormányzattal és a polgári társadalommal együttműködve, elsősorban az alábbiak révén:

- a koncepciók felülvizsgálata és megvalósítása,
- a szellemi kulturális örökség/élő örökség és a hagyományos népi kultúra ápolását biztosító intézményrendszer átalakítása, integrációja és hatékonyabbá tétele,
- a Hagyományos Népi Kultúra Központjának átalakítása, kibővítve a szellemi kulturális örökség/élő örökség és a hagyományos népi kultúra ápolására specializált folklórizmussal,
- megfelelő feltételek és háttér kialakítása az ÚLUV és az US Lúčnica számára a pozsonyi Hurban kaszárnya termeiben,
- az értelmes digitalizációs projektek fenntarthatóságának és szakmai kiértékelésének biztosítása, valamint a megfelelő feltételek megteremtése elsősorban az ilyen projekteknek az oktatási folyamatban és a kreatív iparban való felhasználásához.

A kormány maximálisan növeli a területi önkormányzatokkal és a polgári társadalommal való együttműködés hatékonyságát, és megteremti a helyi és regionális kultúra, valamint a kulturális-népművelési tevékenység fejlődésének feltételeit.

A kormány törvényileg biztosítja a Nemzeti Népművelési Központ korszerű és elismert kutatási, kulturális és kreatív intézménnyé válását.

A MÚZEUMOK ÉS A GALÉRIÁK TÖBB SZEREPET KAPNAK AZ OKTATÁSBAN

A SzK Kormánya a múzeumokat érintő jelenlegi kihívásokra reagálva új törvényt készít elő a múzeumok és galériák tevékenységének szabályozására.

A SzK Kormánya támogatja az országos szintű gyűjtemények standardizálásához, katalogizálásához, digitalizálásához és védelméhez szükséges eszközöket és környezetet. Ezzel a céllal egységes standardokat vezet be a múzeumok és a galériák számára.

A SzK Kormányának célja, hogy fokozatosan legalább az EU-s átlag szintjére növelje a múzeumok és galériák látogatottságát, ami 2019-hez képest 50 százalékos növekedést jelent. A kormány ennek érdekében javítani kívánja a kulturális és az oktatásügyi tárca, illetve az önkormányzatok közötti együttműködést.

A SzK Kormánya megteremti a szükséges feltételeket a 20. század Múzeumának létrehozására, amely elsősorban az oktatási célokat fogja szolgálni.

A KÖNYVTÁR, MINT AZ OKTATÁS KÖZPONTJA

A SzK Kormánya a diákok szövegértésének egész világra kiterjedő tesztelése (PISA – OECD) keretében elért átlagon aluli szlovákiai eredmények miatt tudatosítja a könyvtárak jelentőségét a hazai oktatás színvonalának növelésében.

Ugyanakkor azonban a SzK Kormánya tudatosítja a társadalmi légkörnek a megváltozását a számítástechnika hatására végbement változását (például az elektronikus könyvek elérhetősége), illetve hogy a könyvtáraknak a könyvek kölcsönzésén kívül más szolgáltatásokat is nyújtaniuk kell a nyilvánosság számára.

A SzK Kormánya ezért támogatja a könyvtárak, mint képzést és információs háttérrel biztosító helyek fejlesztését, főként az IKT készségek, az eGovernment, a közegészségügy, a környezetvédelem és a digitális információforrások széles nyilvánosságnak biztosítása területén.

A könyvtárak támogatása területén a SzK Kormánya vállalja:

- a könyvtárak felhasználóiként regisztrált személyek arányának növelését,
- a kölcsönzések számának növelését.

A SzK Kormánya megteremti a feltételeket az állami szintű integrált könyvtári információs rendszer kiépítéséhez. A kormány ezenkívül megerősíti a könyvtárak állami szakmai felügyeletének eszközeit.

A SzK Kormánya kidolgozza a gyermekek és fiatalok olvasásának támogatását célzó nemzeti programot, valamint a Szlovákiai könyvtártudomány fejlesztési stratégiáját a 2022–2030-as időszakra.

Az új könyvtári állomány vásárlására szánt források megnövelésével a kormány közvetett módon támogatja a hazai könyvkiadókat.

A SzK Kormánya egyben megteremti a digitális könyvtári-információs szolgáltatások javításának jogszabályi feltételeit.

FELGYORSUL A MŰEMLÉKEK FELÚJÍTÁSA

Szlovákia területén nagyon sok nemzeti kulturális műemlék található (kb. 17 000), azonban ezeknek csaknem 63 százaléka nincs megfelelő műszaki állapotban.

A SzK Kormánya szerint a nemzeti kulturális műemlékek felújításához közel 5,5 milliárd euróra lenne szükség. Ezért a SzK Kormánya vállalja, hogy a lehetőségekhez mérten az állami költségvetésből és más pénzügyi támogatási formákon keresztül igyekszik javítani a kialakult helyzetet.

A SzK Kormánya emellett tisztában van azzal, milyen fontos lehetőségeket jelentenek ezek a műemlékek a régiók, a kultúra és az idegenforgalom fejlesztése, valamint az azzal kapcsolatos gazdasági fejlődés szempontjából.

Ezért a kulturális örökség rendszerszintű megújításához legalább tíz évre szóló stratégiai tervezés szükséges. Ennek megfelelően a SzK Kormánya kidolgozza az épített kulturális örökség felújításának hosszú távú tervét a 2030-ig terjedő időszakra.

A felújítási terv tartalmazni fogja a felújítandó nemzeti kulturális műemlékek jegyzékét egy előre meghatározott feltételrendszer alapján, mint pl. az adott műemlék jelentősége, a felújítási befektetés összegének nagysága, de ugyanakkor az tartalmazni fogja annak (legalább részleges) megtérülését a nyilvánosság általi kihasználás során.

A terv nemcsak az állam tulajdonában (gondozásában) (10%), hanem az önkormányzatok (27%) és az egyházak (26%) tulajdonában, valamint a magántulajdonban (35%) lévő nemzeti kulturális műemlékeket is tartalmazni fogja.

Egyúttal a SzK Kormánya vállalja, hogy

- elkészíti a nemzeti kulturális műemlékek osztályozását azok fontossága és jelentősége szerint,
- rendezi a várromok alatt lévő telkek tulajdonjogának és átruházásának kérdését,
- biztosítja a legjelentősebb műemlékek helyreállítási tervdokumentációinak megvalósítását,
- megnöveli a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériumának „Állítsuk helyre a házunkat” támogatási programjára szánt pénzügyi források összegét,
- az EU-s strukturális alapok következő időszakának tervezése keretében önálló prioritásként kezeli az épített nemzeti műemlékek helyreállítását,
- az épített nemzeti műemlékek helyreállításához új finanszírozási formákat készít elő,
- csökkenti a sérült vagy romos műszaki állapotban lévő műemlékek arányát,
- 2024-ig növeli a műemlék-helyreállítások számát,
- kidolgozza a műemlékvédelmet érintő, 2019-es jogszabály-javaslatok és -módosítások valós hatásainak elemzését, és ennek eredménye alapján átértékeli azokat.

A SzK Kormánya a SzK Kulturális Minisztériumának által fenntartott szakmai kapacitások és szervezetek révén fokozza a tárgyi kulturális örökségről való gondoskodást.

KULTÚRA KORLÁTOK NÉLKÜL

A SzK Kormánya megteremti a fogyatékossgal élő emberek kultúrához való jogának védelméhez, támogatásához és fejlesztéséhez szükséges feltételeket, beleértve a szegénységben élő, társadalmilag kirekesztett vagy más módon diszkriminált személyeket. Ezt az alábbiak révén kívánja elérni:

- a közszférában akadálymentesítésre fordítandó költségek összegének számszerűsítése, akadálymentesítési tervek összeállítása, valamint a fokozatos és rendszerszintű fizikai és információs akadálymentesítés elindítása a Kulturális Minisztérium által fenntartott összes intézményében,
- a fogyatékossgal élő személyek számára a kultúrához való hozzáférés biztosítását és javítását célzó intézkedések végrehajtása (fizikai és információs akadálymentesítés),
- a Braille-írás használatát felügyelő intézet létrehozásához szükséges intézményes háttér megteremtése,
- a szlovák jelbeszéd szabványosítása,
- speciális támogatási programok létrehozása a hátrányos helyzetű csoportok számára.

KISEBBSÉGI KULTÚRA, KULTÚRA MINDENKINEK

A kultúrán belül különleges szerepet tölt be a nemzeti kisebbségek sokszínű kultúrája. Annak támogatása révén erősödik a régiók kulturális sokfélesége.

A SzK Kormánya alkalmazni fogja a helyi és regionális kultúra, valamint a kisebbségi kultúra fejlesztésének támogatási stratégiáját, amely jelenleg előkészítési fázisban van.

A SzK Kormánya megteremti a nemzeti kisebbségek, valamint az ország területén élő ún. új kisebbségek kulturális fejlődésének biztosításához szükséges jogszabályi keretet.

A SzK Kormánya a SzK Alkotmányával és a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban megreformálja a szlovákiai nemzeti kisebbségek kulturális fejlődésének intézményes háttérét, jogi környezetét, valamint támogatási rendszerét.

A SzK Kormánya továbbra is a nemzeti kisebbségek nem állami kultúráját szolgáló pénzügyi támogatás alapvető eszközének tartja a Kisebbségi Kulturális Alapot (KULTMINOR).

A SzK Kormánya vállalja továbbá, hogy:

- a kormányzati költségvetés lehetőségeihez mérten biztosítja a nemzeti kisebbségek professzionális színházainak, zenei intézményeinek és művészeti csoportjainak működését, és a helyi és területi önkormányzatokkal együttműködve, a költségvetési lehetőségek függvényében támogatja új professzionális kulturális intézmények létrejöttét,
- bővíti a közmédia nemzetiségi műsorainak adásidőjét, és ösztönzi a regionális és helyi műsorszórókat a nemzeti kisebbségek számára készült műsorok sugárzására,
- támogatja a nemzeti kisebbségek amatőr és független kulturális színterének fejlődését a megyékben, a városokban és a községekben,
- hozzájárul többek között a nemzeti kisebbségek kulturális és társadalmi befogadásához, külön ügyelve a

kulturális sokféleséghez elengedhetetlen, bármilyen kisebbségi identitás rendszerszintű megtartására és ápolására,

- az oktatás területén aktív együttműködést biztosít a kulturális és az oktatásügyi tárca között.

A SzK Kormánya tudatosítja a szlovák nyelv, elsősorban mint a Szlovák Köztársaság lakosai közötti kommunikációs eszköz rendkívüli jelentőségét. A szlovák nyelv egyben az ország állampolgárainak egyik alapvető közös azonosítója. A SzK Kormánya ugyanakkor tisztában van azzal, hogy más nyelvekhez hasonlóan a szlovák nyelv is állandóan változik.

Ezért a SzK Kormánya az államnyelv védelme érdekében támogatja a szakmai és a laikus közönség nyelvi ismereteinek és nyelvi kultúrájának bővítését célzó, valamint az irodalmi szlovák nyelv használatát erősítő kezdeményezéseket. A SzK Kormánya azonban érzékenyen tekint az államnyelv és más hivatalos EU-s nyelvek, valamint a nemzeti kisebbségek nyelvének párhuzamos használatára.

A SzK Kormánya ugyanakkor vállalja, hogy kiértékeli és előkészíti a SzK Nemzeti Tanácsának a Szlovák Köztársaság államnyelvéről szóló 1995/270 sz. törvényének módosítását annak érdekében, hogy azzal megakadályozza az államnyelv védelmére hivatkozva a szólásszabadság és az információ terjesztéséhez való jog gyakorlásába történő indokolatlan beavatkozást.

HIVATÁSOS MŰVÉSZET

A SzK Kormánya tisztában van a hivatásos művészet rendkívüli társadalmi értékével, és annak bármilyen megnyilvánulását a kreatív ipar részének, valamint az élő kortárs kultúra egzisztenciális alapjának tartja.

Ezért a SzK Kormánya a költségvetés lehetőségeihez mérten támogatni fogja a nem állami és az állami hivatásos művészetet lefedő intézményeket oly módon, hogy azok rendelkezzenek az alkotáshoz és annak bemutatásához, a szerzők művészeti önmegvalósításához, az előadóművészek, alkotócsoportok, társulatok, csoportok tevékenységéhez szükséges feltételekkel.

Az államilag létrehozott intézményekben a hivatásos művészet támogatása oly módon fog történni, hogy azok tevékenységének eredményei – amennyiben az a tevékenységek jellege miatt lehetséges – a székhelyükön kívül is hozzáférhetők legyenek a laikus közönség számára, a társadalmi helyzettől, kortól, egészségügyi vagy más korláttól függetlenül.

A nem állami hivatásos művészet pénzügyi támogatása területén az elsődleges szerepet továbbra is a Művészeti Alap (Fond na podporu umenia – FPU) tölti be.

A SzK Kormánya célirányosan fogja támogatni az állami és nem állami csoportoknak a kommunikációs készségek és az alkotókészség fejlesztésére, valamint az értékrendszerek kialakítására irányuló, oktató jellegű művészeti projektjeit, biztosítani fogja a gyermek- és ifjúsági programok fejlesztéséhez szükséges feltételeket, illetve támogatni fogja az alternatív művészeti és oktatási (művészetre és művészettel való nevelés) formákat. A SzK Kormánya egyszerűbbé teszi a pénzügyi támogatások rendszerét, amelynek főbb ismérvei a nyitottság, a szakmaiság, az igazságosság és a támogatások célszerűsége.

A SzK Kulturális Minisztériumának hatáskörébe tartozó művészeti szervezetek, intézmények projektjei mellett minden projekthez egyértelműen mérhető mutatókat és célokat kell meghatározni. Az állami színházak, a zenei, valamint a zenei és tánccsoportok egyes szerződéséhez emellett a látogatottságra, a foglaltságra és a belépőkből származó bevételre vonatkozó mutatók is meg lesznek határozva.

A SzK Kormány egyúttal felméri azoknak az ingatlanoknak a pillanatnyi állapotát, amelyek kifejezetten a művészet bemutatására szolgálnak, annak egyes ágaira és formáira való tekintettel, majd elkészíti a kulturális infrastruktúra helyreállításának és felújításának hosszú távú stratégiáját.

AUDIOVIZUÁLIS IPAR

A SzK Kormány érzékeli az audiovizuális iparban rejlő lehetőségeket, amely jelentős számú alkotó és műszaki szakmát foglalkoztat, és egyben jelentős nemzetközi kapcsolatokkal jár. Ezért továbbra is támogatni fog minden olyan kezdeményezést, amely arra törekszik, hogy vonzóbbá tegye Szlovákiát mint versenyképes filmes országot, ahol a feltételek megfelelőek az audiovizuális munkához, beleértve az ösztönző intézkedéseket és a határon átnyúló filmes együttműködést.

A SzK Kormány tisztában van azzal, hogy Szlovákia piacának mérete miatt a televíziós műsorszórók (közmedia és magántársaságok) természetes koprodukcióban készítik a szlovákiai audiovizuális munkákat, ezért továbbra is támogatni fogja a független filmgyártók és a műsorszórók kinematográfiai együttműködését.

A kulturális örökség részét képező audiovizuális örökség egyfajta társadalmi tükör és a társadalom megismerésének gazdag forrása. A kormány ezért folytatja a Szlovák Köztársaság audiovizuális örökségének rendszerszintű felújítását célzó projektjét, amelyet a Szlovák Filmintézet valósít meg.

A SzK Kormány támogatja a szlovák audiovizuális alkotások terjesztésének új, innovatív vagy komplex stratégiáit, az audiovizuális örökségen belüli további kutatást és a tartalmak hozzáférhetővé tételét, valamint a gyermekek és az ifjúság audiovizuális oktatásának rendszerszintű, iskolán kívüli formáit.

A kisvárosokban és a községekben a mozik a könyvtárakkal és a multikulturális központokkal együtt gyakran az egyetlen kulturális infrastruktúrát jelentik. Ezért a SzK Kormány kiemelt figyelmet fordít ezen kulturális infrastruktúra megőrzésére.

MÉDIAPOLITIKA

A SzK Kormány tiszteletben tartja a média és az újságírók pótolhatatlan szerepét a közhatalom és a közügyek irányításának ellenőrzésében. A SzK Kormány ezért előkészíti a médiajog érdemi módosítását annak érdekében, hogy a polgári társadalom értékeivel összhangban biztosítsa a működő, többszereplős médiapiacot a szabad, független, átlátható és versenyképes média számára, beleértve a független újságírásra vonatkozó alapvető garanciákat.

Az adott területre vonatkozó uniós jog aktuális alakulása kapcsán a SzK Kormány módosító javaslatot nyújt be az audiovizuális mediális szolgáltatásokat és a digitális médiát érintő új szabályozáshoz, amely magában

foglalja a mediális tulajdonviszonyok átláthatóságának és a mediális pluralitást biztosító mechanizmusoknak a szabályozását, valamint a fiatalok és a fogyasztók védelmét biztosító önszabályozó kapcsolatok és folyamatok révén történő együttl szabályozást.

A rádiós műsorszolgáltatás területén a SzK Kormánya átértékeli azt a jogszabályi korlátozást, amely szerint egy licenctulajdonos csak egy műsorszolgáltatásra jogosult. A kormány úgy gondolja, hogy át kell értékelni a szlovák zenére vonatkozó kvótákat a rádiókban, mindenképp meg kell vizsgálni azok hatását a zeneiparra, az alkotókra, az előadókra, valamint a magánrádiós műsorszórásra, annak sokszínűségére és mediális pluralitására.

A SzK Kormánya a Kulturális Minisztérium és az Oktatásügyi Minisztérium, illetve az önkormányzatok közötti jobb koordináció révén megteremti a média- és digitális tudatosság területén folyó képzés és egyéb tevékenységek fejlesztéséhez, valamint az iskolai mediális képzés szintjének növeléséhez szükséges feltételeket.

A SzK Kormánya ugyanis aggodalommal figyeli a médiában és a közösségi médiában megjelenő félretájékoztatást, amely tudatosan kelt félelmet és megbontja az állam és a liberális demokrácia iránti bizalmat. A SzK Kormánya ezért támogatja a megtévesztések, álhírek és egyéb téves információk elleni kezdeményezéseket, ezek ellen megfelelő mechanizmusokat hoz létre.

A SzK Kormánya ezért is minden eddiginél jobban tudatosítja a minőségi, független közmédia jelentőségét és szükségességét, amely elengedhetetlen a társadalom egészséges, demokratikus fejlődéséhez.

A SzK Kormányának meggyőződése, hogy a Szlovák Rádió és Televízió (RTVS) megbízható forrásként biztosítja a nyilvánosság számára az igazolt információkhoz, kultúrához és oktatáshoz való hozzáférést, azonban hosszú távon, és főleg európai viszonylatban pénzügyileg aluldimenzált.

Ezért a SzK Kormánya olyan jogszabályi intézkedéseket fogad el, amelyek az RTVS számára teret adnak a törvény által meghatározott feladatai teljesítésének stabilizálásához, beleértve az infrastruktúra fejlesztésének lehetőségét, a saját tartalmak gyártását, a műsorok minőségének növelését, illetve az új mediális szolgáltatások területére való terjeszkedést.

Az RTVS finanszírozása kapcsán a kormány megfontolja egy új pénzügyi modell bevezetését az RTVS közszolgáltatásának és függetlenségének megőrzése mellett.

A SzK Kormánya egyúttal megvizsgálja az RTVS vezérigazgatójának választási mechanizmusát, és adott esetben a jövőre vonatkozóan új mechanizmust javasol annak érdekében, hogy a kiválasztási folyamat a lehető legteljesebb mértékben apolitikus legyen.

EGYHÁZAK

A SzK Kormánya tiszteletben tartja az egyházak és vallási közösségek társadalmi jelentőségét. Támogatja őket abban, hogy részt vegyenek a közérdekű feladatokban. Az egyházak és vallási közösségek jelentős részt

vállalnak a kultúra fejlődésében, és hozzájárulnak az egyén szabadságán és méltóságán alapuló demokratikus értékek érvényesítéséhez.

A SzK Kormánya nyílt és tárgyilagos párbeszédet biztosít az egyházak helyzetéről és finanszírozásáról annak érdekében, hogy megtalálja az egyházakkal való együttműködésnek és azok finanszírozásának leghatékonyabb formáját. Emellett elmélyíti az egyházakkal való együttműködést a tulajdonukban lévő történelmi jelentőségű épületek hatékonyabb kihasználása és azok nyilvánosság általi látogatásának ösztönzése érdekében, hogy így népszerűsítse Szlovákia kulturális és szellemi örökségét.